

การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลี่วิทยา
อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวเรณู พินิจการ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

ตุลาคม 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๓๓
๓๓๐๐
๐-๓

การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลี่วิทยา
อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

๒๒ พ.ย. ๒๕๔๕

บทคัดย่อ
ของ
นางสาวเรณู พินิจการ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
ตุลาคม ๒๕๔๕
๒ ๑๕๒๕๔

เรณู พินิจการ.(2545). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลี่วิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลี่วิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี (2) เพื่อหา
ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมและ (3) เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของ
นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม กลุ่มตัวอย่างเป็น
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลี่วิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2545
จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ชุดการสอน
กิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และการวิเคราะห์ข้อมูล คือ
การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแต่ละชุดตามเกณฑ์ E_1 / E_2 . และการทดสอบที (t - test แบบ
dependent)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมที่สร้างขึ้นมีจำนวน 12 ชุด ชุดการสอน
แต่ละชุดมีค่าประสิทธิภาพ E_1 / E_2 อยู่ระหว่าง 75.33 / 87.00 – 82.66 / 88.00
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
ด้านส่วนตัวและสังคมมีความก้าวหน้าเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสังคมเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01

**A CONSTRUCTION OF PERSONAL AND SOCIAL GUIDANCE ACTIVITY TEACHING
PACKAGE FOR MATHAYOM SUKSA III STUDENTS OF BANGLIWITTAYA SCHOOL IN
AMPHOE SONGPHINONG, CHANGWAT SUPHANBURI**

**AN ABSTRACT
BY
MISS RENU PHINITKAN**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
October 2002**

Renu Phinitkan (2002). *A Construction of Personal and Social Guidance Activity Teaching Package for Mathayom Suksa III Students of Bangliwittaya School in Amphoe Songphinog, Changwat Suphanburi*. Master Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Master Project Advisor : Assist. Prof. Wanpen Phongprayoon.

The purposes of this research were : (1) to construct personal and social guidance activity teaching package for Mathayom Suksa III students, (2) to study the efficiency of each package and (3) to study the progress of the students participated in the personal and social guidance activity teaching package. Thirty subjects of this study were randomly selected from Mathayom Suksa III students of Bangliwittaya School in Amphoe Songphinog, Changwat Suphanburi in the academic year 2002. The research instrument was a personal and social guidance activity teaching package. The efficiency of each package was analyzed by E_1 / E_2 and the personal and social data were analyzed by t – test for dependent samples.

The results of the study were as follows :

1. Twelve personal and social guidance activity teaching packages were constructed. The efficiencies E_1 / E_2 of each package were between 75.33 / 87.00 – 80.66 / 88.00

2. The progress of personal and social information of the students participated in the personal and social activity teaching package significantly increased at .01 level.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ไพศาล อันประเสริฐ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรศุภกุล)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และอาจารย์ไพศาล อันประเสริฐที่ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ความเมตตา ห่วงใยและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการประจักษ์ ปานอินทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบางลี่วิทยา และอาจารย์นภารัตน์ รัตนปัญญา อาจารย์พุกทิตา ดอนพุงไพโร อาจารย์ที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 2 โรงเรียนบางลี่วิทยา ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขอขอบคุณคณาจารย์โรงเรียนบางลี่วิทยา ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวก ตลอดเวลาที่ทำการศึกษาทดลอง และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 2 โรงเรียนบางลี่วิทยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่าน และเพื่อนๆ เอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกคนที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้วิจัย

ในที่สุดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การศึกษาค้นคว้าให้กำลังใจ และความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณของบรรดาท่านที่กล่าวมานั้นด้วยความขอบพระคุณอย่างสูง

เรณู พินิจการ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
	กรอบการศึกษาค้นคว้า.....	6
2	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	ความหมายของชุดการสอน.....	8
	แนวคิดและหลักการของชุดการสอน.....	8
	ประเภทของชุดการสอน.....	10
	องค์ประกอบของชุดการสอน.....	11
	ขั้นตอนในการผลิตชุดการสอน.....	12
	การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน.....	13
	ความจำเป็นที่ต้องหาประสิทธิภาพของชุดการสอน.....	14
	รูปแบบและการแบ่งเวลาประกอบกิจกรรมในชุดการสอน.....	14
	ประโยชน์ของชุดการสอน.....	15
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน.....	15
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	15
	งานวิจัยในประเทศ.....	16
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว.....	16
	ความหมายของการแนะแนว.....	16
	จุดมุ่งหมายของการแนะแนว.....	17
	การสอนกิจกรรมแนะแนว.....	18
	กิจกรรมต่าง ๆ ในชั่วโมงแนะแนว.....	18
	เทคนิคการสอนกิจกรรมแนะแนว.....	18

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) การประเมินผลการสอนกิจกรรมแนะแนว.....	19
การประเมินตัวผู้เรียน.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว.....	20
งานวิจัยต่างประเทศ.....	20
งานวิจัยในประเทศ.....	20
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม.....	21
ความหมายของการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม.....	22
จุดมุ่งหมายของการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม.....	23
งานวิจัยต่างประเทศ.....	23
งานวิจัยในประเทศ.....	23
3 วิธีดำเนินการค้นคว้า	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	24
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	24
การสร้างและการตรวจสอบข้อมูล.....	24
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	38
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	38
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
อภิปรายผล.....	41
ข้อเสนอแนะ.....	42
บรรณานุกรม.....	44
ภาคผนวก.....	47
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	238

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง	27
2 ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม แต่ละชุด 1 ชุด.....	32
3 ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมทั้งชุด.....	34
4 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม.....	35
5 แสดงคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกิจกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมแต่ละชุด.....	36
6 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 2 จำนวน 30 คน.....	219
7 แสดงคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านตัวและสังคมทั้ง 12 ชุด.....	221
8 แสดงผลรวมคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน.....	222
9 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว และสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 1 เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง (กระจุกวิเศษ).....	223
10 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว และสังคมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 2 เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง (ความภูมิใจ).....	224
11 แสดงการคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 3 เรื่องการมีระเบียบวินัย.....	225
12 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 4 เรื่องความซื่อสัตย์...	226
13 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 5 เรื่องความรับผิดชอบ.....	227
14 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 6 เรื่องความขยันหมั่นเพียร.....	228
15 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน30 คนชุดที่7 เรื่องการสร้างเชื่อมั่นในตนเอง..	229
16 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 8 เรื่องการปฏิบัติตนให้สมาชิกที่ดี ของครอบครัว.....	230

ตาราง	หน้า
17 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและ สังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 9 เรื่องการคบเพื่อนและ การปฏิบัติตนกับเพื่อน.....	231
18 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 10 เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ.....	232
19 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 11 เรื่องการมีมารยาทในการพูด – การฟัง.....	233
20 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 12 เรื่องการทำงานร่วมกันกับเพื่อน.....	234

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสภาพสังคมไทยปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสภาพแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหามากมายแก่เยาวชนหรือวัยรุ่นซึ่งเป็นช่วงคาบเกี่ยวระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตทางร่างกายสูงสุดและมีการเปลี่ยนแปลงหลายสิ่งหลายอย่างเกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงในด้านอารมณ์ การเข้าสังคม การเรียน การงาน การค้นหาอุดมคติ ในชีวิตการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็วไม่แน่นอนและมีความละเอียดซับซ้อน (วินัดดา ปิยะศิลป์. 2540 : 125) จึงมีผลทำให้พัฒนาการในระยะวัยรุ่นเป็นช่วงที่น่าสนใจศึกษาช่วงหนึ่ง

พัฒนาการทางบุคลิกภาพที่มีความสำคัญในช่วงวัยรุ่น คือพัฒนาการของเอกลักษณ์แห่งตนซึ่งอิริคสัน (รัชนี ลาซโรจน์. 2527 : 264 ; อ้างอิงจาก Erikson. n.d.) กล่าวว่าวัยรุ่นเป็นช่วงวิกฤติที่เอกลักษณ์แห่งตนจะต้องพัฒนา หากวัยรุ่นผ่านขั้นตอนของชีวิตช่วงนี้ได้สำเร็จ เขาจะมีความมั่นคงในตนเอง ทั้งบทบาทการกระทำและความพร้อมที่จะก้าวไปสู่พัฒนาการบุคลิกภาพในขั้นต่อไป แต่ถ้าหากพัฒนาการในขั้นนี้ไม่เกิดหรือเกิดขึ้นอย่างไม่สมบูรณ์ วัยรุ่นนั้นจะมีสับสนกับบทบาทของตนเองและเต็มไปด้วยความไม่แน่ใจในตนเองซึ่งนำไปสู่บุคลิกภาพในขั้นตอนต่อไปการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนเป็นการพัฒนาการตระหนักในตัวของตัวเองรู้ว่าตนเองเป็นใคร มีอำนาจ มีความสามารถมากน้อยเพียงใด มีความรู้สึกและควรแสดงออกทางสังคมอย่างไร วัยรุ่นที่ประสบความสำเร็จในการแสวงหาเอกลักษณ์แห่งตนได้ก่อนที่ผ่านพ้นช่วงวัยรุ่นย่อมจะมีผลทำให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี สามารถปรับตัวได้ดี มีการตัดสินใจที่ถูกต้องมากขึ้น โดยรู้ว่าตนเองเหมาะสมกับอะไรในแต่ละสถานะ รวมทั้งมีความสามารถที่จะทำตามมาตรฐานของตนเองและตามมาตรฐานของสังคมที่เขาอยู่ จากข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์และสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวจะพบว่านักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นมีพฤติกรรมก่อการทะเลาะวิวาท ยกพวกตีกัน ทำร้ายร่างกาย ทำลายทรัพย์สินของส่วนรวม ใช้ถ้อยคำที่รุนแรงข่มขู่ตำหนิติเตียน กล่าวโทษผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมโรงเรียน ครู ญาติ บุคคลในครอบครัวและบุคคลทั่วไปไม่ได้ดีและใช้ภาษาท่าทางไม่เหมาะสมมนุษย์มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้และเป็นผู้ที่รับการฝึกอบรมให้พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องมนุษย์สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อมีชีวิตรอดส่วนหนึ่งและเรียนรู้ได้โดยกระบวนการศึกษาอบรมส่วนหนึ่ง การเรียนรู้เพื่อมีชีวิตรอดเกิดขึ้นโดยแรงกระตุ้นของสิ่งแวดล้อม และแรงเร้าภายในร่างกายจิตใจ ซึ่งก็ยังไม่เพียงพอที่จะมีชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมกระบวนการศึกษาอบรมเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการสั่งสอนฝึกฝน อบรมบ่มนิสัยด้วยวิธีการหลากหลาย ต่อเนื่องยาวนานตลอดชีวิต ดังนั้นมนุษย์ทุกคนจึงไม่ใช่แต่คอยรับการสั่งสอนฝึกฝนอบรมจากผู้อื่น แต่จะต้องเรียนรู้เพื่อรู้วิธีเรียน ค้นหา สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองอีกด้วย

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) เป็นแผนที่มุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาให้เป็นรากฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน โดยมุ่งสร้างกระบวนการเรียนให้เป็นการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีหลากหลายและเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ การที่สังคม ข่าวสารข้อมูลใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมีปัญหาและความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทำให้ผู้เรียนจำเป็นต้องแสวงหาความรู้และเรียนรู้ตลอดเวลา รู้จักใช้เทคโนโลยี และสื่อสารสนเทศต่างๆ ให้เป็นประโยชน์ จึงมีการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อเตรียมคนให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาและเอื้อประโยชน์แก่สังคมได้ดี

ดังนั้นกรมสามัญศึกษามีหน้าที่และรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเตรียมเยาวชนเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา จึงได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้โรงเรียนมัธยมศึกษามุ่งพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ ความสามารถ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นคนมีวินัย มีความกตัญญู ขยัน ประหยัด และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี (โกวิทย์ วรพิพัฒน์และเยาวรินทร์ จันทมัญญะ.2533 : 25) ด้วยเหตุนี้โรงเรียนมัธยมศึกษาจึงเป็นศูนย์รวมของเด็กวัยรุ่นซึ่งมาจากครอบครัวที่แตกต่างกันและเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เมื่อมาใช้ชีวิตในโรงเรียนย่อมเกิดปัญหาที่แตกต่างกัน เช่น ปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียนเอง หรือปัญหาที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับครู เพื่อน และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ฐานะทางครอบครัว การคบเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ การเรียนการสอนของครู เมื่อนักเรียนเกิดปัญหา และสามารถแก้ไขปัญหาก็สามารถพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ทางด้านวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต แต่ถ้านักเรียนไม่สามารถแก้ไขปัญหาของตนเองได้ จะทำให้นักเรียนเกิดความท้อแท้ มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนและอาจเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาอื่นตามมา เช่น การสอบไม่ผ่านการหนึ่งเรียนการลาออกกลางคันและเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ ซึ่งความรู้สึกนี้อาจบั่นทอนการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ของนักเรียนได้

สภาพทางสังคมของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงหลายประการ เช่นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจก่อนช่วงวิกฤต ทำให้จ่ายในการครองชีพสูงบิดามารดาต้องออกไปประกอบอาชีพเพื่อให้มีรายได้เพียงพอที่จะช่วยให้ครอบครัวอยู่อย่างมีความสุข จึงทำให้ไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานของตนเองอย่างใกล้ชิดเด็กขาดผู้ให้ความช่วยเหลือทางบ้าน ขาดความอบอุ่นทางใจ อีกทั้งสภาพสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น สถานะทางสังคม บทบาทต่างๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านการปรับตัว มีความสับสนในบทบาทของตนทำให้นักเรียนมีปัญหาด้านพฤติกรรม ปัญหาสุขภาพจิต มีปัญหาทางด้านความคิด ความเชื่อ ความเลื่อมใส ความสมหวังและความไม่สมหวัง ทำให้ชีวิตอยู่อย่างวิตกกังวล หวาดผวาคอยเฝ้าระวังภัยรอบข้างและกัน เมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็มีความเครียด นอกจากนี้ปัญหาการควบคุมสิ่งเร้าที่ไม่ถูกต้องทางสังคม สิ่งเร้าต่างๆ ที่บุคคลในสังคมจัดขึ้นซึ่งเป็นทั้งทางบวกและทางลบเพิ่มมากขึ้นทำให้สังคมวุ่นวายไม่รัดกุมพอที่จะควบคุมสิ่งเร้าต่างๆ ได้โดยเฉพาะสิ่งเร้าทางลบ นักเรียนมีปัญหากในการเลือกต้องอาศัยความสามารถในการเลือกสูง การช่วยให้ข้อมูลที่เพียงพอและฝึกฝนในการปรับตัว ความสามารถในการคิดอย่างเหตุผลแก่นักเรียนจะช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาให้นักเรียนได้ในระดับหนึ่ง และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านการจัดการศึกษาและการที่ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนมากน้อยเพียงใดนั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ซึ่งจะขาดเสียมิได้ก็คือ การแนะแนว ทั้งนี้เพราะการแนะแนวยึดหลักช่วยให้บุคคลสามารถช่วยตนเองและตัดสินใจด้วยตนเอง ตลอดจนช่วยให้บุคคลมีความพร้อมที่จะเผชิญชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข คือช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นนั่นเอง (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 2) ดังนั้นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรว่าจะต้องจัดให้มีกิจกรรมแนะแนว 1 คาบ ต่อสัปดาห์ ทุกภาคการศึกษา ด้วยเหตุนี้โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดให้มีครูแนะแนวหรือเจ้าหน้าที่แนะแนวปฏิบัติงานในกิจกรรมดังกล่าว

สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความจำเป็นที่จะต้องมีการแนะแนวเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียนและเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสากล อัตราส่วนเหมาะสมระหว่างครูแนะแนวในโรงเรียนต่อจำนวนนักเรียน คือ อัตราส่วน 1 : 300 (กรมวิชาการ. 2540 : 7) แต่ในทางปฏิบัติโรงเรียนไม่สามารถบรรจุอัตราครูแนะแนวได้ตามเกณฑ์ การปฏิบัติงานแนะแนวจึงไม่มีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์

ลักษณะของงานวิจัยและบูรณาการผลงานด้านการแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ โดยศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ ใน ปี พ.ศ. 2537 พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดบริการแนะแนวได้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามหลักการและที่จัดได้ก็ยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร เนื่องจากขาดความพร้อมของปัจจัยในการดำเนินงาน ได้แก่ การขาดบุคลากรทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ขาดแคลนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงานรวมทั้งพบว่าการบริหารงานและประสานงานยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ส่วนในด้านความต้องการทางด้านการแนะแนวพบว่า นักเรียนต้องการได้รับการบริการอย่างครบถ้วนและต่อเนื่องรวมทั้งต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านการปรับตัวการพัฒนาตนเอง การวางแผนและแก้ปัญหาส่วนตัว เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ฉะนั้นโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่วนตัวและสังคมอย่างเป็นระบบ มีวัตถุประสงค์ แผนการปฏิบัติงานวิธีการที่กำหนดไว้เป็นหลักการแน่นอนชัดเจนมีแบบแผนการจัดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะช่วยให้กิจกรรมแนะแนวบรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพในการช่วยพัฒนานักเรียนอย่างแท้จริง

จากการที่ผู้วิจัยได้สอบถามโดยใช้แบบสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 350 คน โรงเรียนบางลิ่ววิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ปัญหาส่วนใหญ่ที่นักเรียนต้องการพัฒนาตนเอง ได้แก่ การรู้จักและเข้าใจตนเอง การมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และสิ่งที่นักเรียนต้องการพัฒนาทางด้านสังคม ได้แก่ การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว การคบและการปฏิบัติตนกับเพื่อนและเพื่อนต่างเพศ การมีมารยาทในการพูด – การฟัง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์อาจารย์แนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 5 ท่าน เกี่ยวกับปัญหาที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาปรึกษา อาจารย์แนะแนวพบว่านักเรียนส่วนใหญ่จะมาปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสังคมโดยอาจารย์แนะแนวพบว่า นักเรียนไม่รู้จักและเข้าใจตนเอง ไม่มีระเบียบวินัยขาดความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความเชื่อมั่นในตนเอง มีปัญหาขัดแย้งกับสมาชิกในครอบครัว ปฏิบัติตนไม่เหมาะสมในการคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ มารยาทในการพูด – การฟัง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ประกอบกับโรงเรียนต่าง ๆ มีปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางด้านการแนะแนวโรงเรียนจึงจัดอาจารย์ในหมวดวิชาอื่น ๆ มาทำงานแนะแนว ทำให้การให้บริการงานแนะแนวไม่สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาของนักเรียน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะหาแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมสามารถทำได้หลายวิธี เช่น เทคนิคแม่แบบ การใช้สถานการณ์จำลอง การใช้ชุดการสอน เป็นต้น ในที่นี้ผู้วิจัยสนใจการสร้างชุดการสอน เพราะการสร้างชุดการสอนก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยให้ครูผู้สอนสามารถนำชุดการสอนไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีระบบและเป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

3. เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าทำให้ได้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูแนะแนวและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมแนะแนวด้าน
ส่วนตัวและสังคม อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นอย่างดี

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน
บางลิ่ววิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 350 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการ
ศึกษา 2545 โรงเรียนบางลิ่ววิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการ
สุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากหมายเลขห้อง ได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 2 เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง

ดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม จำนวน 14 ครั้ง
ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.30 – 16.20 น.
โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งวันจันทร์ที่ 10 มิถุนายน 2545 สิ้นสุด วันที่ 29
กรกฎาคม 2545

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็น
สื่อการสอนในเรื่องที่เกี่ยวกับส่วนตัวและสังคมของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจตนเองมาก
ขึ้นประกอบด้วย เรื่องต่างๆ ดังนี้ การรู้จักและเข้าใจตนเอง การมีระเบียบวินัย³ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์
ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร การสร้างความเชื่อมั่นในตนเองปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของ
ครอบครัว การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ
การมีมารยาทในการพูด – การฟัง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน ซึ่งชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว
และสังคมนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิค การทำงานกลุ่ม บทบาทสมมติ การอภิปราย กรณีตัวอย่าง สถานการณ์
จำลองและในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมแต่ละชุดประกอบด้วยคำชี้แจงในชุดการสอน
คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อในการจัดกิจกรรมและแบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีขั้นตอนในการใช้
ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมดังนี้

1.1 ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนการใช้ชุดการสอนผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อจะ
ได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านส่วนตัวและสังคมมากน้อยเพียงใด

1.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสังคม

1.3 ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามกฎ กติกาและวิธีปฏิบัติ
กิจกรรม

1.4 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่เรียนเพื่อสรุปความคิดรวบยอด และหลักการ
สำคัญ

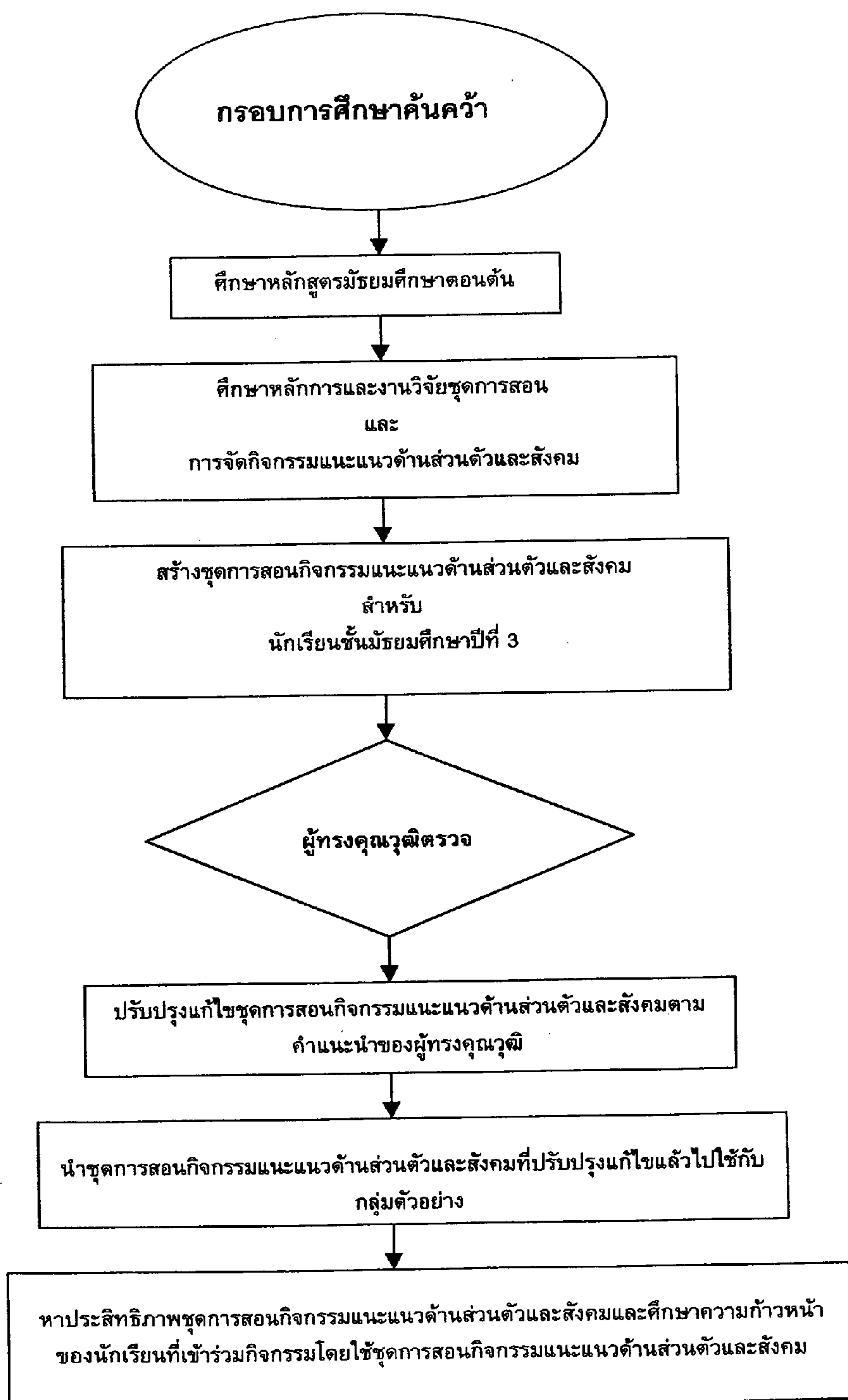
1.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านส่วนตัวและสังคมมากน้อยเพียงใด

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม การหา
ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 60/60

เกณฑ์ 60/60 หมายถึง เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60

60 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน
  - 1.1 ความหมายของชุดการสอน
  - 1.2 แนวคิดและหลักการของชุดการสอน
  - 1.3 ประเภทของชุดการสอน
  - 1.4 องค์ประกอบของชุดการสอน
  - 1.5 ขั้นตอนในการผลิตชุดการสอน
  - 1.6 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน
  - 1.7 ความจำเป็นที่ต้องหาประสิทธิภาพของชุดการสอน
  - 1.8 รูปแบบและการแบ่งเวลาประกอบกิจกรรมในชุดการสอน
  - 1.9 ประโยชน์ของชุดการสอน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนด้วยชุดการสอน

1. งานวิจัยต่างประเทศ
2. งานวิจัยในประเทศ

2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

- 2.1 ความหมายของการแนะแนว
- 2.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว
- 2.3 การสอนกิจกรรมแนะแนว
- 2.4 กิจกรรมต่างๆ ในชั่วโมงแนะแนว
- 2.5 เทคนิคการสอนกิจกรรมแนะแนว
- 2.6 การประเมินผลการสอนกิจกรรมแนะแนว
- 2.7 การประเมินตัวผู้เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

1. งานวิจัยต่างประเทศ
2. งานวิจัยในประเทศ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

- 3.1 ความหมายของการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
- 3.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

1. งานวิจัยต่างประเทศ
2. งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

1.1 ความหมายของชุดการสอน

ชุดการสอน (Instructional Package หรือ Learning Package) เป็นสื่อการสอนที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอนที่มีระบบการสร้างอย่างมีขั้นตอน โดยยึดหลักที่ต้องการให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจพร้อมที่จะสอนชุดการสอนจัดเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่ได้รับความสนใจจากนักศึกษา และครูผู้สอนโดยทั่วไปทำให้มีการศึกษาและให้ความหมายเกี่ยวกับชุดการสอนกันอย่างแพร่หลาย ดังนี้

เคฟเฟอร์ (Kapfer.1972 : 3 - 10) อธิบายว่าชุดการสอนเป็นรูปการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำ ที่ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ จนบรรลุถึงพฤติกรรมที่เป็นผลของการเรียนรู้การรวบรวมเนื้อหาสร้างชุดการสอนนั้น ได้มาจากขอบเขตของความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เนื้อหาจะต้องตรงสามารถสื่อความหมายให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายของการเรียน

ฮุสตัน และคนอื่นๆ (Houston and others. 1972 : 10 - 12) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนว่าหมายถึง จุดของประสบการณ์ที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย

กอร์ดอน (Gordon. 1973 : 10) กล่าวว่าชุดการสอนเป็นชุดของวัสดุอุปกรณ์และกระบวนการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ ความมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล

วาสนา ชาวหา (2522 : 32) ให้ความหมายของชุดการสอนว่า หมายถึง การวางแผนการเรียนการสอนโดยใช้สื่อต่างๆ รวมกัน (Multi Media Approach) หรือหมายถึงการใช้สื่อประสม (Multi Media) เพื่อสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้โดยจัดเป็นชุดในลักษณะของหรือกล่อง

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 185) ให้ความหมายชุดการสอนไว้ว่า คือระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลายอย่างมาสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกันสื่อการเรียนอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อสร้างความสนใจขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้ เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหาและอีกอย่างหนึ่งอาจก่อให้เกิดการเสาะแสวงหาอันนำไปสู่ความเข้าใจลึกซึ้ง และป้องกันการเข้าใจความหมายผิด สื่อการเรียนเหล่านี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสื่อประสมที่เรานำมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ชุดการสอนหมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ระบบสื่อประสมที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ของผู้เรียน แต่ละหน่วยอันประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์เนื้อหา และวัสดุอุปกรณ์ทั้งหลายตลอดจนกิจกรรมต่างๆรวมไว้เป็นระเบียบในกล่องหรือซองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

1.2 แนวคิดและหลักการของชุดการสอน

แนวคิดและหลักการในการนำชุดการสอนมาใช้ในระบบการศึกษา พอสรุปได้ 5 ประการ คือ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2523 : 119 - 120)

1. การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนการสอนควรจะต้องคำนึงถึงความต้องการ ความถนัดความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ วิธีการสอนที่เหมาะสมที่สุดก็คือ การจัดการสอนรายบุคคล หรือการศึกษาตามเอกภาพ หรือการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามระดับสติปัญญาความสามารถและความสนใจ โดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม

2. ความพยายามที่จะเปลี่ยนแนวการเรียนการสอนไปจากเดิม การจัด การเรียนการสอนแต่เดิมนั้นเรายึดครูเป็นหลัก เปลี่ยนมาเป็นการจัดประสบการณ์ ให้แก่ผู้เรียนเรียนเองโดยใช้แหล่งความรู้จากสื่อหรือวิธีการต่างๆ การนำการสอนมาใช้จะต้องจัดให้ตรงกับเนื้อหา และประสบการณ์ตามหน่วยการสอนของวิชาต่างๆ โดยนิยมจัดในรูปของชุดการสอน การเรียนในลักษณะนี้ผู้เรียนจะเรียนจากครูเพียงประมาณ 1 ใน 4 ส่วน ส่วนที่เหลือผู้เรียนจะเรียนด้วยสื่อด้วยตนเอง

3. การใช้สื่อการสอนได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกไป การใช้สื่อการสอนในปัจจุบันได้ครอบคลุมไปถึง การใช้วัสดุสิ้นเปลือง เครื่องมือต่างๆ รวมทั้งกระบวนการและกิจกรรมต่างๆ แต่เดิมนั้นการผลิตและการใช้มักจะออกมาในรูปต่างคนต่างผลิต ได้มีการจัดระบบการใช้สื่อหลายอย่างมาผสมผสานให้เหมาะสม และใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้เรียน แทนการใช้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนตลอดเวลา แนวโน้มใหม่จึงเป็นการผลิตสื่อการสอนแบบประสมให้เป็นชุดการสอน อันจะมีผลต่อการใช้ของครูคือ เปลี่ยนจากการใช้สื่อ “เพื่อช่วยครูสอน” คือครูเป็นผู้หยิบใช้อุปกรณ์ต่างๆ มาเป็นใช้สื่อสอน “เพื่อช่วยผู้เรียน” คือให้ผู้เรียนหยิบและใช้สื่อการสอนต่างๆ ด้วยตนเอง โดยอยู่ในรูปของชุดการสอน

4. ปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม แต่ก่อนความสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในห้องเรียนมีลักษณะเป็นทางเดียว คือผู้สอนเป็นผู้นำและผู้เรียนเป็นผู้ตาม ผู้สอนมิได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่จะมีโอกาสได้พูดก็ต่อเมื่อผู้สอนให้พูด การตัดสินใจของผู้เรียนส่วนใหญ่มักจะตามผู้สอน โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้เรียนตอบไม่ถูกต้องตามที่ผู้สอนชอบหรือกระทำอะไรผิดพลาด แต่ถ้าผู้เรียนทำอะไรดีควรแก่การชมเชยผู้สอนจะนิ่งเฉยเสีย เพราะถ้าหากชมก็กลัวผู้เรียนจะหลงในส่วนที่เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนนั้นแทบจะไม่มีเอาเลย เพราะผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ชอบให้ผู้เรียนคุยกัน ผู้เรียนจึงไม่มีโอกาสฝึกฝน ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ไม่เชื่อฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น เมื่อเติบโตใหญ่จึงทำงานร่วมกันไม่ได้ นอกจากนี้ ปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสภาพแวดล้อมก็มักอยู่กับเพียงซอกเล็ก กระดานดำและแบบเรียน ในห้องสี่เหลี่ยมแคบๆ หรือในสนามหญ้าซึ่งส่วนใหญ่ถูกปล่อยให้รกร้างเฉอะแฉะตามฤดูกาล ผู้สอนไม่เคยพาผู้เรียนไปสู่สภาพนอกโรงเรียน การเรียนการสอนจัดอยู่เพียงในห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่แนวโน้มในปัจจุบันและอนาคตของกระบวนการเรียนรู้ จึงต้องนำเอากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มจึงเป็นแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งนำมาสู่การจัดระบบการผลิตสื่อออกมาในรูปของชุดการสอน

5. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ได้ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม หมายถึง ระบบการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทางทราบว่า การตัดสินใจหรือการทำงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร มีการเสริมแรงบวกที่ทำให้ผู้เรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูก หรือคิดถูกอันจะทำให้เกิดพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคตและค่อยๆ เรียนไปที่ละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียนเองโดยไม่มีใครมาบังคับ การจัดสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตามนัยดังกล่าวข้างต้นจะมีเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางโดยการสอนแบบโปรแกรมและใช้ชุดการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญ

1.3 ประเภทของชุดการสอน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 186 - 187) ได้แบ่งประเภทของชุดการสอนตามลักษณะของการใช้ไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดการสอนสำหรับประกอบการบรรยาย หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าชุดการสอนสำหรับครูใช้ คือเป็นชุดการสอนที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนให้ครูใช้ประกอบการบรรยายเพื่อเปลี่ยนบทบาทการพูดของครูให้ลดน้อยลงและเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนมากยิ่งขึ้น ชุดการสอนนี้จะมีเนื้อหาวิชาเพียงหน่วยเดียว และใช้กับนักเรียนทั้งชั้น

2. ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม ชุดการสอนแบบนี้มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน และอาจจัดการเรียนในรูปแบบของศูนย์การเรียน ชุดการสอนเป็นแบบกิจกรรมกลุ่มจะประกอบด้วยชุดการสอนย่อยที่มีจำนวนเท่ากับศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์ที่มีสื่อการเรียนหรือบทเรียนครบชุด ตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์กิจกรรมนั้น การเรียนอาจจะจัดในรูปแบบรายบุคคลหรือผู้เรียนทั้งศูนย์ใช้ร่วมกันก็ได้ ผู้ที่เรียนจากชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มอาจจะต้องการความช่วยเหลือ จากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มเท่านั้น หลังจากเคยชินต่อวิธีการใช้แล้วผู้เรียนจะสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้เอง ในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนหากมีปัญหาผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอ เมื่อจบการเรียนแต่ละศูนย์แล้ว ผู้เรียนอาจจะสนใจในการเรียนเสริมเพื่อเจาะลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้ได้อีก จากศูนย์สำรองที่ครูจัดเตรียมไว้เพื่อเป็นการไม่เสียเวลาที่จะต้องรอกอยบุคคลอื่น

3. ชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่จัดระบบขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองตามลำดับขั้นความสามารถของแต่ละบุคคลเมื่อศึกษาจบแล้ว จะทำการทดสอบประเมินผลความก้าวหน้าและศึกษาชุดต่อไปตามลำดับ เมื่อมีปัญหาผู้เรียนจะปรึกษากันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันที ในฐานะผู้ประสานงานหรือผู้ชี้แนะแนวทางการเรียน ชุดการสอนนี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลให้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองไปได้จนถึงขีดความสามารถ โดยไม่ต้องเสียเวลารอคอยผู้อื่น อันเป็นการถูกต้องและยุติธรรมในการจัดการเรียนการสอน ในปัจจุบันนี้ชุดการสอนแบบนี้บางครั้งเราเรียกบทเรียนโมดูล (Instructional Module)

วาสนา ขาวหา (2522 : 32 - 34) แบ่งประเภทของชุดการสอน ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ชุดการสอนสำหรับครูใช้สอนนักเรียนเป็นกลุ่มใหญ่หรือทั้งชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ที่ครูจะใช้เสนอความรู้ให้แก่นักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในเวลาเดียวกัน สิ่งที่บรรจุอยู่ในกล่องหรือซองของชุดการสอนประเภทนี้คือ

1.1 คู่มือครูซึ่งเปรียบเสมือนแผนการสอนหรือบันทึกการสอนของครูประกอบด้วย

1.1.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1.1.2 รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา

1.1.3 การดำเนินกิจกรรมหรือวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุถึงพฤติกรรมขั้นสุดท้าย

(Terminal Behaviors) นั่นคือขั้นดำเนินการสอน

1.1.4 รายการบอกชนิดของสื่อการเรียนการสอนตามลำดับ

1.1.5 คำแนะนำการใช้สื่อการเรียนการสอนตามลำดับ

หนังสือประกอบการค้นคว้าสำหรับครู

1.2 สื่อการเรียนการสอน (Instructional Media) ที่ใช้ประกอบการการสอนเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมาย สื่อการเรียนการสอนนี้มีหลายชนิด เช่น รูปภาพ แผนภูมิ เทป สไลด์ หรืออื่นๆ ซึ่ง

แต่ละชนิดจะส่งเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลและได้รับการเลือกสรรมาได้อย่างเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน

1.3 แบบฝึกหัดเสริมทักษะ

1.4 แบบทดสอบที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังการเรียนการสอน

เนื่องจากชุดการสอนประเภทนี้ครูเป็นผู้ใช้ จึงมักเรียกสั้นๆ ว่า “ชุดการสอน” (Teaching Package)

2. ชุดการสอนสำหรับนักเรียน เรียนตามลำพัง (Independent Study) เป็นกลุ่มเล็กๆ โดยดำเนินขั้นตอนหรือลำดับกิจกรรมการเรียนไปตามบัตรคำสั่ง ชุดการเรียนประเภทนี้ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง เนื้อหาวิชา สื่อการเรียน เครื่องเขียน กระดาษหรือสิ่งอื่นๆ ที่ระบุในบัตรคำสั่งครบตามจำนวนนักเรียนในกลุ่มชุดการเรียนประเภทนี้จะใช้ร่วมกับการจัดสภาพการเรียนการสอนเป็นศูนย์การเรียน (Learning Centre)

3. ชุดการเรียนสำหรับนักเรียนใช้เรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล ซึ่งประกอบด้วยสิ่งต่างๆ เช่นเดียวกับชุดการเรียนประเภทที่ 2 แต่สิ่งที่สำคัญในชุดการเรียนประเภทนี้คือ บทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Textbook) ชุดการเรียนประเภท 2 และ 3 เป็นชุดการสอนที่นักเรียนเป็นผู้ใช้เพื่อการเรียนรู้ ดังนั้นจึงมักใช้คำว่า “ชุดการเรียน” (Learning Package) จำแนกประเภทของชุดการสอนได้ดังนี้

1. ชุดการสอนประกอบการบรรยาย ได้แก่ ชุดการสอนที่มีจุดประสงค์ให้ครูได้ใช้ประกอบการบรรยายได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้จะมีคู่มืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติ

2. ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมหรือแบบกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ ชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนลักษณะศูนย์การเรียน หรือแก้ปัญหาแบบกลุ่มสัมพันธ์ โดยอาศัยบัตรงาน หรือบัตรคำสั่ง สำหรับการปฏิบัติกลุ่มผู้เรียน

3. ชุดการสอนรายบุคคล ได้แก่ ชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียน เรียนตามอัตรา ด้วยตนเอง โดยอาศัยบทเรียนสำเร็จรูปสำหรับการเรียนหรือโมดูล

4. ชุดการสอนทางไกล ได้แก่ ชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองเป็นหลักประกอบด้วย สิ่งพิมพ์ แถบเสียง รายการวิทยุ โทรทัศน์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา เช่นการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

จากการแบ่งประเภทชุดการสอนดังกล่าว สรุปได้ว่า ชุดการสอน แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ 1. ชุดการสอนสำหรับครู 2. ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมกลุ่ม 3. ชุดการสอนรายบุคคล ซึ่งในการที่ครูจะเลือกชุดการสอนใดจึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมที่เกี่ยวกับลักษณะผู้เรียนสภาพแวดล้อมและเนื้อหาของแต่ละวิชา ตลอดจนวัตถุประสงค์ของครูผู้สอน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.4 องค์ประกอบของชุดการสอน

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2529 : 68 -70) องค์ประกอบที่สำคัญๆ ภายในชุดการสอนสามารถจำแนกออกเป็น 4 ส่วน ด้วยกันคือ

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับผู้สอนหรือผู้เรียนตามแต่ละชนิดของชุดการสอน ภายในคู่มือจะชี้แจงวิธีการใช้ชุดการสอนเอาไว้อย่างละเอียด อาจจะทำเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดและหลักการเขียนในตอนต่อไป

2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ จะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมบางอย่าง ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ บัตรคำสั่งจะมีอยู่ในชุดการสอนแบบกลุ่มและรายบุคคลประกอบ

- ก. คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา
- ข. คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการกิจกรรม
- ค. การสรุปบทเรียน

บัตรคำสั่งนี้ มักนิยมใช้กระดาษแข็งตัดเป็นบัตร ขนาด 6 คูณ 8 นิ้ว

3. เนื้อหาสาระและสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่างๆ อาจจะประกอบด้วยบทเรียนโปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง फिल्मสตริป แผ่นภาพโปร่งใส วัสดุกราฟิกส์ หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง รูปภาพ เป็นต้น ผู้เรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการสอน ตามบัตรกำหนดไว้ให้

4. แบบประเมินผล ผู้เรียนจะต้องประเมินผลความรู้ด้วยตนเองก่อนและหลังเรียน แบบประเมินที่อยู่ในชุดการสอนอาจจะเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำลงในช่องว่าง เลือกคำตอบที่ถูกจับคู่ ผลจากการทดลอง หรือให้ทำกิจกรรม เป็นต้น

ส่วนประกอบข้างต้นนี้จะบรรจุในกล่องหรือซองจัดเอาไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกแก่การใช้และแยกออกเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

- 1) กล่อง
- 2) สื่อการสอน ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้
- 3) บันทึกการสอน ประกอบด้วยรายละเอียด
  - 3.1) รายละเอียดเกี่ยวกับวิชาและหน่วยการสอน
  - 3.2) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้เรียน
  - 3.3) เวลา จำนวนชั่วโมง
  - 3.4) วัตถุประสงค์ทั่วไป
  - 3.5) วัตถุประสงค์เฉพาะ
  - 3.6) เนื้อหาวิชาและประสบการณ์
  - 3.7) กิจกรรมและสื่อการสอนประกอบวิธีสอน
  - 3.8) การประเมินผล วัดผล การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- 4) อุปกรณ์อื่นๆ

1.5 ขั้นตอนในการผลิตชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 123) ได้เสนอขั้นตอนการผลิตชุดการสอนโดยนำเอาวิธีระบบการมาใช้ในระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาฯ ซึ่งเป็นชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มเหมาะสำหรับการสอนแบบศูนย์การเรียน ทั้งหมด 10 ข้อ คือ

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจจะกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ ตามที่เห็นเหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งครั้ง
3. กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์ออกมาเป็น 4 - 5 หัวเรื่อง

4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่องโดยสรุป รวมแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อนแล้ว เปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งเป็นแนวทาง ในการเลือกและการผลิตการสอน “กิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เล่นเกม ฯลฯ
7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องออกแบบการประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม โดยใช้การสอนแบบอิงเกณฑ์ซึ่งเป็นการวัดผลที่ยึดเกณฑ์ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ โดยไม่มีการนำไปเปรียบเทียบกับคนอื่น เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียน ได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
8. เลือกและผลิตชุดการสอน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ เรียกว่า “ชุดการสอน”
9. การหาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมามี ประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการ ช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล
10. การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอนและระดับการศึกษาโดยกำหนดขั้นตอนการใช้ดังนี้
  - ก. ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน (ใช้เวลา ประมาณ 10 – 15 นาที)
  - ข. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
  - ค. ชื่นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอน) ผู้สอนบรรยาย หรือแบ่งกลุ่มประกอบ กิจกรรมการเรียนรู้
  - ง. ชื่นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ
  - จ. ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปแล้ว

1.6 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 494 - 497) ได้กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพชุดการสอน หมายถึง การนำชุดการสอนไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อนำมาปรับปรุงและนำไปทดลองจริง ประสิทธิภาพของชุดการสอนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่ พึงพอใจ โดยถือว่าชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นไปตามที่เกณฑ์มาตรฐานตั้งไว้ 80/80 หมายความว่า จำนวนนักเรียนตั้งแต่ร้อยละ 80ขึ้นไปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

1. การกำหนดประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนที่จะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หากชุดการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับเกณฑ์แล้วชุดการสอนนั้นมีคุณค่าที่จะนำไป สอนนักเรียนได้ การที่กำหนดเกณฑ์มาตรฐานให้มีค่าเท่าใดนั้นให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพึงพอใจ

โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ มักจะตั้งไว้ 80/80 , 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะ อาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น

2. การยอมรับหรือไม่ยอมรับประสิทธิภาพ เมื่อทดลองโดยใช้ชุดการสอน ก็สามารถหาประสิทธิภาพของชุดการสอนได้ แล้วนำประสิทธิภาพของชุดการสอนที่หาได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ เพื่อดูว่าเราจะยอมรับประสิทธิภาพถึงความแปรปรวน 2.50 – 5 เปอร์เซนต์ นั่นคือประสิทธิภาพของชุดการสอนไม่ควรต่ำกว่า 5 เปอร์เซนต์ เช่น เราตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ 90/90 เมื่อนำชุดการสอนไปทดลองพบว่า ชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ 87.5/87.5 เปอร์เซนต์ เรายอมรับได้ว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ การยอมรับประสิทธิภาพชุดการสอนมี 3 ระดับ สูงกว่าเกณฑ์ เท่าเกณฑ์ ต่ำกว่าเกณฑ์แต่ยอมรับได้ว่ามีประสิทธิภาพ

3. การทดลองประสิทธิภาพ เมื่อผลิตชุดการสอนขึ้นมาแล้ว ต้องนำชุดการสอนไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1 : 1) คือการทดลองกับผู้เรียน 3 คน โดยใช้ผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง ปานกลาง ต่ำ นำผลที่ได้ไปคำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น ปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองจะมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์

3.2 การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (1 : 10) คือการทดลองกับผู้เรียน 6 - 10 คน โดยใช้ผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง ปานกลาง ต่ำ นำผลที่ได้ไปคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้น

3.3 การทดลองภาคสนาม (1 : 100) คือการทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้น จำนวน 30 - 100 คน นำผลที่ได้ไปคำนวณหาประสิทธิภาพ หากต่ำกว่าเกณฑ์มากเกินไปที่กำหนดไว้ ต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการสอนใหม่ตามหลักความเป็นจริง

1.7 ความจำเป็นที่ต้องหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

อิทธิพร ศรียมก(2525 : 254)กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพของชุดการสอนดังนี้คือ

1. เพื่อความมั่นใจว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อความแน่ใจว่าชุดการสอนนั้นสามารถทำให้การเรียนการสอนนั้นบรรลุจุดประสงค์อย่างแท้จริง
3. ถ้าจะผลิตชุดการสอนออกมาเป็นจำนวนมากการทดสอบหาประสิทธิภาพจะเป็นหลัก
4. ประกันว่าผลิตผลออกมาแล้วใช้ได้ มิฉะนั้นแล้วจะเสียงบประมาณ เสียแรงงาน เสียเวลา เพราะผลิตออกมาแล้วใช้ประโยชน์ไม่ได้

1.8 รูปแบบและการแบ่งเวลาประกอบกิจกรรมในชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 138) กล่าวถึง การใช้ชุดการสอนเป็นกิจกรรมกลุ่มในห้องเรียน แบบศูนย์การเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษา แต่ละศูนย์อาจใช้เวลาประมาณ 20 - 25 นาที ซึ่งอาจจะแบ่งเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

1. นักเรียนอ่านบัตรคำสั่ง (1 นาที)
2. อ่านบัตรสรุปเนื้อหาและบัตรเนื้อหา (5 - 10 นาที)

3. ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น เกม ศาธิต ฯลฯ (4 – 6 นาที)
4. ช่วยกันอภิปรายและช่วยกันตอบคำถาม (3 - 4 นาที)
5. แต่ละคนตอบคำถามในแบบฝึกปฏิบัติหรือกระดาษคำตอบ (2 – 3 นาที)
6. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรแผ่นเฉลยที่เตรียมไว้โดยเปลี่ยนกันตรวจและให้คะแนน (2 นาที)

กิจกรรมทั้ง 6 อย่างให้ใส่ไว้ในบัตรคำสั่ง ส่วนกิจกรรมข้อ 3 ใส่ไว้ในบัตรกิจกรรม

การแบ่งเวลาประกอบกิจกรรม ในชุดการสอนพอสรุปได้คือ ต้องแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

1.9 ประโยชน์ของชุดการสอน

1. ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่ เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด
2. ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนได้ตามความสามารถความสนใจหรือความต้องการของตนเอง
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
4. ช่วยผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกัน
5. ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของครู ชุดการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพหรือความคับข้องทางอารมณ์มากน้อยเพียงใด
6. ช่วยให้เป็นอิสระจากบุคลิกภาพของครู เนื่องจากชุดการสอนช่วยถ่ายทอดเนื้อหาได้ดังนั้นครูที่พูดไม่เก่งก็สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความสามารถ
8. ช่วยลดภาระ สร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครูเพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถนำไปใช้ได้ทันที
9. ช่วยขจัดปัญหาขาดแคลนครู เพราะชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเองหรือต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย
10. ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้แบบต่อเนื่องหรือการศึกษานอกระบบเพราะชุดการสอนสามารถนำไปสอน ผู้เรียนได้ทุกสถานที่ และทุกเวลา
11. แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดการสอนสามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ทุกสถานที่และทุกเวลา
12. เป็นประโยชน์สำหรับการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนด้วยชุดการสอน

1. งานวิจัยต่างประเทศ

บรอว์เลย์ โอเลตา (Brawley Oleta. 1975.: 428) ได้ทำการทดลองเพื่อศึกษาผลการสอนจากชุดการสอนแบบสื่อประสมเพื่อสอนในเรื่อง การบอกเวลาสำหรับนักเรียนที่เรียนช้า ผู้ทดลองได้ใช้ชุดการสอน 12 ชุด ทดลองในเวลา 15 วัน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แอนเดอร์สัน (Anderson.1982 : 4795 - A) ได้สร้างชุดการสอนด้วยตนเองเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษากับนักเรียน โดยใช้ชุดการสอนด้วยตนเองกับกลุ่มทดลอง และใช้การสอนแบบบรรยายกับกลุ่มควบคุมผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดการสอนด้วยตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบรรยายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. งานวิจัยในประเทศ

นวนนง มังตรีสรรค์ (2530 : 43) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัตถุ 4 มีคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ4เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรรัตน์ วิไลรัตน์ (2537 : 63) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีการรับรู้ด้านอาชีพมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลของการวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่าชุดการสอนเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนได้ดีและอำนวยความสะดวกในการเตรียมการสอนให้แก่ครูผู้สอน จึงสมควรที่จะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยความเชื่อมั่นว่าชุดการสอนนี้จะสามารถช่วยให้นักเรียนมีการปรับปรุงตนเองด้านส่วนตัวและสังคมได้เป็นอย่างดีและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

2.1 ความหมายของการแนะแนว

กู๊ด (Good.1973 : 270) ได้ให้ความหมายของการแนะแนว คือกระบวนการช่วยเหลือให้บุคคลสามารถเข้าใจตนเองและโลกเกี่ยวกับตนเองได้ดี สามารถแสวงหาความรู้เพื่อจะนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการศึกษา การพัฒนาอาชีพ และการมีบุคลิภาพที่เหมาะสม

มิลเลอร์ (Miller.1976 : 13) ให้คำจำกัดความของการแนะแนวว่าเป็นกระบวนการช่วยให้บุคคลรู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บุคคลสามารถตัดสินใจและวางแผนอนาคตตนเองได้อย่างเหมาะสม

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2529 : 5) กล่าวว่า การแนะแนว คือการช่วยเหลือให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจสภาพแวดล้อม รู้จักวิธีการที่จะเผชิญปัญหา ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคตของตนเองได้อย่างถูกต้อง และปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 1) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เป็นกระบวนการของการผูกพัน เพื่อพัฒนาชีวิต เพื่อให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งรู้จักตนเอง เข้าใจ

ตนเองและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้นและช่วยให้บุคคลนั้นสามารถช่วยตนเอง นำตนเอง ปรับตนเอง ได้อย่างเหมาะสมตลอดทั้งสามารถป้องกันปัญหา แก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปความหมายของการแนะแนว คือ กระบวนการที่จะช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจสภาพแวดล้อม รู้จักวิธีการที่จะเผชิญกับปัญหาตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา ได้อย่างถูกต้อง สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคตของตนเองได้อย่างถูกต้องและปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างดี ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

2.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2521 : 200 - 202) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไปคือ
  - 1.1 มุ่งป้องกันความผิดปกติทางด้านบุคลิกภาพ
  - 1.2 มุ่งให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียน
2. จุดมุ่งหมายเฉพาะคือ
  - 2.1 ป้องกันความผิดปกติด้านอารมณ์
  - 2.2 ช่วยนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนบางวิชา
  - 2.3 ช่วยให้ครูยอมรับนักเรียนที่มีปัญหาทางอารมณ์
  - 2.4 เพื่อเป็นตัวกลางในการสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน
  - 2.5 ช่วยให้พ่อแม่เข้าใจพัฒนาการของเด็ก
  - 2.6 ช่วยให้ครูทันสมัยในการแนะแนวนักเรียน
  - 2.7 ช่วยให้ครูได้ประเมินเทคนิคนักเรียนให้รู้จักสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
  - 2.8 ช่วยให้ครูและพ่อแม่เด็ก ค้นหายุทธวิธีใช้เครื่องมือเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของเด็ก
  - 2.9 เปิดโอกาสให้เด็กนักเรียนได้ข้อมูลทางการศึกษาและอาชีพ
  - 2.10 เพื่อแนะนำให้ครูรู้จักโครงการทดสอบ ซึ่งเป็นวิธีหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวเด็ก
  - 2.11 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับคำปรึกษา
  - 2.12 ทำหน้าที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบริการพิเศษต่างๆ
  - 2.13 ช่วยครูรับข้อสนเทศเกี่ยวกับเทคนิคในการแนะแนว
  - 2.14 ช่วยจัดวางตัวบุคคลให้นักเรียนได้เลือกเรียนได้อย่างเหมาะสม
  - 2.15 เพื่อทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการสุขภาพจิต

ทองเรียน อมรัชกุล และคนอื่นๆ (2528 : 53 - 54) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายสูงสุดของการแนะแนวไว้ดังนี้

1. การกำหนดให้บุคคลเกิดการพัฒนาย่างดีที่สุด
2. การทำให้บุคคลเกิดความเจริญรอบตัวทุกด้าน
3. การทำให้บุคคลเจริญสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้
4. การทำให้บุคคลเจริญอย่างเต็มที่ และมีความสุข
5. การทำให้บุคคลรู้จักกาลเทศะ
6. การทำให้บุคคลเจริญงอกงามในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ
7. การทำให้บุคคลมีความเจริญงอกงามในการที่จะแนะแนวตนเอง และทำให้ตัวเองบรรลุนิติ

ภาวะ

8. การทำให้บุคคลสามารถช่วยเหลือตนเองได้ทุกเรื่อง
9. การทำให้บุคคลมีความสุขตามสภาพของตน และสามารถทำให้เกิดความสงบสุขในสังคมได้อย่างแท้จริง
10. การทำให้บุคคลเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางกว่าที่จะปล่อยให้วิตผ่านไปวันๆ

2.3 การสอนกิจกรรมแนะแนว

ฟีโล แยมมามเหลือ (2521 : 6) ได้ให้ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมแนะแนวว่า วิชากิจกรรมแนะแนว (Guidance Course) ว่าด้วยการบริการข่าวสารและให้ข้อมูลเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสได้รู้จักตนเองอย่างถูกต้อง เช่น ให้การบริการสำรวจและประเมินตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทางบ้านและทางโรงเรียน วิธีเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การรู้จักและเข้าใจตนเอง เพื่อเตรียมการศึกษาและเลือกอาชีพในอนาคต เป็นต้น

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2525 : 48) ได้ให้ข้อคิดในการจัดกิจกรรมแนะแนวว่าปัจจุบันนี้หลักการและเป้าหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 นั้นมีความสอดคล้องกับหลักการและเป้าหมายของการแนะแนวทั้งในแง่กระบวนการและลักษณะการให้บริการ โดยมุ่งให้นักเรียนสำรวจตัวเอง และตัดสินใจเลือกเรียนตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนได้พัฒนาทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการวิชาชีพ และการปรับปรุงบุคลิกภาพโดยเฉพาะลักษณะนิสัยหรือความประพฤติ ชั่วโมงกิจกรรมแนะแนวเป็นชั่วโมงหนึ่งที่กำหนดไว้ 1 คาบต่อสัปดาห์ฉะนั้นชั่วโมงนี้ครูแนะแนวควรจะใช้กระบวนการและบริการแนะแนว เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนโดยยึดหลักการและเป้าหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 เป็นหลัก ซึ่งครูแนะแนวจะต้องคิดว่าชั่วโมงนี้ควรจัดกิจกรรมอย่างไรเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองทุกด้านทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขหรือพูดง่าย ๆ ให้เป็นคนโดยสมบูรณ์

2.4 กิจกรรมต่าง ๆ ในชั่วโมงแนะแนว

ประเสริฐ วิเศษกิจ (2524 : 2) ได้เสนอรูปแบบของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชั่วโมงแนะแนวไว้ดังนี้

1. การบรรยายเนื้อหาและสาระสำคัญต่าง ๆ ตามหัวข้อที่เรียนในแต่ละครั้ง
2. ใช้เกม การละเล่นต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและมีความคิดกว้างไกลขึ้น
3. การอภิปรายและโต้วาที (โดยนักเรียนเป็นผู้แสดง อาจารย์สอนเป็นผู้ควบคุม)
4. การแสดงบทบาทสมมติ (คล้ายกับการแสดงละคร)
5. การชมภาพยนตร์ สไลด์ต่าง ๆ
6. การปฏิบัติหรือเลียนแบบความจริง เช่น การฝึกสัมภาษณ์บุคคลในอาชีพต่าง ๆ
7. การรายงานทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล
8. การใช้เทคนิคกิจกรรมกลุ่ม

2.5 เทคนิคการสอนกิจกรรมแนะแนว

จำเนียร ช่างโชติ (2527 : 118 - 120) ได้เสนอแนะเทคนิคในการสอนกิจกรรมแนะแนว ไว้ดังนี้

1. จัดบรรยากาศให้เป็นกันเอง ให้นักเรียนรู้สึกเป็นอิสระ สบายใจในการแสดงออก
2. กระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกมากที่สุดทั้งในด้านความคิด ความริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าในการพูดและความรู้สึกที่ต้องระบาย
3. เปิดโอกาส กระตุ้นและช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้ปัญหา และปฏิบัติงานร่วมกันให้ได้มากที่สุด
4. กระตุ้นและช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมต่างๆ และมอบหมาย ความรับผิดชอบ ให้ทำงานในกิจกรรมนั้นๆ ตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ
5. ไม่ควรอย่างยิ่งในการสอนแบบปาฐกถา โดยครูพูดคนเดียวและนักเรียนจดเอาๆ
6. เวลาของกิจกรรมและแนวควรเป็นเวลาของนักเรียนจริงๆ และต้องใช้เวลาเหล่านั้นให้เกิดต่อความเจริญงอกงามของนักเรียนในทุกๆ ด้าน อย่างเต็มที่
7. ครูผู้สอนต้องวางแผนและเตรียมตนเองในเรื่องเนื้อหา วิธีการให้ความรู้และกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม โดยนำหลักจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ
8. ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เรียนรู้หน้าที่ของตน มีพันธะต่อกัน
9. มีการนำหลักการของกระบวนการกลุ่มหรือกิจกรรมสัมพันธ์ (Group process) และเทคนิคการสอนต่างๆ มาใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียน
10. ครูผู้สอนกิจกรรมและแนว ควรมีสমุดบันที่รายละเอียดต่างๆ ของการสอนไว้ทุกครั้ง
11. ในการสอนกิจกรรมและแนว ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือเป็นกลุ่ม โดยมีครูคอยให้คำแนะนำเวลามีปัญหา

2.6 การประเมินผลการสอนกิจกรรมและแนว

สมเจตน์ อภิเมษฐ์รักษา (2527 : 2) กล่าวว่ากิจกรรมและแนวนี้นี้ไม่มีหน่วยการเรียนการวัดผล และพิจารณาในแง่การเกิดความรู้ความเข้าใจ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งถือเสมือนการวัดผลเชิงพฤติกรรมในตัวนักเรียนว่าเรียนรู้ในข้อเรื่องต่างๆ หรือไม่ นอกจากนี้ยังตรวจสอบจากเวลาเรียนที่นักเรียนเข้าเรียนว่าครบถึง 80% ของเวลาเรียน จึงนับว่าผ่านชั่วโมงนี้

จำเนียร ช่างโชติ (2527 : 119 -120) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนการสอนกิจกรรมและแนว ครูและแนวซึ่งเป็นผู้สอนวิชานี้จะต้องคำนึงถึงให้มาก และควรถือเป็นสิ่งที่ต้องกระทำ คือ การประเมินตนเอง และผู้เรียน

2.7 การประเมินตัวผู้เรียน

การประเมินตัวผู้เรียนเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยพิจารณาจาก

1. ผู้สอนสามารถสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นอิสระในการแสดงออกต่างๆ
2. ผู้สอนสามารถสอนผู้เรียนให้เรียนรู้จากการควบคุมตนเอง (Self Control)
3. ผู้สอนสามารถสอนให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองและเกิดการพัฒนาตนในทางที่เหมาะสม
4. ผู้สอนสามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม หรือคุณลักษณะนิสัยที่พึงปรารถนาให้แก่ผู้เรียน
5. ผู้สอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้เข้าใจและปรับตัวได้กับโลกที่เขาอยู่ได้เหมาะสม
6. ผู้สอนสามารถศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนต่อเนื่องกัน จนเห็นว่าพัฒนาการไปในทางที่ดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

1. งานวิจัยต่างประเทศ

แมคโคแมน (Mccolman. 1975 : 109 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดการสอนและกิจกรรมกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนร่วมกับกิจกรรมกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษามากกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เทอร์ค (Turk. 1985 : 2436) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนายุทธวิธีการฟังจังหวะและทำนองดนตรีของนักเรียน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นเครื่องช่วยสอน ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังจากใช้ชุดการสอนนักเรียนสามารถรับรู้และเข้าใจจังหวะและทำนองดนตรีอย่างรวดเร็ว

วิลสัน (Wilson. 1989 : 416) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลการใช้ชุดการสอนที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของเด็กพิการ ผลการศึกษาพบว่า การใช้ชุดการสอนทำให้เด็กมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์มากขึ้น

2. งานวิจัยในประเทศ

กมล ประทีปธีรานันท์ (2530 : 76) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรปฐพีธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปัทธิธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรปฐพีธรรมมีคุณธรรมด้านสัปปัทธิธรรมสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นวลนง มังตรีสรรค์ (2530 : 43) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัตถุ 4 มีคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้น กล่าวได้ว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่มีประสิทธิภาพสูงเพราะหลักการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวนั้นเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามกำลังความรู้ ความสามารถที่แต่ละคนมี จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาที่บรรจุไว้ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวจากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์จะสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมาพัฒนาด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและพัฒนาตนเองด้านส่วนตัวและสังคม และเพื่อสร้างเครื่องมือหรือสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ(60/60) ที่ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวทุกคนสามารถนำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมได้อย่างสะดวก และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

3.1 ความหมายของการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

วัชร ทรัพย์มี (2531 : 59) การให้ข้อสนเทศทางด้านสังคมและการปรับตัวเป็นการให้ข้อมูล เพื่อให้ได้เข้าใจตนเองและผู้อื่นรู้จักวิธีปรับปรุงตนเอง และการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิธีปรับปรุงบุคลิกภาพ
2. วิธีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ
3. การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง
4. การรู้จักตนเองเป็นต้นว่าการรู้จักขอบข่ายความสามารถ ความถนัด ความสนใจของคน
5. การเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้อื่น
6. วิธีปรับตัวกับสมาชิกในครอบครัว
7. ความรู้เกี่ยวกับกิริยามารยาทที่งดงาม
8. การรู้จักวางแผนเกี่ยวกับการเงิน
9. การรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
10. ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนศีลธรรมจรรยา

จำเนียร ช่างโชติ (2533 : 122) กล่าวว่าเป็นการให้ข้อสนเทศเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตนเองยิ่งขึ้น และปรับปรุงความสัมพันธ์กับคนอื่นได้ดี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิธีการเข้าใจตนเอง
2. การเข้าใจพฤติกรรมและคุณลักษณะของตนเอง
3. วิธีสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างเพื่อนต่างเพศและเพศเดียวกัน
4. การเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้อื่น
5. การเข้าใจบทบาทของเพศชายและเพศหญิง
6. วิธีปรับปรุงบุคลิกภาพที่สมบูรณ์
7. การปรับตัว การยอมรับ และการเข้าใจสภาวะทางบ้าน สมาชิกในครอบครัวและความคาดหวังของพ่อแม่
8. ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลทางเพศและความรับผิดชอบในการแต่งงาน
9. ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี
10. ทักษะทางสังคม การวางแผนเรื่องการเงิน และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

สุนทรินทร์ ธนโกสโย (2522 : 23) กล่าวว่า การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม หมายถึง การให้กิจกรรม หรือข้อมูลต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจตนเองและเข้าใจคนอื่น ๆ และเป็นข้อมูลที่ให้ความเชื่อมั่นและนำไปใช้เป็นประโยชน์เกี่ยวกับโอกาสและสิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับและสัมพันธ์กันเป็นการส่วนตัว เป็นข้อมูลที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจตนเองดีขึ้นและปรับปรุงความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นให้ดีขึ้นด้วยขอบเขตเกี่ยวกับ “ความเข้าใจตนเอง” การทำตัวให้เข้ากับคนอื่นได้อย่างดี ความสัมพันธ์ของเด็กชายหญิง กิริยาท่าทาง ศีลธรรมจรรยา การใช้เวลาว่าง กิจกรรมต่างๆ รูปร่าง หน้าตา ทักษะทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและบุคคลในครอบครัว การวางแผนทางการเงิน และการมีชีวิตอย่างมีสุขภาพดี บริการส่วนตัว และสังคมจึงมีความสัมพันธ์กับวัสดุอุปกรณ์และสิ่งให้ความมั่นคงต่างๆ และการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขและองค์ประกอบต่อไปนี้

1. มีความเข้าใจตนเอง
2. มีวุฒิภาวะในด้านความสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกันและต่างเพศ
3. มีความเข้าใจในบทบาทของเพศชายและเพศหญิง
4. พัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่ดี
5. มีความเข้าใจในพฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุคคล
6. เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและการที่บุคคลมีความคล้ายคลึงกัน
7. เข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้อื่น
8. รู้จักตนเอง รู้จักยอมรับสิ่งต่างๆ มีความเข้าใจในเงื่อนไขของบ้าน สมาชิกในครอบครัว และการคาดหวังของพ่อแม่
9. มีความรู้เกี่ยวกับการมีนัดกับเพศตรงข้าม ความรับผิดชอบในการแต่งงาน
10. มีพัฒนาการทางร่างกายและสุขภาพจิตดี
11. มีบุคลิกลักษณะเป็นของตนเอง มีกิริยาท่าทางและศีลธรรมดี
12. มีทักษะทางสังคม การวางแผนโครงการด้านการเงิน และกิจกรรมในเวลาว่าง

วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 228) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการให้ข้อมูลเพื่อให้นักเรียนเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ เช่น ให้ข้อมูลในเรื่องการพักผ่อนหย่อนใจ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ งานอดิเรก การรักษาสุขภาพจิต และสุขภาพทั่วไป วิธีปรับปรุงบุคลิกภาพ พัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่ดี การเข้าใจพฤติกรรมและความเข้าใจความต้องการของผู้อื่น ศีลธรรมจรรยา กิริยามารยาทที่ดี ความประพฤติ การรู้จักบทบาทและตำแหน่งหน้าที่ของตน การรู้จักประมาณตน รู้ความถนัด ความสนใจ รู้สถานภาพของตนเอง การสร้างมนุษยสัมพันธ์ วิธีสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนต่างเพศและเพศเดียวกัน วิธีปรับตัวกับสมาชิกในครอบครัว เพื่อนร่วมโรงเรียนร่วมชั้นเรียน ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักยอมรับสิ่งต่างๆ มีความเข้าใจในเงื่อนไขของครอบครัว สมาชิกในครอบครัว หน้าที่อันพึงมีในครอบครัว การวางแผนโครงการด้านการเงิน การวางแผนการใช้เงินและกิจกรรมยามว่าง

สถิต วงศ์สวรรค์ (2531 : 337) กล่าวว่า เป็นกระบวนการช่วยให้บุคคลปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายดี ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมโรงเรียน ครู ญาติ ครอบครัวและคนทั่วไป ได้ดี มีชีวิตสุขสมบูรณ์ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และช่วยให้รู้จักปัญหา เช่น

1. ปัญหาในการเรียน มักมีคะแนนต่ำ เรียนไม่เข้าใจ
2. ปัญหาที่อยู่อาศัย แออัด ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก
3. ปัญหาการเงิน ขาดอาหารกลางวัน เงินไม่พอใช้จ่ายทำให้ไม่อยากมาโรงเรียน
4. ปัญหาสุขภาพ เป็นโรคผิวหนัง กังวลในเรื่องอ้วนเกินไป ผอมเกินไป
5. ปัญหาความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย วัยรุ่นร่างกายเปลี่ยนแปลงเร็วปรับตัวไม่ทัน
6. ปัญหาทางจิต ขาดความรัก ความอบอุ่น
7. ปัญหาอารมณ์และสังคม ปัญหาที่เกิดจากทางบ้าน เช่น พ่อแม่เข้มงวดมากเกิดไปไม่มีอิสระในการตัดสินใจ รู้สึกเป็นปมด้อย

3.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

เพื่อช่วยให้นักเรียนเห็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับตนเองและสังคม รู้จักตนเองดียิ่งขึ้น รู้จักกลไกในการปรับตัว รู้จักนำตนเอง ไปสู่ความก้าวหน้าและอยู่กับสังคมอย่างมีความสุข

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

1. งานวิจัยต่างประเทศ

ฟลาตี้และรูทเซล (Flaherty and Reutzel. 1965 : 409 -411) ได้ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนสูงและนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนต่ำ โดยใช้แบบทดสอบ CPI (The California Psychological Inventory) วัดบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ และใช้คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการเรียน จากการศึกษพบว่าผู้ที่มิผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้คะแนนบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ออฟเฟอร์ (offer. 1971 : 40 - 48) ศึกษาพฤติกรรมในการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่นโดยศึกษาระยะยาวกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีอายุระหว่าง 14 -21 ปี จำนวน 83 คนจนถึงชั้นปีที่ 3 ในมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่าในเรื่องการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศเริ่มต้นเมื่อนักเรียนเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้หนึ่งปีร้อยละ 45 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่เคยมีนัดกับเพื่อนต่างเพศแต่การมีนัดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เป็นร้อยละ 77เมื่อนักเรียนเหล่านี้เรียนอยู่ในชั้นปีที่ 3 ในมหาวิทยาลัย

เทสเซอร์ (Tesser. 1980 : 77 -91) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของความภาคภูมิใจในตนเองที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในครอบครัว สรุปได้ว่าตัวแปรในด้านความใกล้ชิดการปฏิบัติต่อกันและความสัมพันธ์กันในครอบครัวมีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองและบุคคลสามารถสูญเสียความภาคภูมิใจในตนเองได้ โดยเปรียบเทียบกับบุคคลในครอบครัวที่มีความใกล้ชิดซึ่งมีผลการกระทำดีกว่า

2. งานวิจัยในประเทศ

✓ รัตนา รัตนประสพโชค (2524 : 41 - 42) ได้ทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการสื่อสารระหว่างบุคคลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน ปรากฏว่ากิจกรรมกลุ่มมีผลต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนและการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักเรียนที่ฝึกกิจกรรมกลุ่มก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

✓ นิภา วิจิตรศิริ (2525 : 49) ทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองแคว "สรกิจพิทยา" จังหวัดสระบุรี แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 16 คน ปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความรับผิดชอบสูงขึ้นหลังการฝึกกิจกรรมกลุ่ม

บุญศรี จิงธนาเจริญเลิศ (2530 : 46) ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรี กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยกิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2533 : 50 -52) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวต่อเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี จำนวน 24 คน ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มลิวรรณ นิรมลพิศาล (2539 : 35) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีกัน กรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้น กล่าวได้ว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่มีประสิทธิภาพเพราะหลักการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวนั้นเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามกำลังความรู้ ความสามารถที่แต่ละคนมี จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาที่บรรจุไว้ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวและงานวิจัยข้างต้นจึง สรุปได้ว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเป็นสื่อการสอนที่สามารถสร้างเสริม ปรับปรุง พัฒนาพฤติกรรมและความรู้ในเรื่องต่างๆ เช่น การปรับตัวกับเพื่อน การปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความภาคภูมิใจในตนเอง การสื่อสารระหว่างบุคคล ให้แก่ผู้เรียน และสร้างความสะดวกให้แก่ผู้สอน จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์จะนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมาใช้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลี่วิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อสร้างเครื่องมือและสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ (60/60) และศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งครูผู้สอนเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวทุกคนสามารถนำไปใช้สะดวกและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลี่วิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 350 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนบางลี่วิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากหมายเลขห้อง ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 2 เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม จำนวน 14 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที คือ วันจันทร์ และวันพุธ ตั้งแต่เวลา 15.30 – 16.20 น. โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งแต่วันจันทร์ที่ 10 มิถุนายน 2545 สิ้นสุด วันจันทร์ที่ 29 กรกฎาคม 2545

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อใช้สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารายละเอียดหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และรายละเอียดคู่มือแนะแนว การจัดกิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยพิจารณาความรู้พื้นฐาน ความสนใจ และวัยเพื่อจะได้จัดเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดหัวข้อเรื่องให้ครอบคลุมการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
ได้หัวข้อเรื่องดังนี้

1. ปฐมนิเทศ	(1 คาบ)
2. การรู้จักและเข้าใจตนเอง	(2 คาบ)
3. การมีระเบียบวินัย	(1 คาบ)
4. ความซื่อสัตย์	(1 คาบ)
5. ความรับผิดชอบ	(1 คาบ)
6. ความขยันหมั่นเพียร	(1 คาบ)
7. การสร้างเชื่อมั่นในตนเอง	(1 คาบ)
8. การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	(1 คาบ)
9. การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน	(1 คาบ)
10. การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ	(1 คาบ)
11. การมีมารยาทในการพูด – ฟัง	(1 คาบ)
12. การทำงานร่วมกันกับเพื่อน	(1 คาบ)
13. ปัจฉิมนิเทศ	(1 คาบ)

ขั้นตอนที่ 4 สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย
การวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามขั้นตอนที่ 3 โดยใช้เทคนิค การทำงานกลุ่ม บทบาท
สมมติ สถานการณ์จำลอง การอภิปราย กรณีตัวอย่าง มีรายละเอียดตามภาคผนวก ประกอบไปด้วย คำชี้
แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู คู่มือนักเรียนแต่ละชุดการสอนมีหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง
2. สาระสำคัญ
3. จุดประสงค์
4. เนื้อหา
5. วิธีดำเนินการ
6. สื่อ - อุปกรณ์
7. การประเมินผล

ขั้นตอนที่ 5 นำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยง
ตรงเชิงประจักษ์โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร
และศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ตรวจสอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและ
สังคมว่ามีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา ด้านส่วนตัวและสังคมแล้วนำไปปรับปรุง
แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 6 นำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อ
เสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์
สัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันจันทร์ และวันพุธ ตั้งแต่เวลา 15.30 – 16.20 น. การทดลองเริ่มตั้งแต่วันที่ 10
มิถุนายน 2545 สิ้นสุดวันที่ 29 กรกฎาคม 2545 ขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว
และสังคมมี 5 ขั้นตอนดังนี้

- 1.1 - ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการใช้ชุดการสอนผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านส่วนตัวและสังคมมากน้อยเพียงใด
- 1.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสังคม
- 1.3 ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามกฎ กติกาและวิธีปฏิบัติกิจกรรม
- 1.4 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่เรียนเพื่อสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญ
- 1.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียนผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านส่วนตัวและสังคมมากน้อยเพียงใด

ตาราง 1 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

วัน / เดือน / ปี	เวลา	สถานที่	รายการดำเนินการ
จันทร์ที่ 10 มิถุนายน 45	15.30 – 16.20 น.	ห้อง138	ปฐมนิเทศ
พุธที่ 12 มิถุนายน 45	15.30 – 16.20 น.	ห้อง138	การรู้จักและเข้าใจตนเอง (กระจกวิเศษ)
จันทร์ที่ 17 มิถุนายน 45	15.30 – 16.20 น.	ห้อง138	การรู้จักและเข้าใจตนเอง (ความภูมิใจ)
พุธที่ 19 มิถุนายน 45	15.30 – 16.20 น.	ห้อง138	การมีระเบียบวินัย
จันทร์ที่ 24 มิถุนายน 45	15.30 – 16.20 น.	ห้อง138	ความซื่อสัตย์
พุธที่ 26 มิถุนายน 45	15.30 – 16.20 น.	ห้อง138	ความรับผิดชอบ
จันทร์ที่ 1 กรกฎาคม 45	15.30 – 16.20 น.	ห้อง138	ความขยันหมั่นเพียร
พุธที่ 3 กรกฎาคม 45	15.30 – 16.20 น.	ห้อง138	การสร้างเชื่อมั่นในตนเอง
จันทร์ที่ 8 กรกฎาคม 45	15.30 – 16.20 น.	ห้อง138	การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดี ของครอบครัว
พุธที่ 10 กรกฎาคม 45	15.30 – 16.20 น.	ห้อง138	การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับ เพื่อน
จันทร์ที่15 กรกฎาคม 45	15.30 – 16.20 น.	ห้อง138	การคบเพื่อนต่างเพศและการ ปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ
พุธที่ 17กรกฎาคม 45	15.30 – 16.20 น.	ห้อง138	การมีมารยาทในการพูด – การฟัง
จันทร์ที่ 22กรกฎาคม 45	15.30 – 16.20 น.	ห้อง138	การทำงานร่วมกันกับเพื่อน
พุธที่ 29กรกฎาคม 45	15.30 – 16.20 น.	ห้อง138	ปัจฉิมนิเทศ

ขั้นตอนที่ 7 หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม และศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่ร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

จากการทำแบบฝึกหัดของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม คำตอบถูก 1 คะแนน คำตอบผิด 0 คะแนน

คะแนน	การแปลผล
9 - 10	มีความรู้ความเข้าใจด้านส่วนตัวและสังคมในระดับมากที่สุด
7 - 8	มีความรู้ความเข้าใจด้านส่วนตัวและสังคมในระดับมาก
5 - 6	มีความรู้ความเข้าใจด้านส่วนตัวและสังคมในระดับปานกลาง
3 - 4	มีความรู้ความเข้าใจด้านส่วนตัวและสังคมในระดับน้อย
1 - 2	มีความรู้ความเข้าใจด้านส่วนตัวและสังคมในระดับน้อยที่สุด

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แต่ละชุด 12 ชุด
2. ศึกษาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งชุด
3. ศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ

1.1 ค่าเฉลี่ย

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้
(กรมวิชาการ. 2521 : 39)

$$\frac{\sum x}{n} \times 100$$

$$E_1 = \frac{\quad}{A}$$

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{n} \times 100}{B}$$

E ₁	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
E ₂	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังจากการใช้ชุดการสอนนั้นคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ละครึ่ง
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมโดยใช้ค่าสถิติ t – test แบบ dependent (ล้วน และ อังกฤษ สายยศ. 2540 : 248)

ใช้ สูตร $t = \frac{\sum d}{\sqrt{\frac{n\sum d^2 - (\sum d)^2}{n-1}}}$

df	=	n-1
d	=	ค่าความแตกต่างของคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกับก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
n	=	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned}\sum d^2 &= \text{ผลรวมของ } d \text{ แต่ละตัวยกกำลังสอง} \\ (\sum d)^2 &= \text{การนำผลรวมของ } d \text{ ทั้งหมดยกกำลังสอง}\end{aligned}$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ มาใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังจากการใช้ชุดการสอนนั้นคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการเรียนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ละครั้ง
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ด้านส่วนตัวและสังคม
d	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกับก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
$\sum d^2$	แทน	ผลรวมของ d แต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum d)^2$	แทน	การนำผลรวมของ d ทั้งหมดยกกำลังสอง
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน $t - Distribution$
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม แต่ละชุด จำนวน 12 ชุดตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2

2. หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ทั้งชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2
3. ศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม โดยใช้สถิติ t -test แบบ dependent

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม แต่ละชุด จำนวน 12 ชุด ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมแต่ละชุด 12 ชุด

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ด้านส่วนตัวและสังคม	n	$\sum X$	A	E_1	n	$\sum F$	B	E_2
1. การรู้จักและเข้าใจตนเอง (กระจกวิเศษ)	30	222	10	74.00	30	263	10	87.66
2. การรู้จักและเข้าใจตนเอง (ความภูมิใจ)	30	226	10	75.53	30	259	10	86.33
3. การมีระเบียบวินัย	30	230	10	76.66	30	252	10	84.00
4. ความซื่อสัตย์	30	242	10	80.66	30	264	10	88.00
5. ความรับผิดชอบ	30	237	10	79.00	30	262	10	87.33
6. ความขยันหมั่นเพียร	30	234	10	78.00	30	264	10	88.00
7. การสร้างความเชื่อมั่นใน ตนเอง	30	232	10	77.33	30	261	10	87.00
8. การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิก ที่ดีของครอบครัว	30	226	10	75.33	30	248	10	82.66
9. การคบเพื่อนและการปฏิบัติ ตนกับเพื่อน	30	232	10	77.33	30	255	10	85.00
10. การคบเพื่อนต่างเพศและการ ปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ	30	226	10	75.33	30	254	10	84.66
11. การมีมารยาทในการพูด – การฟัง	30	233	10	77.66	30	253	10	84.33
12. การทำงานร่วมกันกับเพื่อน	30	231	10	77.00	30	258	10	86.00

จากตาราง 2 พบว่า ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมก่อนแต่ละชุดมีค่าอยู่ ระหว่าง 75.3 / 87.00 - 80.66 / 88.00 ซึ่งชุดการสอนแต่ละชุดมีรายละเอียดดังนี้

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 1 เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเองพบว่า ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 74.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 87.66

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 2 เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเองพบว่า ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 75.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 86.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 3 เรื่อง การมีระเบียบวินัยพบว่า ค่าประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ 76.66 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 84.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 4 เรื่อง ความซื่อสัตย์ พบว่าค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 80.66 ส่วนค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 88.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 5 เรื่อง ความรับผิดชอบ พบว่าค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 79.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 87.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 6 เรื่อง ความขยันหมั่นเพียรพบว่าค่าประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ 78.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 88.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 7 เรื่อง การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่าค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 77.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 87.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 8 เรื่อง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว พบว่าค่าประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ 75.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 82.66

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 9 เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อนพบว่าค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 77.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 85.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 10 เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ พบว่าค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 75.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 84.66

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 11 เรื่อง การมีมารยาทในการพูด - การฟัง พบว่าค่าประสิทธิภาพกระบวนการ เท่ากับ 77.66 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 84.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 12 เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน พบว่าค่าประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ 77.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 86.00

2. ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมทั้งชุด   ปรากฏ
ผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3   ค่าประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมทั้งชุด

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม	E ₁	E ₂	E ₁ / E ₂ x 100
1. การรู้จักและเข้าใจตนเอง (กระจกวิเศษ)	74.00	87.66	84.41
2. การรู้จักและเข้าใจตนเอง (ความภูมิใจ)	75.33	86.33	87.25
3. การมีระเบียบวินัย	76.66	84.00	91.26
4. ความซื่อสัตย์	80.66	88.00	91.65
5. ความรับผิดชอบ	79.00	87.33	90.46
6. ความขยันหมั่นเพียร	78.00	88.00	88.63
1. การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง	77.33	87.00	84.28
2. การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	75.33	82.66	91.13
3. การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน	77.33	85.00	90.97
4. การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ	75.33	84.66	98.04
11. การมีมารยาทในการพูด - การฟัง	77.66	84.33	92.09
12. การทำงานร่วมกันกับเพื่อน	77.00	86.00	89.53
$\sum (E_1/E_2) \times 100 / 12$			89.97

จากตาราง 3 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมทั้งชุด ซึ่งประกอบด้วยเรื่องต่างๆ ดังนี้ การรู้จักและเข้าใจตนเอง (กระจกวิเศษ) การรู้จักและเข้าใจตนเอง (ความภูมิใจ) การมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ การมีมารยาทในการพูด – การฟัง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน มีค่า เท่ากับ 89.97

3. ศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4 และ ตาราง 5

ตาราง 4 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมทั้งชุดของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การทดสอบ	n	Σ	$\bar{d}$	d^2	t-value
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	30	2685	316	3492	24.30**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	30	3090			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่าภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสังคมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมทำให้นักเรียนพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสังคมได้เพิ่มขึ้น

ตาราง 5 แสดงคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกิจกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ด้านส่วนตัวและสังคม	n	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	t- value
1. การรู้จักและเข้าใจตนเอง					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	30	7.40	0.86	ระดับมาก	7.49**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	30	8.77	0.90	ระดับมาก	
2. การรู้จักและเข้าใจตนเอง					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	30	7.53	0.82	ระดับมาก	9.92**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	30	8.63	0.96	ระดับมาก	
3. การมีระเบียบวินัย					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	30	7.67	0.84	ระดับมาก	5.81**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	30	8.40	0.81	ระดับมาก	
4. การความซื่อสัตย์					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	30	8.07	0.69	ระดับมาก	5.11**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	30	8.80	0.76	ระดับมาก	
5. ความรับผิดชอบ					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	30	7.90	0.80	ระดับมาก	6.96**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	30	8.77	0.82	ระดับมาก	
6. ความขยันหมั่นเพียร					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	30	7.80	0.81	ระดับมาก	6.28**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	30	8.80	0.89	ระดับมาก	
7. การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	30	7.73	0.64	ระดับมาก	7.37**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	30	8.70	0.88	ระดับมาก	

ตาราง 5 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ด้านส่วนตัวและสังคม	n	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	t- value
8. การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดี ของครอบครัว					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	30	7.53	0.73	ระดับมาก	5.43**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	30	8.27	0.69	ระดับมาก	
9. การคบเพื่อนและการปฏิบัติตน กับเพื่อน					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	30	7.73	0.78	ระดับมาก	7.12**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	30	8.47	0.82	ระดับมาก	
10. การคบเพื่อนต่างเพศและการ ปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	30	7.53	0.78	ระดับมาก	5.63**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	30	8.47	0.97	ระดับมาก	
10. การมีมารยาทในการพูด – การฟัง					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	30	7.77	0.77	ระดับมาก	6.43**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	30	8.47	0.82	ระดับมาก	
12. การทำงานร่วมกันกับเพื่อน					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	30	7.70	0.79	ระดับมาก	6.49**
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	30	8.60	0.81	ระดับมาก	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ มีความขยันหมั่นเพียร มีความเชื่อมั่นในตนเอง ปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว คบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน คบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ มีมารยาทในการพูด – การฟัง ทำงานร่วมกันกับเพื่อน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

อภิปราย สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า ทำให้ได้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูแนะแนวและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นอย่างดี

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลิ่ววิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 350 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนบางลิ่ววิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากหมายเลขห้อง ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 2 เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม จำนวน 14 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที คือวันจันทร์ และวันพุธ ตั้งแต่เวลา 15.30 – 16.20 น. โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งแต่วันจันทร์ที่ 10 มิถุนายน 2545 สิ้นสุด วันจันทร์ที่ 29 กรกฎาคม 2545

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อใช้สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ดังนี้

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านส่วนตัวและสังคมมากน้อยเพียงใด
2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสังคม
3. ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามกฎ กติกา วิธีปฏิบัติกิจกรรม
4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่เรียนเพื่อสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญ
5. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านส่วนตัวและสังคมมากน้อยเพียงใด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมแต่ละชุด จำนวน 12 ชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2
2. หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและด้านสังคม ทั้งชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2
3. ศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม โดยใช้สถิติ $t - test$ แบบ dependent

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมแต่ละชุด จำนวน 12 ชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ปรากฏว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการระหว่าง 75.33 – 80.66 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ระหว่าง 82.66 – 88.00 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 60/60 ดังมีรายละเอียด ดังนี้
  - ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 1 เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 74.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 87.66
  - ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 2 เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 75.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 86.33
  - ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 3 เรื่อง การมีระเบียบวินัย มีค่าประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ 76.66 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 84.00
  - ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 4 เรื่อง ความซื่อสัตย์ มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 80.66 ส่วนค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 88.00
  - ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 5 เรื่อง ความรับผิดชอบ พบว่าค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 79.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 87.33
  - ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 6 เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร มีค่าประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ 78.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 88.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 7 เรื่อง การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 77.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 87.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 8 เรื่อง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 75.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 82.66

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 9 เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อนมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 77.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 85.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 10 เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 75.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 84.66

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 11 เรื่อง การมีมารยาทในการพูด - การฟัง มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 77.66 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 84.33

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดที่ 12 เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 77.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าเท่ากับ 86.00

2. หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและด้านสังคม ทั้งชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมทั้งชุด ซึ่งประกอบด้วยเรื่องต่างๆ ดังนี้ การรู้จักและเข้าใจตนเอง การมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ การมีมารยาทในการพูด - การฟัง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน มีค่าเท่ากับ 89.97 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมทั้งชุดมีประสิทธิภาพ

3. ศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม โดยใช้สถิติ $t - test$ แบบ dependent พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวและสังคม นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ มีความขยันหมั่นเพียร มีความเชื่อมั่นในตนเอง ปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว คบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน คบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ มีมารยาทในการพูด - การฟัง ทำงานร่วมกันกับเพื่อน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมทำให้นักเรียนพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านส่วนตัวและสังคมเพิ่มขึ้น

อภิปรายผล

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 12 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง (กระจกวิเศษ) ชุดที่ 2 เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง (ความภูมิใจ) ชุดที่ 3 เรื่อง การมีระเบียบวินัย ชุดที่ 4 เรื่อง ความซื่อสัตย์ ชุดที่ 5 เรื่อง ความรับผิดชอบ ชุดที่ 6 เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร ชุดที่ 7 เรื่อง การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ชุดที่ 8 เรื่อง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุดที่ 9 เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน ชุดที่ 10 เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศ และการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ ชุดที่ 11 เรื่อง การมีมารยาทในการพูด - การฟัง ชุดที่ 12 เรื่องการทำงานร่วมกันกับเพื่อน เมื่อนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม จำนวน 12 ชุด ไปหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ปรากฏว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการระหว่าง 75.33 - 80.66 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ระหว่าง 82.66 - 88.00 ซึ่งพบว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมที่สร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 12 ชุด ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมในชุดการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองนักเรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น มีบรรยากาศเป็นกันเองสนิทสนมคุ้นเคยกันและยอมรับซึ่งกันและกัน นักเรียนเกิดการใฝ่เรียนรู้และให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม กล้าเปิดเผยตนเอง และนอกจากนี้กิจกรรมที่จัดเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน นักเรียนสามารถมองเห็นแนวทางในการพัฒนาตนเองด้านส่วนตัวและสังคมและนำไปใช้ในอนาคได้ ดังที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 119 - 120) กล่าวว่าระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทางทราบว่า การตัดสินใจหรือการทำงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร มีการเสริมแรงบวกที่ทำให้นักเรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือคิดถูกต้องจะทำให้เกิดพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคตและค่อยๆ เรียนไปที่ละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียนเองโดยไม่มีใครมาบังคับ และเครื่องมือที่ช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายคือการจัดการสอนโดยใช้ชุดการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเกื้อ ครอบหาเวช (2529 : 66 - 67) กล่าวว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่ประสิทธิภาพสูง เพราะหลักการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวนั้นเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามกำลังความรู้ ความสามารถที่แต่ละคนมี และสามารถสร้างเสริม ปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมและความรู้ในด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาที่บรรจุไว้ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

2. สำหรับประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมทั้งชุดตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ทั้งชุด ซึ่งประกอบด้วยเรื่องต่างๆดังนี้ การรู้จักและเข้าใจตนเอง (กระจกวิเศษ) การรู้จักและเข้าใจตนเอง (ความภูมิใจ) การมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ การมีมารยาทในการพูด - การฟัง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 89.97 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 60/60 แสดงว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมทั้งชุดมีประสิทธิภาพทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นศึกษาหลักการและงานวิจัยชุดการสอนและกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม และสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ และปรับปรุงแก้ไขหลังจาก

นั้นนำชุดการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง และหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรม
 แนวด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 494 - 497) กล่าวว่า การหา
 ประสิทธิภาพชุดการสอนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหมายว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงพอ
 ใจ โดยถือว่าชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ระดับประสิทธิภาพ
 ของชุดการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หากชุดการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับเกณฑ์แล้วชุดการสอน
 นั้นมีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนได้ซึ่งแสดงว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ

3. ผลการเปรียบเทียบความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนวโดยใช้ชุดการสอน
 กิจกรรมแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อน
 และหลังการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนวด้านส่วนตัวและสังคม โดยใช้สถิติ $t - test$ แบบ dependent
 พบว่าคะแนนหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนวและสังคม ซึ่งประกอบด้วยเรื่องต่างๆ ดังนี้ คือการรู้จัก
 และเข้าใจตนเอง (กระจกวิเศษ) การรู้จักและเข้าใจตนเอง(ความภูมิใจ)การมีระเบียบวินัยความซื่อสัตย์ ความ
 รับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของ
 ครอบครัว การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ
 การมีมารยาทในการพูด - การฟัง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 ทั้งนี้เพราะ ชุดการสอนกิจกรรมแนวด้านส่วนตัวและสังคมนี้ มีการใช้เทคนิค การทำงานกลุ่ม บทบาท
 สมมติ การอภิปราย กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง และในชุดการสอนกิจกรรมแนวด้านส่วนตัว
 และสังคมแต่ละชุดประกอบด้วย คำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อในการจัดกิจกรรม
 และแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนวด้านส่วนตัวและสังคม แสดงว่าชุดการสอน
 กิจกรรมแนวด้านส่วนตัวและสังคมทำให้นักเรียนพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านส่วนตัวและสังคม
 เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของมนตรี แยมกลีกร และคนอื่นๆ (2528 : 12) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของ
 ชุดการสอนไว้ว่า ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนเพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ
 เรียนมากที่สุด ฝึกการตัดสินใจ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2533 : 50 - 52) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการ
 แนวที่มีต่อการปรับตัวต่อเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัด
 ลพบุรี จำนวน 24 คน ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนวมีการปรับตัว
 กับเพื่อนต่างเพศสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าชุดการสอนกิจกรรมแนวด้านส่วนตัวและสังคมสามารถ
 พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดีขึ้น นักเรียนรู้จักคิด รู้จักวางแผน รู้จักการตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติตน
 ให้เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในเรื่องที่เกี่ยวกับตนเองและสังคมต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนวจะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการ
 เรียนเพราะฉะนั้นควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ผลิตชุดการสอนขึ้นมาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน
2. ในการนำชุดการสอนกิจกรรมแนวด้านส่วนตัวและสังคมไปใช้ ควรมีการยืดหยุ่นเวลา
 และปรับเนื้อหาในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับเวลา

3. ในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีกิจกรรมหลายอย่างครูควรได้ศึกษาคู่มือครู การจัดเตรียมห้องเรียน การเตรียมสื่อ ไปงาน ให้พร้อมก่อนทำการสอนทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมกับนักเรียนระดับอื่นๆ
2. ควรมีการติดตามผลเพื่อดูพัฒนาการของนักเรียน
3. ควรมีการสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ด้านบุคลิกภาพ

และจริยธรรม

บรรณานุกรม

- กมล ประทีปธีรานันต์. (2530). **ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปริสธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- โกวิทย์ วรพัฒน์และเยาวรินทร์ จันทนัมภูระ. (2533). "อีกก้าวหนึ่งของการมัธยมศึกษา," **คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาสหประชาชาติ**. 21 (1) : 25 - 26.
- คมเพชร จัตรศุกกุล. (2521). **การแนะแนวเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2529). **การแนะแนวเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- จำเนียร ช่างโชติ. (2527). **การฝึกภาคปฏิบัติทางการแนะแนวและให้คำปรึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- _____. (2532). **การบริการปรึกษาและแนะแนวเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2521). **ทฤษฎีและเทคนิคทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2525). "การประเมินผลสื่อการสอน," **เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา หน่วยที่ 11 - 15**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามเจริญพานิช.
- ทองเรียน อมรรักษ์กุล และคนอื่นๆ. (2528). **หลักการแนะแนวเบื้องต้น**. พิษณุโลก : โครงการตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- ธีระ ชัยยุทธยรรยง. (2525, สิงหาคม - กันยายน). "ข้อคิดในการจัดกิจกรรมแนะแนว," **แนะแนว**. 16 (82) : 48 - 53.
- _____. (2533). **ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวต่อเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิภา วิจิตรศิริ. (2525). **ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองแค "สรกิจพิทยา" จังหวัดราชบุรี**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวลนง มังศรีสรรค์. (2530). **ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัดฤๅ 4 ที่มีต่อคุณธรรมสังคหวัดฤๅ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเกื้อ คอรรหาเวช. (2530). **นวัตกรรมการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- บุญศรี จิงธนาเจริญเลิศ. (2530). **ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ประเสริฐ วิเศษกิจ. (2524). การจัดการเรียนการสอนในชั่วโมงแนะแนว. เอกสารประกอบการอบรม
แนะแนวมัธยม. ถ่ายเอกสาร.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนชั้นประถมศึกษา.

ตำราอุดมศึกษาโครงการส่งเสริมการแต่งตำราทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.

พิไล แยมงามเหลือ. (2521). คู่มือครูวิชากิจกรรมสำรวจ. โรงพิมพ์สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มลิวรรณ นิรมลพิศาล. (2539). ผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีกัน กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม.

(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

รัชนี้ ลาขโรจน์. (2527). พัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

รัตนา รัตนประสพโชค. (2524). การพัฒนาการสื่อสารระหว่างบุคคลด้วยกิจกรรมกลุ่ม. ปรินิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

ล้วน สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุริยาสาน. หน้า 248

วัชร ทรัพย์มี. (2531). การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

วัฒนา พัชรวานิช. (2531). หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา

วาสนา ชาวหา. (2522). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

ธเนศวรการพิมพ์.

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. (2521). คู่มือแนะแนวตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.

..... (2534). ข้อคิดเบื้องต้นในการสอนและสอบที่เน้นกระบวนการ.

กรุงเทพฯ : อรุณลาดพร้าว.

วินัดดา ปิยะศิลป์. (2540). การพัฒนาครอบครัว. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและ

ประสานงานสตรีแห่งชาติ.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2540). แผนพัฒนางานแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 2

(พ.ศ. 2540 – 2544). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา

สถิต วงศ์สวรรค์. (2531). จิตวิทยาแนะแนว. ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้าน

สมเด็จพระเจ้าพระยา กรุงเทพฯ : บารุงสาส์น.

สุนทรินทร์ ธนโกไสย. (2522). จิตวิทยาแนะแนว. ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครู

บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา. กรุงเทพฯ.

สุริรัตน์ วิไลรัตน์. (2537). ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัด

สมุทรปราการ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สมเจตน์ อภิเมธรักษา. (2527). แนวโน้ม 317 การสอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน. (Teaching

Guidance Activities in school) ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อธิพร ศรียมก. (2525). "การประเมินผลสื่อการสอน," ในเอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับ

มัธยม ศึกษาเล่ม 3. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- Anderson, R.M.(1982,May). "Self instruction as a method of preparing elementary school Social Studies teacher trainers to apply on Induction Teaching Model," **Dissertation Abstracts International**. 42 : 4795 – A.
- Brawley Oleta Danials.(1975, Januaery). "A study to Evalvate the Effects of Using Multimedia Instruction Modules to Teach Time Telling to Retarded Learner, " **Dissertation Abstracts International**. 35 (7) : 4280 – A.
- Fiaherty, Rita M, and Reutzal Eileen. (1965, May - June), "Persomality Traits of High and Low Achievera in college," **The Journal of Educational Research**. 59 : 409 - 411
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York : McGraw – Hill Book Company.
- Gordon, Lawrence. (1973). **Module on O – A**. Florida : Florida Department of Education.
- Kapfer, P.G. and Kapter, (1972) "M.Interoduction to learning," packages. **Education Technology**'11 (9) : 9 –10
- McColman, James Westley.(1975, July). " Relationship between the Use of Learning Activity Packages , Group Activity and the Preferences of Student toward the Social Study Course' " **Dissertation Abstracts International**. 36(1) : 109 – A.
- Miiier, Carroll H. (1976). **Foundations of Guidance**. New York :Harper and Row Publisher .
- Offer. Daniel. (1971, September), "Sexual Behavior of a group of narmal A dolescencs, "**Medical Aspects of Haman Sevuality**. 9 : 40 – 49.
- Tesser, Abraham. (1980). "Self – Esteem Maintainance in Family Dynamics,"**Journal of Personality and Social Psychology**. 39 : 77 –91.
- Turk, Gayla Claire. (1985 Feburary). " Development of the Music Listening Strategy Tempo : Computer Assisted Instruction in Music Listening, "**Dissertation Abstracts International**. 45 (08A) : 2436
- Wilson, Cynthia Louise. (1989,August). 'An Analysis of A Direct Instruction Procedure in Teaching Word Problem – Solving to Learning Disabled Students,"**Dissertation Abstracts International**. 50 (02A) : 416.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
2. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวนคาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
1.	ปฐมนิเทศ	การสร้าง ความคุ้นเคย	การ อภิปราย	1	1.นักเรียนบอก จุดประสงค์ของ การเรียนรู้วิชา กิจกรรมแนะแนว ด้านส่วนตัวและ สังคมได้ 2.นักเรียนอธิบาย ขอบเขตเนื้อหา วิชาและระบุ เกณฑ์ในการผ่าน กิจกรรมแนะแนว ได้ 3.นักเรียนมีความ รู้เกี่ยวกับการ พัฒนาตนเอง	<u>1.ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> เนื่องจากเป็นชั่วโมงแรกของ กิจกรรมครูแนะนำตนเองให้ นักเรียนรู้จัก <u>2.ขั้นดำเนินการ</u> 2.1 ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ของการ สร้างความคุ้นเคยเพื่อให้ครูรู้จัก นักเรียนและจำชื่อนักเรียนได้ 2.2 ครูแจกกระดาษ ขนาด 2"x4"ให้ นักเรียนเขียน ชื่อ – นามสกุลและ ชั้นกลางหน้ากระดาษ 2.3ให้นักเรียนพลิกกระดาษด้าน หลังเขียนข้อความต่อไปนี้ ก.บรรยายลักษณะเด่นของตนเอง ที่จะทำให้ครูรู้จักและจำได้ เช่น ลักษณะเด่นทางกาย ลักษณะนิสัย ข.บรรยายความประทับใจที่มีต่อ การเรียนในโรงเรียน 2.4ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกัน ในหัวข้อกิจกรรมแนะแนวด้านส่วน ตัวและสังคม <u>3.ขั้นสรุป</u> 3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป กิจกรรมนี้ 3.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบ กิจกรรมให้นักเรียนศึกษา

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวน คาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
2.	การรู้จักและเข้าใจตนเอง	กระจกวิเศษ	การ อภิปราย	1	1.นักเรียนบอก ลักษณะนิสัยของ ตนเองและของ เพื่อนได้ 2.นักเรียน วิเคราะห์ลักษณะ นิสัยของตนเองที่ เพื่อนและตนเอง มองเห็นทั้งใน ส่วนที่เหมือนกัน และต่างกันได้	<u>1.ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน</u> ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน <u>2.ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> ครูสนทนากับนักเรียนเป็นการนำ เข้าสู่บทเรียน <u>3.ขั้นดำเนินการ</u> 3.1 ครูให้นักเรียนคิดคำคุณศัพท์ เกี่ยวกับลักษณะนิสัยของบุคคล เช่น โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และให้นักเรียนเขียนบนกระดานดำ โดยไม่ให้ซ้ำกัน ให้นักเรียนช่วย กันคิดค้นคำคุณศัพท์เกี่ยวกับ ลักษณะนิสัยทั้งด้านดีและไม่ดีให้ มากที่สุด 3.2 ครูชี้แจงและอธิบายเกี่ยวกับ การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจและเข้าใจ ตนเองโดยครูยกกล่องกระดาษ ขนาด 12" x12" x12" ซึ่งแต่ละ ด้านจะปิดด้วยกระดาษสีแตกต่างกัน และถามนักเรียนคนที่ 1 ว่า กล่องนี้ ติดด้วยกระดาษสีอะไร (สีแดง) นัก เรียนต้องการรู้ว่ากล่องอีกด้านปิด ด้วยกระดาษสีอะไร จะทำอย่างไร (ให้ครูหรือคนอื่นที่มองเห็นบอก) 3.3 ครูถามนักเรียนคนที่ 2 ว่า กล่องที่ตั้งอยู่หน้านักเรียนปิดด้วย กระดาษสีอะไร(สีเขียว)ทำไมจึง มองเห็น (เพราะอยู่ด้านหน้า สามารถมองเห็นได้) 3.4 ครูถามนักเรียนคนที่ 3 ซึ่ง นั้นอยู่แถวริมซ้ายมือของครูว่าเห็น กล่องปิดด้วยกระดาษสีอะไร (สี แดง - เขียว)นักเรียนบอกได้

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวน คาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
						หรือ ไม่ว่ากล่องนี้ปิดด้วย กระดาษสีใดบ้าง ทำอย่างไรจึงจะ ทราบ (ต้องเอี้ยวตัวดู ต้องหมุน กล่อง หรือต้องยกกล่อง) 3.5 ครูอธิบายเปรียบเทียบการ มองเห็นด้วยตนเองกับการมอง เห็นสิ่งที่ติดไว้ข้างกล่องกระดาษ ว่ามีทั้งส่วนที่เรามองเห็นด้วยตน เองและไม่สามารถมองเห็นด้วย ตนเองในส่วนที่เรามองไม่เห็น ถ้า เราอยากรู้ทำได้โดยให้ผู้อื่นบอก 3.6 ครูให้นักเรียนบรรยายลักษณะ นิสัยของนักเรียนโดยดูตัวอย่างคำ คุณศัพท์ที่เขียนไว้บนกระดาษครูให้ นักเรียนทำ 10 นาที 3.7 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ ประมาณ 10 คนให้สมาชิกในกลุ่ม ที่มีความสนิทสนมและรู้จักกันดี หลังจากนั้นครูแจกกระดาษที่ตัด เป็นแผ่นสี่เหลี่ยมขนาด 3"x2" ให้ นักเรียนคนละ 10 แผ่นให้นักเรียน เขียนบรรยายลักษณะนิสัยของ เพื่อน ในกลุ่มตามที่นักเรียนรู้ จักคนละ 1 แผ่น โดยให้ นักเรียนเขียนด้วยความจริงใจ เข้าใจและมีความจริงใจต่อกัน เพื่อข้อมูลที่ได้จากเพื่อนๆ จะเป็น ประโยชน์แก่นักเรียนในการรู้จัก ตนเองมากขึ้น ครูต้องพยายามให้ นักเรียนเขียนให้เพื่อนอย่างทั่วถึง เพื่อนักเรียนแต่ละคนจะได้ข้อมูล จากเพื่อนๆ ทั่วๆ กันครูใช้เวลา นักเรียนทำ 20 นาที

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวน คาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
						3.8 ครูให้นักเรียนนำข้อมูลที่ตนเขียนไปมอบให้เพื่อนเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นการแสดงความจริงใจหลังจากนั้นครูให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากเพื่อน มาพิจารณา 4.ขั้นสรุป 4.1 ครูอภิปรายเกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียนที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะนิสัยจากเพื่อน และให้นักเรียนบันทึกลงในใบงานประกอบกิจกรรม “กระจกวิเศษ” 4.2 ครูแจกใบงานให้นักเรียนศึกษา 5.ขั้นทดสอบหลังเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน
3.	การรู้จักและเข้าใจตนเอง	ความภูมิใจ	การทำงานกลุ่ม	1	1.เพื่อให้นักเรียนบอกเกี่ยวกับความภูมิใจที่มีต่อตนเองได้ 2.เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความดีของตนเองให้ผู้อื่นได้ทราบและบอกความดีของผู้อื่นได้	1.ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียน 2.ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนานำเข้าสู่บทเรียน 3.ขั้นดำเนินการ 3.1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 6 คนโดยจับฉลากหมายเลขและให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มเขียนชื่อตนเอง แล้วนำกระดาษที่เขียนชื่อตนเองใส่ซองทุกคนจะมีชื่อและซองของตน 3.2 ให้นักเรียนเขียนความดีของตนเอง 1 ข้อ แล้วพับใส่ซองเสร็จแล้วส่งให้เพื่อนเขียนความดี

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวนคาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
						ของคนโดยเขียนความดีของเพื่อนทุกคนในกลุ่ม 3.3 เมื่อเขียนความดีเสร็จแล้วให้ส่งของนั้นกลับไปให้เจ้าของอ่าน นักเรียนที่ได้รับของความดีก็จะรู้สึกว่าคุณมีความดีอะไรบ้าง 3.4 ให้นักเรียนแสดงความรู้สึกของตนเองที่เขียนความดีของเพื่อนและเขียนความดีของตนเองโดยให้นักเรียนออกมาแสดงความดีเห็นหน้าชั้นเรียน 4.ขั้นสรุป 4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้ 4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรมให้นักเรียนศึกษา 5.ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน
4.	การมีระเบียบวินัย	ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน	การทำงานกลุ่ม	1	1. เพื่อให้นักเรียนอธิบายถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติตามระเบียบวินัยข้อบังคับของโรงเรียนได้ 2. เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยข้อบังคับของโรงเรียนได้ถูกต้อง	1.ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน 2.ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนากับนักเรียนเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน 3.ขั้นดำเนินการ 3.1 ครูแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น 3.2 ครูเตรียมหัวข้อให้นักเรียนคิดว่าปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีระเบียบวินัย เช่น การเคารพธงชาติ การใช้รถประจำทาง

ครึ่ง ว	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวน คาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
						การเข้าแถวซื้ออาหาร ฯลฯ 3.3 ครูให้นักเรียนเลือกหัวข้อเหล่านี้โดยให้หัวข้อหนึ่งต่อนักเรียน 5 คนเพื่อให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่ามีระเบียบวินัย 3.4 ครูกำหนดเวลาให้ไปร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มประมาณ 10 – 15 นาที 3.5 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน 4.ขั้นสรุป 4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป 4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรมให้นักเรียนศึกษา 5.ขั้นทดสอบหลังเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน
5.	ความซื่อสัตย์	ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นจรรยา	การทำงานกลุ่ม	1	1.เพื่อให้นักเรียนบอกความหมายของความซื่อสัตย์ได้ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถแยกแยะลักษณะผู้ที่มีพฤติกรรมซื่อสัตย์กับไม่ซื่อสัตย์ได้ 3. เพื่อให้นักเรียนเลือกพฤติกรรมที่เป็น	1.ขั้นทดสอบก่อนเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน 2.ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนากับนักเรียนเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน 3.ขั้นดำเนินการ 3.1 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน โดยจับฉลากชื่อผลไม้ 5 ชนิด 3.2 ครูแจกใบงานชุดที่ 1 ให้นักเรียนปฏิบัติตามใบงานที่แจกให้และช่วยกันอภิปราย

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวนคาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
					ความซื่อสัตย์และ เพื่อเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติต่อไป	3.3 ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมา รายงานหน้าชั้นเรียนกลุ่มละ 1 คน <u>4.ขั้นสรุป</u> 4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป 4.2 ครูแจกใบงานให้นักเรียน ศึกษา <u>5.ขั้นทดสอบหลังเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังการเรียน
6.	ความรับผิดชอบ	รับผิดชอบคือ สิ่งดีมีคุณค่า	การ ทำงาน กลุ่ม	1	1.เพื่อให้นักเรียน บอกความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์และวิธี ปฏิบัติตนให้มี ความรับผิดชอบ ได้ 2.เพื่อให้นักเรียน ประพฤติปฏิบัติ ถูกต้องเป็นกิจ นิสัยในเรื่องความ รับผิดชอบ	1. <u>ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน</u> ครูแจกแบบฝึกหัดก่อนการ เรียนให้นักเรียนทำ <u>2.ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องความรับผิดชอบว่าจะต้องเริ่ม ฝึกกันตั้งแต่เล็กๆ เมื่อเติบโตขึ้น จะได้ติดเป็นนิสัยสามารถปฏิบัติ ได้โดยไม่ลำบากใจแต่อย่างใด <u>3. ขั้นดำเนินการ</u> 3.1ให้นักเรียนจับฉลากแบ่ง กลุ่มตามชื่อเครื่องดนตรีไทยชนิด 5 ชนิดเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน 3.2ครูแจกใบงานให้นักเรียนที่ เป็นสมาชิกกลุ่ม 3.3 ให้นักเรียนช่วยกันอภิปราย ตามหัวข้อที่กำหนดให้ในใบงาน และออกมารายงานหน้าชั้นเรียน <u>4.ขั้นสรุป</u> 4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป ข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้ 4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบ กิจกรรมให้นักเรียนศึกษา

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวนคาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
						<u>5. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน
7.	ความขยันหมั่นเพียร	คนขยัน	กรณีตัวอย่าง	1	1.เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรได้ 2.เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีฝึกตนให้มีความขยันหมั่นเพียร	<u>1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน <u>2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องความขยันหมั่นเพียรว่ามีความสำคัญอย่างไร <u>3. ขั้นดำเนินการ</u> 3.1 ครูเล่าเรื่องให้นักเรียนฟัง 1 เรื่อง 3.2 ให้นักเรียนรวบรวมข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่เล่า 3.3 ให้นักเรียนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน <u>4. ขั้นสรุป</u> 4.1 ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายข้อคิดที่ได้และนำไปปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น 4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรมให้นักเรียนศึกษา <u>5. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวน คาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
8.	การสร้าง ความเชื่อมั่น ในตนเอง	มาสร้างความ เชื่อมั่นกัน	บทบาท สมมติ	1	1.เพื่อให้นักเรียน บอกผลดีที่ได้รับ จากการมีความ เชื่อมั่นใน ตนเองได้ 2.เพื่อให้นักเรียน บอกผลเสียอัน เกิดจากในตนเอง การไม่มีความ เชื่อมั่น	<u>1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนการเรียน <u>2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> ครูสนทนากับนักเรียนเพื่อนำ เข้าสู่บทเรียน <u>3. ขั้นดำเนินการ</u> 3.1 ครูให้นักเรียนออกมาแสดง บทบาทสมมติ จากเกร็ดประวัติ ศาสตร์ ตอนหนึ่งสมัยสมเด็จพระ เจ้าตากสิน ตอนตีเมืองจันทบุรี โดยให้นักเรียนแต่ละคนได้สวม บทบาทเป็นบุคคลต่างๆ 3.2 ครูซักถามนักเรียนว่าได้ ข้อคิดอะไรบ้างจากการแสดง บทบาทสมมติและซักถามถึงผลดี และผลเสียของการมีความเชื่อมั่น ในตนเองของสมเด็จพระเจ้า ตากสิน <u>4. ขั้นสรุป</u> 4.1 ครูและนักเรียนร่วมกัน อภิปรายและสรุป 4.2 .ครูแจกใบความรู้ประกอบ กิจกรรมให้นักเรียนศึกษา <u>5. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังการเรียน
9.	การปฏิบัติ ตนให้เป็น สมาชิกที่ดี ของครอบ ครัว	ครอบครัวดีมี ความสุข	กรณีตัว อย่าง	1	1.เพื่อให้นักเรียน บอกแนวปฏิบัติ ตนของสมาชิกใน ครอบครัวที่จะทำ ให้ครอบครัวมีความ สุข	<u>1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนการเรียน <u>2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> นำเสนอสนทนาเข้าสู่บทเรียน ให้นักเรียนจับฉลากและแบ่งกลุ่ม

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวนคาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
					2.เพื่อให้นักเรียนบอกบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวได้	ตามข้อสี่ สีเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน <u>3. ขั้นตอนการ</u> 3.1 ครูแจกใบงานเรื่อง"สาส์นลูกหนึ่ง"ให้สมาชิกในกลุ่มอ่านใช้เวลา 5 นาที 3.2 เมื่อนักเรียนอ่านจบครูให้นักเรียนอภิปรายกันในกลุ่มตามหัวข้อดังนี้ - ท่านมีความรู้สึกอย่างไรต่อครอบครัวของพ่อเฒ่า เพราะอะไร - จากเรื่องนี้นักเรียนคิดว่าครอบครัวที่มีความสุข สมาชิกในครอบครัวต้องปฏิบัติตนอย่างไร <u>4. ขั้นสรุป</u> 4.1 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายประเด็นที่ครูแจ้งให้ทราบและออกมารายงานหน้าชั้นเรียนและสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้ 4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรมให้นักเรียนศึกษา <u>5. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนกรรมนี้
10.	การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน	เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว	การทำงานกลุ่ม	1	1.เพื่อให้นักเรียนรู้จักปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเองในการปฏิบัติตนกับเพื่อนได้ 2.เพื่อให้เรียนบอกแนวปฏิบัติ	<u>1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน <u>2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> ครูนำเสนอหน้ากับนักเรียนเพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน <u>3. ขั้นตอนการ</u> 3.1 ให้นักเรียนทุกคนเขียน

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวน คาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
					คนที่เหมาะสมในการคบเพื่อนและสามารถปฏิบัติได้	ลักษณะของ “เพื่อนในอุดมคติของฉัน” ให้เวลาเขียน 10 นาที 3.2. ให้นักเรียนจับฉลากแบ่งกลุ่มตามชื่อสัตว์ ชื่อสัตว์ชนิดเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกันให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนั่งเป็นวงกลมร่วมกันอภิปรายถึงลักษณะของ “เพื่อนในอุดมคติของกลุ่ม” โดยใช้ข้อมูลจาก “เพื่อนในอุดมคติของฉัน” ที่แต่ละคนเขียนไว้ให้เวลา 10 นาที 3.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน <u>4. ขั้นสรุป</u> 4.1 .นักเรียนและครูร่วมกันสรุป 4.2 .ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรมให้นักเรียนศึกษา <u>5. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน
11.	การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ	การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า	บทบาทสมมติ	1	1.เพื่อนนักเรียนอธิบายขอบเขตของความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศได้ 2.เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศได้อย่างถูกต้อง	<u>1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียน <u>2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> ครูนำนักเรียนสนทนาเพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน <u>3. ขั้นดำเนินการ</u> 3.1 ครูให้นักเรียนจับฉลากแบ่งกลุ่มตามชื่อดอกไม้ ชนิดเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวนคาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
-						3.2 ครูเล่าเรื่องสมมติของหญิงสาวและชายหนุ่มที่วางตัวไม่เหมาะสมในสังคมไทย 3.3 ครูยกตัวอย่างนักเรียนในโรงเรียนที่ชอบพอเป็นมิตรกันได้อย่างเหมาะสม 3.4 ครูให้ดูภาพและยกตัวอย่างการแต่งกาย การแสดงกิริยาท่าทางและการวางตัวของชายหญิงในสังคมมาให้ดู 3.5 ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามหัวข้อในใบงานที่ครูแจกให้ <u>4. ขั้นสรุป</u> 4.1 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายหัวข้อต่างๆจากใบงานและส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน 4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรมให้นักเรียนศึกษา <u>5. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน
12.	การมีมารยาทในการพูด - การฟัง	มารยาทที่มีเสน่ห์	บทบาทสมมติ	1	1.เพื่อให้ นักเรียนสามารถใช้คำพูดที่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลในโอกาสต่างๆ 2.เพื่อให้ นักเรียนบอกถึงมารยาทที่ดีในการพูด - การฟังได้	<u>1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียน <u>2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> ครูนำนักเรียนสนทนาเพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน <u>3. ขั้นดำเนินการ</u> 3.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยให้จับฉลากชื่ออุปกรณ์การเรียน

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวน คาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
-						ชื่อเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน 3.2 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีมารยาท 3.3 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม 5. <u>ขั้นตอนสอบความรู้หลังเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน
13.	การทำงานร่วมกันกับเพื่อน	ร่วมงานประสานใจ	สถานการณ์จำลอง	1	1.เพื่อให้นักเรียนบอกประโยชน์ของการทำงานร่วมกันได้ 2.เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องในการทำงานร่วมกัน	1. <u>ขั้นตอนสอบความรู้ก่อนเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียน 2. <u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> ครูนำนักเรียนสนทนาเพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน 3. <u>ขั้นดำเนินการ</u> 3.1 ครูเล่าเรื่อง สถานการณ์จำลอง เรื่องร่วมงานประสานใจ 3.2 .ครูให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทครูแจกสถานการณ์จำลองและบทบาทให้กับผู้แสดงเพื่อทำการศึกษาและซักซ้อมก่อนการแสดง และให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่องร่วมงานประสานใจไปตามลำดับการณ์ที่เตรียมไว้ สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้เป็นผู้แสดงให้ตั้งใจดูเป็นผู้สังเกตการณ์ 3.3 เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสถานการณ์จำลองเรื่องร่วมงานประสาน

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวนคาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
						ใจเสร็จแล้วครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนช่วยกัน ทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรมโดยเน้นที่กระบวนการ และบรรยากาศของการแสดงและให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและ ส่งตัวแทนออกมารายงาน <u>4. ขั้นสรุป</u> 4.1 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระและข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลอง เรื่องร่วมงานประสานใจ 4.2 ครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลดีของการให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่ม <u>5. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน</u> ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้
14.	ปัจฉิมนิเทศ			1	1.เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกถึงสิ่งที่ได้รับการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม 2.เพื่อกล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอน	1.ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวด้านสังคม 2.ให้นักเรียนนั่งเป็นรูปตัวยูโดยครูนั่งตรงหัวตัวยู 3.ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมไปใช้ในชีวิตประจำวัน 2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุด

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จำนวน คาบ	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
					กิจกรรมแนะแนว ด้านส่วนตัวและ สังคม	การสอนกิจกรรมแนะแนวด้าน ส่วนตัวและสังคม 3.ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้รับจาก การเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุด การสอนกิจกรรมแนะแนวด้าน ส่วนตัวและสังคม 4.ครูสรุปผลการเรียนรู้เกี่ยวกับ การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม วิธีดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรม การใช้ชุดการสอน 5.ครูกล่าวปิดการเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและ สังคม

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
ครั้งที่ 1 เรื่องปฐมนิเทศกิจกรรมแนะแนว

ชื่อเรื่อง   ปฐมนิเทศกิจกรรมแนะแนว

ชื่อกิจกรรม   การสร้างความคุ้นเคย

- จุดประสงค์
- 1. นักเรียนสามารถบอกจุดมุ่งหมายของการเรียนกิจกรรมแนะแนวในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้
  - 2. นักเรียนสามารถอธิบายขอบเขตเนื้อหาวิชาและเกณฑ์ในการผ่านวิชากิจกรรมแนะแนวได้
  - 3. นักเรียนมีความรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1. คำชี้แจง
- 2. คู่มือครู
- 3. คู่มือนักเรียน
- 4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจ

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ปฐมนิเทศกิจกรรมแนะแนว โดยใช้กิจกรรม “การสร้างความคุ้นเคย” เพื่อให้ครูและนักเรียนในห้องเรียนมีโอกาสร่วมกันสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและทราบขอบข่ายเนื้อหาในการเรียนวิชากิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ปฐมนิเทศกิจกรรมแนะแนว โดยใช้กิจกรรม “การสร้างความคุ้นเคย”

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ปฐมนิเทศกิจกรรมแนะแนว ตามลำดับดังนี้

1.3.2.1 ครูสนทนากับนักเรียนครูกล่าวต้อนรับและแสดงความยินดีกับนักเรียนทุกคนในโอกาสขึ้นชั้นเรียนใหม่ เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูและนักเรียน ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสร้างความคุ้นเคยเพื่อให้ครูได้รู้จักกับนักเรียนและจำชื่อนักเรียนได้

1.3.2.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรม “การสร้างความคุ้นเคย” จากใบงาน

1.3.2.3 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

1.3.2.4 ครูแจกใบเนื้อหาประกอบกิจกรรม “การสร้างความคุ้นเคย”

1.4 สิ่งที่ต้องเตรียม

1.4.1 ใบงานประกอบกิจกรรม “การสร้างความคุ้นเคย”

1.4.2 กระดาษ ขนาด 2 นิ้ว x 4 นิ้ว เท่าจำนวนนักเรียน

1.4.3 ตารางการเรียนการสอนวิชากิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

1.4.4 ใบเนื้อหาประกอบกิจกรรม “การสร้างความคุ้นเคย”

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ปฐมนิเทศกิจกรรมแนะแนว ใช้เวลา 1 คาบ 50 นาที

2.1 สาระสำคัญ

กิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ถือเป็นกิจกรรมที่นักเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมปฏิบัติ โดยเฉพาะการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีหน้าที่จะต้องศึกษาให้สำเร็จตามเกณฑ์การจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีเวลาร่วมกิจกรรมอย่างน้อย 1 คาบ/สัปดาห์ มีขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับ การพัฒนาตนเอง

2.2 จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกจุดมุ่งหมายของการเรียนกิจกรรมแนะแนวในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายขอบเขตเนื้อหาวิชาและเกณฑ์ในการผ่านวิชากิจกรรมแนะแนวได้
3. นักเรียนมีความรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้

2.3 เนื้อหา

เนื่องจากการเรียนวิชากิจกรรมแนะแนวในครั้งแรกของการขึ้นมาเรียนในชั้นใหม่ เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูและนักเรียน ในส่วนของการทำความรู้จักกันเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและมีความสำคัญต่อการเรียนและการอยู่ร่วมกัน และการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นับเป็นการศึกษาในระดับที่สำคัญเพราะเป็นขั้นสูงสุดของการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นช่วงเวลา que นักเรียนต้องตัดสินใจเลือกแนวทางในอนาคต ดังนั้นการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนวในระดับชั้นนี้ จึงเป็นการสำรวจและวิเคราะห์ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง อันจะเป็นข้อมูลให้นักเรียนได้รู้จักเข้าใจตนเอง และเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของนักเรียนและโรงเรียน นอกจากครูแนะแนวจะบริการแนะแนวและสอนตามระบบแล้ว ผู้สอนได้สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวนักเรียนด้านส่วนตัวและสังคม ขึ้นและนำมาใช้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากวิชากิจกรรมแนะแนวที่ครูแนะแนวจัดให้ในชั้นเรียนและสามารถนำไปพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ ครูแนะแนวจะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของนักเรียนและผู้ปกครองในการตัดสินใจตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงการเรียนให้พร้อมที่จะจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนจะต้องมีเกณฑ์ผ่านดังนี้

1. การประเมินผลวิชากิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เกณฑ์การจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

ในการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมตามหลักสูตรนี้ จะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. รู้จักและเข้าใจตนเอง
2. มีระเบียบวินัย

3. มีความซื่อสัตย์
4. มีความรับผิดชอบ
5. มีความขยันหมั่นเพียร
6. สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง
7. การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว
8. การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน
9. การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ
10. การมีมารยาทในการพูด – การฟัง
11. การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนครูกล่าวต้อนรับนักเรียนและแสดงความยินดีกับนักเรียนทุกคนในโอกาสขึ้นเรียนชั้นใหม่ เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูและนักเรียน ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสร้างความคุ้นเคย

2.4.2 ขั้นกิจกรรม

2.4.2.1 ครูแจกกระดาษ ขนาด 2 นิ้ว x 4 นิ้ว ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ให้นักเรียนเขียนนามบัตรของนักเรียน

2.4.2.2 ให้นักเรียนพลิกกระดาษด้านหลัง เขียนข้อความดังนี้

- บรรยายลักษณะเด่นของนักเรียนที่จะทำให้ครูได้รู้จักและจำได้อย่างแม่นยำ อาทิ เช่น ลักษณะเด่นทางกายภาพ ลักษณะนิสัย และความสามารถพิเศษ
- บรรยายความประทับใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2.4.2.3 ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกันในหัวข้อ กิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เสนอแนะการประเมินผลกิจกรรมแนะแนว ด้านส่วนตัวและสังคม

2.4.3 ขั้นสรุป

2.4.3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมนี้

2.4.3.2 ครูแจกใบเนื้อหาประกอบกิจกรรม “การสร้างความคุ้นเคย”

2.5 สื่อ – อุปกรณ์

2.5.1 ใบงานประกอบกิจกรรม “การสร้างความคุ้นเคย”

2.5.2 กระดาษขนาด 2 นิ้ว x 4 นิ้ว เท่าจำนวนนักเรียน

2.5.3 ตารางการเรียนการสอนวิชากิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

2.5.4 ใบเนื้อหาประกอบกิจกรรม “การสร้างความคุ้นเคย”

2.6 การประเมินผล

2.6.1 สังเกตความสนใจในการฟัง การซักถาม การตอบคำถาม และการร่วมอภิปราย

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้าน
ส่วนตัวและสังคม เรื่อง ปฐมนิเทศกิจกรรมแนะแนว ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนบรรยายลักษณะเด่นของนักเรียนที่จะทำให้ครูได้รู้จักและจำนักเรียนได้อย่าง
แม่นยำ เช่นลักษณะเด่นทางกายภาพ ลักษณะนิสัย ความสามารถพิเศษจากใบงาน
- 3.2 ให้นักเรียนบรรยายความประทับใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอน
ต้น จากใบงาน
- 3.3 ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นและสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้
- 3.4 ให้นักเรียนศึกษาใบสรุปเนื้อหาประกอบกิจกรรม “การสร้างความคุ้นเคย”

ใบงานชุดที่ 1 การสร้างความคุ้นเคย

(ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องปฐมนิเทศกิจกรรมแนะแนว)
 วิชากิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การสร้างความคุ้นเคย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนข้อความต่อไปนี้ด้านหลังของกระดาษที่ครูแจกให้

1. ให้นักเรียนบรรยายลักษณะเด่นของนักเรียนที่จะทำให้ครูได้รู้จักและจำได้อย่างแม่นยำ เช่น ลักษณะทางกายภาพ ลักษณะนิสัย และความสามารถพิเศษ
2. ให้นักเรียนบรรยายความประทับใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ใบความรู้ (การสร้างความคุ้นเคย)

(ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ปฐมนิเทศกิจกรรมแนะแนว)
วิชากิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การสร้างความคุ้นเคย

เนื่องจากการเรียนวิชากิจกรรมแนะแนวในครั้งแรก ของการขึ้นมาเรียนในชั้นใหม่ เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูและนักเรียน ในส่วนของการทำความรู้จักกันเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและมีความสำคัญต่อการเรียน การร่วมกิจกรรม และการอยู่ร่วมกัน และการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นับเป็นการศึกษาที่สำคัญเพราะเป็นขั้นสูงสุดของการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นช่วงเวลาที่นักเรียนต้องตัดสินใจเลือกแนวในอนาคต ดังนั้น การเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนวในระดับชั้นนี้จึงเป็นการสำรวจและวิเคราะห์ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความรู้สึนึกคิดเกี่ยวกับตนเองอันจะเป็นข้อมูลให้นักเรียนได้รู้จักเข้าใจตนเองและเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของนักเรียนและโรงเรียน นอกจากครูแนะแนวจะให้บริการแนะแนวตามระบบแล้วผู้สอนได้สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมขึ้นมาสอนนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนได้สำรวจตนเองเป็นแนวทางในอนาคตที่จะเลือกศึกษาต่อและประกอบอาชีพและสามารถนำไปพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่

การประเมินผลกิจกรรมแนะแนวนักเรียนจะมีเกณฑ์ผ่านดังนี้

1.1 เข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนให้ครบร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

1.2 นักเรียนต้องมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียน การทำงาน และส่งผลงานให้อาจารย์ตรวจครบถ้วนตามที่ได้รับมอบหมาย

ในการจัดการศึกษาวิชากิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม จะต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. รู้จักและเข้าใจตนเอง
2. การมีระเบียบวินัย
3. มีความซื่อสัตย์
4. มีความรับผิดชอบ
5. มีความขยันหมั่นเพียร
7. สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง
8. การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว
9. การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน
10. การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ
11. การมีมารยาทในการพูด – การฟัง
12. การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

การศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและสามารถเลือกแนวทาง ที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอ มีนิสัยในการปรับปรุงงานของตนเองและสังคม โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม

ตารางเรียนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เวลา	สถานที่	เนื้อหา
1.	วันจันทร์ที่ 10 มิถุนายน 2545	15.30 - 16.10 น.	ห้อง 138	- ปฐมนิเทศ
2.	วันพุธที่ 12 มิถุนายน 2545	15.30. – 16.10 น.	ห้อง 138	- การรู้จักและเข้าใจตนเอง (กระแวกพิเศษ)
3.	วันจันทร์ที่ 17 มิถุนายน 2545	15.30. – 16.10 น.	ห้อง 138	- การรู้จักและเข้าใจตนเอง (ความภูมิใจ)
4.	วันพุธที่ 19 มิถุนายน 2545	15.30. – 16.10 น.	ห้อง 138	- การมีระเบียบวินัย
5.	วันจันทร์ที่ 24 มิถุนายน 2545	15.30. – 16.10 น.	ห้อง 138	- ความซื่อสัตย์
6.	วันพุธที่ 26 มิถุนายน 2545	15.30. – 16.10 น.	ห้อง 138	- ความรับผิดชอบ
7.	วันจันทร์ที่ 1 กรกฎาคม 2545	15.30. – 16.10 น.	ห้อง 138	- ความขยันหมั่นเพียร
8.	วันพุธที่ 3 กรกฎาคม 2545	15.30. – 16.10 น.	ห้อง 138	- การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง
9.	วันจันทร์ที่ 8 กรกฎาคม 2545	15.30. – 16.10 น.	ห้อง 138	- การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว
10.	วันพุธที่ 10 กรกฎาคม 2545	15.30. – 16.10 น.	ห้อง 138	- การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับ เพื่อน
11.	วันจันทร์ที่ 15 กรกฎาคม 2545	15.30. – 16.10 น.	ห้อง 138	- การคบเพื่อนต่างเพศและการ ปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ
12.	วันพุธที่ 17 กรกฎาคม 2545	15.30. – 16.10 น.	ห้อง 138	- การมีมารยาทในการพูด – การฟัง
13.	วันจันทร์ที่ 22 กรกฎาคม 2545	15.30. – 16.10 น.	ห้อง 138	- การทำงานร่วมกันกับเพื่อน
14.	วันจันทร์ที่ 29 กรกฎาคม 2545	15.30. – 16.10	ห้อง 138	- ปัจฉินิเทศ

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
ครั้งที่ 2 เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง**

ชื่อเรื่อง   การรู้จักและเข้าใจตนเอง

ชื่อกิจกรรม   กระจกวิเศษ

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะนิสัยของตนเองและของเพื่อนได้
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตนเองที่เพื่อนและตนเองมองเห็น
ทั้งในส่วนที่เหมือนกันและต่างกันได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน ให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการพัฒนาตนเองด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง โดยใช้กิจกรรม “กระจกวิเศษ” และให้นักเรียนสำรวจตนเองและประเมินลักษณะตนเอง

1.2.2 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่มแบ่งโดยให้นักเรียนจับฉลากชื่อผลไม้ ซึ่งมีอยู่ 3 ชนิดได้แก่ กล้วย ส้ม แดงโม ให้นักเรียน จับฉลากชื่อผลไม้ที่ได้ชื่อผลไม้ชนิดเดียวกันให้รวมกัน

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง โดยใช้กิจกรรม “กระจกวิเศษ” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมเรื่อง “การรู้จักและเข้าใจตนเอง” ตามลำดับดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนเรียนให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องความจำเป็นของการรู้จักและเข้าใจตนเอง

1.3.2.3 ให้นักเรียนทำกิจกรรม “กระจกวิเศษ” จากใบงาน

1.3.2.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “กระจกวิเศษ”

1.3.2.5 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

1.3.2.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง

1.4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “กระจกวิเศษ”

1.4.3 กล่องกระดาษขนาด 12 นิ้ว x 12 นิ้ว x 12 นิ้ว แต่ละด้านกรุกระดาษสีแตกต่างกัน รวม 6 สี (แดง เขียว น้ำเงิน เหลือง ฟ้าม่วง)

1.4.4 กระดาษขนาด 3 นิ้ว x 2 นิ้ว จำนวน 9 เท่า ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

1.4.5 ฉลากชื่อผลไม้ 3 ชนิด

1.4.6 ใบงานประกอบกิจกรรม “กระจกวิเศษ”

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

การสำรวจตนเองเกี่ยวกับลักษณะนิสัยเป็นสิ่งที่จำเป็นแต่ทำได้ค่อนข้างยาก เพราะบางครั้งบุคคล อาจจะไม่รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างที่เป็นจริง หรือมีความลำเอียงเข้าข้างตนเองที่จะปรับตัวอยู่กับบุคคลอื่น ในสังคมได้อย่างมีความสุขตนเองทำให้มองไม่เห็นข้อบกพร่องของตนเอง ฉะนั้นการรับฟังความคิดเห็นจาก เพื่อนๆ จะช่วยให้บุคคลรู้จักตนเองได้ดียิ่งขึ้น

2.2 จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะนิสัยของตนเองและเพื่อนได้
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตนเองที่เพื่อนและตนเองมองเห็นทั้งในส่วนที่ เหมือนกันและต่างกันได้

2.3 เนื้อหา

การสำรวจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยสามารถทำได้หลายวิธี วิธีการหนึ่งก็คือการรับฟังข้อคิดเห็นจาก บุคคลที่ใกล้ชิดกับเรา ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ครู เพื่อน หรือบุคคลที่แวดล้อมเรา ทั้งนี้เพราะบุคคลแต่ละคนไม่ อาจจะรู้จักและเข้าใจตนเองอย่างที่เป็นจริง บางครั้งบุคคลอาจมีความลำเอียงเข้าข้างตนเอง มองไม่เห็น ข้อบกพร่องของตนเอง ด้วยเหตุนี้หากบุคคลเปิดใจกว้างพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัย ของเราจากบุคคลที่แวดล้อม โดยบุคคลเหล่านี้รู้จักเราดีพอ มีความจริงใจต่อเรา และสามารถให้ความคิดเห็น อย่างตรงไปตรงมาโดยปราศจากความลำเอียง จะช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเองได้ถูกต้องดียิ่งขึ้น

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นตอนก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ การสำรวจตนเอง ว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นจะช่วยให้ เราทราบข้อดีและข้อบกพร่องของตนเองได้

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูให้นักเรียนคิดคำคุณศัพท์เกี่ยวกับลักษณะนิสัยของบุคคล เช่น โอบอ้อม อารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น และให้นักเรียนเขียนบนกระดาษดำโดยไม่ให้ซ้ำกัน ให้นักเรียนช่วยกันค้นหาคำคุณศัพท์เกี่ยวกับลักษณะนิสัยทั้งด้านดีและไม่ดีให้มากที่สุด

2.4.3.2 ครูชี้แจงและอธิบายเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อทำความรู้จักและเข้าใจตนเองโดยครู ยกกล่องกระดาษขนาด 12 นิ้ว x 12 นิ้ว x 12 นิ้ว ซึ่งแต่ละด้านจะปิดด้วยกระดาษสีแตกต่างกัน และถาม

นักเรียนคนที่ 1 ว่ากล่องนี้ติดด้วยกระดาษสีอะไร (สีแดง) ถ้านักเรียนต้องการรู้ว่ากล่องอีกด้านปิดด้วยกระดาษสีอะไร จะทำอย่างไร (ให้ครูหรือให้คนอื่นที่มองเห็นบอก)

2.4.3.3 ครูถามนักเรียน คนที่ 2 ว่า กล่องที่ตั้งอยู่หน้านักเรียนปิดด้วยกระดาษสีอะไร (สีเขียว) ทำไมจึงมองเห็น (เพราะอยู่ด้านหน้าสามารถมองเห็นได้)

2.4.3.4 ครูถามนักเรียนคนที่ 3 ซึ่งนั่งอยู่แถวริมซ้ายมือของครูว่า เห็นกล่องปิดด้วยกระดาษสีอะไร (สีแดง - สีเขียว) นักเรียนบอกได้หรือไม่ว่ากล่องนี้ปิดด้วยกระดาษสีใดบ้าง ทำอย่างไรจึงจะทราบ (ต้องเอี้ยวตัวดู ต้องหมุนกล่อง หรือต้องยกกล่อง)

2.4.3.5 ครูอธิบายเปรียบเทียบการมองเห็นตัวเอง กับ การมองเห็นสิ่งที่ติดไว้ที่กล่องกระดาษว่ามีทั้งส่วนที่เรามองเห็นด้วยตนเอง และไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตนเอง ในส่วนที่เรามองไม่เห็น ถ้าเราอยากรู้ก็สามารถทำได้โดยให้ผู้อื่นเป็นคนบอก เช่นเดียวกับการทำความเข้าใจและเข้าใจตนเอง ซึ่งต้องอาศัยทั้งในส่วนที่เรามองเห็นตัวเราเอง และส่วนที่ผู้อื่นมองเห็นและบอกเรา ดังนั้นการรู้จักนำเอาความคิดเห็นของคนอื่นที่มีต่อเรามาพิจารณา จะช่วยให้เรารู้จักและเข้าใจตัวเราเองได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

2.4.3.6 ครูให้นักเรียนบรรยายลักษณะนิสัยของนักเรียนโดย ดูตัวอย่างคำคุณศัพท์เกี่ยวกับลักษณะนิสัยของบุคคลที่เขียนไว้บนกระดานครูให้นักเรียนทำประมาณ 10 นาที

2.4.3.7 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 10 คน ให้สมาชิกในกลุ่มมีความสนิทสนมและรู้จักกันดี หลังจากนั้นครูแจกกระดาษที่ตัดเป็นแผ่นสี่เหลี่ยม ขนาด 3 นิ้ว x 2 นิ้ว ให้นักเรียนคนละ 9 แผ่น ให้นักเรียนเขียนบรรยาย ลักษณะนิสัยของเพื่อนในกลุ่มตามที่นักเรียนรู้จักคนละ 1 แผ่น โดยขอให้นักเรียนเขียนให้เพื่อนด้วยความจริงใจ เข้าใจและมีความไว้วางใจต่อกัน เพื่อข้อมูลที่ได้จากเพื่อนๆ จะเป็นประโยชน์ให้แก่เพื่อนในการรู้จักตนเองมากขึ้น ครูต้องพยายามให้นักเรียนเขียนให้เพื่อนอย่างทั่วถึงเพื่อนักเรียนแต่ละคนจะได้ข้อมูลจากเพื่อนๆ เท่าๆ กัน ครูให้เวลานักเรียนทำประมาณ 20 นาที

2.4.3.8 ครูให้นักเรียนนำข้อมูลที่ตนเขียนไปมอบให้เพื่อนเป็นรายบุคคล เพื่อแสดงความเป็นมิตรที่จริงใจต่อกัน หลังจากนั้นครูให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากเพื่อนๆ มาพิจารณาและวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตนเองและให้นักเรียนบันทึกลงในใบงานประกอบกิจกรรม “กระจกวิเศษ”

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูอภิปรายร่วมกับนักเรียนเกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียนที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตนเองจากเพื่อนๆ และประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการทำกิจกรรมนี้

2.4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “กระจกวิเศษ” ให้นักเรียนศึกษา

2.4.5 ขั้นตอนทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง

2.5.2 ใบงานประกอบกิจกรรม “กระจกวิเศษ”

2.5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “กระจกวิเศษ”

2.5.4 ฉลากชื่อผลไม้ 3 ชนิด

2.5.5 กล่องกระดาษขนาด 12 นิ้ว x 12 นิ้ว x 12 นิ้ว แต่ละด้านกรุกระดาษสีแตกต่างกันรวม 6 สี (แดง , เขียว , น้ำเงิน, เหลือง, ฟ้าม่วง)

2.5.6 กระดาษขนาด 3 นิ้ว x 2 นิ้ว จำนวน 9 เท่าของจำนวนนักเรียนทั้งห้อง

2.6 การประเมินผล

- 2.6.1 สังเกตความสนใจ ในการฟัง การซักถาม การตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็นและการร่วมอภิปราย
- 2.6.2 สังเกตความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง
- 3.2 ให้นักเรียนพิจารณาใบงานของตนว่าที่ตนเองและเพื่อนประเมินตรงกันหรือไม่
- 3.3 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ
- 3.4 ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
- 3.5 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “กระจกวิเศษ” ที่ครูแจกให้
- 3.6 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....

ใบงานชุดที่ 1 กระจกวิเศษ

(ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
วิชากิจกรรมแนะแนว

เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง)
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากการวิเคราะห์ตนเองของฉันและจากการที่เพื่อนวิเคราะห์
ตามกิจกรรม “กระจกวิเศษพบว่า...

สิ่งที่ฉันพบตนเองไม่ตรงกับเพื่อน	สิ่งที่ฉันและเพื่อน ฉันพบตรงกัน	สิ่งที่เพื่อนพบตนเองไม่ตรงกับฉัน..... ....

ลักษณะนิสัยของฉันที่ฉันอยากปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ (กระจกพิเศษ)

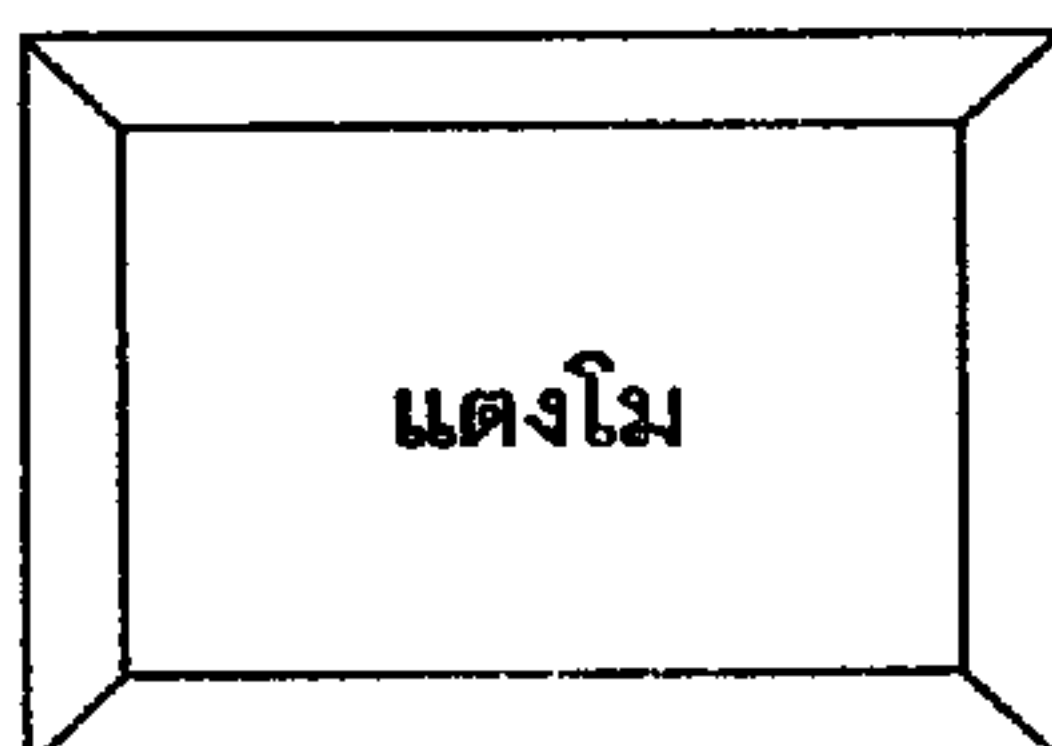
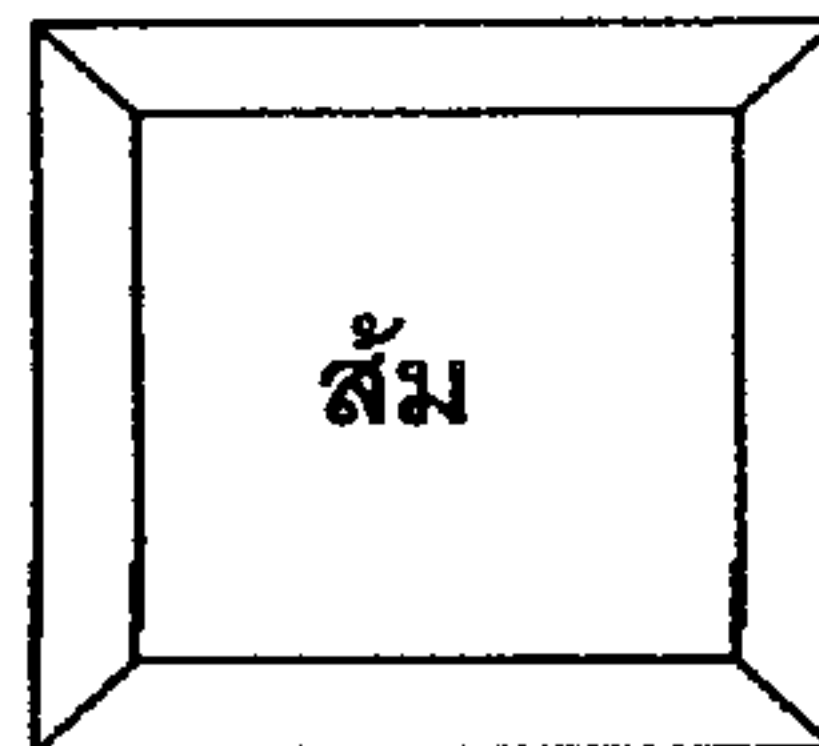
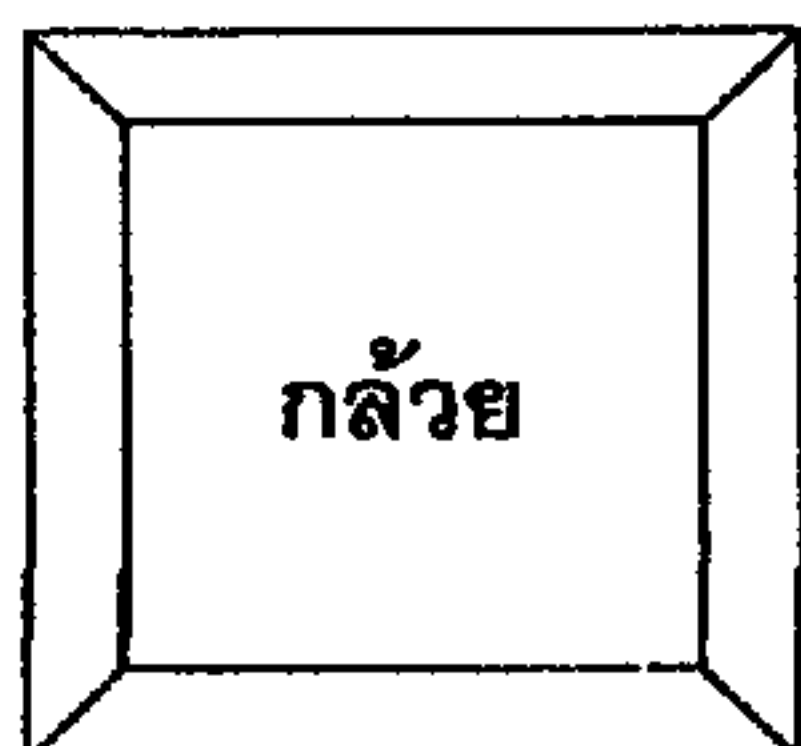
(ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง)
 วิชากิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กระจกพิเศษ

การสำรวจตนเองเกี่ยวกับลักษณะนิสัยสามารถกระทำได้หลายวิธี วิธีการหนึ่งก็คือการรับฟังข้อคิดเห็นจากบุคคลที่ใกล้ชิดกับเรา ไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ ครู เพื่อน หรือบุคคลที่แวดล้อมเราทั้งนั้นเพราะบุคคลแต่ละคนไม่อาจจะรู้จักและเข้าใจตนเองอย่างที่เป็นจริง บางครั้งบุคคลอาจมีความลำเอียงเข้าข้างตนเอง มองไม่เห็นข้อบกพร่องของตนเอง ด้วยเหตุนี้หากบุคคลเปิดใจกว้างพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของเราจากบุคคลที่แวดล้อม โดยที่บุคคลเหล่านี้รู้จักเราดีพอมีความจริงใจต่อเรา และสามารถให้ความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาโดยปราศจากความลำเอียงจะช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเองได้ถูกต้องดียิ่งขึ้น

การรู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้และตรงตามความเป็นจริงช่วยให้บุคคลได้ทราบข้อบกพร่องของตนเอง และหาแนวทางที่จะปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจะทำให้บุคคลได้พัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้การรู้จักและเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง ยังเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตหากบุคคลเลือกประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับลักษณะนิสัยของตน ย่อมส่งผลให้บุคคลมีความสุข ความสำเร็จ และความก้าวหน้า

บัตรจับฉลากชื่อผลไม้
(สำหรับแบ่งกลุ่ม)
กล้วย ส้ม แดงโม

แบบฝึกหัดเรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง (กระจกพิเศษ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การสำรวจตนเองเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกระทำโดยวิธีใดดีที่สุด ก. ยอมรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลใกล้ชิด ข. ใช้แบบสำรวจ ค. ให้เพื่อนๆ วิจารณ์ ง. การสัมภาษณ์	6. การรู้จักตนเองข้อใดสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ก. ด้านร่างกาย ข. ด้านอารมณ์ สังคม ค. ด้านสติปัญญา ง. ถูกทุกข้อ
2. การที่นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองตรงตามความเป็นจริงผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร ก. ทำให้บุคคลได้พัฒนาลักษณะนิสัยที่ดี ข. ปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี ค. สามารถเลือกแนวทางต่างๆ ในชีวิตได้ถูกต้อง ง. ถูกทุกข้อ	7. ลักษณะในข้อใดที่นักเรียนควรหลีกเลี่ยง ก. ทำทางเชื่องซึม โกรธง่าย ข. มองโลกในแง่ดี ค. ร่าเริงแจ่มใส ง. มีจิตใจมั่นคง
3. ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการสำรวจตนเองของนักเรียน ก. ความรัก ข. ความลำเอียงเข้าข้างตนเอง ค. ความอิจฉาริษยา ง. ความโกรธ	8. เมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็นว่านักเรียนเป็นคนมีความสามารถ ก. มีความตั้งใจแน่วแน่ในบางโอกาส ข. พยายามฝึกตนเองให้มีความตั้งใจ ค. โกรธเพื่อน ง. ปล่อยเลยมตามเลย
4. ข้อใดที่แสดงว่านักเรียนรู้จักตนเอง ก. การตำหนิการชมตนเอง ข. รู้ว่าตนเองเก่งคนเดียว ค. เห็นข้อผิดพลาดของผู้อื่น ง. ไม่เห็นข้อบกพร่องของตนเอง	9. การรู้จักตนเองมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างไร ก. ชอบเข้าสังคมเอาใจใส่ผู้อื่น ข. มองโลกในแง่ดีสุขใจกับคนรอบข้าง ค. ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมด้วยความจริงใจ ง. ถูกทุกข้อ
5. ข้อใดเป็นแนวทางในการปรับปรุงตนเองที่ดี ก. ความสามารถของตนเอง ข. ยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง ค. สภาพแวดล้อม ง. ความเชื่อมั่นในตนเองสูง	10. การที่นักเรียนรู้จักตนเองจะช่วยในการวางแผนชีวิตได้อย่างไร ก. รู้ว่าตนเองจะเรียนอะไร ข. รู้ว่าจะวางจุดมุ่งหมายไปทางไหน ค. รู้ว่าจะประกอบอาชีพอะไร ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง (กระจกวิเศษ)

1. ก	6. ง
2. ง	7. ก
3. ข	8. ข
4. ก	9. ง
5. ข	10. ง

**-โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
ครั้งที่ 3 เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง**

ชื่อเรื่อง   การรู้จักและเข้าใจตนเอง

ชื่อกิจกรรม   ความภูมิใจ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความภูมิใจที่มีต่อตนเองได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความดีของตนให้ผู้อื่นได้ทราบและบอกความดีของผู้อื่นได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการพัฒนาตนเองด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง โดยใช้กิจกรรม “ความภูมิใจ” และให้นักเรียนสำรวจตนเองและแสดงพฤติกรรมที่ดั่งาม

1.2.2 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม โดยให้นักเรียนจับฉลากหมายเลข (1, 2, 3, 4, 5, 6) นักเรียนจับฉลากได้หมายเลขเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและ สังคม เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง โดยใช้กิจกรรม “ความภูมิใจ” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมเรื่อง “การรู้จักและเข้าใจตนเองตามลำดับดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนเรียนให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องสิ่งที่ก่อให้เกิดความภูมิใจในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ทำให้เกิดกำลังใจที่จะทำสิ่งที่ดีๆ ต่อไป

1.3.2.3 ให้นักเรียนทำกิจกรรม “ความภูมิใจ” จากใบงาน

1.3.2.4 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

1.3.2.5 ครูแจกใบประกอบความรู้กิจกรรม “ความภูมิใจ” ให้นักเรียนศึกษา

1.3.2.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สิ่งที่ต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง

1.4.2 ใบงานประกอบกิจกรรม “ความภูมิใจ”

1.4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ความภูมิใจ”

1.4.4 กระดาษและซองเท่าจำนวนนักเรียน

1.4.5 ฉลากหมายเลข 1 - 6

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเองโดยใช้กิจกรรม “ความภูมิใจ” ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

บุคคลทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้ และบอกตนเองว่าตนเองยังมีความสามารถและมีความภาคภูมิใจ ในตนเองแม้ว่าจะประสบความล้มเหลว อีกทั้งควรพิจารณาเหตุผล สภาพแวดล้อมและเงื่อนไขต่างๆ เพื่อ ปรับปรุงและแก้ไขครั้งต่อไป

2.2 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความภูมิใจที่มีต่อตนเองได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความดีของตนเองให้ผู้อื่นได้ทราบและบอกความดีของผู้อื่นได้

2.3 เนื้อหา

คนที่สามารถจัดการกับชีวิตของตนได้ทุกด้าน มองเห็นตนเองในทางที่ดี จึงไม่มีแรงกดดันจิตใจ ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดอารมณ์ที่แปรปรวนและนั่นหมายความว่ามีความมั่นใจในตัวเองเปี่ยมล้นหรือเป็นอิสระทางจิตใจ คนเช่นนี้ ย่อมพร้อมที่จะรับประสบการณ์ใหม่ๆ สามารถยอมรับตนเอง ยอมรับคนอื่น และทำตัวเหมือนคนอื่นได้ คนที่มองตนเองในทางที่ดี เป็นคนดี เป็นที่ชอบ เป็นที่ต้องการ เป็นที่ยอมรับ เป็นผู้มีความสามารถ เป็นคน มีค่า มองตนเองเป็นคนมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ซึ่งสามารถเข้ากับใครๆ ก็ได้ เขาจะเห็นว่าเขาดีพอที่จะสนอง ความต้องการส่วนตัวได้หากเขามีความต้องการ

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนและให้นักเรียนพิจารณาการดำเนินชีวิตในอดีต ปัจจุบันและอนาคตและสิ่งที่จะทำให้เกิดกำลังใจที่จะทำสิ่งที่ดีๆ ต่อไป

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามที่จัดไว้และให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มเขียนชื่อตนเอง แล้วนำกระดาษที่เขียนชื่อของตนเองนั้นใส่ซองทุกคนจะมีชื่อและซองของตนเอง

2.4.3.2 ให้นักเรียนเขียนความดีของตนเอง 1 ข้อ แล้วพับใส่ซองเสร็จแล้วส่งซองให้เพื่อน เขียนความดีของตนโดยเขียนความดีของเพื่อนทุกคนในกลุ่ม

2.4.3.3 เมื่อเขียนความดีเสร็จแล้วให้ส่งซองนั้นกลับไปให้เจ้าของอ่าน นักเรียนที่ได้รับ ซองความดีก็จะรู้สึกว่าคุณมีความดีอะไรบ้าง

2.4.3.4 ให้นักเรียนแสดงความรู้สึกของตนเองที่เขียนความดีของเพื่อนและเขียนความดีของตนเอง โดยให้นักเรียนออกมาแสดงความคิดเห็นหน้าชั้นเรียน

2.4.3.5 ให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง “ความภูมิใจที่มีต่อตัวฉัน”

2.4.3.6 ครูนำตัวอย่างที่นักเรียนเขียนเรียงความมาบอกกล่าวให้เพื่อนฟังถึงความสำเร็จที่นักเรียนได้ประสบเพื่อให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์เพื่อนำไปเป็นแบบอย่างที่ดีได้

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป การสำรวจตนเองโดยใช้สิ่งที่ก่อให้เกิดความภูมิใจในอดีตและอนาคต ซึ่งจะให้เกิดกำลังใจที่จะทำสิ่งที่ดีๆ ต่อไป

2.4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ความภูมิใจ” ให้นักเรียนศึกษา

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

2.4.5.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง

2.5.2 ใบงานประกอบกิจกรรม “ความภูมิใจ”

2.5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ความภูมิใจ”

2.5.4 กระดาษและซองเท่าจำนวนนักเรียน

2.5.5 ฉลากหมายเลข 1 - 6

2.6 การประเมินผล

2.6.1 ประเมินผลจากการเขียนบรรยายเกี่ยวกับความภูมิใจที่มีต่อตนเอง

2.6.2 จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่นักเรียนเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง

2.6.3 ประเมินผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรม การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้าน ส่วนตัวและสังคม เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง
- 3.2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและปฏิบัติกิจกรรม “ความภูมิใจ” ตามที่ครูอธิบาย
- 3.3 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ
- 3.4 ให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง “ความภูมิใจของตัวเอง”
- 3.5 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ความภูมิใจ” ที่ครูแจกให้
- 3.6 ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
- 3.7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....

ใบงานชุดที่ 1 ความภูมิใจ

(ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง)
วิชากิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำสั่ง   ให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง “ความภูมิใจของฉัน”

ใบความรู้ (ความภูมิใจ)

(ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง)
 วิชากิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

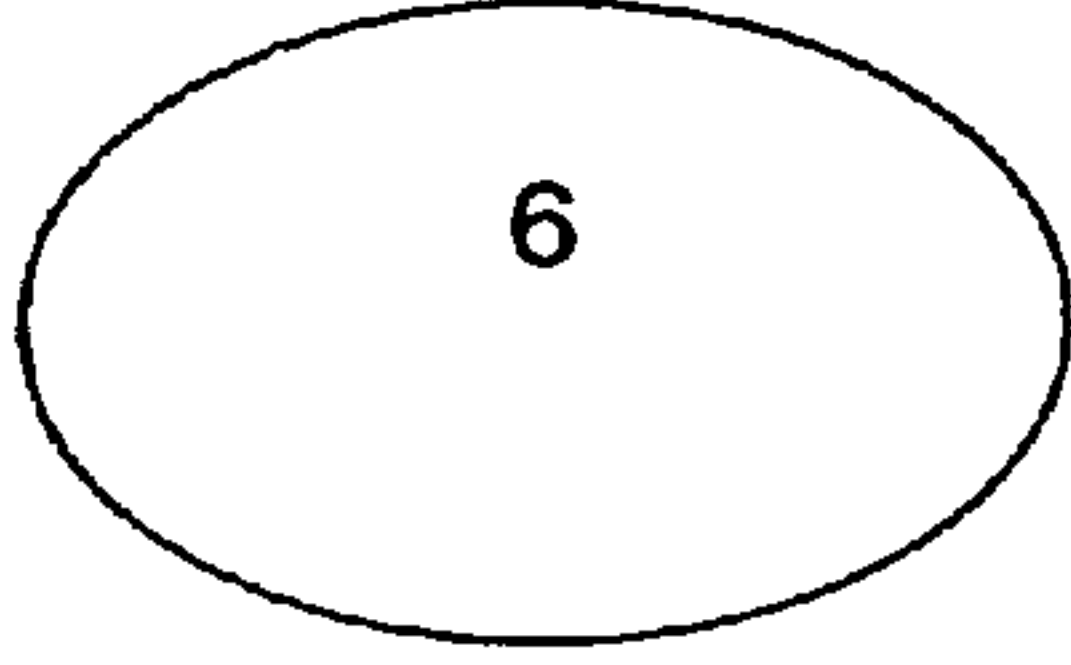
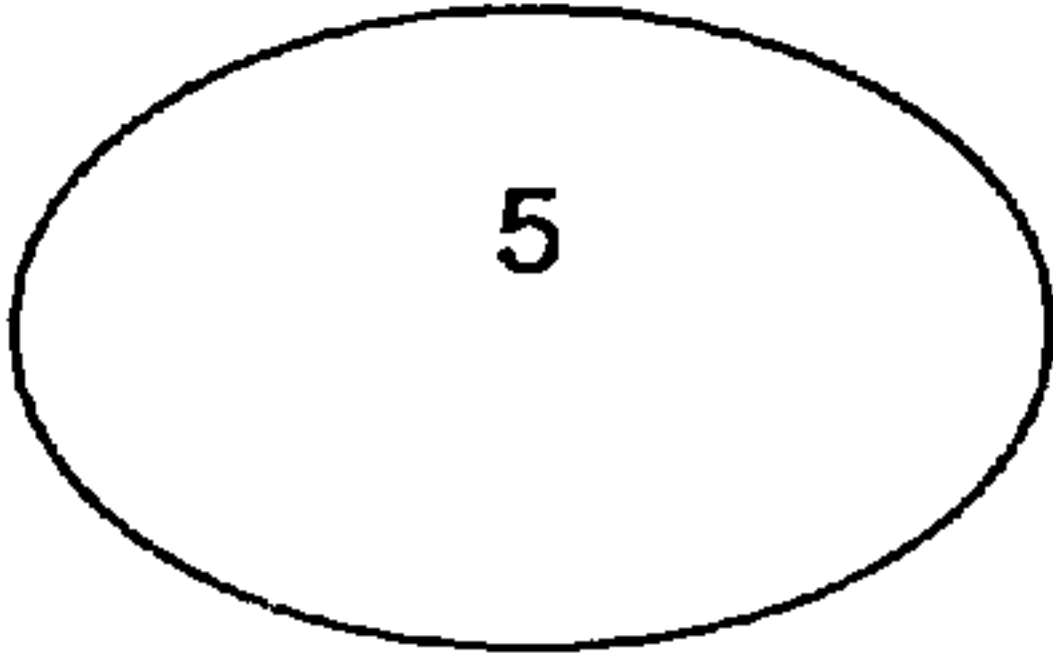
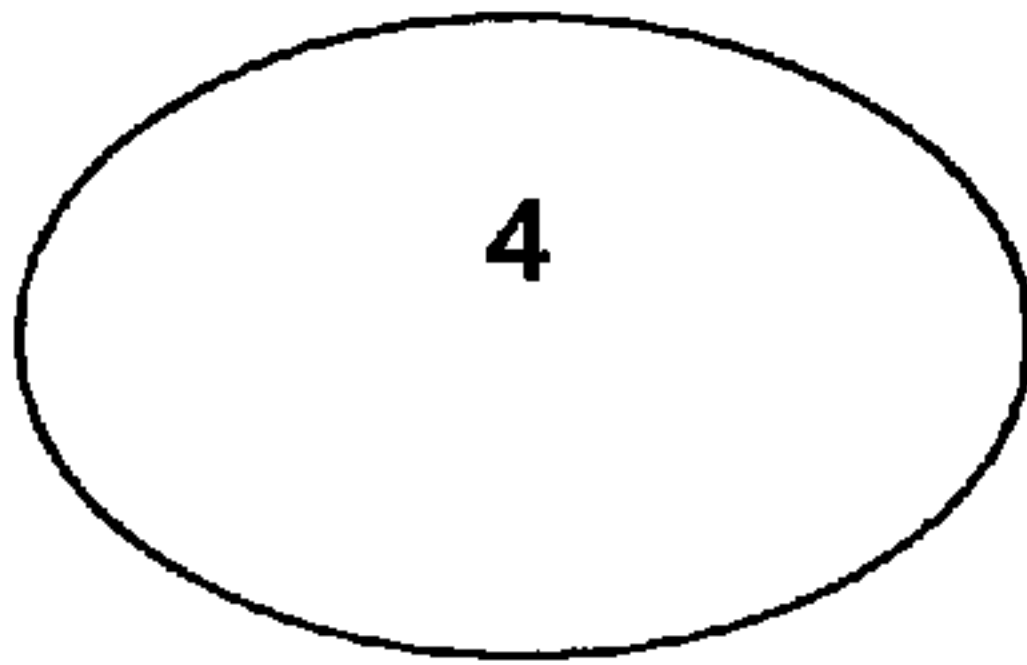
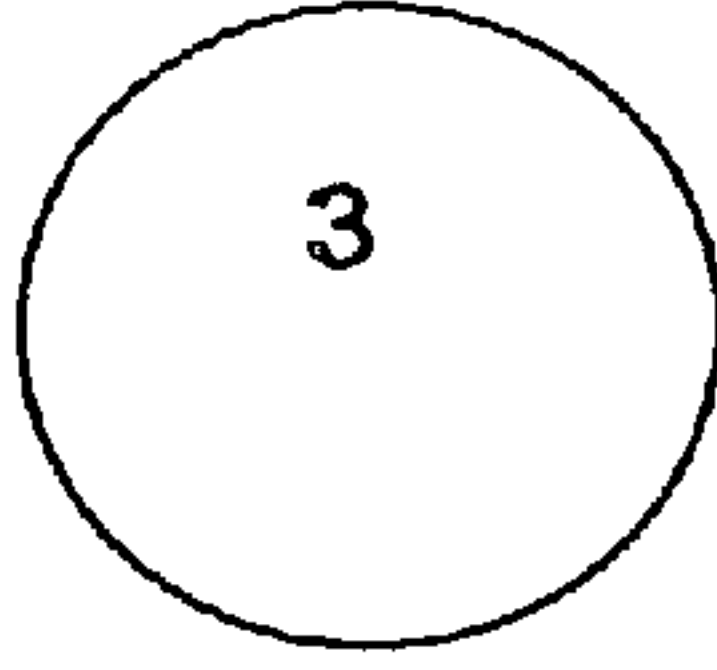
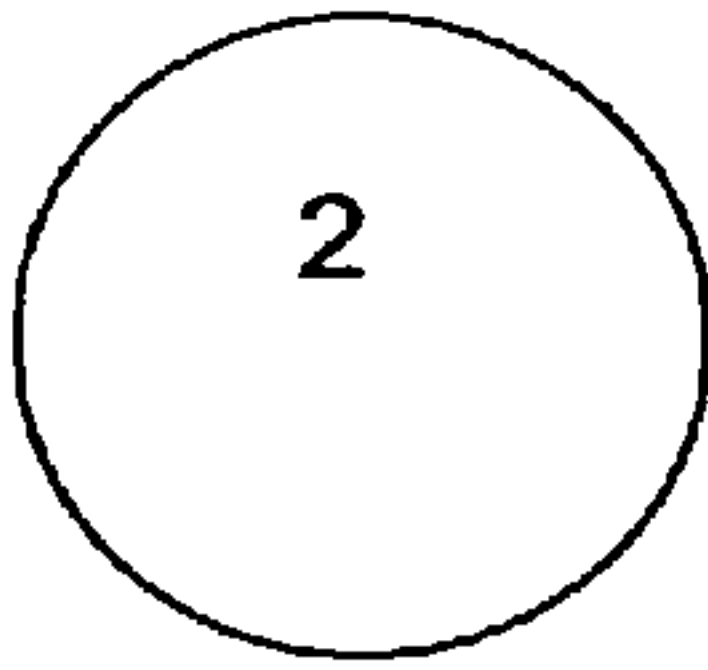
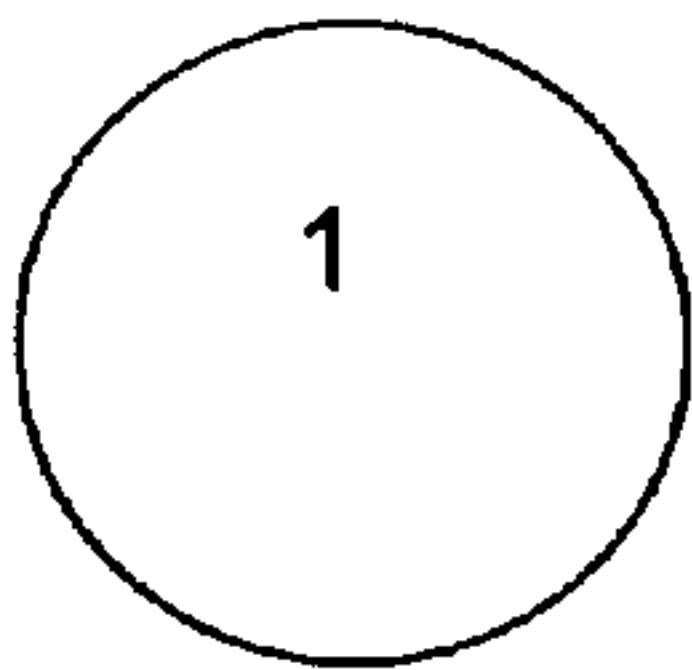
ความภูมิใจ

มนุษย์เราทุกคนแสวงหาความดีหรือสิ่งผลเลิศในการกระทำทุกชนิดของตน เป้าหมายของการแสดงพฤติกรรมต่างๆ อยู่ที่เราได้เป็นคนที่มีบุคลิกภาพที่ดีพอสมควรเป้าหมาย หรืออีกนัยหนึ่งย่อมอยู่ที่การได้เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นคนเข้าใจตนเองและมองตนเองได้อย่างถูกต้องสมตามความปรารถนาได้ ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นคนมีบุคลิกลักษณะที่พอดี แต่ถึงกระนั้นทราบเท่าที่มนุษย์ เรายังมีความอยากอยู่ ไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งจำเป็นต้องมาหาทางสนองความอยากของตนจนสุดความสามารถ ถึงแม้ว่าเราจะอยู่ในขั้นที่ว่า เป็นคนที่พอดีอยู่แล้วก็ตาม

คนที่สามารถจัดการกับชีวิตของตนได้ทุกด้าน มองเห็นตนเองในทางที่ดีจึงไม่มีแรงกดดันจิตใจ จึงเป็นเหตุให้เกิดอารมณ์แปรปรวนและนั่นหมายความว่าจิตใจว่างเปล่าหรือเป็นอิสระทางจิตใจ คนเช่นนี้ย่อมพร้อมที่จะรับประสบการณ์ใหม่ๆ สามารถยอมรับตนเอง ยอมรับคนอื่นและทำตัวเหมือนคนอื่นได้ แม้ว่าธรรมชาติของมนุษย์จะมีความหวาดกลัวต่อภัยอันตรายอยู่บ้าง ก็ย่อมมีความกล้าพอที่จะดำเนินชีวิตได้อย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา ในสายตาของเขานั้นตัวเขาและโลกรอบตัวเขาเป็นสิ่งที่สนุกสนานน่าอยู่ และท้าทายชีวิตไม่เป็นของยากสำหรับเขาเหล่านั้น เหตุการณ์ต่างๆ รอบตัวเขาเป็นสิ่งที่อยู่ในอำนาจและในขอบเขตความสามารถที่เขาจะจัดการได้ด้วยดี ที่จริงอาจสรุปได้ว่าบุคลิกลักษณะประจำตัวของเขาก็คือความมั่นใจในตนเองและไม่หวั่นไหวเกรงกลัวอำนาจใดๆ ทั้งสิ้น ทำให้เป็นคนมองเห็นความดีความงามของตนเอง และสามารถปรับแนวความคิดของตนเข้ากับแนวความคิดของผู้แวดล้อมได้ อีกนัยหนึ่งก็คือสามารถทำตนให้มีเอกลักษณ์เหมือนผู้อื่นได้เป็นจำนวนมากนั่นเอง

คนที่มีความพอดีจะมองตนเองในทางที่ดี เป็นต้นว่าเป็นที่ชอบ เป็นที่ต้องการ เป็นที่ยอมรับ เป็นผู้ที่มีความสามารถ เป็นคนมีค่า เขามองว่าคนเป็นคนที่เกียติ มีศักดิ์ศรี ซึ่งสามารถเข้ากับใครๆ ก็ได้ และเป็นส่วนหนึ่งของโลกซึ่งคนมีส่วนจะต้องทำนุบำรุง สรุปแล้วเขาเห็นว่าเขาดีพอที่จะสนองความต้องการส่วนตัวได้หากเขามีความต้องการ

บัตรจับฉลากชื่อหมายเลข
(สำหรับแบ่งกลุ่ม)
1,2,3,4,5,6

แบบฝึกหัด เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง (ความภูมิใจ)

คำชี้แจง   ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. คนที่มองเห็นตนเองในทางที่ดีจะมีลักษณะเป็นอย่างไร ก. พร้อมที่จะรับประสบการณ์ใหม่ๆ ข. ยอมรับลักษณะของตนเอง ค. ยอมรับคนอื่น ง. ถูกทุกข้อ	6. นักเรียนอยากเรียนดนตรีสากลแต่คุณพ่อคุณแม่อยากให้นักเรียนเรียนดนตรีไทยนักเรียนไม่เห็นด้วยกับคุณพ่อคุณแม่ นักเรียนจะทำอย่างไรจึงจะรู้สึกภูมิใจในตนเอง ก. ชี้แจงให้คุณพ่อคุณแม่ทราบ ข. ไม่กล้าพูดกลัวโกรธ ค. ไม่แน่ใจว่าท่านจะเชื่อ ง. โกรธที่คุณพ่อคุณแม่ไม่ให้เรียน
2. การที่เรามีความรู้สึกที่ดีต่อกันย่อมก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง ก. ทำงานร่วมกันบรรลุผลสำเร็จ ข. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ค. ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ง. ถูกทุกข้อ	7. สิ่งที่นักเรียนภูมิใจคือข้อใด ก. มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา ข. พอใจที่เพื่อนๆ ไว้วางใจในความสามารถ ค. ไม่ชอบทำงานร่วมกับเพื่อน ง. ผิดหวังเกี่ยวกับเรื่องเรียนตลอด
3. นักเรียนปฏิบัติอย่างไรจึงเรียกว่าภูมิใจในตนเอง ก. ฉันมักอารมณ์เสียง่ายเมื่ออยู่บ้านถ้าถูกพ่อแม่ดุว่า ข. ครูไม่ค่อยไว้วางใจที่จะให้ทำสิ่งต่างๆ ค. เพื่อนๆ ไว้วางใจในความสามารถ ง. ฉันขยันเรียนมากขึ้นแต่ผลการเรียนก็ไม่ดีไปกว่าเดิม	8. ในกิจกรรมโฮมรูมในตอนเช้าครูที่ปรึกษาเข้ามาพูดคุยและสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับงานทำบุญตักบาตรของโรงเรียนครูให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นว่าน่าจะนำอะไรมาใส่บาตรนักเรียนเสนอว่าจะนำของแห้งมานักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อการแสดงความคิดเห็น ก. กลัวเพื่อนๆ ไม่เห็นด้วย ข. ไม่มั่นใจว่าจะถูกคัดค้านหรือไม่ ค. ภูมิใจที่เสนอความคิดเห็นของตนเองให้ครูทราบ ง. ถูกทุกข้อ
4. ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในระหว่างที่ครูอธิบายนักเรียนสงสัยจึงซักถามครูจึงอธิบายให้ฟังใหม่นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร ก. เกรงใจเพื่อนที่ทำให้ครูต้องหยุดอธิบายซ้ำอีกครั้ง ข. ภูมิใจที่กล้าถามครู ค. รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ ง. กลัวครูไม่พอใจ	9. เวลาที่เพื่อนๆ บอกว่านักเรียนแต่งตัวเซ็กซี่มากนักเรียนรู้สึกอย่างไร ก. ไม่พอใจแต่เก็บไว้ไม่แสดงออก ข. ภูมิใจที่มีเครื่องแต่งกาย ค. ท่อว่าเพื่อนทันที ง. อายและสับสนกับตนเอง

5. นักเรียนได้วาดภาพส่งเข้าประกวดโดยนักเรียนตั้งใจอย่างเต็มที่ผลปรากฏว่าภาพของนักเรียนได้แก่รางวัลชมเชยนักเรียนรู้สึกอย่างไร ก. หมดกำลังใจ ข. พยายามฝึกฝนใหม่ ค. เสียใจมาก ง. ต่อว่ากรรมการ	10. ครูมักจะเลือกเพื่อนคนอื่นๆ ให้ไปแสดงกิจกรรมต่างๆ มากกว่านักเรียนทั้งที่มีความสามารถเท่าๆ กัน นักเรียนรู้สึกอย่างไร ก. พอใจในความสามารถของตนเอง ข. รู้สึกว่าตนเองไม่ค่อยประสบความสำเร็จ ค. อยากเป็นคนเก่งเหมือนคนอื่น ง. คิดว่าครูคงไม่ชอบตนเอง

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง(ความภูมิใจ)

1. ง	6. ก
2. ง	7. ข
3. ค	8. ค
4. ข	9. ข
5. ข	10. ก

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

ครั้งที่ 4 เรื่อง การมีระเบียบวินัย

ชื่อเรื่อง   การมีระเบียบวินัย

ชื่อกิจกรรม   ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนอธิบายถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติตามระเบียบวินัยข้อบังคับของโรงเรียนได้
2. เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยข้อบังคับของโรงเรียนได้ถูกต้อง

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจง ในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลัก ในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการพัฒนาตนเองด้านส่วนตัว เรื่องการมีระเบียบวินัย โดยใช้กิจกรรม “ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน”

1.2.2 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม แบ่งนักเรียน โดยให้นักเรียนจับฉลากชื่อสัตว์ ซึ่งมีอยู่ 6 ชนิด ได้แก่ สิง ช้าง สิงโต กวาง ม้า เสือ ให้นักเรียนจับฉลากชื่อสัตว์นักเรียนที่ได้ชื่อสัตว์ชนิดเดียวกันให้รวมกลุ่มกัน

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อพัฒนาตนเอง ด้านส่วนตัวและสังคมเรื่องการมีระเบียบวินัยโดยใช้กิจกรรม “ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการมีระเบียบวินัย ตามลำดับดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนเรียนให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง การมีระเบียบวินัย เป็นเรื่องที่ควรส่งเสริมให้ นักเรียนรู้จักควบคุมความประพฤติของตนเอง

1.3.2.3 ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามที่จัดไว้เลือกหัวข้อที่จะไปคิดว่าทำอะไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีความมีระเบียบวินัย

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียนตามหัวข้อที่นักเรียนเลือกจนครบ

1.3.2.5 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึง ระเบียบวินัยในโรงเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน

1.3.2.6 ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรม “ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน”

1.3.2.7 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน”

1.3.2.8 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สิ่งที่ต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การมีระเบียบวินัย

1.4.2 ใบงานประกอบกิจกรรม “ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน”

1.4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน”

1.4.4 กระดาษจำนวนเท่านักเรียน

1.4.5 ฉลากชื่อสัตว์ 6 ชนิด

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม การมีระเบียบวินัย ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

2.1 สาระสำคัญ

คนเราจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนอบรมให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยในตนเองก่อน เมื่อคนในสังคมมีระเบียบวินัยในตนเองแล้ว ระเบียบวินัยในสังคมส่วนรวมย่อมจะเกิดขึ้นตามมา

2.2 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนอธิบายถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติตามระเบียบวินัยข้อบังคับของโรงเรียนได้
2. เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยข้อบังคับของโรงเรียนได้ถูกต้อง

2.3 เนื้อหา

ความมีระเบียบวินัยในตนเองหมายถึง การที่บุคคลพยายามที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ด้วยการควบคุมตนเองให้อยู่ในกฎเกณฑ์ และระเบียบแบบแผน โดยปกติเมื่อพูดถึงความมีระเบียบวินัยในตนเอง ผู้ปกครองและครูอาจารย์ ทั้งหลายมักจะหมายถึงการควบคุมนักเรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนา โดยอาศัยแรงบังคับภายนอกการใช้วิธีนี้จะเป็นการพัฒนาความมีระเบียบวินัยได้เพียงเล็กน้อย เราควรที่จะเน้นความสำคัญของการพัฒนาความมีระเบียบวินัยในตนเองโดยอาศัยแรงดันภายในช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงพฤติกรรมออกในทางที่ดี ซึ่งเป็นการยอมรับการกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง และนิสัยดีที่น่าฝึกฝนตนเองอย่างหนึ่ง คือความมีระเบียบวินัย เพราะทำให้เรียบร้อยสวยงามน่าดู ถ้าเป็นของเครื่องใช้จะเป็นที่อยู่อาศัยในบ้านโรงเรียนหากรู้จักจัดให้เป็นระเบียบก็ดูงามตา ในส่วนของร่างกายเราเองนั้นการแต่งกายที่มีระเบียบถูกต้องก็ช่วยส่งเสริมให้เป็นคนงามน่ามองและอยู่ในกลุ่มเพื่อนฝูงครูอาจารย์ได้อย่างไม่ต้องรู้สึกลำบากใจ ถ้าเราจะแต่งตัวให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน

โรงเรียนจำเป็นต้องมี “ระเบียบ” วางไว้เพราะมีนักเรียนอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมากต้องมีข้อตกลงเป็นเกณฑ์หรือกฎให้ประพฤติปฏิบัติเหมือนกัน เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติ

ผู้ปกครองและครูอาจารย์จึงควรสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนควบคุมความประพฤติของตนเองหรือช่วยสร้างระเบียบวินัยที่ดีให้แก่นักเรียนซึ่งอาจกระทำไดดังนี้

1. ผู้ปกครองต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุตรหลานของตน ครูสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับศิษย์ไม่ควรบังคับขู่เข็ญนักเรียนให้ทำตามกฎข้อบังคับที่วางไว้หรือปล่อยปละละเลยจนเกินไป
2. ผู้ปกครองควรให้อิสระแก่นักเรียนในการพัฒนาตนเอง ครูอาจารย์ควรให้ศิษย์มีอิสระในการแสดงความคิดเห็นไม่ควบคุมตลอดเวลา
3. พยายามศึกษานักเรียนว่ามีความสามารถทำอะไรได้บ้างและพยายามส่งเสริมให้นักเรียนทำสิ่งที่เขาสามารถทำได้
4. รู้จักอธิบายความตามต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ
5. ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้สิ่งต่างๆ ตามความเหมาะสม

6. อย่าบังคับเกินไป
7. ยกย่องชมเชย ตามโอกาสอันควร
8. ควรเป็นคนมีเหตุผล
9. ควบคุมอารมณ์ของตนเองให้คงที่เป็นที่ไว้วางใจ
10. อย่าลงโทษเมื่อโกรธ
11. การให้กฎเกณฑ์ต่างๆ จะต้องให้ในเวลาที่เหมาะสม
12. การลงโทษควรทำเพื่อสั่งสอนไม่ใช่ทำด้วยอารมณ์
13. ควรยกย่องบุคคลที่มีระเบียบวินัยมาให้ดูเป็นตัวอย่าง

หากทำได้ดังนี้แล้วนักเรียนจะมีการพัฒนาความมีระเบียบวินัยในตนเองได้อย่างดียิ่ง จนในที่สุดความมีระเบียบวินัยที่ได้รับการพัฒนาตลอดเวลาจะกลายเป็นนิสัยประจำตัวของนักเรียนตลอดไป

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องการมีระเบียบวินัยเป็นเรื่องที่ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักควบคุมความประพฤติของตนเอง

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูแจกกระดาษขาวให้นักเรียน คนละ 1 แผ่น

2.4.3.2 ครูเตรียมหัวข้อที่จะให้นักเรียนไปคิดว่าปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีความมีระเบียบวินัย เช่น

- 1) การเคารพธงชาติและเพลงชาติ
- 2) การใช้รถประจำทาง
- 3) การข้ามถนน
- 4) การเข้าแถวซื้ออาหาร
- 5) การเดินคัดสนาม
- 6) การใช้สาธารณสมบัติ
- 7) การเล่นกีฬา
- 8) การทิ้งเศษขยะ
- 9) การมีประชาธิปไตยในโรงเรียน
- 10) การรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
- 11) การปฏิบัติตนให้อยู่ในข้อบังคับของโรงเรียน

2.4.3.3 ครูให้แต่ละกลุ่มนักเรียนเลือกหัวข้อดังกล่าวข้างต้นและให้ทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่ามีระเบียบวินัย

2.4.3.4 ผู้ดำเนินการกำหนดเวลาให้ไปร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มประมาณ 10 - 15 นาที (หรืออาจมากกว่านี้ถ้าไม่เสร็จ)

2.4.3.4 เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียนจนครบทุกกลุ่ม

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป การมีระเบียบวินัย ผู้ปกครองและครูอาจารย์ควรสนับสนุนส่งเสริมนักเรียนให้รู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเองหรือช่วยสร้างระเบียบวินัยที่ดีให้แก่ นักเรียน

2.4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน”

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ เรื่อง การมีระเบียบวินัย

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

- 2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องการมีระเบียบวินัย
- 2.5.2 ใบงานประกอบกิจกรรม “ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน”
- 2.5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน”
- 2.5.4 กระดาษเท่าจำนวนนักเรียน
- 2.5.5 ฉลากชื่อสัตว์ 6 ชนิด

2.6 การประเมินผล

- 2.6.1 สังเกตจากความสนใจในการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- 2.6.2 ประเมินผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการมีระเบียบวินัย โดยใช้กิจกรรม “ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน” เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่องการมีระเบียบวินัย
- 3.2 ให้นักเรียนเลือกหัวข้อและแสดงความคิดเห็นว่าปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยจากใบงาน
- 3.3 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่มประมาณ 10 – 15 นาที
- 3.4 ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาหน้าชั้นเรียนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน
- 3.5 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
- 3.6 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน” ที่ครูแจกให้
- 3.7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน เรื่องการมีระเบียบวินัย

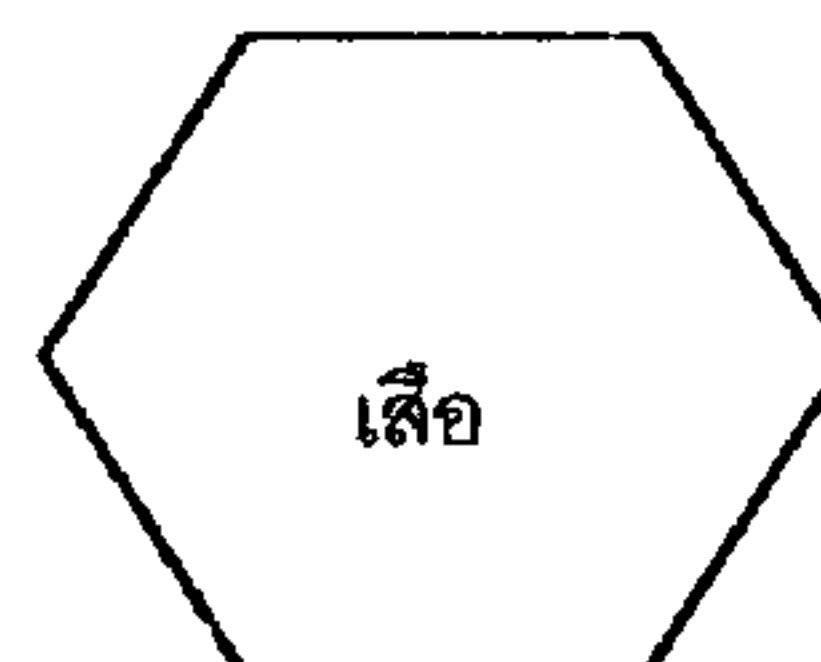
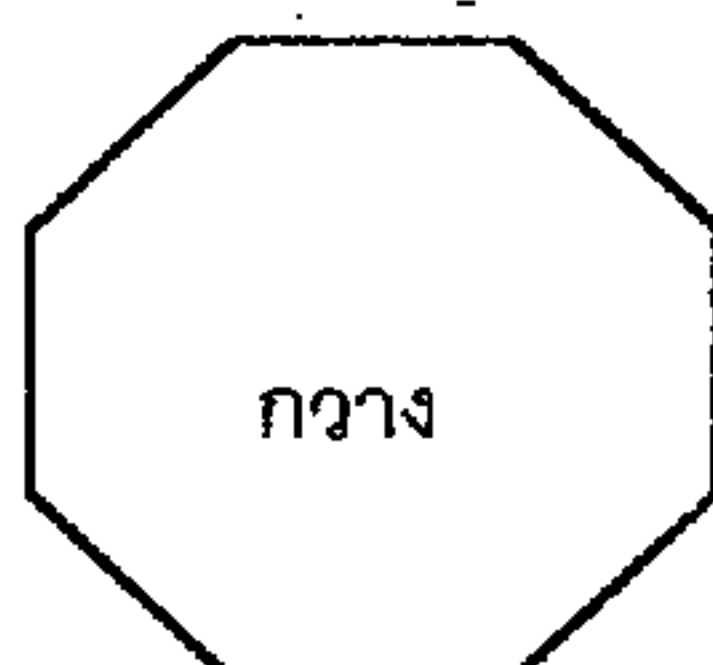
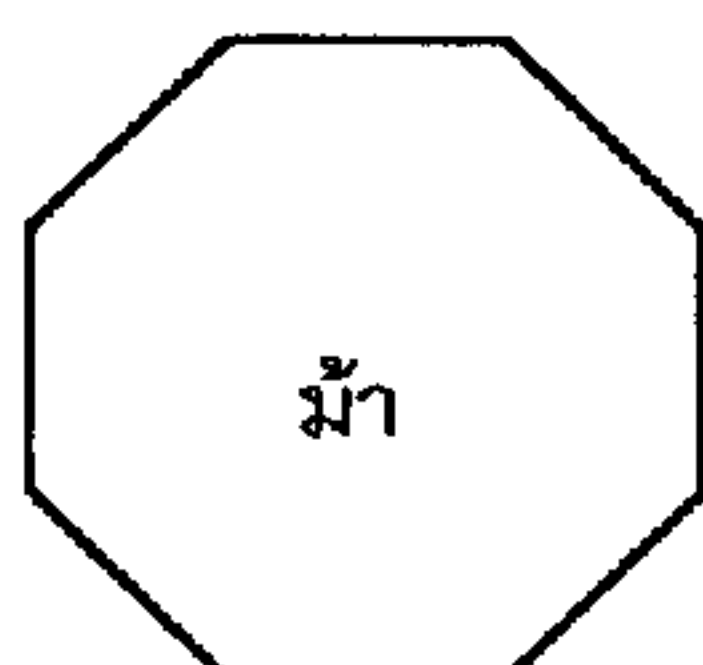
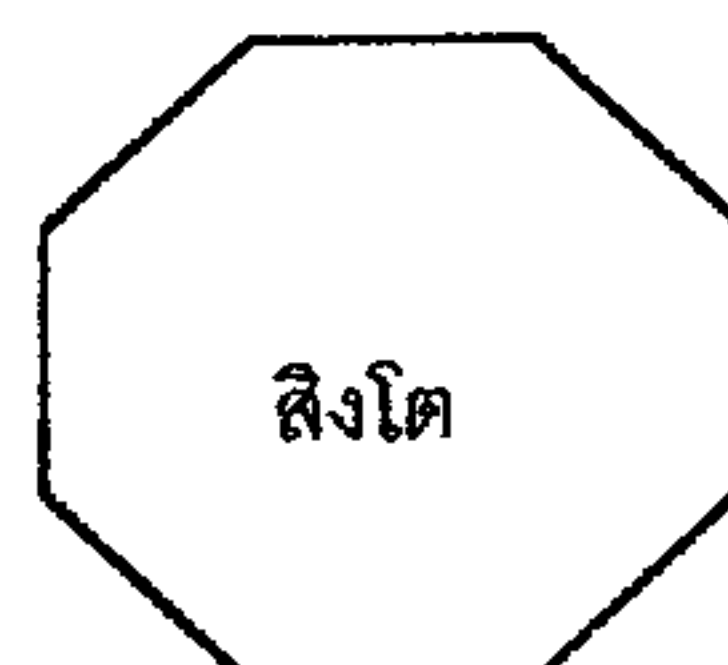
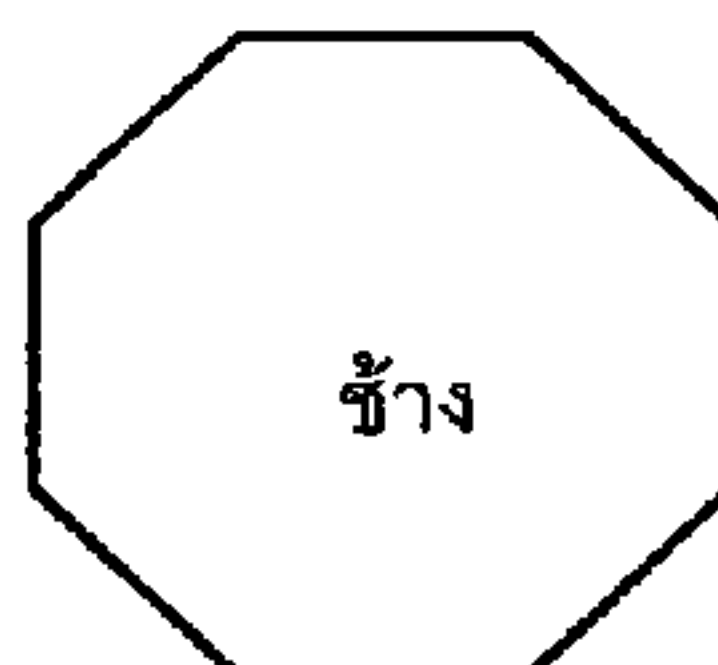
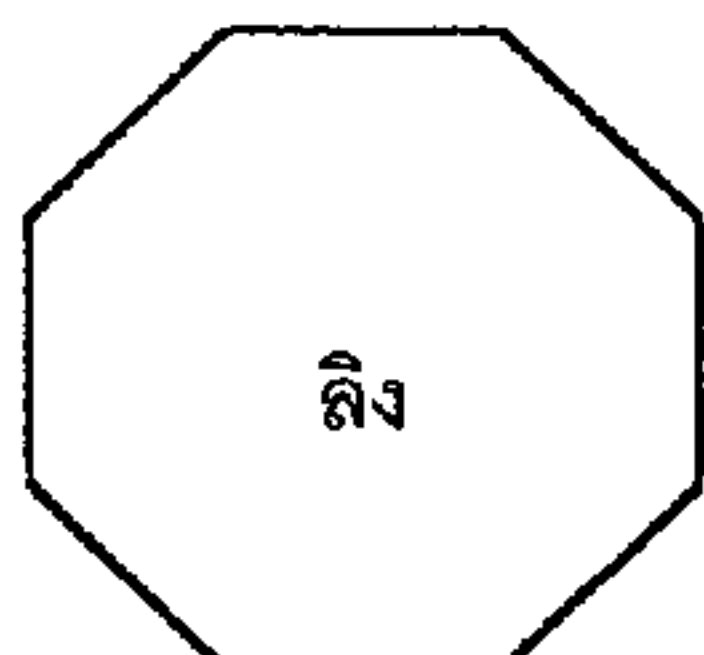
ใบงานชุดที่ 1 การมีระเบียบวินัย

(ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การมีระเบียบวินัย)
 วิชากิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกหัวข้อต่อไปนี้และร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าทำอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีระเบียบวินัย

1. การเคารพธงชาติและเพลงชาติ
2. การใช้รถประจำทาง
3. การข้ามถนน
4. การเข้าแถวซื้ออาหาร
5. การเดินลัดสนาม
6. การใช้สาธารณสมบัติ
7. การเล่นกีฬา
8. การทิ้งเศษขยะ
9. การมีประชาธิปไตยในโรงเรียน
10. การช่วยกันรักษาสีแกวล้อมในโรงเรียน
11. การปฏิบัติตนให้อยู่ในข้อบังคับของโรงเรียน

บัตรจับฉลากชื่อสัตว์
(สำหรับแบ่งกลุ่ม)
ลิง ช้าง สิงโต เสือ กวาง ม้า

ใบความรู้ (ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน)

(ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว
วิชากิจกรรมแนะแนว

เรื่องการมีระเบียบวินัย)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน

ความสำเร็จในชีวิตเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนาละการที่บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิตนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ อาทิ ฐานะทางอาชีพ และการงานที่มั่นคง ความอบอุ่นในครอบครัว ระยะปฐมวัย ชีวิตสมรสที่ราบรื่น เป็นต้น แต่สิ่งเหล่านี้เป็นเพียงองค์ประกอบภายนอกเท่านั้น ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นได้ จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบภายในเป็นพื้นฐานสำคัญอีกด้วย เช่น ความรับผิดชอบต่องาน การงานสิ่งเพียงพอ แล้วสำหรับการสร้างความสำเร็จให้กับชีวิตบุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิตและครอบครัว ความรักและความเข้าใจ ความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา และความมีระเบียบวินัยในตนเอง

อาจารย์สุชา จันทรเฒ ได้ให้ความหมายของคำว่า ระเบียบวินัย โดยสรุปไว้ว่า ระเบียบวินัย หมายถึง การแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นระเบียบแบบแผนและการแสดงความเชื่อฟังจากผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย

สรุปได้ว่า ความมีระเบียบวินัยในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลพยายามที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าด้วยการควบคุมตนเองให้อยู่ในกฎเกณฑ์และระเบียบแบบแผน

โดยปกติเมื่อพูดถึงความมีระเบียบวินัยในตนเอง ผู้ปกครอง นักเรียนและครูอาจารย์ทั้งหลายมักจะหมายถึง การควบคุมนักเรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนา โดยอาศัยแรงบังคับภายนอกการใช้วิธีนี้จะพัฒนาความมีระเบียบวินัยในตนเองได้เพียงเล็กน้อย เราควรที่จะเน้นความสำคัญของการพัฒนาความมีระเบียบวินัยในตนเองโดยอาศัยแรงดันภายในที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงพฤติกรรมออกในทางที่ดี ซึ่งเป็นการยอมรับการกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

และนิสัยดีที่น่าฝึกฝนตนเองอย่างหนึ่ง คือความมีระเบียบวินัย เพราะทำให้ดูเรียบร้อยสวยงามน่าดู ถ้าเป็นเจ้าของเครื่องใช้จะเป็นที่อยู่อาศัยในบ้านหรือที่โรงเรียน หากรู้จักจัดให้เป็นระเบียบ ก็ดูงามตาใครเห็นใครชม จะหยิบได้ง่าย ก็ดูสวยงามเรียบร้อยน่าใช้น่าชมทำให้ได้คะแนนดีอีกด้วย ในส่วนร่างกายเราเองนั้นการแต่งกายที่มีระเบียบถูกต้องก็ช่วยส่งเสริมให้เป็นคนงามน่ามองและอยู่ในกลุ่มเพื่อนฝูง ครูอาจารย์ได้อย่างไม่ต้องรู้สึกลำบากใจ ถ้าเราจะแต่งตัวให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน

โรงเรียนจำเป็นจะต้องมี “ระเบียบ” วางไว้เพราะมีนักเรียนอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก ต้องมีข้อตกลงเป็นเกณฑ์หรือกฎให้ประพฤติปฏิบัติเหมือนกัน เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติ

ผู้ปกครองและครูอาจารย์จึงควรสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเอง หรือช่วยสร้างระเบียบวินัยที่ดีให้แก่นักเรียนซึ่งอาจกระทำดังนี้

1. ผู้ปกครองต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุตรหลานของตน ครูอาจารย์สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับศิษย์ ไม่ควรบังคับขู่เข็ญนักเรียนให้ทำตามกฎข้อบังคับที่วางไว้ หรือปล่อยปละละเลยจนเกินไป

2. ผู้ปกครองควรให้อิสระแก่นักเรียนในการพัฒนาตนเอง ครูอาจารย์ควรให้ศิษย์มีอิสระในการแสดงความคิดเห็นไม่ควบคุมตลอดเวลา

3. พยายามศึกษานักเรียนว่ามีความสามารถทำอะไรได้บ้าง และพยายามส่งเสริมให้

4. นักเรียนทำสิ่งที่เขาสามารถทำได้
5. รู้จักอธิบายคำถามต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ
6. ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้สิ่งต่างๆ ตามความเหมาะสม
7. อย่าบังคับเกินไป
8. ยกย่องชมเชย ตามโอกาสอันควร
9. ควรเป็นคนมีเหตุผล
10. ควบคุมอารมณ์ของตนเองให้คงที่ให้เป็นไว้วางใจ
11. อย่าลงโทษเมื่อโกรธ
12. การให้กฎเกณฑ์ต่างๆ จะต้องให้ในเวลาที่เหมาะสม
13. การลงโทษควรทำเพื่อสั่งสอนไม่ใช่ทำด้วยอารมณ์
14. ควรยกบุคคลที่มีระเบียบวินัยให้ดูเป็นตัวอย่าง

หากสามารถทำได้ดังนี้แล้วนักเรียนจะมีการพัฒนาความมีระเบียบวินัยได้อย่างดียิ่ง จนในที่สุดความมีระเบียบวินัยที่ได้รับการพัฒนาตลอดเวลาจะกลายเป็นนิสัย ประจำตัวของนักเรียนตลอดไป

แบบฝึกหัด เรื่องการมีระเบียบวินัย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ระเบียบวินัยหมายถึงอะไร ก. บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ข. แสดงพฤติกรรมเพื่อพัฒนาตนเองด้วยการควบคุมตนเอง ค. ความสันติสุข ง. การปรับปรุงสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น	6. สมชายจัดเปลี่ยนหนังสือในกระเป๋าของตนตามตารางทุกวันนักเรียนคิดว่าเหตุใดสมชายจึงเป็นเช่นนั้น ก. ไม่อยากถือหนังสือ ข. ต้องการให้ตนเองมีระเบียบวินัย ค. ไม่อยากไปนั่งกับเพื่อนถ้าลืม ง. กลัวหนังสือจะขาดเสียหาย
2. ระเบียบวินัยมีคุณค่าอย่างไรต่อผู้ปฏิบัติ ก. สามารถควบคุมตนเองได้ ข. เป็นคนที่มีเหตุผล ค. ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ง. ถูกทุกข้อ	7. ข้อใดคือระเบียบของโรงเรียนที่นักเรียนควรปฏิบัติ ก. สมรักษ์ไม่ใส่ถุงเท้ามาโรงเรียน ข. สมัครแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ค. สุรีไม่ลงไปเข้าแถวเคารพธงชาติ ง. สุชาติมาโรงเรียนสาย
3. ระเบียบวินัยมีคุณค่าอย่างไรต่อส่วนรวม ก. การอยู่ร่วมกันในสังคมส่วนใหญ่สงบสุข ข. มีบุคคลที่กระทำความผิดมากมาย ค. ปัญหาสังคมเกิดขึ้นเป็นประจำ ง. ประเทศชาติไม่พัฒนา	8. มะลิเป็นเพื่อนกับกุหลาบวันหนึ่งกุหลาบบอกมะลิว่าได้จดสูตรเคมีเพื่อเอาเข้าไปในห้องสอบถ้านักเรียนเป็นมะลิจะอย่างไร ก. ห้ามเพราะกลัวครูจับได้ ข. บอกว่าอย่าทำเพราะเอาเปรียบเพื่อน ค. ห้ามเพราะเป็นการกระทำที่ผิดระเบียบวินัย ง. สนับสนุนและให้แบ่งให้ตนบ้าง
4. ผู้มีระเบียบวินัยดีงามควรประพฤติปฏิบัติตนอย่างไร ก. ไม่หนีเรียนหรือมาโรงเรียนสาย ข. ไม่ออกนอกห้องเรียนโดยไม่จำเป็น ค. เข้าห้องเรียนตรงเวลา ง. ถูกทุกข้อ	9. เมื่อถึงเวลาเรียนอาจารย์เข้าห้องเรียนซักว่าปกติเพื่อนๆ คุยกันเสียงดังถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นี้ นักเรียนจะอย่างไร ก. นั่งรออาจารย์ด้วยความสงบและเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้พร้อมที่จะเรียน ข. ขอร้องให้เพื่อนทุกคนอย่าส่งเสียงดัง ค. นั่งทบทวนบทเรียนคนเดียว ง. ชวนเพื่อนเล่นเกม
5. ธิดาให้คำแนะนำเพื่อนในการเรียนเสมอเพื่อไม่ให้เพื่อนนำงานอื่นขึ้นมาทำขณะที่ครูกำลังสอนนักเรียนคิดว่าธิดาทำอย่างนั้นเพื่ออะไร	10. ในขณะที่อยู่ในห้องเรียนครูให้นักเรียนตอบคำถามในการตอบคำถามมี 2 วิธี คือ 1. ตอบพร้อมกันทุกคน 2. ใครต้องการตอบยกมือขึ้น

5. ธิดาให้คำแนะนำเพื่อนในการเรียนเสมอเพื่อไม่ให้เพื่อนทำงานอื่นขึ้นมาทำขณะที่ครูกำลังสอนนักเรียนคิดว่าธิดาทำอย่างนั้นเพื่ออะไร ก. เพราะรักเพื่อน ข. ต้องการให้เพื่อนรักษาระเบียบวินัย ค. เพราะเกรงว่าเพื่อนจะทำงานอื่นเสร็จก่อน ง. เพราะเกรงว่าเพื่อนจะได้คะแนนดีกว่า	10. ในขณะที่อยู่ในห้องเรียนครูให้นักเรียนตอบคำถามในการตอบคำถามมี 2 วิธี คือ 1 ตอบพร้อมกันทุกคน 2 ใครต้องการตอบยกมือขึ้นนักเรียนจะเลือกตอบด้วยวิธีใด ก. วิธีที่ 1 เพราะต้องการมีระเบียบวินัยในการเรียน ข. วิธีที่ 2 เพราะไม่ส่งเสียงดังรบกวน ค. วิธีที่ 2 เพราะช่วยให้เพื่อนบางคนที่ยากลำบากแต่ไม่กล้าตอบ ง. วิธีที่ 1 เพราะตนตอบไม่ได้จะได้อาศัยเพื่อน

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่องการมีระเบียบวินัย

1. ข	6. ข
2. ง	7. ข
3. ก	8. ค
4. ง	9. ก
5. ข	10. ข

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
ครั้งที่ 5 ความซื่อสัตย์

ชื่อเรื่อง   ความซื่อสัตย์

ชื่อกิจกรรม   ความซื่อสัตย์ สุจริตนั้นเป็นฉันใด

- จุดประสงค์
- 1.   เพื่อให้นักเรียนบอกความหมายของความซื่อสัตย์ได้
  - 2.   เพื่อให้นักเรียนสามารถแยกลักษณะผู้ที่มีพฤติกรรมซื่อสัตย์กับไม่ซื่อสัตย์ได้
  - 3.   เพื่อให้นักเรียนเลือกพฤติกรรมที่เป็นความซื่อสัตย์และเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1.   คำชี้แจง
- 2.   คู่มือครู
- 3.   คู่มือนักเรียน
- 4.   สื่อ - อุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครูและคู่มือ นักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการพัฒนาตนเองด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ความซื่อสัตย์ โดยใช้กิจกรรม “ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นฉันใด” แล้วให้นักเรียนสำรวจตนเอง

1.2.2 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม แบ่งโดยให้นักเรียนจับฉลากชื่อผลไม้ ซึ่งมีอยู่ 5 ชนิด ได้แก่ มะม่วง ทุเรียน องุ่น แดงโม ส้ม ให้นักเรียนจับฉลากชื่อผลไม้ ชนิดเดียวกันรวมกลุ่มด้วยกัน

1.2.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนเพื่อออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

1.3 บทบาทครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ความซื่อสัตย์ โดยใช้กิจกรรม “ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นฉันใด” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 แบ่งกลุ่มตามที่กล่าวมาแล้ว

1.3.3 เสนอกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ความซื่อสัตย์ ตามลำดับดังนี้

1.3.3.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนเรียนให้นักเรียนทำ

1.3.3.2 ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องความสำคัญของความซื่อสัตย์ เพื่อพัฒนาตนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.3.3.3 ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจากใบงานชุดที่ 1

1.3.3.4 ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

1.3.3.5 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพิ่มเติม

1.3.3.6 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นฉันใด”

1.3.3.7 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้ เรื่อง ความซื่อสัตย์

1.4.2 ฉลากชื่อผลไม้ จำนวน 5 ชนิด

1.4.3 ใบงานประกอบกิจกรรม “ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นฉันใด”

1.4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นฉันใด”

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ความซื่อสัตย์ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณธรรมที่สำคัญ และจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ หากโลกนี้ปราศจาก ความซื่อสัตย์ สุจริต จะวุ่นวายและไร้ความสุขทุกคนจะมีความหวาดระแวง ไม่ไว้วางใจกันในชีวิตจะมีแต่ ความกังวล เป็นทุกข์ ดังนั้นความซื่อสัตย์ สุจริต ซึ่งเป็นคุณธรรมที่ต้องปลูกฝังให้มีอยู่ในบุคคล

2.2 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกความหมายของความซื่อสัตย์ได้
2. เพื่อให้นักเรียนแยกลักษณะผู้มีพฤติกรรมซื่อสัตย์กับไม่ซื่อสัตย์ได้
3. เพื่อให้นักเรียนเลือกพฤติกรรมที่เป็นความซื่อสัตย์และเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

2.3 เนื้อหา

ความซื่อสัตย์ เป็นคุณลักษณะที่ช่วยให้เป็นที่ยอมรับนับถือและไว้วางใจ เป็นที่น่าคบหาสมาคม ด้วย ถ้าขาดความซื่อสัตย์แล้วก็กลายเป็นคนที่คบไม่ได้ เป็นที่ระแวงแคลงใจของเพื่อนๆ และผู้ใกล้ชิด นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด

การฝึกปฏิบัติ

1. ฝึกเป็นคนตรงต่อเวลามาโรงเรียนให้ทันเวลา
2. พูดความจริงเสมอ
3. ยอมรับผิดเมื่อทำสิ่งใดผิด
4. เก็บของตกได้ต้องคืนเจ้าของ
5. ชื่อของหรือขึ้นรถเมล์ควรจ่ายเงิน
6. จะหยิบของใช้ควรได้รับอนุญาตก่อน
7. ไม่หน้าไหว้หลังหลอกต่อหน้าอย่างหนึ่งลับหลังอย่างหนึ่ง
8. ไม่ทุจริตในห้องสอบ
9. ไม่ลอกการบ้านเพราะครูต้องการให้ฝึกทำเอง

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของความซื่อสัตย์ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ ที่จะช่วยให้เป็นที่ ยอมรับนับถือและไว้วางใจเป็นที่น่าคบหาสมาคมด้วย

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน

2.4.3.2 ครูแจกใบงานชุดที่ 1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปราย

2.4.3.3 ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียนกลุ่มละ 1 คน

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.3.4 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่านักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะจะเป็นผลให้การซื่อสัตย์ต่อคนอื่นติดตามมาด้วย

2.4.3.5 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นฉันใด”

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียน เรื่อง ความซื่อสัตย์

2.5.2 ฉลากคำชื่อผลไม้ 5 ชนิด

2.5.3 ใบงานประกอบกิจกรรม “ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นฉันใด”

2.5.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นฉันใด”

2.6 การประเมินผล

2.6.1 สังเกตความสนใจของนักเรียนในการร่วมกิจกรรม และการอภิปราย

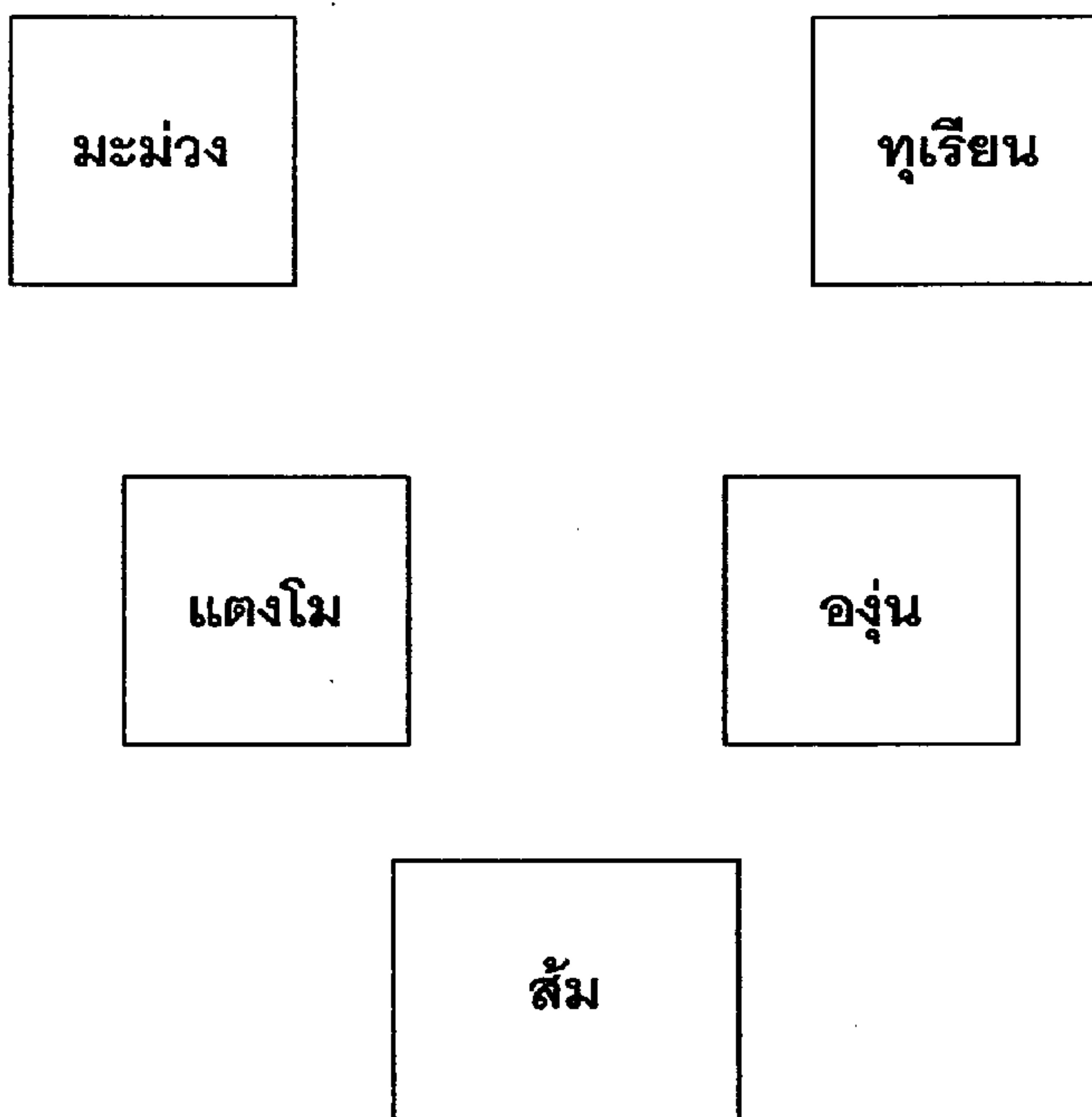
2.6.2 ประเมินผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว
และสังคม เรื่องความซื่อสัตย์ เวลาเรียน 50 นาที

- 1.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ความซื่อสัตย์
- 1.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมจากใบงานที่ครูแจกให้ในใบงานชุดที่ 1
- 1.3 ให้นักเรียนจับฉลากแล้วแบ่งกลุ่มตามชื่อผลไม้ชนิดเดียวกัน
- 1.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและออกมารายงานหน้าชั้นเรียนหน้าชั้นเรียน
- 1.5 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
- 1.6 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้หาประกอบกิจกรรมที่ครูแจกให้
- 1.7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน เรื่อง ความซื่อสัตย์

บัตรจับฉลากชื่อผลไม้
(สำหรับแบ่งกลุ่ม)
มะม่วง ทูเรียน องุ่น ส้ม แดงโม

ใบงานชุดที่ 1 ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นฉันใด

(ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว
วิชา กิจกรรมแนะแนว

เรื่อง ความซื่อสัตย์)
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน
2. ความซื่อสัตย์เป็นสิ่งจำเป็นในสังคมปัจจุบัน
3. โลกวันนี้วายถ้าปราศจากความซื่อสัตย์
4. คนซื่อสัตย์อยู่ไม่ได้ในสังคมไทย
5. นักเรียนเป็นตัวอย่างของคนซื่อสัตย์ให้ผู้ใหญ่เห็นได้อย่างไร
6. ความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมที่ควรส่งเสริม

ใบความรู้ (ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นฉันใด)

(ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
วิชากิจกรรมแนะแนว

เรื่อง ความซื่อสัตย์)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นฉันใด

ความซื่อสัตย์ เป็นคุณลักษณะที่ช่วยให้เป็นที่ยอมรับนับถือและไว้วางใจเป็นที่น่าคบหาสมาคมด้วย ถ้าขาดความซื่อสัตย์แล้วก็กลายเป็นคนคบไม่ได้ เป็นที่ระแวงแคลงใจของเพื่อนๆ และผู้ใกล้ชิด นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ต่อตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะจะเป็นผลให้การซื่อสัตย์ต่อคนอื่นติดตามมาด้วย เคยมีตัวอย่างมากมายที่ผลของความซื่อสัตย์ให้ตนเองมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านส่วนตัวและการงาน หากต้องการให้อนาคตสดใส มีความสุข จงฝึกซื่อสัตย์เสียแต่บัดนี้

การฝึกปฏิบัติ

1. ฝึกเป็นคนตรงต่อเวลา มาโรงเรียนให้ทัน นัดแล้วต้องไปให้ทันเวลาตามที่นัดหมาย
2. พูดความจริงเสมอไม่พูดปด
3. ยอมรับผิดเมื่อทำสิ่งใดผิด ไม่ต้องกลัวว่าจะถูกทำโทษเพราะจะได้รับการอภัยให้อภัยเสมอ ถ้าเรารู้ตัวว่าผิดทั้งยังได้รับความนับถือจากคนอื่นอีกด้วยว่ากล้าหาญและสุจริต
4. เก็บของตกได้ต้องคืนเจ้าของ
5. ชื่อของหรือชั้นรถเมล์ควรจะจ่ายเงินตามหน้าที่การไม่จ่ายเงินเป็นการฉ้อโกง ถ้าผู้อื่นรู้จะเสียชื่อและไม่เป็นที่ไว้วางใจ
6. ไม่หน้าไหว้หลังหลอก ต่อหน้าทำอย่างหนึ่ง ลับหลังทำอีกอย่างหนึ่งไม่ซื่อและเป็นกิริยาไม่น่ารัก ทำให้ผู้อื่นขาดความไว้วางใจ
7. จะหยิบของผู้อื่นใช้ควรได้รับอนุญาตก่อน
8. ไม่ทุจริตในห้องสอบถ้ากรรมการคุมสอบจับได้จะถูกลงโทษทำให้เสียประวัติการสอบด้วยความทุจริตเป็นที่น่าอายใจ
9. ไม่ลอกการบ้าน เพราะครูต้องการให้ฝึกทำเองถ้าลอกคนอื่น นอกจากไม่ซื่อต่อครูต่อตนเองแล้วยังทำให้ตนเองขาดโอกาสที่จะรู้และขาดโอกาสฝึกปฏิบัติให้เกิดความรู้ความชำนาญ

แบบฝึกหัด เรื่องความซื่อสัตย์

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดเป็นคุณลักษณะของความซื่อสัตย์ ก. ลอกการบ้านเพื่อน ข. การยอมรับผิด ค. โยนความผิดให้ผู้อื่น ง. ชื้อของแล้วแกล้งลืมจ่ายเงิน	6. ถ้านักเรียนพูดปดเสมอๆ ผลที่จะเกิดขึ้นกับตนเองคือ ก. ขาดความยอมรับนับถือ ข. ดีมีความสุข ค. เป็นคนที่ขลาดกลัว ง. ทำให้ตนเองเป็นที่นับถือศรัทธา
2. พฤติกรรมใดที่แสดงว่ามีความซื่อสัตย์ ก. ตรงต่อเวลา ข. ยอมรับผิดเมื่อทำผิด ค. ไม่หยิบฉวยของผู้อื่น ง. ถูกทุกข้อ	7. เมื่อนักเรียนกระทำความผิดนักเรียนจะเป็นปฏิบัติตนอย่างไร ก. โยนความผิดให้ผู้อื่น ข. อยู่เฉยๆ ค. ยอมรับผิด ง. อ้างว่าไม่รู้
3. ผู้ที่ไม่มีความซื่อสัตย์จะได้รับผลจากการประพฤติดังนี้ ก. เป็นที่ระแวงแคลงใจของผู้อื่น ข. ผู้อื่นเคารพนับถือ ค. เป็นที่ไว้วางใจ ง. นำคบหาสมาคม	8. ในกรณีที่นักเรียนเก็บสิ่งของได้ควรทำอย่างไร ก. นำส่งอาจารย์เพื่อประกาศหาเจ้าของ ข. เก็บไว้ใช้เอง ค. ตามหาเจ้าของด้วยตนเอง ง. ถูกทุกข้อ
4. ในกรณีที่นักเรียนพบว่าเพื่อนสนิทไม่มีความซื่อสัตย์นักเรียนจะอย่างไร ก. โกรธ ข. เฉยๆ เพราะไม่ใช่ตัวเรา ค. ดักเตือนเพื่อนให้ยอมรับผิด ง. เข้าข้างเพื่อนว่ามีความซื่อสัตย์	9. เมื่อนักเรียนนัดกับเพื่อนและเพื่อนไม่มาตามที่นัดไว้ นักเรียนจะอย่างไร ก. เฉยๆ เพราะชินเสียแล้ว ข. บอกเพื่อนว่าถ้ามีเหตุขัดข้องต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ค. ต่อกว่าเพื่อนอย่างรุนแรง ง. โกรธและโมโห
5. ความซื่อสัตย์มีผลต่อการศึกษาเล่าเรียนอย่างไร ก. ทำให้เป็นคนตรงต่อเวลา ข. มีความกล้าในการยอมรับผิด ค. มีมารยาทที่ดีในการหยิบของผู้อื่นแล้วขออนุญาต ง. ถูกทุกข้อ	10. ข้อใดควรยึดเป็นแนวปฏิบัติในเรื่องความซื่อสัตย์ ก. ไม่พูดปด ข. ไม่หน้าไหว้หลังหลอก ค. เก็บของตกได้ติดตามหาเจ้าของ ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่องความซื่อสัตย์

1. ข	6. ก
2. ง	7. ค
3. ก	8. ก
4. ค	9. ข
5. ง	10. ง

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
ครั้งที่ 6 เรื่องความรับผิดชอบ

ชื่อเรื่อง   ความรับผิดชอบ

ชื่อกิจกรรม   รับผิดชอบดีมีคุณค่า

- จุดประสงค์
- 1.   เพื่อให้นักเรียนบอกความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ และวิธีปฏิบัติตนให้มีความ รับผิดชอบ
  - 2.   เพื่อให้นักเรียนควบคุมตนให้ประพฤติปฏิบัติถูกต้องเป็นกิจนิสัยใน เรื่องความ รับผิดชอบ

ส่วนประกอบในชุดการสอน

- 1.   คำชี้แจง
- 2.   คู่มือครู
- 3.   คู่มือนักเรียน
- 4.   สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการพัฒนาด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องความรับผิดชอบ แล้วให้นักเรียนสำรวจตนเองและประเมินผล

1.2.2 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม แบ่งโดยให้นักเรียนจับฉลากชื่อเครื่องดนตรีไทย ซึ่งมีอยู่ 3 ชนิด ได้แก่ ขลุ่ย โปงลาง ระนาด ให้นักเรียนที่จับฉลากชื่อเครื่องดนตรีไทยชนิดเดียวกันรวมกลุ่มด้วยกัน

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อพัฒนาด้านเรื่องความรับผิดชอบ ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 แบ่งกลุ่มนักเรียนตามที่กล่าวมาแล้ว

1.3.3 เสนอกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อพัฒนาด้านเรื่องความรับผิดชอบตามลำดับดังนี้

1.3.3.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.3.3.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องความรับผิดชอบว่าความรับผิดชอบนี้จะต้องเริ่มฝึกกันตั้งแต่วัยเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นจะได้ติดเป็นนิสัยสามารถปฏิบัติได้โดยไม่รู้สึกลำบากใจแต่อย่างใด

1.3.3.3 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายประเด็นที่กำหนดไว้ในใบงานและรายงานกลุ่ม

1.3.3.4 ครูให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม “รับผิดชอบดีมีคุณค่า”

1.3.3.5 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “รับผิดชอบดีมีคุณค่า”

1.3.3.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความรับผิดชอบ

1.4.2 ฉลากคำชื่อเครื่องดนตรีไทย 3 ชนิด

1.4.3 ใบงานประกอบกิจกรรม “รับผิดชอบดีมีคุณค่า”

1.4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “รับผิดชอบดีมีคุณค่า”

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อพัฒนาตนเอง เรื่องความรับผิดชอบ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

คนที่เกิดมาทุกคนไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ต่างย่อมมีหน้าที่ที่จะต้องทำทุกคน ความรับผิดชอบจึงหมายถึงการทำงานอย่างเต็มความสามารถ โดยไม่ละทิ้งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

2.2 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกความหมายความสำคัญ ประโยชน์ และวิธีปฏิบัติตนให้มีความรับผิดชอบ
2. เพื่อให้นักเรียนควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติถูกต้องเป็นกิจนิสัย ในเรื่องความรับผิดชอบ

2.2 เนื้อหา

คนที่เกิดมาทุกคนไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ต่างย่อมมีหน้าที่ที่จะต้องทำทุกคน ถ้าเป็นผู้ใหญ่หน้าที่ที่จะต้องทำก็มีหลายอย่าง มีทั้งหน้าที่อันเกิดจากงานอาชีพ งานอาสาสมัครที่ช่วยทำให้แก่สังคมส่วนรวม หรือแก่บุคคลเป็นรายบุคคล หน้าที่ที่จะต้องทำให้ครบถ้วนหรือยุติมิตร หน้าที่ที่จะต้องทำเหล่านี้มีทั้งที่เป็นงานชิ้นใหญ่มีความสำคัญมากไปจนถึงงานที่มีความสำคัญน้อย ไม่ว่างานเหล่านั้นจะมีความสำคัญมากหรือน้อยก็ตามบุคคลผู้มีหน้าที่ทำงานก็จะต้องมีความรับผิดชอบต่องานที่ทำเหมือนๆ กันงานจึงจะดำเนินไปด้วยดีและได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อย่างไรก็ตามบางครั้งบุคคลที่มีความรับผิดชอบดีก็อาจทำงานไม่ได้รับผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ แต่โดยทั่วไปแล้ว โอกาสที่จะเป็นเช่นนั้นจะมีน้อย

สังคมใดประกอบด้วยบุคคลที่มีความรับผิดชอบสูง สังคมนั้นจะมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะมีทรัพยากรธรรมชาติจำกัด หรือมีกำลังคนไม่มากก็ไม่เป็นอุปสรรคแต่อย่างใด

ความรับผิดชอบนี้จะต้องฝึกฝนกันตั้งแต่เด็กๆ เมื่อเติบโตขึ้นจะได้ติดเป็นนิสัยสามารถปฏิบัติได้โดยไม่รู้สึกลำบากใจแต่อย่างใด ความรับผิดชอบที่เด็กๆ ควรฝึกไว้มีดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ พ่อแม่ต้องรับผิดชอบส่งเสียให้ลูกได้เล่าเรียนเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ในอนาคต ลูกๆ จึงต้องรับผิดชอบต่อการศึกษาให้ได้ดีที่สุดเต็มความสามารถของตน การเรียนดีมีประโยชน์หลายอย่าง ประการแรกทำให้ได้พื้นฐานที่มั่นคงในการเรียนต่อไป ประการที่สองเมื่อพื้นฐานความรู้ดี โอกาสในการศึกษาต่อก็มีมากและสามารถก้าวไปได้ไกลในแขนงวิชาที่ต้องการ ประการสุดท้าย จะมีโอกาสในการทำงานดีกว่าผู้ที่มีผลการเรียนต่ำกว่า ทั้งนี้เพราะระบบการเรียนและการทำงานในปัจจุบันนี้เป็นระบบของการแข่งขันใครดีใครได้ อย่างไรก็ตาม ก็มีนักเรียนจำนวนไม่น้อยที่ไม่ตั้งใจเรียน และแสดงพฤติกรรมที่ไม่ตั้งใจเรียนออกมาต่างๆ กัน ต้องเป็นภาระของพ่อแม่และครูอาจารย์คอยกดดันให้เล่าเรียน เสมือนหนึ่งว่าการตั้งใจเรียนหรือไม่ตั้งใจเรียนเหล่านั้นจะเป็นผลร้ายต่อพ่อแม่หรือครูมากกว่าจะให้ผลต่อตัวเขาซึ่งเป็นผู้เรียน ความคิดเช่นนี้เป็นความคิดที่ผิดอย่างยิ่งควรแก้ไขเสียเพราะไม่มีเวลาใดที่เหมาะสมจะเรียนรู้เพื่อศึกษาวิชาซึ่งมากกว่าในขณะที่ยังเป็นเด็ก ฉะนั้น จึงควรรีบตักดวงความรู้

2. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว พ่อแม่มีหน้าที่หารายได้มาเลี้ยงลูกๆ ให้เจริญเติบโตและสามารถหาเลี้ยงตัวเองได้ต่อไปในอนาคต ลูกๆ ก็มีหน้าที่ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ด้วยการรู้จักใช้จ่ายให้

เหมาะสมแก่รายได้ของพ่อแม่ ช่วยทำงานบ้านตามควรแก่ฐานะ และประพฤติตนให้เรียบร้อยไม่เป็นที่หนักใจ หรือทำความเดือดร้อนให้แก่พ่อแม่ หน้าที่และความรับผิดชอบส่วนนี้ทำได้ไม่ยากเลยถ้าเพียงตั้งใจให้แน่วแน่มั่นใจความตั้งใจนั้นไว้ หมั่นสำรวจตนเองบ่อยๆ ประเมินผลพฤติกรรมของตนเอง และหาทางแก้ไขปรับปรุงตนเอง โอกาสที่จะทำผิดจะน้อยลง และถ้าหากทำผิดลงไปก็มีโอกาสแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง

3. ความรับผิดชอบต่อสังคม คนทุกคนที่อยู่รวมกันในสังคมมีหน้าที่ร่วมกันที่จะทำให้สังคมนั้นๆ มีความสงบสุขและมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ในฐานะที่เป็นเด็กความรับผิดชอบที่ควรมีประการหนึ่ง คือ ความสามัคคีในหมู่คณะนับตั้งแต่ระดับย่อยๆ ไปจนถึงระดับที่กว้างออกไป เช่น ในห้องเรียนไปจนถึงโรงเรียน และชาติในปัจจุบันนี้คนมีแนวโน้มที่จะก้าวร้าวมากขึ้น ความยอมหรือการรู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาวซึ่งกันและกันมีน้อยลงทำให้คนแตกร้างกันได้ง่ายขึ้น ชีวิตขาดความสุข สังคมหมดความสงบสุขฉะนั้นจึงควรฝึกตนให้รู้จักกาลเทศะก็จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความแตกร้าง ในสังคมตั้งแต่สังคมเล็กๆ ไปจนถึงสังคมใหญ่ คือชาติ

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นตอนก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องความรับผิดชอบว่าจะต้องเริ่มฝึกกันตั้งแต่เล็กๆ เมื่อเติบโตขึ้นจะได้ติดเป็นนิสัยสามารถปฏิบัติได้โดยไม่ลำบากใจแต่อย่างใด

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ให้นักเรียนจับฉลากและแบ่งกลุ่มตามชื่อเครื่องดนตรีไทยชนิดเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน

2.4.3.2 ให้แต่ละกลุ่มคัดเลือกตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 1 คน

2.4.3.3 ครูแจกใบงานให้นักเรียนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม

2.4.3.4 ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในใบงานและนำมารายงานหน้าชั้นเรียน

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่าความรับผิดชอบที่เด็กๆ ควรฝึกไว้มีดังนี้ คือ ความรับผิดชอบต่อการศึกษา ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อสังคม

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องความรับผิดชอบ

2.5.2 ฉลากคำชื่อเครื่องดนตรีไทย 3 ชนิด

2.5.3 ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม “รับผิดชอบต่อดีมีคุณค่า”

2.5.4 ใบความรู้ประกอบการกิจกรรม “รับผิดชอบต่อดีมีคุณค่า”

2.6 การประเมินผล

2.6.1 สังเกตความสนใจของนักเรียนในการร่วมกิจกรรม

2.6.2 ประเมินผลจากการแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว และสังคม เรื่องความรับผิดชอบ เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ความรับผิดชอบ
- 3.2 ให้นักเรียนจับฉลากบัตรคำแล้วแบ่งกลุ่มตามชื่อเครื่องดนตรีไทยชนิดเดียวกัน
- 3.3 ให้นักเรียนที่เป็นตัวแทนกลุ่มอ่านคำชี้แจงและบอกให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามคำสั่ง
- 3.4 ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายตามหัวข้อที่ได้รับจากใบงานที่กำหนดให้
- 3.5 ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน
- 3.6 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน
- 3.7 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “รับผิดชอบคือสิ่งดีมีคุณค่า” ที่ครูแจกให้
- 3.8 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน เรื่องความรับผิดชอบ

บัตรฉลากคำชื่อเครื่องดนตรีไทย
(สำหรับแบ่งกลุ่ม)
ฆ้อง กลอง ระนาด

ใบงานชุดที่ 1 รับผิดชอบดีมีคุณค่า

(ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ความรับผิดชอบ)
วิชากิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง   ให้นักเรียนทำกิจกรรมตามหัวข้อที่กำหนดให้แล้วอภิปรายดังต่อไปนี้

- ก. ความรับผิดชอบช่วยให้อนาคตไปได้ไกล
- ข. คนเรียนไม่เก่งทำงานไม่ก้าวหน้าจริงหรือ
- ค. รับผิดชอบที่ถูกต้องคืออะไร
- ง. รับแต่ชอบ แต่ไม่รับผิดชอบ

ใบความรู้ (รับผิดชอบดีมีคุณค่า)

(ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
วิชากิจกรรมแนะแนว

เรื่องความรับผิดชอบ)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รับผิดชอบดีมีคุณค่า

คำว่ารับผิดชอบ คือ ยอมตามผลที่ดีหรือไม่ดีในกิจการที่ได้กระทำ ซึ่งหมายความว่า ผู้ทำงานยอมรับผิดชอบ คือผลที่ไม่ดีและยอมรับ คือผลดีของงานที่เขาได้กระทำไปนั่นเองแต่โดยทั่วไป คนมักไม่ปรารถนาที่จะรับสิ่งที่ไม่ดี ฉะนั้นคนที่มีความรับผิดชอบจึงมักจะตั้งใจทำงานด้วยความเข้มแข็ง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความลำบากทั้งปวง ซึ่งจะทำให้มีโอกาสที่จะรับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากกว่าล้มเหลวความหมายของคำว่ารับผิดชอบจึงได้เพี้ยนเป็นการทำงานอย่างเต็มความสามารถ โดยไม่ละทิ้งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

คนที่เกิดมาทุกคนไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ต่างมีหน้าที่ที่จะต้องทำทุกคน ถ้าเป็นผู้ใหญ่หน้าที่ที่จะต้องทำก็มีหลายอย่าง มีทั้งหน้าที่อันเกิดจากอาชีพ งานอาสาสมัครช่วยทำให้แก่ส่วนรวม หรือแก่บุคคลเป็นรายบุคคล หน้าที่ที่จะต้องทำให้แก่ครอบครัวหรือญาติมิตร หน้าที่ที่จะต้องทำเหล่านี้มีทั้งที่เป็นงานชิ้นใหญ่มีความสำคัญมากไปจนถึงงานชิ้นเล็กที่มีความสำคัญน้อย ไม่ว่างานเหล่านั้นจะมีจะมีความสำคัญมากหรือน้อยก็ตาม บุคคลผู้มีหน้าที่ทำงานก็ต้องมีความรับผิดชอบในงานที่ทำเหมือนกัน งานจึงจะดำเนินไปด้วยดีและได้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ สังคมใดประกอบด้วยบุคคลที่มีความรับผิดชอบสูง สังคมนั้นจะมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะมีทรัพยากรธรรมชาติที่จำกัด หรือมีกำลังคนไม่มากก็ไม่เป็นอุปสรรคแต่อย่างใด ประเทศของเรา กำลังอยู่ระหว่างพัฒนาประเทศ เราต้องการบุคคลที่มีความรู้หลาย ๆ ด้านและบุคคลเหล่านั้นควรเป็นคนที่มีความรับผิดชอบด้วย

ความรับผิดชอบนี้จะต้องเริ่มฝึกกันตั้งแต่เด็กๆ เมื่อเติบโตขึ้นจะได้ติดเป็นนิสัยสามารถปฏิบัติได้โดยไม่รู้สึกว่ายากลำบากแต่อย่างใด ความรับผิดชอบที่เด็กๆ ควรฝึกไว้มีดังต่อไปนี้

1. ความรับผิดชอบต่อการเรียน

พ่อแม่ต้องรับผิดชอบส่งเสียให้ลูกได้เล่าเรียนเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ในอนาคต ลูกๆ ลูกจึงต้องรับผิดชอบต่อการเรียนให้ดีที่สุดเต็มความสามารถของตนเอง การเรียนดีมีประโยชน์หลายอย่าง ประการแรก ทำให้ได้พื้นฐานที่มั่นคงในการเรียนต่อไป ประการที่สองเมื่อพื้นฐานความรู้ดี โอกาสในการศึกษาต่อก็มีมากกว่าและสามารถก้าวหน้าไปได้ไกลในแขนงวิชาที่ต้องการ ประการสุดท้าย จะมีโอกาสในการทำงานดีกว่าผู้ที่มีผลการเรียนต่ำกว่า ทั้งนี้เพราะระบบการเรียนและการทำงานในปัจจุบันนี้เป็นระบบของการแข่งขัน ใครดีใครได้ อย่างไรก็ตาม ก็มีนักเรียนจำนวนไม่น้อยที่ไม่ตั้งใจเรียนและแสดงพฤติกรรมที่ไม่ตั้งใจเรียนออกมาต่าง ๆ กัน ต้องเป็นภาระของพ่อแม่และครูอาจารย์ คอยกดดันให้เล่าเรียน เสมือนหนึ่งว่าการตั้งใจเรียนหรือไม่ตั้งใจเรียนเหล่านั้นจะเป็นผลร้ายต่อพ่อแม่หรือครู มากกว่าจะให้ผลต่อตัวเขาซึ่งเป็นผู้เรียน ความคิดเช่นนี้เป็นความคิดที่ผิดอย่างยิ่ง ควรแก้ไขเสียเพราะไม่มีเวลาใดที่เหมาะสมจะเรียนรู้เพื่อศึกษาวิชาชีพมากกว่าในขณะที่ยังเป็นเด็ก ฉะนั้นจึงควรรีบตักดวงความรู้

2. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว

พ่อแม่มีหน้าที่หารายได้มาเลี้ยงลูกๆ ให้เจริญเติบโตและสามารถหาเลี้ยงตัวเองได้ต่อไปในอนาคต ลูกๆ ก็มีหน้าที่ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ด้วยการรู้จักใช้จ่ายให้เหมาะสมแก่รายได้ของพ่อแม่ ช่วยทำงานบ้านตามควรแก่ฐานะ และประพฤติตนให้เรียบร้อยไม่เป็นที่หนักใจ หรือทำความเดือดร้อน ให้

แก่พ่อแม่ หน้าที่และความรับผิดชอบส่วนนี้ทำได้ไม่ยากเลยถ้าตั้งใจให้แน่วแน่ ยึดความตั้งใจไว้ หมั่นสำรวจตนเองบ่อยๆ ประเมินผลพฤติกรรมของตัวเอง และหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงตนเอง โอกาสที่จะทำผิดจะน้อยลง และถ้าหากทำผิดลงไปก็มีโอกาสแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง

3. ความรับผิดชอบต่อสังคม

คนทุกคนที่อยู่รวมกันในสังคมมีหน้าที่ร่วมกันที่จะทำให้สังคมนั้นๆ มีความสงบสุขและความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ในฐานะที่เป็นเด็กความรับผิดชอบที่ควรมีประการหนึ่งคือ ความสามัคคีในหมู่คณะ นับตั้งแต่ระดับย่อยๆ ไปจนถึงระดับที่กว้างออกไป เช่น ในห้องเรียนไปจนถึงโรงเรียนและชาติในปัจจุบันนี้คนมีแนวโน้มที่จะก้าวร้าวมากขึ้น ความยอมหรือการรู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาวซึ่งกันและกันมีน้อยลงทำให้คนแตกร้างกันได้ง่ายขึ้น ชีวิตขาดความสุข สังคมหมดความสงบสุข ฉะนั้นจึงควรฝึกตนให้รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาวให้เหมาะสมแก่กาลเทศะก็จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความแตกร้างในสังคมตั้งแต่สังคมเล็กๆ ไปจนถึงสังคมใหญ่คือ ชาติ

แบบฝึกหัด เรื่องความรับผิดชอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ความหมายของคำว่า "รับผิดชอบ" คือข้อใด ก. ทำงานอย่างเต็มความสามารถ ข. ยอมรับผิดในการทำงาน ค. ประารถที่จะรับสิ่งที่ดี ง. ถูกทุกข้อ	6. พฤติกรรมใดที่แสดงว่านักเรียนมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ก. ช่วยทำงานบ้านตามควรแก่ฐานะ ข. ไปเที่ยวกับเพื่อนบ่อยๆ ค. ชื้อของใช้ราคาแพงๆ ง. ไม่ชอบทำงานบ้าน
2. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง ก. สังคมใดที่มีบุคคลที่รับผิดชอบสังคมจะก้าวหน้า ข. ถึงแม้ทรัพยากรมีจำกัดคนมีความรับผิดชอบสังคมก็ก้าวหน้า ค. กำลังคนมีน้อยแต่มีความรับผิดชอบสังคมก็ก้าวหน้า ง. ถูกทุกข้อ	7. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องที่สุด ก. แอบดูคำตอบเพื่อนเวลาสอบ ข. ทำการบ้านเมื่อมีเวลาว่าง ค. หันเรียนวิชาที่ไม่ชอบ ง. ดีใจมากเมื่อครูไม่สอน
3. พฤติกรรมใดที่แสดงว่านักเรียนมีความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน ก. พ่อแม่คอยควบคุมชั้นในการเรียน ข. เรียนอย่างเต็มความสามารถ ค. นั่งเหม่อลอยในเวลาเรียน ง. ไปโรงเรียนสาย	8. ความรับผิดชอบที่นักเรียนควรฝึกให้เป็นลักษณะนิสัยคือข้อใด ก. รับผิดชอบต่อการเรียน ข. รับผิดชอบต่อครอบครัว ค. รับผิดชอบต่อสังคม ง. ถูกทุกข้อ
4. การรับผิดชอบต่อในการเรียนมีประโยชน์อย่างไร ก. ทำให้มีพื้นฐานที่มั่นคงในการเรียนต่อไป ข. มีพื้นความรู้ดีมีโอกาสในการศึกษาต่อ ค. มีโอกาสที่ดีในการทำงาน ง. ถูกทุกข้อ	9. ข้อใดคือความรับผิดชอบต่อสังคม ก. ช่วยกันรักษาสสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ข. ส่งงานตามที่ได้รับมอบหมาย ค. ชักถามปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่เข้าใจอย่างกระฉ่าง ง. ตรวจทานงานที่ทำอย่างรอบคอบ
5. ข้อใดเรียกว่าลูกมีความรับผิดชอบในการแบ่งเบภาระของพ่อแม่ ก. รู้จักใช้จ่ายให้เหมาะสม ข. หันเรียนวิชาที่ไม่ชอบ ค. ลูกชอบดูหนังฟังเพลง ง. คบเพื่อนที่มีฐานะดี	10. นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรให้มีความรับผิดชอบในการเรียน ก. รีบทำการบ้านให้เสร็จโดยการลอกเพื่อน ข. เมื่อทำแบบฝึกหัดผิดพลาดพยายามปรับปรุงแก้ไขเสมอ ค. ส่งงานแต่งงานไม่เรียบร้อย ง. ขอมือชื่อในงานโดยไม่ได้ช่วยเพื่อน

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่องความรับผิดชอบ

1. ง	6. ก
2. ก	7. ข
3. ข	8. ง
4. ง	9. ก
5. ก	10. ข

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
ครั้งที่ 7 เรื่องความขยันหมั่นเพียร**

ชื่อเรื่อง   ความขยันหมั่นเพียร

ชื่อกิจกรรม   คนขยัน

จุดประสงค์   1.   เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของผู้ขยันหมั่นเพียรได้
                      2.   เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีฝึกตนให้มีความขยันหมั่นเพียร

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1.   คำชี้แจง
2.   คู่มือครู
3.   คู่มือนักเรียน
4.   สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

- 1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจ
- 1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

- 1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการพัฒนาตนเอง ด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องความขยันหมั่นเพียร โดยใช้กิจกรรม “คนขยัน” แล้วให้นักเรียนสำรวจและประเมินตนเอง
- 1.2.2 ครูเล่าเรื่องสั้นจากชีวิตจริง ของวิมล และให้นักเรียนรวบรวมข้อคิดที่ได้จากเรื่องเล่านั้น ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อคิดที่ได้จากเรื่องเล่านั้น

1.3 บทบาทของครู

- 1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อพัฒนาตนเอง เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร โดยใช้กิจกรรม “คนขยัน” ให้นักเรียนเข้าใจ
- 1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อพัฒนาตนเอง เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร ตามลำดับดังนี้
  - 1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนเรียนให้นักเรียนทำ
  - 1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง ความขยันหมั่นเพียรว่ามีความสำคัญอย่างไร
  - 1.3.2.3 ครูเล่าเรื่องสั้นที่จากชีวิตจริงของวิมลให้นักเรียนฟัง
  - 1.3.2.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “คนขยัน”
  - 1.3.2.5 ครูให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้และนำไปปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น
  - 1.3.2.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

- 1.4.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่องความขยันหมั่นเพียร
- 1.4.2 ตัวอย่างเรื่องสั้นจากชีวิตจริง
- 1.4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “คนขยัน”

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม การพัฒนาตนเอง เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

2.1 สาระสำคัญ

ความขยันหมั่นเพียร เป็นคุณธรรมสำคัญที่ต้องปลูกฝังในเยาวชนของชาติ ประเทศชาติที่มีพลเมืองขยันหมั่นเพียร ย่อมเป็นประเทศที่เจริญรุ่งเรืองและมั่นคงในทางการเงินการเศรษฐกิจ คนที่มีความขยันสามารถสร้างฐานะ ความมั่นคงให้แก่ตนเอง และครอบครัวได้ ฉะนั้นความขยัน จึงเป็นลักษณะของคนที่มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต

2.2 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกลักษณะของผู้ขยันหมั่นเพียรได้
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีฝึกตนให้มีความขยันหมั่นเพียร

2.3 เนื้อหา

ถ้าจะถามนักเรียนว่า “นักเรียนคนใดต้องการเป็นคนขยันบ้าง” คงจะมีนักเรียนเป็นจำนวนมาก ที่ตอบว่า ต้องการเป็นคนขยัน โดยอ้างว่าคนขยันจะได้เปรียบกว่าคนเกียจคร้านในด้านต่างๆ มากมาย เช่น การศึกษาเล่าเรียน การปฏิบัติการกิจต่างๆ การประกอบอาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ การเงิน เป็นต้น มีหลายคนต้องการเป็นคนขยันแต่พฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลนั้นๆ ไม่ได้บ่งบอกว่าเป็นคนขยัน

ความขยันเป็นสิ่งที่ฝึกฝนกันได้ และน่าฝึกอย่างยิ่งด้วย เพราะคนขยันนั้นทำกิจการงานใดๆ ก็สำเร็จ มีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. พยายามบังคับใจทำงานที่เป็นหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ครั้งแรกจะรู้สึกลำบาก แต่เมื่อทำต่อไป จนเป็นนิสัย ก็จะทำด้วยความสะดวกใจ
2. อย่าผลัดวันประกันพรุ่ง
3. ทำตารางปฏิบัติงานที่บ้าน แล้วปฏิบัติงานตามตารางสอนที่โรงเรียนและบ้านด้วยความตั้งใจ กับทำให้ได้ตามที่วางแผนเอาไว้
4. ไม่หลบเลี่ยงหรือหลีกงาน
5. ไม่หาเหตุผลอื่นอ้างหรือแก้ตัว เช่น ร้อนบ้าง หนาวบ้าง ไม่สบายบ้างเพื่อจะไม่ทำงาน
6. ดิ้นแต่เช้า และนอนไม่ดึกนักแต่ไม่หวั่นใจจนเกินไป ทำงานที่เป็นเรื่องของตนเองและพยายามช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่จะทำได้
7. พยายามทำใจให้ชอบงานที่ทำด้วย จะได้ทำด้วยความสุขและสามารถทำได้นานๆ โดยไม่ต้องทนทำแต่อย่างใด

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นตอนก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดสอบก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องความขยันหมั่นเพียรว่ามีความสำคัญอย่างไร

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูให้นักเรียนตั้งใจฟังเรื่องสั้น 1 เรื่อง ซึ่งครูจะเล่าให้ฟังอย่างชัดถ้อยคำ

2.4.3.2 ให้นักเรียนทุกคนรวบรวมข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่เล่านี้

2.4.3.3 ให้นักเรียนออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่องความขยันหมั่นเพียร

2.4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “คนขยัน”

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องความขยันหมั่นเพียร

2.5.2 ตัวอย่างเรื่องสั้นจากชีวิตจริงของวิมล

2.5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “คนขยัน”

2.6 การประเมินผล

2.6.1 สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

2.6.2 ประเมินจากการแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร โดยใช้กิจกรรม “คนขยัน” ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเรื่อง ความขยันหมั่นเพียร
- 3.2 ให้นักเรียนฟังเรื่องสั้น 1 เรื่องที่ครูเล่าให้ฟัง
- 3.3 ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากใบงาน “คนขยัน”
- 3.4 ให้นักเรียนรวบรวมข้อคิดที่ได้จากการฟังเรื่องสั้นและออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน
- 3.5 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “คนขยัน” ที่ครูแจกให้
- 3.6 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง ความขยันหมั่นเพียร

ตัวอย่างเรื่องสั้นจากชีวิตจริงของวิมล

ในบรรดาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ได้รับพระราชทานปริญญาบัตร ปี 2520 มีบัณฑิตคนหนึ่งซึ่งดาบอดตั้งแต่อายุ 4 ขวบ เขาชื่อวิมล อ่องอัมพร ซึ่งครอบครัวของวิมล มีฐานะยากจนมาก เขาเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอด ตั้งแต่ อายุ 5 ขวบ และเรียนได้ดี ได้เลื่อนชั้นสูงขึ้น จนได้รับทุนโคลัมโบไปเรียนวิธีสอนคนตาบอดที่อินเดียหลังจากกลับมาเขาจึงเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อเขาได้รับปริญญาแล้ว เขาก็ได้รับทุนไปเรียนต่อที่สหรัฐ เกี่ยวกับวิชาสอนคนตาบอดในขณะที่เรียนก็ทำงานหาเงินด้วยเพื่อส่งมาเลี้ยงดูบิดา มารดาที่ชราภาพ โดยเล่นดนตรี ที่โรงแรมอิมพีเรียล จนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี วิมล เขาใช้ความยากลำบากให้เป็นประโยชน์ แล้วในที่สุดเขาก็เอาชนะความยากลำบากได้

ใบงานชุดที่ 1 คนขยัน

(ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร)
 วิชากิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนอภิปรายหัวข้อต่อไปนี้

- ก. เป็นคนเฉื่อยๆ โดยไม่ทำงานไม่ได้
- ข. เป็นคนหางานทำอยู่เสมอ หรือเป็นคนไม่ว่างงาน
- ค. เป็นคนมีความทุกข์ใจและอับอายคนอื่นถ้าไม่มีงานทำ
- ง. เป็นคนรักงาน สนใจงาน มุ่งมั่นจะทำงานโดยใจรักที่แท้จริง
- จ. เป็นคนหนักเอาเบาได้ ต้องการผลงานที่ดี

ใบความรู้ (คนขยัน)

(ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว เรื่องความขยันหมั่นเพียร)
วิชา กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คนขยัน

ถ้าจะถามนักเรียนว่า “นักเรียนคนใดต้องการเป็นคนขยัน” คงจะมีนักเรียนเป็นจำนวนมาก มีไม่น้อยที่ตอบว่า ต้องการเป็นคนขยัน โดยอ้างว่าคนขยัน จะได้เปรียบกว่าคนที่เกียจคร้านในด้านต่างๆ มากมาย เช่น การศึกษาเล่าเรียน การปฏิบัติภารกิจต่างๆ การประกอบอาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ การเงิน เป็นต้น มีหลายคนต้องการเป็นคนขยันแต่พฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลนั้นๆ ไม่ได้บ่งบอกว่าเป็นคนขยัน

คนขยันหมายถึงบุคคลซึ่งปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว บุคคลอื่น สังคมอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติด้วยความแข็งขัน อดทน ไม่ยอมแพ้อุปสรรคหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติภารกิจต่างๆ นั้น คนขยันโดยปกติเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง ทำงานทำหรือมีงานทำเสมอรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำงานได้เสร็จทันเวลาที่กำหนด แบ่งเวลาในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ และพักผ่อนหย่อนใจได้อย่างเหมาะสม

ถึงแม้ว่าคนขยันจะเหน็ดเหนื่อยกับการปฏิบัติภารกิจต่างๆ (ศึกษาเล่าเรียน ประกอบอาชีพต่างๆ) เพียงใดก็ตาม แต่เขาเหล่านั้นพอใจกับสิ่งที่ปฏิบัติอยู่ คนขยันมักจะมีฐานะ มีทรัพย์สิน แม้ว่า ในตอนต้นอาจจะยากจน ถ้าขยันหมั่นเพียร ในการทำงาน การประกอบอาชีพ การศึกษาเล่าเรียนในโอกาสต่อไปก็จะมีฐานะ มีทรัพย์สินขึ้นมาได้ ส่วนคนที่เกียจคร้านมักจะยึดถือความสะดวกสบายไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยในการทำงานหรือปฏิบัติภารกิจต่างๆ ไม่สนใจในการศึกษาหาความรู้ ต้องการความสะดวกสบายจากผู้อื่นหามาให้ ในช่วงเวลาที่ผู้ปกครองหรือผู้อุปการะยังเลี้ยงดูอยู่ ก็อาจสุขสบาย แต่ถ้าผู้ปกครองหรือผู้อุปการะจากไปหรือเสียชีวิตไปก็จะได้รับความลำบากและอาจช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ การควบคุมตนเองให้เป็นคนขยันในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ นั้น สามารถทำได้ในเบื้องต้นโดยพยายามมองเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง ครอบครัว สังคมส่วนรวม อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหรือการกระทำสิ่งต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ไม่หวั่นเกรงอุปสรรคและปัญหาที่จะเกิดขึ้นไม่สนใจต่อความเหนื่อยยาก ในช่วงแรกของการเริ่มต้นปฏิบัติภารกิจต่างๆ อาจมีปัญหามากคือไม่สามารถบังคับใจตนเองได้ ถ้าสามารถบังคับใจตนเองได้ พฤติกรรมของคนขยันก็จะตามมาอย่างต่อเนื่อง

ความขยันเป็นสิ่งที่ฝึกกันได้ และน่าฝึกอย่างยิ่งด้วย เพราะคนขยันนั้นทำกิจการงานใดๆ ก็สำเร็จ มีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. พยายามบังคับใจทำงานที่เป็นหน้าที่ด้วยความรู้สึกรับผิดชอบ ครั้งแรกจะรู้สึกลำบาก แต่เมื่อทำต่อไป จนเป็นกิจนิสัย ก็จะทำด้วยความสะดวกสบายใจ
2. อย่าผัดวันประกันพรุ่ง
3. ทำตารางปฏิบัติงานที่บ้าน แล้วปฏิบัติตามตารางสอนที่โรงเรียนและบ้านด้วยความตั้งใจ กับทำให้ได้ตามที่วางแผนเอาไว้
4. ไม่หลบเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงงาน

5. ไม่หาเหตุผลอื่นอ้างหรือแก้ตัว เช่น ร้อนบ้าง หนาวบ้าง ไม่สบายบ้าง เพื่อจะไม่ทำงาน
6. ตื่นแต่เช้า และนอนไม่ตีกนกแต่ไม่หวัค้ำจนเกินไป ทำงานที่เป็นเรื่องของตนเองและพยายามช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่จะทำได้
7. พยายามทำให้ชอบงานที่ทำด้วย จะได้ทำด้วยความสุขและสามารถทำได้นานๆโดยไม่ต้องทนทำแต่อย่างใด

แบบฝึกหัด เรื่องความขยันหมั่นเพียร

คำชี้แจง   ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดเป็นลักษณะของคนขยัน ก. สามารถบังคับตนเองในการทำงานต่าง ๆ ได้ ข. ผลัดวันประกันพรุ่ง ค. ทำงานทั้งวันทั้งคืน ง. เป็นคนเฉยๆ	6. ในกรณีที่นักเรียนทราบว่าความขยันหมั่นเพียรมีผลดีต่อตนเองนักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ก. ไม่หลบหลีกงาน ข. ไม่หาเหตุผลเข้าข้างตนเอง ค. ทำตารางปฏิบัติงาน ง. ถูกทุกข้อ
2. นักเรียนปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะเรียกว่าเป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร ก. ชอบใช้ให้เพื่อนทำงานแทน ข. ลอกการบ้านเพื่อนเสมอ ค. ทบทวนบทเรียนที่เรียนผ่านมา ง. ชอบสร้างจินตนาการ	8. คนที่มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติ ภารกิจต่างๆ จะมีพฤติกรรมหรือการกระทำอย่างไร ก. หนักเอาเบาสู้ ข. ผัดวันประกันพรุ่ง ค. มีเหตุผลในการแก้ตัว ง. มีความสามารถในการหลบหลีก
3. เมื่อครูสั่งให้นักเรียนทำรายงานนักเรียนส่งในเวลาใดจึงเรียกว่าเป็นคนขยัน ก. ส่งก่อนกำหนดเวลาแต่ไม่เรียบร้อย ข. ส่งวันที่กำหนดงานเรียบร้อย ค. ส่งหลังวันที่กำหนดเพราะไม่เสร็จ ง. ขอเลื่อนเวลาส่งรายงานเสมอ	8. ข้อใดเป็นสิ่งที่นักเรียนไม่ควรกระทำ ก. ช่วยบิดามารดาทำงานบ้าน ข. ชอบนอนตื่นสายเป็นประจำ ค. ปรงอาหารรับประทานเอง ง. ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา
4. โดยปกตินักเรียนปฏิบัติตนอย่างไรจึงเรียกว่านักเรียนเป็นคนขยัน ก. เตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิชาต่าง ๆ มาล่วงหน้า ข. ไม่ชอบนำหนังสือมาโรงเรียนเพราะหนัก ค. ชอบฟังเพลง ง. ไม่มีอุปกรณ์ในการเรียน	9. เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานต่างๆ นักเรียนจะทำงานนั้นอย่างไร ก. ค่อยๆ ทำอย่างรอบคอบ ข. ทำให้เสร็จโดยเร็วโดยมิได้ตรวจทาน ค. ผลัดวันประกันพรุ่ง ง. ให้เพื่อนทำแทน
5. ถ้านักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียนผลที่คาดว่าจะได้รับคือข้อใด ก. ผลงานที่ได้รับมอบหมายจะมีประสิทธิภาพ ข. ชนะอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียน ค. มีผลการเรียนอยู่ในระดับดี ง. ถูกทุกข้อ	10. เมื่อนักเรียนเห็นเพื่อนๆ กำลังทำงานอยู่ นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ก. คิดดูก่อนว่าจะช่วยหรือไม่ ข. แบ่งรับแบ่งสู้ ค. ยินดีให้ความร่วมมือรับเข้าไปช่วยทันที ง. ปฏิเสธว่ามีไ้งานที่ตนเองต้องรับผิดชอบและอ้างว่ามีงานอื่นต้องทำ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่องความยั่งยืนหมั่นเพียร

1. ก	6. ง
2. ค	7. ก
3. ข	8. ข
4. ก	9. ก
5. ง	10. ค

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
ครั้งที่ 8 เรื่องการสร้างเชื่อมั่นในตนเอง

เรื่อง   การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

ชื่อกิจกรรม   มาสร้างความเชื่อมั่นกัน

- จุดประสงค์**
1. เพื่อให้นักเรียนบอกผลดีที่ได้รับจากการมีความเชื่อมั่นในตนเองได้
  2. เพื่อให้นักเรียนบอกผลเสียอันเกิดจากการไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง
  3. เพื่อให้นักเรียนบอกแนวทางปฏิบัติเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเองได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนทำกิจกรรมครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเน้นการพัฒนาตนเองด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “มาสร้างความเชื่อมั่นกัน” และให้นักเรียนมองเห็นความดีในตนเอง และผู้อื่นซึ่งจะให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองทำในสิ่งที่ดีงาม

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ความเชื่อมั่นในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “มาสร้างความเชื่อมั่นกัน” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมเรื่อง “มาสร้างความเชื่อมั่นกัน”ตามลำดับดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนเรียนให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน ว่าการฝึกความเชื่อมั่นจะทำให้บุคคลกระทำในสิ่งที่ดีงามต่อไป

1.3.2.3 ให้นักเรียนทำกิจกรรม “มาสร้างความเชื่อมั่นกัน” จากใบงาน

1.3.2.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “มาสร้างความเชื่อมั่นกัน”

1.3.2.5 นำผลการทำกิจกรรมมาอภิปรายร่วมกับนักเรียนและสรุป

1.3.2.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สิ่งที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

1.4.2 ใบงานประกอบกิจกรรม “มาสร้างความเชื่อมั่นกัน”

1.4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “มาสร้างความเชื่อมั่นกัน”

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ความเชื่อมั่นในตนเอง ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

การแสดงความรู้สึกที่แท้จริงทางคำพูดและภาษาท่าทางนั้นทำให้ผู้แสดงความรู้สึกตระหนักถึงความรู้สึกว่าเป็นของตนเองและเป็นวิธีการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองวิธีหนึ่ง

2.2 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกผลดีที่ได้รับจากการมีความเชื่อมั่นในตนเองได้
2. เพื่อให้นักเรียนบอกผลเสียอันเกิดจากการไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองได้
3. เพื่อให้นักเรียนบอกแนวทางปฏิบัติเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเองได้

2.3 เนื้อหา

ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนย่อมมีมากมีน้อยต่างกัน โดยพื้นฐาน เช่นความเป็นผู้มีเหตุผล สามารถที่จะตัดสินใจด้วยตนเองได้ มนุษย์มีศักดิ์ศรี มีคุณค่ามีความดี เชื่อถือ และไว้วางใจได้ มนุษย์มีความเฉลียวฉลาดในการปรับตัวและต้องการความเป็นอิสระในการที่จะพัฒนาตนเอง ให้เจริญก้าวหน้า ความสำเร็จที่ได้รับ ทำให้มนุษย์เรามีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น และความต้องการที่สำคัญที่สุด นอกจากความต้องการขั้นพื้นฐานแล้วมนุษย์ต้องการที่จะเป็นคนดีและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพทางสังคมอย่างหนึ่งที่ควรปลูกฝังให้เด็กและส่งเสริมให้พัฒนาอยู่เสมอ เพราะคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีบุคลิกภาพดี มองโลกในแง่ดี และมีความรู้สึกปลอดภัย กล้าแสดงออกในทางที่ถูกที่ควรมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนเองและสามารถประสบความสำเร็จในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

ผลดีของการเชื่อมั่นในตนเอง จะเกิดขึ้นกับเด็กที่ประสบความสำเร็จในการกระทำสิ่งต่างๆเสมอๆ บุคคลยิ่งประสบความสำเร็จมากเท่าไร ย่อมทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นเท่านั้น เมื่อบุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเอง เขาจะรู้สึกตัวเองว่าไม่ถูกข่มขู่จากคนอื่นทำให้ความยุ่งยากใจต่างๆลดลงไปหรือหมดไป อันเป็นผลทำให้มีความสามารถที่กระทำสิ่งต่างๆ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้นสามารถรับฟังความคิดเห็นหรือคำแนะนำของผู้อื่นได้ด้วยลักษณะของบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์แล้ว ในด้านพฤติกรรมที่แสดงถึงความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลนั้น พบว่า คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นคนที่รู้จักสู้กับความจริงและยอมรับในข้อผิดพลาดของตน รู้จักที่จะพิจารณาถึงความจริงของเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยความรอบคอบ

พฤติกรรมของผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองมีดังนี้

1. มั่นใจในการทำงานและมั่นใจว่าจะพบกับความสำเร็จในสิ่งที่กระทำลงไป
2. ไม่หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
3. กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าตัดสินใจ และเผชิญความจริง
4. มีความรับผิดชอบสูง
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

6. ไม่เชื่อผู้อื่นโดยไร้เหตุผล
7. ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้ง่าย

ผลเสียของการขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ก็คือ เด็กที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองจะคอยแต่พึ่งผู้อื่น อยู่เสมอ ผลที่ตามมาก็คือขาดความกล้าที่จะเผชิญต่ออุปสรรคหรืองานที่ยากลำบากข้างหน้า จะทำอะไร ต้องคอยถามหรือคอยปรึกษาคนอื่น ไม่แน่ใจในความสามารถของตนเองไม่กล้าทำอะไรเพราะกลัวจะเกิดความเสียหายและผิดพลาด กระทำการสิ่งใดสำเร็จได้ยากการเป็นผู้ที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคคลอันเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

แนวทางปฏิบัติเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

1. ไม่แบ่สต่ออดีตที่ผิดพลาดและเริ่มต้นใหม่ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป
2. ไม่ยอมพูดในคำและเรื่องที่ทำให้เกิดความรู้สึกท้อแท้ ถดถอย
3. เชื่อในความสามารถพิเศษที่มีอยู่ในตัวเอง ความสามารถส่วนที่ยังปิดบังซ่อนเร้นในตัวของเรา นั้นยังมีอยู่อีก
4. จงคิดแต่ในด้านที่ไม่เป็นอุปสรรคและพึงคิดถึงอุปสรรคแต่พอประมาณ
5. สร้างภาพความเป็นผู้มีชัยในความคิดเสมอ
6. สะสมความสำเร็จเล็กๆ น้อยๆ ในชีวิตเพื่อเป็นบันไดก้าวไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเอง
7. สำรวจข้อบกพร่องของตนเองด้วยใจบริสุทธิ์ เพื่อแก้ไข
8. พยายามหักแก้ไขอุปสรรคที่ละเล็กละน้อยเรื่อยไป
9. ให้เวลาแก่ตนเองตามสมควรในการที่จะกระทำการสิ่งใดให้สำเร็จผลตามประสงค์
10. แสวงหาภาวะการณ์ที่จะทำให้เกิดอุปสรรคอยู่เสมอเพื่อเป็นการบริหารจัดการใจให้เกิดความแข็งแกร่งอยู่เสมอ

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นตอนสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนานำเข้าสู่บทเรียนว่า การฝึกความเชื่อมั่นให้กับบุคคลที่เรารัก ย่อมเปรียบเสมือนการฝึกถ่ายภาพ ครั้งแรกที่เรานำกล้องถ่ายภาพไปที่ใด เรายังไม่รู้จะถ่ายภาพได้ดีเราก็ต้องกดกล้องถ่ายภาพทุกภาพที่ผ่านเข้ามาในสายตา โดยเกือบจะไม่รู้ว่าเห็นอะไรในภาพถ่ายเหล่านั้น ขณะที่เราฝึกการถ่ายภาพ เราเรียนรู้วิธีการใช้แสงและเงา จะต้องสังเกตอะไรบ้าง ก็เปรียบได้กับการแสดงความรู้สึกที่แท้จริงทางคำพูด และท่าทางนั้น ก็เป็นวิธีการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองได้วิธีหนึ่ง

2.4.3 ขั้นตอนกิจกรรม

2.4.3.1 ครูให้นักเรียน ออกมาแสดงบทบาทสมมติจากใบงานที่ครูแจกให้

2.4.3.2 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติ

2.4.3.3 ครูซักถามนักเรียนว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการแสดงบทบาทสมมติและซักถาม

ถึงผลดีและผลเสียของการมีความเชื่อมั่นในตนเอง

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

2.4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ มาสร้างความเชื่อมั่นกัน”

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

2.4.5.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

2.5.2ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม “มาสร้างความเชื่อมั่นกัน”

2.5.3ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “มาสร้างความเชื่อมั่นกัน”

2.6 การประเมินผล

2.6.1สังเกตจากความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

2.6.2ประเมินจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการ ใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง
- 3.2 ครูแจกใบงาน “มาสร้างความเชื่อมั่น” ให้นักเรียนร่วมกันแสดงบทบาทสมมติประวัติศาสตร์ ตอนหนึ่งในสมัยพระเจ้าตากสิน ตอนตีเมืองจันทบุรี
- 3.3 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ
- 3.4 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “มาสร้างความเชื่อมั่นกัน” ที่ครูแจกให้
- 3.5 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

ใบงานชุดที่ 1 มาสร้างความเชื่อมั่นกัน

(ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว เรื่องการสร้างเชื่อมั่นในตนเอง)
 วิชากิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

มาสร้างความเชื่อมั่นกัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงบทบาทสมมติ

พระเจ้าตากสินตีเมืองจันทบุรี

พระเจ้าตากสิน เป็นนักรบที่มีความสามารถมาก ครั้งนี้มีความจำเป็นจะต้องตีเมืองจันทบุรีให้ได้ โดยรวดเร็ว เพราะอยู่ในที่คับขัน และข้าศึกมีกำลังมากกว่า เหตุเพราะข้าศึกครั้นคราม เกรงฝีมือไม่กล้ายกทัพออกมาโจมตีซึ่งต้องรอให้พระเจ้าตากสินล่าถอย จะออกมาล้อมไล่ตีได้หลายทาง ฝ่ายพระเจ้าตากสินรู้ว่าขึ้นรอช้าอยู่ เสี่ยงอาหารก็จะหมดต้องคิดชิงทำศึกก่อนจึงจะไม่เสียที ทรงคิดสร้างความเชื่อมั่นให้ทหารทั้งหลาย โดยสั่งให้ทหารหุงหาอาหารกินเสร็จแล้วให้ทิ้งอาหารที่เหลือและทุบหม้อข้าวทิ้งเสีย หมายถึงไปกินข้าวเข้าในเมืองจันทบุรี ถ้าตีเมืองจันทบุรีไม่ได้ก็ให้ตายด้วยกันให้หมดทีเดียว แม้ทัพนายกองไม่กล้าขัดอาญาสิทธิ์ต้องทำตามเวลา คำ จึงให้ทหารลอบปะปนเข้าเมืองไม่ให้อำนาจ คอยฟังสัญญาณปืนเข้าปล้นเมืองพร้อมกันด้วยเหตุผลนี้ พระเจ้าตากสินจึงสามารถตีเมืองจันทบุรีได้ เพราะทหารทุกคนมีความมุ่งมั่นจะตีเมืองให้ได้ในครั้งนี้

ใบความรู้ (มาสร้างความเชื่อมั่นกัน)

(ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว   เรื่องการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง)
วิชา   กิจกรรมแนะแนว   ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

มาสร้างความเชื่อมั่นกัน

ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนย่อมมีมากหรือน้อยต่างกันโดยพื้นฐาน เช่นความเป็นผู้มีเหตุผล สามารถที่จะตัดสินใจด้วยตนเองได้ มนุษย์มีศักดิ์ศรี มีคุณค่า มีความดี เชื่อถือ และไว้วางใจได้ มนุษย์มีความเฉลียวฉลาดในการปรับตัวและต้องการความเป็นอิสระในการที่จะพัฒนาตนเอง ให้เจริญก้าวหน้า ความสำเร็จที่ได้รับทำให้มนุษย์เรามีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น และนอกจากความ ต้องการขั้นพื้นฐานแล้ว มนุษย์ต้องการที่จะเป็นคนดี และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นบุคลิกภาพทางสังคมอย่างหนึ่งที่ควรปลูกฝังให้เด็กและส่งเสริมให้พัฒนาอยู่เสมอ เพราะคนที่มีความเชื่อ มั่นในตนเองจะมีบุคลิกภาพดีมองโลกในแง่ดี และมีความรู้สึกปลอดภัย กล้าแสดงออกในทางที่ถูกที่ควร มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนเองและสามารถประสบความสำเร็จในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

ผลดีของการเชื่อมั่นในตนเอง จะเกิดขึ้นกับเด็กที่ประสบความสำเร็จในการกระทำสิ่งต่างๆ เสมอๆ บุคคลยิ่งประสบความสำเร็จมากเท่าไร ย่อมทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นเท่านั้น เมื่อบุคคลมีความ เชื่อมั่นในตนเอง เขาจะรู้สึกตัวเองว่าไม่ถูกข่มขู่จากคนอื่นทำให้ความยุ่งยากใจต่างๆ ลดลงไปหรือหมดไป อันเป็นผลทำให้มีความสามารถที่กระทำสิ่งต่างๆ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น สามารถรับฟังความคิดเห็นหรือคำแนะนำ ของผู้อื่นได้ ด้วยลักษณะของบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์แล้ว ในด้านพฤติกรรมที่แสดงถึงความ เชื่อมั่นในตนเองของบุคคลนั้น พบว่าคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นคนที่รู้จักสู้กับความจริง และยอมรับ ในข้อผิดพลาดของตน รู้จักพิจารณาถึงความจริงของเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยความรับผิดชอบ

พฤติกรรมของผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีดังนี้

1. มั่นใจในการทำงานของตน และมั่นใจว่าจะพบความสำเร็จในสิ่งที่กระทำลงไป
2. ไม่หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
3. กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าตัดสินใจ และกล้าเผชิญความจริง
4. มีความรับผิดชอบสูง
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. ไม่เชื่อผู้อื่นโดยไร้เหตุผล
7. ปรับตัวเข้าสถานการณ์ใหม่ได้ง่าย

ผลเสียของการขาดความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กก็คือ เด็กที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองจะคอยแต่ ฟังผู้อื่นอยู่เสมอ ผลที่ตามมาก็คือขาดความกล้าที่จะเผชิญต่ออุปสรรคหรืองานที่ยากลำบากข้างหน้า คนที่ ขาดความเชื่อมั่นในตนเองจะขาดต่อการจะทำกิจการในหน้าที่ของตน เขาจะทำอะไรต้องคอยถามหรือคอย ปรีกษาคณอื่น ไม่สนใจในความสามารถของตนเอง ไม่กล้าทำสิ่งใดเพราะกลัวจะเกิดความเสียหายและผิด พลาด การเป็นผู้ขาดความเชื่อมั่นในตนเองเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคคลอันเป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

แนวทางปฏิบัติเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

1. ไม่แหย่แสดอดีตที่ผิดพลาดและเริ่มต้นใหม่ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป
2. ไม่ยอมพูดในคำและเรื่องที่ทำให้เกิดความรู้สึกท้อแท้ ถดถอย
3. เชื่อในความสามารถพิเศษที่มีอยู่ในตัวเอง ความสามารถส่วนที่ยังปิดบังซ่อนเร้นในตัวของเรา นั้นยังมีอยู่อีก
4. จงคิดในด้านที่ไม่เป็นอุปสรรคและพึงคิดถึงอุปสรรคแต่พอประมาณ
5. สร้างภาพความเป็นผู้มีชัยในความคิดเสมอ
6. สะสมความสำเร็จเล็กๆน้อยๆ ในชีวิตเพื่อเป็นบันไดก้าวไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเองอย่างแท้จริง
7. สำนวญข้อบกพร่องของตนเองด้วยใจบริสุทธิ์ เพื่อแก้ไข
8. พยายามหักแก้ไขอุปสรรคที่ละเล็กละน้อยเรื่อยไป
9. ใช้เวลาแก่ตนเองตามสมควรในการที่จะกระทำสิ่งใดให้สำเร็จผลตามประสงค์
10. แสวงหาภาวะการณ์ที่จะทำให้เกิดอุปสรรคอยู่เสมอเพื่อเป็นการบริหารจัดการใจให้เกิดความแข็งแกร่งอยู่เสมอ

แบบฝึกหัดเรื่อง การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

คำชี้แจง ให้นักเรียน เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การปฏิบัติตนในข้อใดที่เรียกว่ามีความเชื่อมั่นในตนเอง ก. สมชายออกไปทำคณิตศาสตร์บนกระดานดำ ข. นทีไม่แน่ใจต้องชวนเพื่อนออกไปด้วย ค. ปริญญารู้ไม่แน่ใจจึงไม่ออกไป ง. ธงชัยบอกว่าป่วยให้เพื่อนออกไปแทน	6. เวลามีคนมาทักนักเรียนว่าชื่อของนักเรียนไม่เป็นสิริมงคลต่อตัวเองนักเรียนจะอย่างไร ก. รีบบอกให้พ่อแม่พาไปเปลี่ยนชื่อ ข. รู้สึกกังวลใจ ค. เฉยๆ แต่ก็รับฟังเหตุผล ง. เชื่อและคล้อยตามคำทักทาย
2. ถ้านักเรียนได้รับคัดเลือกให้แข่งขันกีฬาฟุตบอลนักเรียนจะลงเล่นด้วยความรู้สึกอย่างไร ก. วิทกกังวลกลัวแข่งแล้วแพ้ ข. มั่นใจในความสามารถของตนเอง ค. ไม่เล่นกลัวเล่นไม่ดี ง. ไม่มาเข้าร่วมกิจกรรมอ้างว่าติดธุระ	7. เมื่อมีคนวิจารณ์ถึงปมด้อยของนักเรียน บังเอิญนักเรียนเดินมาได้ยินนักเรียนจะอย่างไร ก. โกรธเข้าไปต่อว่าทันที ข. ฟังแล้วนำไปปรับปรุง ค. เก็บความโกรธเอาไว้แค้น ง. น้อยใจในปมด้อยของตนเอง
3. ถ้ามีเพื่อนของนักเรียนมาบอกว่าเพื่อนคนที่นักเรียนเดินด้วยประจำชอบเอาเรื่องของนักเรียนไปนินทานักเรียนจะรู้สึกอย่างไร ก. ไม่มั่นใจเกี่ยวกับเรื่องที่เพื่อนบอก ข. เชื่อและคล้อยตามที่มาบอก ค. ไปต่อว่าเพื่อนทันทีที่ได้ฟัง ง. มั่นใจว่าเพื่อนไม่ทำเช่นนั้นกับตน	8. วันนี้ครูให้นักเรียนเป็นตัวแทนออกไปกล่าวคำขอบคุณที่มีบุคคลต่างๆ มาเยี่ยมโรงเรียนนักเรียนจะอย่างไร ก. รับอาสาและเตรียมตัว ข. ตื่นเต้นทำอะไรไม่ถูก ค. ให้เพื่อนออกไปแทน ง. ปฏิเสธครูทันที
4. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์ส่งในชั่วโมงขณะที่นักเรียนเดินไปส่งเพื่อนได้บอกว่าคำตอบของนักเรียนผิดนักเรียนจะอย่างไร ก. รีบแก้ตามที่เพื่อนบอกทันที ข. กลับมาตรวจสอบอีกครั้ง ค. เชื่อในคำตอบของตนเอง ง. ไปขอยืมเพื่อนคนอื่นๆ มาดู	9. ข้อใดเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ก. เชื่อในความสามารถของตนเอง ข. สำนวณข้อบกพร่องของตนเอง ค. ฝึกหัดแก้ไขอุปสรรคเล็กๆน้อยๆ ง. ถูกทุกข้อ
5. เวลาที่นักเรียนอยู่ต่อหน้ากลุ่มเพื่อนต่างเพศนักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร ก. ประหม่าทำอะไรไม่ได้ ข. เฉยๆ ทำทุกอย่างให้เป็นปกติ ค. เขินอายทำส่งต่างๆ ด้วยความไม่แน่ใจ ง. ถูกทุกข้อ	10. ลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองคือข้อใด ก. ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา ข. คอยปรึกษาผู้อื่นเสมอ ค. เกียจคร้าน ง. ไม่ทราบสิ่งที่ตนเองต้องการ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่องการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

1. ก	6. ค
2. ข	7. ข
3. ง	8. ก
4. ค	9. ง
5. ข	10. ก

- โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
ครั้งที่ 9 เรื่องการปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

ชื่อเรื่อง   การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

ชื่อกิจกรรม   ความคร้วดีมีความสุข

จุดประสงค์

1.   เพื่อให้นักเรียนบอกแนวปฏิบัติตนของสมาชิกในครอบครัวที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุขได้
2.   เพื่อให้นักเรียนบอกบทบาทและหน้าที่ของของนักเรียนในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1.   คำชี้แจง
2.   คู่มือครู
3.   คู่มือนักเรียน
4.   สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เน้นการพัฒนาด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “ครอบครัวดีมีความสุข” แล้วให้นักเรียนสำรวจตนเอง

1.2.2 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม แบ่งโดยให้นักเรียนจับฉลากกลุ่มสี ซึ่งมีอยู่ 5 สี ได้แก่ สีเขียว สีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน สีม่วง ให้นักเรียนจับฉลากชื่อสี ชนิดเดียวกันรวมกลุ่มด้วยกัน

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “ครอบครัวดีมีความสุข” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 แบ่งกลุ่มนักเรียนตามที่กล่าวมาแล้ว

1.3.3 เสนอกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ตามลำดับดังนี้

1.3.3.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนเรียนให้นักเรียนทำ

1.3.3.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องแนวปฏิบัติตนเพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว และแนวปฏิบัติดังกล่าวนี้จะเป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับการปฏิบัติตนในสังคมอื่นๆในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

1.3.3.3 ครูแจกใบงานเรื่อง “สาส์นลูกหนึ่ง” ให้สมาชิกในกลุ่ม ให้เวลา 5 นาที

1.3.3.4 เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูแจ้งให้นักเรียนอภิปรายกันในกลุ่มดังนี้

- ท่านมีความรู้สึกอย่างไรต่อครอบครัวของพ่อแม่ เพราะอะไร
- จากเรื่องนี้นักเรียนสรุปว่าครอบครัวที่มีความสุขสมาชิกในครอบครัวต้องปฏิบัติตัวอย่างไร

1.3.3.5 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายประเด็นที่ครูแจ้งให้ทราบและรายงานหน้า

ชั้นเรียน

1.3.3.6 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ครอบครัวดีมีความสุข”

1.3.3.7 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

- 1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่องการการปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว
- 1.4.2 ฉลากคำข้อสี่ 5 ชนิด
- 1.4.3 ใบงานประกอบการจัดกิจกรรม "ครอบครัวมีความสุข"เป็นบทความเรื่อง"สาส์นูกหนึ่ง"
- 1.4.4 กระดาษขาวเท่าจำนวน กลุ่ม
- 1.4.5 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม "ครอบครัวมีความสุข"

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ใช้เวลา 1 คาบ 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

คนในครอบครัวเดียวกัน นับเป็นคนสำคัญมาก เพราะมีความสัมพันธ์กันลึกซึ้งและมีความใกล้ชิดมาก โอกาสกระทบกระทั่งกันก็มากด้วย คนเหมือนกัน ความคิดต่างกัน การขัดแย้งมักจะเกิดขึ้นเสมอ การปรับตัวในครอบครัว จึงจำเป็นมาก

2.2 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนนักเรียนบอกแนวปฏิบัติตนของสมาชิกในครอบครัวที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุขได้
2. เพื่อให้นักเรียนบอกบทบาทและหน้าที่ของนักเรียน ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว

2.3 เนื้อหา

ความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นสิ่งที่ลึกซึ้งละเอียดอ่อน จะต้องอาศัยเทคนิควิธีหลายอย่าง เพื่อให้เกิดความสำเร็จราบรื่น ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นในครอบครัว แม้จะยากยิ่งในเรื่องบางเรื่อง แต่ก็ต้องใช้ความพยายาม เช่นต้องมีความอดทน เสียสละ มีเหตุผล ยอมรับนับถือในแต่ละบุคคล ให้ความเข้าใจและวางตัวอย่างถูกต้อง

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องแนวปฏิบัติตนเพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว และแนวปฏิบัติดังกล่าวนี้จะเป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับการปฏิบัติตนในสังคมอื่นๆ ในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ให้นักเรียนจับฉลากและแบ่งกลุ่มตามชื่อสี สีเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน

2.4.3.2 ครูแจกใบงานเรื่อง “สามีลูกหนึ่ง” ให้สมาชิกในกลุ่มอ่านใช้เวลา 5 นาที

2.4.3.3 เมื่อนักเรียนในกลุ่มอ่านจบแล้ว ครูแจ้งให้นักเรียนอภิปรายกันในกลุ่ม

- ท่านมีความรู้สึกอย่างไรต่อครอบครัวของพ่อเฒ่า เพราะอะไร
- จากเรื่องนี้นักเรียนสรุปว่าครอบครัวที่มีความสุขสมาชิกในครอบครัวต้องปฏิบัติตัวอย่างไร

2.4.3.4 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายประเด็นที่ครูแจ้งให้ทราบและรายงานหน้าชั้น

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและย้าให้นักเรียนเห็นถึงหน้าที่ที่สมาชิกในครอบครัว
ควรปฏิบัติ

2.4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ครอบครัวดีมีความสุข”

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

2.5.2 ฉลากคำข้อสี่ จำนวน 5 สี

2.5.3 ใบงานประกอบกิจกรรม “ครอบครัวดีมีความสุข” เป็นบทความเรื่อง “สาธุลูกหนึ่ง”

2.5.4 กระดาษขาวเท่าจำนวนกลุ่มนักเรียน

2.5.5 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ครอบครัวดีมีความสุข”

2.6 การประเมินผล

2.6.1 สังเกตความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

2.6.2 ประเมินผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ครอบครัว
- 3.2 ให้นักเรียนจับฉลากบัตรคำแล้วแบ่งกลุ่มตามชื่อสี สีเดียวกันให้นักเรียนที่เป็นตัวแทนอ่านคำสั่งในใบงานและบอกให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามคำชี้แจง จากเรื่อง “สาส์นลูกหนึ่ง”
- 3.3 ให้นักเรียนอภิปรายกันในกลุ่มตามหัวข้อ ดังนี้
  - ท่านมีความรู้สึกอย่างไรต่อครอบครัวของพ่อเฒ่า เพราะอะไร
  - จากเรื่องนี้นักเรียนสรุปว่าครอบครัวที่มีความสุขสมาชิกในครอบครัวต้องปฏิบัติตัวอย่างไร
- 3.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายประเด็นที่ครูแจ้งให้ทราบและรายงานหน้าชั้นเรียน
- 3.5 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม “ครอบครัวดีมีความสุข”
- 3.6 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ครอบครัวดีมีความสุข”
- 3.7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

บัตรฉลากคำชื่อสี
(สำหรับแบ่งกลุ่ม)
สีเขียว สีแดง สีเหลือง สีนํ้าเงิน สีม่วง

สีเขียว

สีแดง

สีเหลือง

สีนํ้าเงิน

สีม่วง

ใบงานชุดที่ 1 ครอบครัวมีความสุข

(ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคมเรื่องการปฏิบัติให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว)

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ครอบครัวมีความสุข

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่าน บทความ เรื่อง “สาส์นลูกหนึ่ง” เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วให้นักเรียนอภิปรายกันภายในกลุ่มและนำเสนอหน้าชั้นเรียนตามหัวข้อดังนี้

- ท่านมีความรู้สึกอย่างไรต่อครอบครัวของพ่อเฒ่า
- จากเรื่องนี้นักเรียนสรุปว่าครอบครัวที่มีความสุขสมาชิกในครอบครัวต้องปฏิบัติตัวอย่างไร
- นักเรียนจะปฏิบัติตัวอย่างไรให้ครอบครัวมีความสุข

“เรื่องสาส์นลูกหนึ่ง”

แต่ก่อนนานมาแล้ว ยังมีพ่อเฒ่าคนหนึ่ง ครอบครัวของเขามีสมาชิกสามสิบกว่าคน นับได้ห้าชั่วคน ทั้งหมดอาศัยร่วมชายคาเดียวกัน พวกเขาใช้ชีวิตร่วมกันอย่างสันติสุข ชาวบ้านต่างพากันขนานนามครอบครัวนี้ว่าเป็น “ครอบครัวตัวอย่าง”

หมู่บ้านแห่งนี้มีจอหงวนคนหนึ่ง ท่านมีสมาชิกในครอบครัวรวมยี่สิบกว่าคน วันนี้เป็นวันเกิดครบรอบ 80 ปีของพ่อเฒ่า “ครอบครัวตัวอย่าง” จอหงวนท่านนี้ก็มาร่วมอวยพรด้วย ภรรยาของท่านจอหงวนถามท่านจอหงวนหลังจากกลับจากงานวันเกิดว่า “วันนี้ท่านพี่ไปอวยพรวันเกิดแก่ท่านผู้เฒ่า ไม่ทราบที่ท่านพี่มีความประทับใจต่อครอบครัวตัวอย่าง อย่างไรบ้าง” “ท่านจอหงวนตอบโดยไม่ต้องครุ่นคิดว่า “ครอบครัวนี้มีความรักใคร่ปรองดองกันดีมาก ไม่เสียที่ที่ชาวบ้านพากันยกย่องให้เป็น “ครอบครัวตัวอย่าง” ภรรยาจึงพูดต่อไปว่า “ท่านพี่คงไม่ทราบดอกว่าพวกเขาเล่นละครตบตาชาวบ้านต่อหน้าพวกเราเขาก็ปรองดองกันดี แต่ลับหลังก็ทะเลาะเบาะแว้งกัน หากความสุขไม่ได้เลยทั้งนี้เพราะพวกเขาต้องการรักษาชื่อเสียงชมพวกเราเท่านั้นเอง” ท่านจอหงวนรู้สึกตกใจเมื่อคิดทบทวนดูก็คิดว่าคำพูดของภรรยาน่าจะเป็นความจริง ดูแต่ครอบครัวตัวเองสิ มีสมาชิกแค่ ยี่สิบกว่าคนยังมีเรื่องทะเลาะวิวาทมิได้หยุด แล้วพ่อเฒ่าท่านนี้มีสมาชิกตั้งสามสิบกว่าคน ทำไมไม่มีความขัดแย้งกัน พ่อเฒ่าต้องโกหกปกปิดแน่ๆ พวกเขาแสดงละครตบตาชาวบ้านจริงๆ หรือนี้

วันรุ่งขึ้น ท่านจอหงวนจึงส่งสายสืบไปสืบข่าวจากพ่อเฒ่า สายสืบผู้นั้นเลียบ ๆ เคียงๆ ถามพ่อเฒ่าว่า “ครอบครัวของท่านพ่อเฒ่ามีสมาชิกตั้งสามสิบกว่าคน ไม่ทะเลาะวิวาทกันเลยไม่ทราบว่าท่านมีเคล็ดลับอะไรบ้างครับ” “อ้อ มีแน่ มีแน่” ชายชราหัวเราะร่าเริง พร้อมกันกล่าวต่อไปว่า “การที่ครอบครัวของเราสามัคคีกันได้ มีเคล็ดลับอยู่อันเดียวคือ ผู้นำครอบครัวต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง” สายสืบกับมารายงานท่านจอหงวน ท่านจอหงวนได้ยีนคำรายงานเช่นนี้ก็ตกใจมาก ขณะเดียวกันก็ออกจะไม่โอหังภรรยาของตนที่อิจฉาความสันติสุขของครอบครัวอื่น จึงสร้างข่าวลือต่างๆ นาๆ ขึ้น ขณะนั้นมีพ่อค้าขายสาส์นเดินผ่านมา ท่านจอหงวนอยากสั่งสอนเมียของตน จึงซื้อสาส์นผลหนึ่งแล้วใช้คนนำไปมอบให้ครอบครัวของท่านผู้เฒ่า จากนั้นตนและภรรยาก็แอบดูว่าพ่อเฒ่าจะจัดการอย่างไรกับผลสาส์นเพียงผลเดียว เมื่อพ่อเฒ่าได้รับสาส์นมาผลหนึ่งก็เรียกสมาชิกสามสิบกว่าคนมาชุมนุมกัน แยกพูดขึ้นว่า “ชนไก่เส้นหนึ่งส่งมาเป็นของขวัญจากแดนไกล แม้จะด้อยราคาแต่ก็สูงด้วยคุณค่า ผลสาส์นผลนี้ก็เช่นเดียวกัน

แม้ว่าเขาตั้งใจส่งมาเป็นของขวัญอวยพรให้เข้าเป็นการเฉพาะ แต่ข้าก็ไม่มีสิทธิ์กินมันเพียงคนเดียว ครอบครัวเรามีทุกข์ร่วมด้าน มีสุขร่วมเสพ มาพวกเราทุกคนมากินผลไม้ด้วยกัน ถือว่าเป็นความสุขอย่างหนึ่งของครอบครัว ....." "ครับ" ชายสองคนเดินไปหาพ่อเฒ่า พ่อเฒ่าสั่งให้พวกเขานำผลไม้ผลนั้นล้างเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย แล้วใส่ลงไปในถังน้ำ จากนั้นใช้กระบวยตักน้ำผลไม้แบ่งกันกิน ชายชรากล่าวเชื้อเชิญสมาชิกทุกคนว่า "มา ทุกคนมาลิ้มรสผลไม้กันเถิด....."

ท่านจอห์นและภรรยาแอบดูถึงตอนนี้ ก็รู้สึกอับอายขายหน้ามาก ทอดถอนหายใจเอือกใหญ่ ท่านจอห์นเปรยขึ้นว่า "ถ้าผู้นำครอบครัวไม่รับบทบาทหน้าที่ของตนเอง ครอบครัวก็ย่อมหาความสุขไม่ได้"

ใบความรู้ (ครอบครัวที่มีความสุข)

(ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว)

วิชากิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ครอบครัวที่มีความสุข

ครอบครัว โดยทั่วไปแล้วประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก บางครอบครัวอาจมีญาติเกี่ยวดอง เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา และบุคคลอื่นที่มาอาศัยร่วมอยู่ด้วย

การที่สมาชิกของครอบครัวอยู่ร่วมกัน พบเห็นกันทุกวันๆ วันนั้นในบางครั้งอาจพบว่าสมาชิกของครอบครัวเกิดการขัดแย้งกัน ทะเลาะวิวาทกัน ซึ่งบางครอบครัวก็โยนไปสู่การแตกแยกกันทำให้สมาชิกในครอบครัวอยู่กันอย่างไม่มีความสุขเกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย ถ้าสมาชิกในครอบครัวใช้เหตุผลในการอยู่ร่วมกัน มีหลักยึดเหนี่ยวจิตใจและแนวปฏิบัติตนที่เป็นแนวเดียวกัน เชื่อว่าปัญหาต่างๆ คงจะเกิดขึ้นได้น้อย หรืออาจไม่เกิดปัญหขึ้นเลยในครอบครัว

แนวปฏิบัติตนเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ควรปฏิบัติดังนี้

1. มีความอดทน ความอดทนเป็นลักษณะที่บุคคลสามารถเผชิญกับสิ่งต่างๆ ที่ยากลำบากได้ โดยไม่ย่อท้อหรือไม่ท้อถอย เช่นอดทนต่อการทำงานหนัก
2. มีความอดกลั้น เป็นลักษณะที่บุคคลสามารถข่มใจระงับใจและอารมณ์ที่ไม่ได้ไม่ให้เกิดขึ้น
3. ให้อภัยซึ่งกันและกันไม่ถือโทษโกรธกันในกรณีที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาด
4. เอาใจเขามาใส่ใจเรา พยายามนึกถึงความรู้สึกนึกคิดของคนอื่นในกรณีที่เขาประสบเหตุการณ์ต่างๆ หรือเราแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำที่ดีและไม่ดีต่อเขาโดยเปรียบเทียบความรู้สึกว่าถ้าเราประสบเหตุการณ์ เช่นนั้นบ้างเราจะมีความรู้สึกและดำเนินการอย่างไร
5. แบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ และมีน้ำใจคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันครอบครัวใดก็ตามถ้าสมาชิกในครอบครัวเห็นแก่ตัว มีสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ แล้วไม่แบ่งปันซึ่งกันและกัน เชื่อได้ว่าครอบครัวนั้นจะอยู่ร่วมกันอย่างไม่มีความสุขเท่าที่ควร ดังนั้นสมาชิกในครอบครัวทุกคนพึงระลึกเสมอว่าการแบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ และการมีน้ำใจคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นแนวปฏิบัติตนที่สมาชิกในครอบครัวทุกคนพึงปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ
6. ยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันในครอบครัวนั้นสมาชิกแต่ละคนต่างก็มีความขัดแย้งกันไม่ยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกันแล้วเชื่อว่าการอยู่ร่วมกันก็จะไม่ราบรื่นและไม่มีความสุขเท่าที่ควร ดังนั้นสมาชิกในครอบครัวทุกคนพึงระลึกเสมอว่าการยอมรับและรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกันเป็นแนวปฏิบัติตนที่จำเป็นมากสำหรับการอยู่ร่วมกันในครอบครัว
7. ปฏิบัติตามข้อกำหนดของครอบครัว ใบบางครอบครัวจะมีข้อกำหนดที่หัวหน้าครอบครัวหรือสมาชิกในครอบครัวกำหนดแนวปฏิบัติต่างๆ ไว้ เพื่อให้สมาชิกปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ถ้าสมาชิกไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของครอบครัว ก็อาจเกิดความขัดแย้งต่างๆ ตามมา ซึ่งอาจนำไปสู่ความแตกแยกของสมาชิกในครอบครัวหรืออาจทะเลาะวิวาทกันได้

หน้าที่ที่นักเรียนพึงปฏิบัติต่อบิดามารดา มีดังนี้

1. เคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของท่าน
2. ช่วยปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย
3. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้เต็มความสามารถ
4. ใช้เงินและสิ่งของต่างๆ ที่บิดามารดาหามาได้อย่างประหยัด
5. ประพฤติตนให้เหมาะสมแก่วัย
6. ไม่ทำให้อบิดามารดาได้รับความเดือดร้อนและไม่ทำลายชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล

หน้าที่ที่นักเรียนพึงปฏิบัติต่อญาติพี่น้อง มีดังนี้

1. รักใคร่ปรองดองให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน
2. ไม่ทะเลาะวิวาท อิจฉาริษยา หรือแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน
3. เคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน
4. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละซึ่งกันและกัน

แบบฝึกหัดเรื่อง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ถ้าสมาชิกในครอบครัวขาดความอดทน ครอบครัวจะมีลักษณะเป็นอย่างไรประกอบกิจการงาน ประสพผลสำเร็จ ก. ประกอบกิจการงานประสพผลสำเร็จ ข. บุคคลในครอบครัวไม่กล้าเผชิญกับสิ่งต่างๆ ง. สมาชิกในครอบครัวไม่ทอดยถ่การทำงาน จ. ถูกทุกข้อ	6. ถ้าในครอบครัวของนักเรียนไม่มีข้อกำหนดให้ สมาชิกปฏิบัติครอบครัวจะเป็นอย่างไร ก. สมาชิกจะนึกถึงความรู้สึกนึกคิดของคนอื่น ข. เกิดความขัดแย้งต่างๆ ค. สมาชิกมีความอดทนต่อเหตุการณ์ต่างๆ ง. สมาชิกไม่ถือโทษโกรธกัน
2. หน้าที่ใดที่นักเรียนพึงปฏิบัติต่อบิดามารดา ก. วิชาตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ข. นิทาชอบที่จะทะเลาะกับน้อง ค. นที่ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ง. พัชรหนีไปเที่ยวกับเพื่อน	7. ข้อใดกล่าวถูกต้อง สำหรับการให้อภัย ก. สุลลทำผิดยอมรับผิดชอบ ข. การให้อภัยเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ค. คนในครอบครัวมิใช่คนอื่นต้องให้อภัยก่อน ง. ถูกทุกข้อ
3. ข้อใดกล่าวถูกต้องในการปฏิบัติตนต่อญาติ พี่น้อง ก. รักใคร่ปรองดองกัน ข. เคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน ค. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ง. ถูกทุกข้อ	8. ในฐานะที่นักเรียนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของ ครอบครัวนักเรียนทำอย่างไรจึงเรียกว่ามีความอดกลั้น ก. รู้จักยอมแพ้ในบางครั้งแม้จะเป็นฝ่ายถูก ข. ทำตามอารมณ์ของตนเอง ค. เป็นคนเก่งไม่จำเป็นต้องข่มใจ ง. เกิดมาไม่เคยยอมแพ้ใคร
4. ถ้าสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตนดีต่อกัน ผลที่จะเกิดตามมามีสมาชิกในครอบครัวคือ ก. เกิดความขัดแย้งกัน ข. ขาดการช่วยเหลือกัน ค. ให้อภัยซึ่งกันและกัน ง. ไม่ปรึกษาหารือกัน	9. ผู้ที่ปฏิบัติตนดีต่อสมาชิกของครอบครัวมีลักษณะอย่างไร ก. ช่วยทำงานที่ได้รับมอบหมาย ข. ไม่ทำลายชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ค. ประพฤติตนให้เหมาะสมกับวัย ง. ถูกทุกข้อ
5. สมศรีมักคิดว่าตนเองทำสิ่งใดถูกต้องแสดงว่าสมศรีขาดแนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวข้อใด ก. เอาใจเขามาใส่ใจเรา ข. ความอดทนอดกลั้น ค. การยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน ง. ถูกทุกข้อ	10. สิ่งที่ทำให้ครอบครัวอยู่ดีมีสุขคือข้อใด ก. ขาดความอดทนอดกลั้น ข. ไม่มีการให้อภัย, การแบ่งปัน ค. การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ง. ไม่ยอมรับฟังเหตุผลของผู้อื่น

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่องการปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

1. ข	6. ข
2. ก	7. ง
3. ง	8. ก
4. ค	9. ง
5. ค	10. ค

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
คาบที่ 10 เรื่องการคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

ชื่อเรื่อง   การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

ชื่อกิจกรรม   เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว

จุดประสงค์

1.   เพื่อให้นักเรียนรู้จักเลือกคบเพื่อน
2.   เพื่อให้เรียนบอกแนวปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับเพื่อนและสามารถปฏิบัติได้
3.   เพื่อให้เรียนรู้จักปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเองในการคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1.   คำชี้แจง
2.   คู่มือครู
3.   คู่มือนักเรียน
4.   สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครูและคู่มือ นักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือ โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการพัฒนาตนเองด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การคบเพื่อน การปฏิบัติตนกับเพื่อน โดยใช้กิจกรรม เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว แล้วให้นักเรียนสำรวจประเมินตนเอง

1.2.2 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม แบ่งโดยให้นักเรียนจับฉลากชื่อสัตว์ ซึ่งมีอยู่ 5 ชนิด ได้แก่ นก แมว เป็ด ลิง ช้าง เมื่อนักเรียนจับฉลากได้แล้วให้นักเรียนเลียนแบบการส่งเสียงร้องของสัตว์ชนิดนั้น สัตว์ชนิดเดียวกันรวมกลุ่มด้วยกัน

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การคบเพื่อน และการปฏิบัติตนกับเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 แบ่งกลุ่มนักเรียนตามที่กล่าวมาแล้ว

1.3.3 เสนอกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน ตามลำดับ ดังนี้

1.3.3.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนเรียนให้นักเรียนทำ

1.3.3.2 ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง เพื่อนว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ มีความหมายและมีอิทธิพลต่อชีวิตเรามาก นักเรียนแต่ละคนจะต้องค่อยๆ เรียนรู้ การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

1.3.3.3 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายประเด็นที่กำหนดไว้ในใบงานและรายงานกลุ่ม

1.3.3.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว”

1.3.3.5 ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม “เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว”

1.3.3.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สิ่งที่คุณครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียน เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

1.4.2 ฉลากคำชื่อสัตว์ 5 ชนิด

1.4.3 ใบงานประกอบกิจกรรม “เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว”

1.4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว”

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

เพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ มีความหมายและมีอิทธิพลต่อชีวิตเรามากไม่มีใครอยากขาดเพื่อน การหาเพื่อนไว้มากๆ ไม่ใช่เรื่องยาก แต่การรู้จักเลือกหาเพื่อนที่ดีไว้คบหาสมาคมด้วยหรือหากัลยาณมิตรไว้ใกล้ตัวนั้นยากกว่า แต่ที่ยากที่สุด เราจะปฏิบัติหรือประพฤติตนอย่างไรให้เป็นกัลยาณมิตรของผู้อื่นได้

2.2 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักเลือกคบเพื่อน
2. เพื่อให้นักเรียนบอกแนวปฏิบัติตนที่เหมาะสมในการคบและสามารถปฏิบัติได้
3. ให้รู้จักปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเองในเรื่องการคบและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

2.3 เนื้อหา

เพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ มีความหมาย และมีอิทธิพลต่อชีวิตเรามากทีเดียวไม่มีใครอยากขาดเพื่อน จากนิยามของคำว่า “เพื่อน” ที่ทุกคนแสดงออกนั้นจะเป็นเรื่องยืนยันได้เป็นอย่างดี นอกจากอยากมีเพื่อนที่ดีแล้ว เราคงอยากจะเป็นเพื่อนที่ดีของคนอื่นด้วย และในการคบเพื่อนนั้นในบางครั้งอาจมีการกระทบกระทั่งกันในเรื่องคำพูด กิริยาท่าทาง การกระทำ อารมณ์ต่างๆ ดังนั้นในการคบหาสมาคมกับเพื่อนๆ จะต้องมีความตั้งใจหนักแน่น มั่นคง ยอมรับฟังเหตุผล รู้จักให้อภัย และมีน้ำใจซึ่งกันและกัน จึงจะทำให้มิตรภาพหรือความเป็นเพื่อนยืนยาว

การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

1. การใช้คำพูด การพูดคุยเรื่องใดก็ตามควรพิจารณาว่า เรื่องใดควรพูดเรื่องใดไม่ควรพูดใช้คำที่สุภาพ ไม่พูดล้อเลียน หลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่รุนแรง
2. การแสดงกิริยาท่าทาง ควรแสดงกิริยาท่าทางที่สุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ
3. การแต่งกาย เหมาะสมกับกาลเทศะ
4. การนัดหมาย กำหนดเวลานัดหมายที่แน่นอนและตรงเวลามีเหตุขัดข้องต้องแจ้งให้เพื่อนทราบ
5. การให้ความช่วยเหลือ – การมีน้ำใจซึ่งกันและกัน จะต้องช่วยเหลือในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมไม่ช่วยเหลือในทางที่ผิด

ลักษณะของเพื่อนที่ควรคบ มีดังนี้คือ

1. เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว หรือมักได้ เอาแต่ประโยชน์ส่วนตัว โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของคนอื่น เป็นฝ่ายรับแต่ฝ่ายเดียว คนชนิดนี้เมื่อคบกันไปนานๆ ย่อมจะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายขาดความผูกพันทางใจ ในที่สุดก็จะมีใครคบหาสมาคมด้วย
2. มีความซื่อสัตย์ต่อกัน

3. รู้จักให้อภัย

4. เป็นที่พึ่งช่วยให้คำปรึกษาและทำให้เพื่อนเกิดความอบอุ่น เมื่อเขาต้องการปรึกษาเรื่องทุกข์ร้อนต่างๆ ควรรับฟังอย่างสนใจ ใ้ถามความเป็นมาของเรื่องและวิตกทุกข์ร้อนแทนเขา ตลอดจนหาแนวทางออกด้วยการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะอย่างเหมาะสม

5. มีความตั้งใจจริงที่จะศึกษาเล่าเรียน

6. ไม่ชักชวนไปทำความเสื่อมเสียชื่อเสียง เลี่ยงงานหรือเสียการเล่าเรียน

แนะนำประโยชน์และชักจูงให้ทำแต่สิ่งดีงาม เช่น ชักชวนให้ขยันเรียน ให้เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ มีอุปนิสัย สุภาพอ่อนโยน มีเมตตากรุณา มีความจริงใจต่อเพื่อนฝูงและหวังดีต่อเพื่อนทุกคน

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นตอนก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียน ว่าเพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ มีความหมาย และมีอิทธิพลต่อชีวิตเรามาก นักเรียนแต่ละคนจะต้องค่อยๆ เรียนรู้การปรับตัวเข้ากับเพื่อน

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ให้นักเรียนทุกคนเขียนลักษณะของ “เพื่อนในอุดมคติของฉัน” ให้เวลาเขียน 10 นาที

2.4.3.2 ให้นักเรียนจับฉลากแบ่งกลุ่มตามชื่อสัตว์ชนิดเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนั้นเป็นวงกลมร่วมกันอภิปรายถึงลักษณะของ “เพื่อนในอุดมคติของกลุ่ม” โดยใช้ข้อมูลจาก “เพื่อนในอุดมคติของฉัน” ที่แต่ละคนเขียนไว้ ให้เวลา 10 นาที

2.4.3.3 ให้แต่ละกลุ่มสรุปและบันทึกผลการอภิปราย เมื่อทุกกลุ่มสรุปผลการอภิปรายแล้ว ให้ทุกคนกลับไปนั่งที่เดิม และให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมารายงาน “เพื่อนในอุดมคติของกลุ่ม”

2.4.3.4 ให้ทุกคนช่วยกันสรุป “เพื่อนในอุดมคติ” จากรายงานของทุกกลุ่ม ครูเขียนข้อสรุปที่ได้ไว้บนกระดานดำ

2.4.3.5 ให้ทุกคนคิด นิยามศัพท์คำว่าเพื่อน “เพื่อน” เช่น “เพื่อน คือ คู่คิด” ใครคิดได้แล้วออกมาเขียนบนกระดานดำ ขอให้ทุกคนพยายามคิดและออกมาเขียนคนละ 1 นิยาม

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 นักเรียนร่วมกันสรุป เรื่องการคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน โดยช่วยกันสรุปความหมายของเพื่อน ความสำคัญของเพื่อน ลักษณะของเพื่อนในอุดมคติ

2.4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว”

2.4.5 ขั้นตอนหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียน เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

- 2.5.2 ฉลากคำซื้อสัตว์ 5 ชนิด
- 2.5.3 ใบงานประกอบกิจกรรมเรื่อง “เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว”
- 2.5.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว”

2.6 การประเมินผล

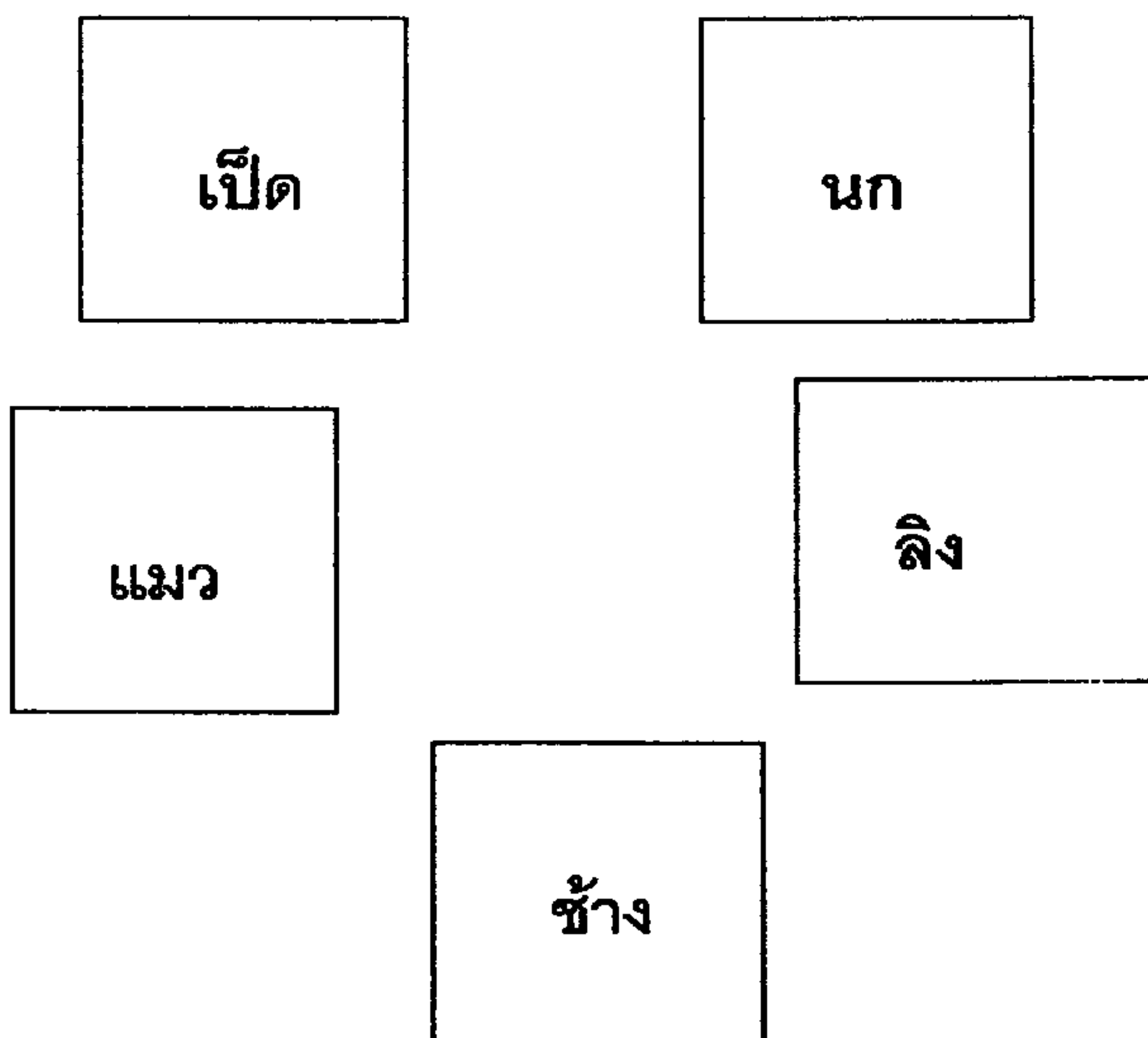
- 2.6.1 จากการสังเกตความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- 2.6.2 ประเมินผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การคบเพื่อน และการปฏิบัติตนกับเพื่อน
- 3.2 ให้นักเรียนจับฉลากบัตรคำแล้วแบ่งกลุ่มตามเสียงของสัตว์ชนิดเดียวกัน
- 3.3 ให้นักเรียนทุกคนเขียนลักษณะของ “เพื่อนในอุดมคติของฉัน”
- 3.4 ให้นักเรียนอภิปรายลักษณะของ “เพื่อนในอุดมคติของกลุ่ม” โดยใช้ข้อมูลจาก “เพื่อนในอุดมคติของฉัน”
- 3.5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปและบันทึกผลการอภิปราย
- 3.6 ให้ส่งตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน ตามหัวข้อ “เพื่อนในอุดมคติของกลุ่ม”
- 3.7 ให้นักเรียนช่วยกันสรุป “เพื่อนในอุดมคติ” จากการรายงานของทุกกลุ่ม
- 3.8 ให้นักเรียนทุกคนคิดนิยามศัพท์ คำว่า “เพื่อน” คนละ 1 นิยาม
- 3.9 ให้นักเรียนช่วยกันสรุป ความหมายของเพื่อน ความสำคัญของเพื่อน และวิธีการคบเพื่อนและปฏิบัติตนกับเพื่อน
- 3.10 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว”
- 3.11 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน เรื่องการคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

บัตรจับฉลากชื่อสัตว์
(สำหรับแบ่งกลุ่ม)
เปิด นก แมว สิง ช้าง

ชื่อ.....นามสกุล.....ที่.....

ใบงานชุดที่ 1 เรื่องเพื่อน

(ใบงานประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
วิชากิจกรรมแนะแนว

เรื่อง เพื่อน)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนลักษณะของ “เพื่อนในอุดมคติ” ของนักเรียน แต่ละคน 10 ลักษณะ ให้เวลาเขียน 10 นาที

เพื่อนในอุดมคติของฉันต้องเป็นคนอย่างนี้	
1.	6.
2.	7.
3.	8.
4.	9.
5.	10.

ชื่อกลุ่ม.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....

ใบงานชุดที่ 2 เรื่องเพื่อน

(ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
 วิชากิจกรรมแนะแนว

เรื่อง เพื่อน)
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและให้แต่ละกลุ่มอภิปรายถึงลักษณะของ “เพื่อนในอุดมคติของกลุ่ม” โดยใช้ข้อมูลจากเพื่อนในอุดมคติของตน ให้แต่ละกลุ่มสรุปและบันทึกผลการอภิปรายและส่งตัวแทนออกมา
 รายงานหน้าชั้นเรียน

ลักษณะของเพื่อนในอุดมคติของกลุ่มฉัน	
1.	11.
2.	12.
3.	13.
4.	14.
5.	15.
6.	16.
7.	17.
8.	18.
9.	19.
10.	20.

ใบความรู้ (เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว)

(ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน)

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว

ในวัยของนักเรียนในขณะนี้ “เพื่อน” นับว่ามีอิทธิพลต่อนักเรียนอยู่มาก ในหลายๆ ด้าน ถ้านักเรียนไม่มีเพื่อนหรือไม่มีคนต้องการคบหาสมาคมด้วย ก็ต้องพิจารณาตนเองว่าเป็นเพราะเหตุใดมีข้อบกพร่องหรือมีสิ่งที่ไม่ดีอะไรบางอย่างอยู่ในตนเอง เมื่อพบข้อบกพร่องหรือสิ่งที่ไม่ดีแล้ว และต้องการมีเพื่อนหรือต้องการให้คนมาคบหาสมาคมด้วย ก็ต้องปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องหรือสิ่งที่ไม่ดีต่างๆ ให้หมดไปหรือลดน้อยลง

การคบเพื่อนนั้นในบางครั้งอาจมีการกระทบกระทั่งกันในเรื่องของคำพูด กิริยาท่าทาง การกระทำ อารมณ์ต่างๆ ดังนั้นในการคบหาสมาคมกับเพื่อนๆ จะต้องมีความใจหนักแน่น มั่นคง ยอมรับฟังเหตุผล รู้จักให้อภัย และมีน้ำใจซึ่งกันและกัน จึงจะทำให้มิตรภาพหรือความเป็นเพื่อนยืนยาว

การปฏิบัติตนในการคบเพื่อน

1. การใช้คำพูด

1.1 การพูดคุยเรื่องใดก็ตามควรพิจารณาว่า เรื่องใดควรพูดเรื่องใดไม่ควรพูดและถ้าจะพูดควรพูดในเวลาใด

1.2 ใช้คำพูดที่สุภาพไม่ล่วงเกินด้วยคำพูดไม่ตะโกนหรือพูดกระโชกโฮกฮาก

1.3 ไม่พูดล้อเลียน ไม่นำข้อบกพร่องหรือสิ่งที่เพื่อนเคารพนับถือไปพูดล้อเลียนหรือลบหลู่ดูหมิ่น

1.4 หลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่รุนแรงไม่พูดเหน็บแนม ไม่พูดเสียดสีไม่นินทาให้ร้ายป้ายสี

2. การแสดงกิริยาท่าทาง

2.1 แสดงกิริยาท่าทางที่สุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ

2.2 ไม่ใช้อวัยวะที่ไม่เหมาะสมหยอกล้อกัน หรือเล่นด้วยความรุนแรง เช่น ใช้เท้าเตะกัน

3. การแต่งกาย

3.1 แต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น ไม่ใส่ชุดนอนไปเดินเล่น

4. การนัดหมาย

4.1 กำหนดนัดหมายเวลาที่แน่นอน และต้องไปให้ตรงเวลานัดหมายถ้าไปไม่ได้หรือมีเหตุขัดข้องต้องแจ้งให้เพื่อนทราบล่วงหน้า

4.2 เวลานัดหมายที่เหมาะสมนั้นไม่ควรนัดหมายกันในเวลากลางคืนและควรมีญาติพี่น้องไปเป็นเพื่อนด้วย

5. การให้ความช่วยเหลือ

5.1 การมีน้ำใจซึ่งกันและกันการช่วยเหลือเพื่อนนั้นจะต้องช่วยเหลือในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ไม่ช่วยเหลือในทางที่ผิดไม่เอาเปรียบเพื่อน

ลักษณะของเพื่อนที่ควรคบ มีดังนี้คือ

1. เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว หรือมักได้ เอาแต่ประโยชน์ส่วนตน โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของคนอื่น เป็นฝ่ายรับแต่ฝ่ายเดียว คนชนิดนี้เมื่อคบกันไปนานๆ ย่อมจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ขาดความผูกพันทางใจ ในที่สุดก็จะมีใครคบหาสมาคมด้วย
2. มีความซื่อสัตย์ต่อกัน
3. รู้จักให้อภัย
4. เป็นที่พึ่งช่วยให้คำปรึกษาและทำให้เพื่อนเกิดความอบอุ่น เมื่อเขาต้องการปรึกษาเรื่องทุกข์ร้อนต่างๆ ควรรับฟังอย่างสนใจ ใต้ถามความเป็นมาของเรื่องและวิตกทุกข์ร้อนแทนเขา ตลอดจนหาทางออกด้วยการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะอย่างเหมาะสม
5. มีความตั้งใจจริงที่จะศึกษาเล่าเรียน
6. ไม่ชักชวนเพื่อนไปทำความเสื่อมเสียชื่อเสียง เสียงานหรือการเล่าเรียน
7. แนะนำประโยชน์และชักจูงให้ทำสิ่งที่ดีงาม เช่น ชักชวนให้ขยันเรียน ให้เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่
8. มีอุปนิสัย สุภาพอ่อนโยน มีเมตตากรุณา มีความจริงใจต่อเพื่อนฝูงและหวังดีต่อเพื่อนทุกคน

แบบฝึกหัด เรื่องการคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. เพื่อนที่ดีพึงปฏิบัติต่อกันอย่างไร ก. มีความจริงใจต่อกัน ข. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ค. ไม่เอาเปรียบกัน ง. ถูกทุกข้อ	6. ในโอกาสที่นักเรียนต้องร่วมกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนๆนักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ข. เป็นผู้พูดผู้ฟังที่ดี ค. รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ง. ทำคนเดียวเพราะว่าตนมีความสามารถ
2. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการคบเพื่อน ก. สิ่งสำคัญในการคบเพื่อนคือการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ข. สิ่งสำคัญในการคบเพื่อนคือการเอาชนะกัน ค. สิ่งสำคัญในการคบเพื่อนคือสนองความสนุกสนานของตนเอง ง. สิ่งสำคัญในการคบเพื่อนคือการแสวงหาผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน	7. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรในยามที่เพื่อน มีปัญหาทุกข์ใจ ก. รับฟังปัญหาด้วยความจริงใจ ข. อยู่เฉยๆ ดีที่สุด ค. บอกว่าเราก็มีปัญหาเหมือนกัน ง. ให้ไปปรึกษาผู้ที่เชี่ยวชาญ
3. ในการคบเพื่อนนักเรียนควรยอมรับในข้อใด ก. ยอมรับว่าตนเองเป็นคนเก่ง ข. ยอมรับว่าคนอื่นด้อยกว่าเรา ค. ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ง. ยอมรับผิด	8. เมื่อเพื่อนทำแก้วน้ำส่วนตัวของนักเรียนแตกนักเรียนจะอย่างไร ก. ให้เพื่อนซื้อให้ใหม่ ข. ฟ้องครูให้ทำโทษ ค. ให้อภัย ง. ตอว่าที่ทำให้แก้วแตก
4. นักเรียนคิดว่าตนเองมีความรู้สึกอย่างไรต่อเพื่อนเมื่อกับเหตุการณ์เหล่านี้ ก. ไม่ชอบอย่างยิ่งที่เห็นคนอื่นได้รับรางวัล ข. ชอบเห็นคนอื่นได้รับรางวัล ค. รู้สึกเฉยๆ ที่ได้รับรางวัล ง. บางครั้งก็ชอบบางครั้งก็ไม่ชอบ	9. สาเหตุนักเรียนควรระวังในการคบเพื่อนที่จะทำให้มีการกระทบกระทั่งกันคือข้อใด ก. คำพูด ข. กิริยาท่าทาง ค. อารมณ์ต่างๆ ง. ถูกทุกข้อ
5. นักเรียนคิดว่าข้อใดต่อไปนี้ตรงกับลักษณะของตนเองเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ก. รู้สึกว่าชีวิตไร้ค่าในบางครั้ง ข. ชีวิตกึ่งระหว่างความดีกับความชั่ว ค. ชีวิตนี้มีความสุขและน่าตื่นเต้น ง. ถูกทุกข้อ	10. ประโยชน์ของการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนคือข้อใด ก. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ข. มีเพื่อนที่รู้จักและเข้าใจกัน ค. ไม่มีความขัดแย้งกัน ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัดการเรียนรู้
เรื่องการคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

1. ง	6. ค
2. ก	7. ก
3. ค	8. ค
4. ข	9. ง
5. ค	10. ง

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
ครั้งที่ 11 เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับต่างเพศ**

ชื่อเรื่อง   การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ

ชื่อกิจกรรม   การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า

- จุดประสงค์**
1.   เพื่อให้แก่นักเรียนอธิบายขอบเขตของความสัมพันธ์เพื่อนต่างเพศได้
  2.   เพื่อให้แก่นักเรียนปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศได้อย่างถูกต้อง

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1.   คำชี้แจง
2.   คู่มือครู
3.   คู่มือนักเรียน
4.   สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการพัฒนาด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ โดยใช้กิจกรรม “การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า”

1.2.2 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม แบ่งโดยให้นักเรียนจับฉลากชื่อดอกไม้ ซึ่งมีอยู่ 3 กลุ่ม ได้แก่ มะลิ กุหลาบ จำปี

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศโดยใช้กิจกรรม “การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ ตามลำดับดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศนั้นจำเป็นต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมในทุกกรณี ซึ่งการปฏิบัติตนไม่เหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศนั้นจะมีผลกระทบในทางที่ไม่ดี อาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาต่างๆได้มากมาย เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้นักเรียนควรปฏิบัติตนสำหรับการคบเพื่อนต่างเพศให้เหมาะสม

1.3.3.3 ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติในด้านการแต่งกาย กิริยาท่าทางคำพูดหรือการสนทนาได้ตอบ ตามประเด็นที่กำหนดในใบงาน

1.3.3.4 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า”

1.3.3.5 ครูให้นักเรียนสรุปข้อปฏิบัติในการคบเพื่อนต่างเพศ

1.3.3.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้ เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ

1.4.2 ฉลากคำชื่อดอกไม้ 3 ชนิด

1.4.3 ใบงานประกอบกิจกรรม “การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า”

1.4.4 รูปภาพการแต่งกายและการแสดงกิริยาท่าทางที่สุภาพและไม่สุภาพในการปฏิบัติ

ตนกับเพื่อนต่างเพศ

1.4.5 ไบความรู้ประกอบกิจกรรม “การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า”

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

การผูกมิตรกับบุคคลที่เป็นเพศเดียวกัน ทำได้ง่ายกว่าการผูกมิตรกับเพศตรงข้ามสำหรับคนที่เป็นเพื่อนต่างเพศนั้น ปกติสังคมไทยโบราณจะสนิทสนมกันได้ก็เพราะเป็นญาติพี่น้องกัน หรือรู้จักกันมาตั้งแต่เด็ก ๆ แต่ปัจจุบัน ทั้งชายและหญิงย่อมเป็นมิตรกันได้ดีเหมือนกัน เพราะอาจจะต้องพึ่งพาอาศัย แนะนำช่วยเหลือ หรือแก้ปัญหาให้กันได้เมื่อมีทุกข์

2.2 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนอธิบายขอบเขตของความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศได้
2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศได้อย่างถูกต้อง

2.3 เนื้อหา

การคบเพื่อนต่างเพศนั้นจำเป็นต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมในทุกๆกรณี การคบหาสมาคมของวัยรุ่นชายหญิงนั้น ในบางครั้งอาจมีการพลั้งเผลอในเรื่องของการปฏิบัติตน คือการปฏิบัติตนไม่เหมาะสม ซึ่งการปฏิบัติตนไม่เหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศนั้นจะมีผลกระทบในทางที่ไม่ดี อาจเป็นสาเหตุที่จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆมากมายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้นักเรียนควรปฏิบัติตนให้เหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศ

ข้อปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศ

1. การใช้วาจา
  - 1.1 ใช้ถ้อยคำสุภาพ
  - 1.2 ไม่ล่วงเกินด้วยคำพูด ไม่ลามปาม
  - 1.3 ไม่ล้อเลียน หรือเหน็บแนมเสียดสี เยาะเย้ย ฯลฯ
  - 1.4 ไม่ตะโกนหรือพูดกระโชก
  - 1.5 หลีกเลี่ยงการโต้เถียงด้วยวาจารุนแรง
  - 1.6 หลีกเลี่ยงจากการถ่มน้ำลายหาความผิด
  - 1.7 ไม่นินทา
2. การแสดงกิริยาท่าทาง
  - 2.1 แสดงกิริยาท่าทางที่สุภาพ
  - 2.2 ทำตนเป็นกันเองแต่ไม่เกินไปเลย
  - 2.3 ไม่แสดงความรัก เช่น ถูกเนื้อต้องตัว จับมือ ซึ่งเป็นการไม่เหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย
  - 2.4 ยับยั้ง อวดทนต์อารมณ์ที่ไม่พอใจ ไม่ว่าจะเป็นรัก โกรธหรือเกลียด
3. การแต่งกาย

3.1 แต่งกายสุภาพเรียบร้อย สะอาด

3.2 แต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น ไม่สวมชุดนอนมารับแขก

3.3 ไม่แต่งกายในลักษณะล่อแหลมยั่วยุ

4. การนัดหมาย

4.1 กำหนดเวลาให้แน่นอนและตามกำหนดเวลา หากมีข้อขัดข้องต้องแจ้งล่วงหน้า

4.2 เวลาที่กำหนดเป็นเวลากลางวันถ้าจำเป็นต้องไปเวลากลางคืนไม่ควรไปให้ตึกเกินไปและควรมีเพื่อนไปด้วย

4.3 ไม่ไปเที่ยวกันบ่อยเกินไป โดยเฉพาะเวลาค่ำคืนเพราะอาจทำให้เสียการเรียนและอาจเกิดอันตรายเสียหายได้ นอกจากนั้นการดูหนัง ดูละครด้วยกันบ่อยๆ ย่อมทำให้เสียเงินด้วย

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศนั้นจำเป็นต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมในทุกๆ กรณี ซึ่งการปฏิบัติตนไม่เหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศนั้นจะมีผลกระทบในทางที่ไม่ดี อาจเป็นสาเหตุที่จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้มากมาย เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ นักเรียนควรปฏิบัติตนสำหรับการคบเพื่อนต่างเพศให้เหมาะสม

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.1.1 ให้นักเรียนจับฉลากแบ่งกลุ่มตามชื่อดอกไม้ ชนิดเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน

2.4.1.2 ครูเล่าเรื่องสมมติของหญิงสาวชายหนุ่มที่วางตัวไม่เหมาะสมในสังคมไทย ในเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ

2.4.1.3 ครูสนทนาซักถามในเรื่องต่อไปนี้

- การคบเพื่อนต่างเพศเป็นเรื่องธรรมดา ที่คนเราต้องคบหากัน เป็นเพื่อนกันและพึ่งพาอาศัยกันได้ ไม่ใช่เรื่องชอบพอกันฉันท์ชู้สาว
- ประโยชน์ของการคบเพื่อนต่างเพศ
- ปัญหาในการคบเพื่อนต่างเพศ

2.4.1.4 ยกย่องตัวอย่างนักเรียนในโรงเรียน ที่ชอบพอกันเป็นมิตรกันได้อย่างเหมาะสม

2.4.1.5 ครูให้นักเรียนดูภาพและยกตัวอย่างการแต่งกาย การแสดงกิริยาท่าทาง และการวางตัวของชายหญิงในสังคมมาให้ดู

2.4.1.6 แบ่งกลุ่มนักเรียนแสดงบทบาทสมมติในด้านการแต่งกาย กิริยาท่าทาง คำพูด ตามหัวข้อดังนี้

1. การไปร่วมงานสังสรรค์วันเกิดเพื่อนต่างเพศ
2. ช่วยเหลือแนะนำแนวทางแก้ปัญหาเมื่อสอบวิชาใดวิชาหนึ่งตก
3. ให้กำลังใจเมื่อเห็นเพื่อนกำลังประพฤติไม่ถูกต้องทาง เช่น สูบบุหรี่ หรือเที่ยวกลางคืน
4. ไปเยี่ยมเพื่อนซึ่งป่วยในโรงพยาบาลในวันเสาร์

2.4.3.7 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. ท่านเห็นภาพเพื่อนชายหญิงประคองโอบกอดกันขณะคอยรถประจำทางจะรู้สึกอย่างไร
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่เพื่อนต่างเพศใช้วาจาเกี้ยวพาราสีกันในห้องเรียน
3. หากเพื่อนชายหญิง ชวนไปเดินร้านในการเลี้ยงฉลองวันเกิด ท่านจะทำอย่างไรจึงจะเหมาะสม
4. ท่านคิดว่าการแต่งกายของวัยรุ่นชายหญิงมีความเหมาะสมหรือไม่กับสังคม

ไทย

2.4.3.8 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ

2.4.4.2 ครูแจกใบเนื้อหาประกอบกิจกรรม “การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า”

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

- 2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง การคบและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ
- 2.5.2 ฉลากคำชื่อดอกไม้ 3 ชนิด
- 2.5.3 ใบงานประกอบกิจกรรม “การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า”
- 2.5.3 รูปภาพการแต่งกาย และการแสดงกิริยาท่าทางที่สุภาพและไม่สุภาพในการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ
- 2.5.5 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า”

2.6 การประเมินผล

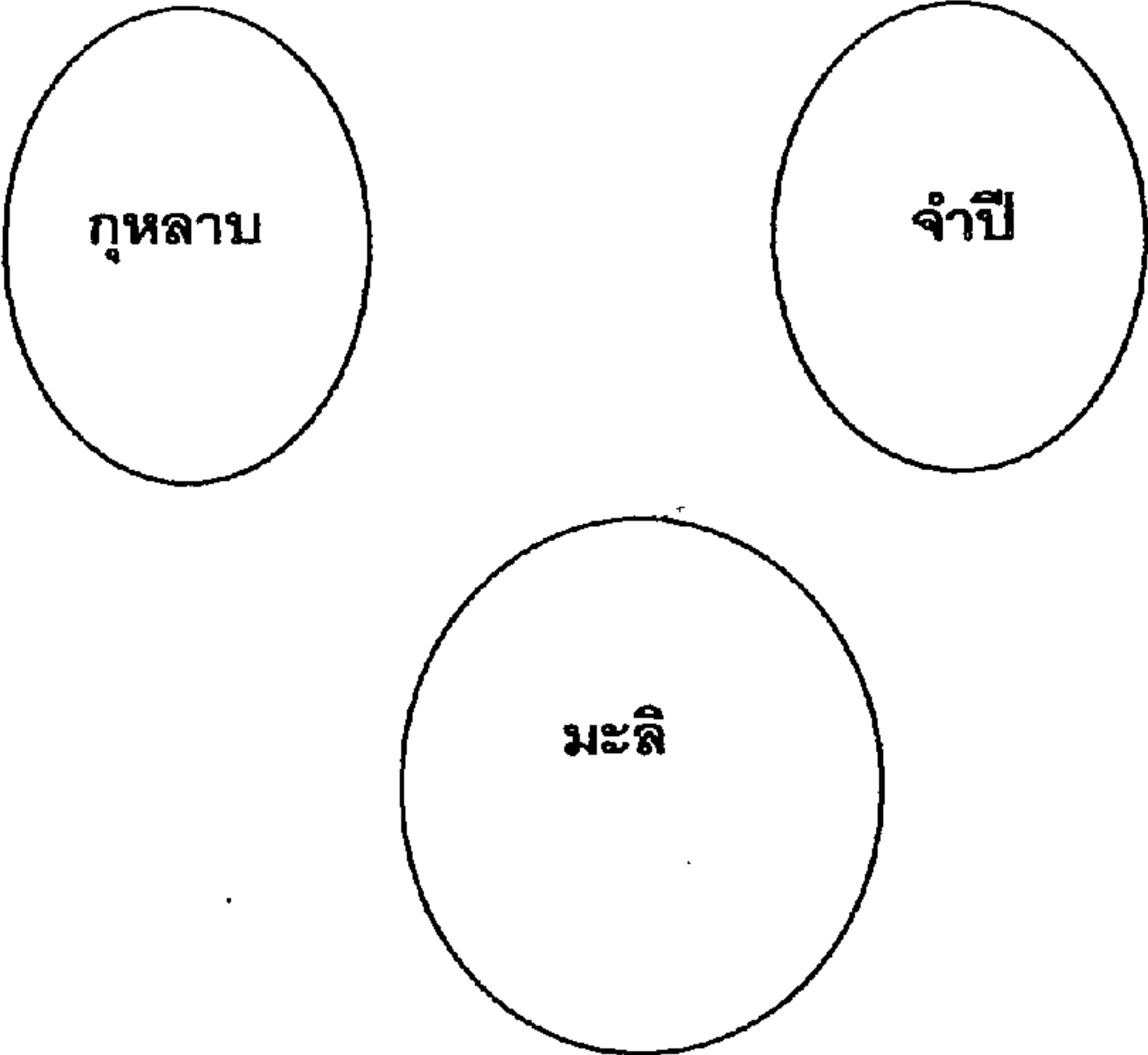
- 2.6.1 จากการสังเกตความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- 2.6.2 ประเมินผลจากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ
- 3.2 ให้นักเรียนจับฉลากบัตรคำแล้วแบ่งกลุ่มตามชื่อดอกไม้ชนิดเดียวกัน
- 3.2 ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติในด้านการแต่งกาย กริยาท่าทาง คำพูดหรือการสนทนาโต้ตอบ
- 1.2 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดในใบงาน
- 1.3 ให้นักเรียนส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้นเรียน
- 1.4 ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้
- 1.5 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า”
- 1.6 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ

บัตรจับฉลากชื่อดอกไม้
(สำหรับแบ่งกลุ่ม)
กุหลาบ   จำปี   มะลิ

ใบงานชุดที่ 1 การการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า

(ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ)

วิชากิจกรรมแนะแนว

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติในการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศในโอกาสต่างๆ ตามหัวข้อที่กำหนดดังนี้

1. การไปร่วมงานสังสรรค์วันเกิดเพื่อน
2. ช่วยเหลือแนะนำแนวทางแก้ปัญหาเมื่อสอบวิชาใดวิชาหนึ่งตก
3. ให้กำลังใจเมื่อเห็นเพื่อนกำลังประพฤติไม่ถูกต้องทาง เช่น สูบบุหรี่ หรือเที่ยวกลางคืน
4. ไปเยี่ยมเพื่อนซึ่งป่วย ที่โรงพยาบาลในวันเสาร์

ใบงานชุดที่ 2 การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า

(ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ)

วิชากิจกรรมแนะแนว

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง   ให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาและอภิปรายกลุ่มร่วมกันและรายงานหน้าชั้นเรียนกลุ่มละ 1 หัวข้อ

1. ท่านเห็นภาพเพื่อนหญิงชายประคองโอบกอดกัน ขณะคอยรถประจำทางจะรู้สึกอย่างไร
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่เพื่อนต่างเพศใช้วาจาเกี้ยวพาราสีกันในห้องเรียน
3. หากเพื่อนชายหญิง ชวนไปเต้นรำ ในการเลี้ยงฉลองวันเกิดทำอะไรจึงจะเหมาะสม
4. ท่านคิดว่าการแต่งกายของวัยรุ่นชายหญิงมีความเหมาะสมหรือไม่กับสังคมไทย

ใบความรู้ (การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า)

(ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ)

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างไรไม่ไร้ค่า

ตามปกติการผูกมิตรกับบุคคลที่เป็นเพศเดียวกันนั้น ทำได้ง่ายกว่าการสร้างมิตรกับเพศตรงข้าม ส่วนสังคมที่เป็นเพื่อนต่างเพศนั้นตามปกติในสังคมไทยสมัยโบราณจะสนิทสนมกันได้ก็เพราะเป็นญาติกัน หรือรู้จักกันมาตั้งแต่เล็กๆ แต่ปัจจุบัน ทั้งชายและหญิงย่อมสามารถที่จะเป็นมิตรกันได้ ดีเหมือนกันเพราะอาจต้องพึ่งพาอาศัยและนำช่วยเหลือแก้ปัญหาให้กันได้ทุกเมื่อมีทุกข์ขอให้ทั้งสองฝ่ายมีอารมณ์มั่นคง หรือต่างมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และมีความสนใจคล้ายคลึงกัน การเป็นมิตรกันนั้นจัดว่าเป็นสิ่งที่ดีมาก ไม่ใช่เฉพาะวัยรุ่นเท่านั้นแต่สำคัญตลอดชีวิตทีเดียว

ข้อปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศ

1. การใช้วาจา
  - 1.1 ใช้ถ้อยคำสุภาพ
  - 1.2 ไม่ล่วงเกินด้วยคำพูด ไม่ลามปาม
  - 1.3 ไม่ล้อเลียน หรือเหน็บแนมเสียดสี เยาะเย้ย ฯลฯ
  - 1.4 ไม่ตะโกนหรือพูดกระโชก
  - 1.5 หลีกเลี่ยงการโต้เถียงด้วยวาจารุนแรง
  - 1.6 หลีกเลี่ยงจากการคุยเขี่ยหาความผิด
  - 1.7 ไม่นินทา
2. การแสดงกิริยาท่าทาง
  - 2.1 แสดงกิริยาท่าทางที่สุภาพ
  - 2.2 ทำตนเป็นกันเองแต่ไม่เกินไปเลย
  - 2.3 ไม่แสดงความรัก เช่น ถูกเนื้อต้องตัว จับมือ ซึ่งเป็นการไม่เหมาะสมตาม

วัฒนธรรมไทย

- 2.4 ยับยั้ง อุดหนุนต่ออารมณ์ที่ไม่พอใจ ไม่ว่าจะป็นรัก โกรธหรือเกลียด
3. การแต่งกาย
  - 3.1 แต่งกายสุภาพเรียบร้อย สะอาด
  - 3.2 แต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น ไม่สวมชุดนอนมารับแขก
4. การนัดหมาย
  - 4.1 กำหนดเวลาให้แน่นอนและไปตามกำหนดเวลา หากมีข้อขัดข้องต้องแจ้งล่วงหน้า
  - 4.2 เวลาที่กำหนดเป็นเวลากลางวันถ้าจำเป็นต้องไปเวลากลางคืนไม่ควรไปให้ตึกเกินไป

และควรมีเพื่อนไปด้วย

- 4.3 ไม่ไปเที่ยวด้วยกันบ่อยเกินไป โดยเฉพาะเวลาค่ำคืนเพราะอาจทำให้เสียการเรียนและอาจเกิดอันตรายเสียหายได้ นอกจากนั้นการดูหนัง ดูละครด้วยกันบ่อยๆ ย่อมทำให้เสียเงินด้วย

แบบฝึกหัดเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ในการคบเพื่อนต่างเพศควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสม ก. ใช้วาจาที่สุภาพ ข. การแสดงกิริยาท่าทางที่สุภาพ ค. แต่งกายเหมาะสมกับโอกาส ง. ถูกทุกข้อ	6. สิ่งที่คุณควรปฏิบัติต่อเพื่อนผู้ชายคือข้อใด ก. เป็นเพื่อนคุยที่ดี ข. ร่วมกิจกรรมทำทาง ค. ไม่ปล่อยให้เพื่อนชายล่วงเกิน ง. ถูกทุกข้อ
2. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนที่เหมาะสมในการนัดหมายกับเพื่อนต่างเพศ ก. กำหนดเวลาให้แน่นอนและไปตามเวลาที่นัด ข. ควรนัดหมายในเวลากลางคืนเพราะว่าง ค. ไม่มีการแจ้งล่วงหน้าถ้ามีเหตุขัดข้อง ง. ถ่วงเวลาในการพบปะไว้ให้นานๆ	7. ข้อใดกล่าวถูกต้องในการประพาศิตนผู้ชายต่อเพื่อนผู้หญิง ก. พูดสองแง่สองง่าม ข. พากันไปเที่ยวในเวลากลางคืน ค. รู้จักสังเกตการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของผู้หญิง ง. พูดชมเชยเพื่อนหญิงอยู่เสมอ
3. สิ่งที่คุณควรปฏิบัติต่อผู้หญิงในการสนทนาคือข้อใด ก. ไม่คุยโอ้อวดตนเอง ข. ใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ค. โต้เถียงด้วยวาจารุนแรง ง. ถูกทุกข้อ	8. นักเรียนคิดว่าปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้จากการคบเพื่อนต่างเพศคือข้อใด ก. การแสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม ข. การพูดจาล่วงเกินกันด้วยคำพูด ค. การแต่งกายที่ล่อแหลม ง. ถูกทุกข้อ
4. ถ้าเพื่อนแนะนำให้รู้จักเพื่อนต่างเพศซึ่งนักเรียนไม่เคยรู้จักมาก่อนนักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร ก. เฉยๆ ไม่แสดงกิริยาใด ข. เป็นคู่สนทนาที่ดีกล่าวคำทักทาย ค. นำเรื่องผู้อื่นมาสนทนา ง. คุยเรื่องของตนเอง	9. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับคำกล่าวที่ว่า ชายหญิงที่คบกันจะต้องชอบพอกับกันชั่วชีวิต ก. ไม่เห็นด้วยเพราะชายหญิงอาจจะต้องทำงานร่วมกัน ข. เห็นด้วยเพราะสังคมไทยไม่นิยม ค. เห็นด้วยเพราะชายหญิงที่ไม่ไหนมาไหนด้วยกันส่วนใหญ่เป็นคู่รักกัน ง. ไม่มีความคิดเห็นใดๆ
5. ถ้านักเรียนเห็นวัยรุ่นชายหญิงแต่งเครื่องแบบนักเรียนเดินจงมือกันในที่สาธารณะนักเรียนคิดว่าเขาปฏิบัติตนด้านใดไม่เหมาะสม ก. การไปเที่ยว ข. การนัดหมาย ค. การแสดงกิริยาท่าทาง ง. การให้เกียรติยกย่อง	10. สิ่งที่คุณควรปฏิบัติในการคบหาสมาคมในรูปแบบของความเป็นเพื่อนต่างเพศคือข้อใด ก. เป็นเพื่อนคุยที่ดี ข. การพูดจาเกี้ยวพาราสี ค. ร่วมกิจกรรมทำทาง ง. แต่งกายเหมาะสมกับโอกาส

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศ

1. ง	6. ง.
2. ก	7. ค.
3. ข	8. ง
4. ข	9. ก
5. ค	10. ข

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
ครั้งที่ 12 เรื่องการมีมารยาทในการพูด – การฟัง**

ชื่อเรื่อง   การมีมารยาทในการพูด – การฟัง

ชื่อกิจกรรม   มารยาทที่มีเสน่ห์

- จุดประสงค์**
1.   เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้คำพูดที่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลในโอกาสต่างๆ
  2.   เพื่อให้นักเรียนบอกถึงมารยาทที่ดีในการพูด – การฟังได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1.   คำชี้แจง
2.   คู่มือครู
3.   คู่มือนักเรียน
4.   สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือโดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การมีมารยาทในการพูด – การฟังโดยใช้กิจกรรม “มารยาทที่มีเสน่ห์” แล้วให้นักเรียนฝึกการพูดและการฟังให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลในโอกาสต่างๆ

1.2.2 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม แบ่งโดยให้นักเรียนจับฉลากชื่ออุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีอยู่ 5 ชนิด ได้แก่ ปากกา ดินสอ ไม้บรรทัด ยางลบ กระดาษ ให้นักเรียนที่จับฉลากชื่ออุปกรณ์การเรียนชนิดเดียวกันรวมกลุ่มด้วยกัน

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การมีมารยาทในการพูด – การฟัง โดยใช้กิจกรรม “มารยาทที่มีเสน่ห์” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 แบ่งกลุ่มนักเรียนตามที่กล่าวมาแล้ว

1.3.3 เสนอกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการมีมารยาทในสังคมในการพูด – การฟังโดยใช้กิจกรรม “มารยาทที่มีเสน่ห์” ตามลำดับดังนี้

1.3.3.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.3.3.2 ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง ความมีเสน่ห์ไม่ได้เกิดจากรูปร่างหากเกิดจากบุคลิกภาพที่ดีมีมารยาททั้งกริยาวาจา

1.3.3.3 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 6 คน

1.3.3.4 ครูแจกใบงานให้แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติในประเด็นต่อไปนี้

- สนทนาโต้ตอบระหว่างเพื่อนในการส่งของรับของ
- สนทนาโต้ตอบระหว่างเจ้าของบ้านเมื่อมีแขกมาเยี่ยม
- ขอบใจเพื่อนๆ ที่ไปเยี่ยมระหว่างลาป่วย ขณะนี้สบายดีแล้ว
- การสนทนาของนักเรียน เมื่อช่วยเหลือหญิงชราข้ามถนน
- เป็นการฟังและซักถามในระหว่างที่เพื่อนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

1.3.3.5 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

1.3.3.6 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “มารยาทที่มีเสน่ห์”

1.3.3.7 ครูนำแบบฝึกหัดหลังเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

- 1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่อง การมีมารยาทในการพูด – การฟัง
- 1.4.2 ฉลากคำซื้ออุปกรณ์การเรียน 5 ชนิด
- 1.4.3 ใบงานประกอบกิจกรรม “มารยาทที่มีเสน่ห์”
- 1.4.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “มารยาทที่มีเสน่ห์”

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การมีมารยาทในการพูด – การฟัง โดยใช้กิจกรรม “มารยาทที่มีเสน่ห์” ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

2.1 สาระสำคัญ

การพูดและการฟัง มีความสำคัญยิ่งต่อมนุษย์เรามักจะพบว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในกิจกรรมการทำงานต่างๆ ล้วนแต่เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการพูด และการฟังทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามในการพูดการฟัง มีสิ่งที่เราต้องระลึกอยู่เสมอคือ มารยาท

2.2 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้คำพูดที่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลในโอกาสต่างๆ
2. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงมารยาทที่ดีในการพูด - การฟังได้

2.3 เนื้อหา

มารยาทในการพูดระหว่างบุคคลจะต้องมีการตอบสนองซึ่งกันและกัน บางครั้งคนหนึ่งยอมรับฟังความคิดเห็นของอีกคนหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันก็เสนอข้อคิดของตนเองแก่คู่สนทนา แน่นอนว่าทุกคนพูดได้ แต่การพูดจะดี จะเหมาะสม และเกิดประโยชน์มาน้อยเพียงใด ก็อยู่ที่การพูด บางคนพูดดีมาก เรียกได้ว่าพูดดีเป็นศรีศักดิ์ บางคนพูดชั่วตัวตายทำลายมิตร ฉะนั้นการพูดจึงต้องมีการระมัดระวัง และควรฝึกการพูดกัน มีการสำรวจมารยาท และศึกษาค้นคว้า และควรมีลักษณะเป็นผู้ช่างสังเกต และมีวิจารณญาณว่าจะพูดอะไร เมื่อไร ควรมีเหตุผล และควรพูดมีจังหวะเหมาะสม คือดูเวลาและคู่สนทนาที่และบุคคลด้วย

มารยาทในการฟังในโอกาสต่างๆ เป็นพฤติกรรมทางสังคม ผู้ฟังจำเป็นต้องรักษามารยาทการรักษา มารยาทในการฟังเป็นการแสดงถึงความเคารพที่ผู้ฟังมีต่อผู้พูดและต่อสถานที่อีกด้วย

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นตอนก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

2.4.2.1 ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง ความสำคัญของการพูดและการฟังที่ดี

2.4.3 กิจกรรม

2.4.3.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยให้นักเรียนจับฉลากชื่ออุปกรณ์การเรียนซึ่งมีอยู่ 5 ชนิด ได้แก่ ปากกา ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด กระดาษ ให้นักเรียนจับฉลากชื่ออุปกรณ์การเรียนชนิดเดียวกันรวมกลุ่มด้วยกัน

2.4.3.2 ครูแจกใบงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้

- สนทนาได้ตอบระหว่างเพื่อนในการส่งของรับของ
- สนทนาได้ตอบระหว่างเจ้าของบ้านเมื่อมีแขกมาเยี่ยม

- ขอบใจเพื่อนๆ ที่ไปเยี่ยมระหว่างลาป่วย ขณะนี้ดีแล้ว
- การสนทนาของนักเรียน เมื่อช่วยเหลือหญิงชราข้ามถนน
- เป็นการฟังและซักถามในระหว่างที่เพื่อนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน
- การอวยพรวันเกิดเพื่อน
- การกล่าวต้อนรับคณะผู้มาตรวจเยี่ยมโรงเรียน
- การพูดเชิญชวนให้นักเรียนในโรงเรียนช่วยกันรักษาความสะอาด

2.4.3.3 ครูชี้แจงนักเรียนว่าครูจะให้เรียนเล่าเรื่องที่นักเรียนเตรียมไว้หน้าชั้นเรียน โดยครูและนักเรียนในห้องจะพิจารณาการพูดของนักเรียน

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

2.4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “มารยาทที่มีเสน่ห์”

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

- 2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่อง การมีมารยาทในการพูด – การฟัง
- 2.5.2 ฉลากชื่ออุปกรณ์การเรียน 5 ชนิด
- 2.5.3 ใบงานประกอบกิจกรรม “มารยาทที่มีเสน่ห์”
- 2.5.4 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “มารยาทที่มีเสน่ห์”

2.6 การประเมินผล

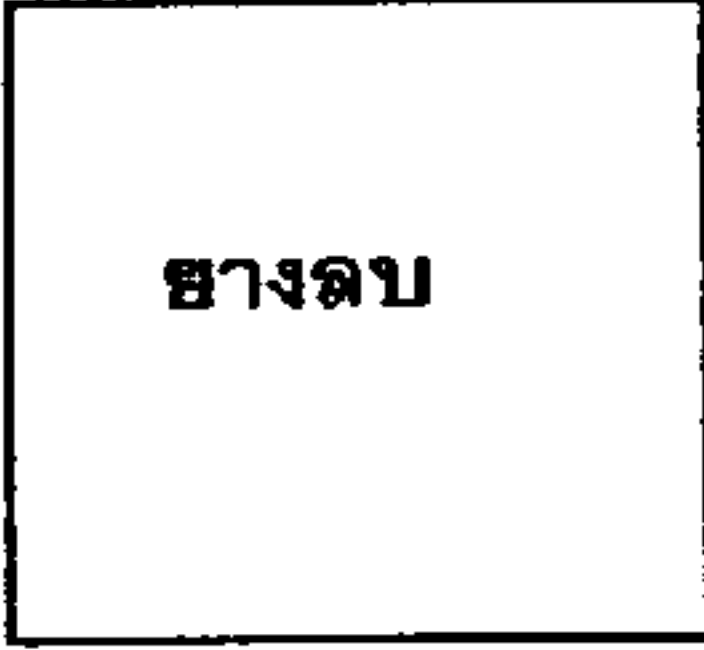
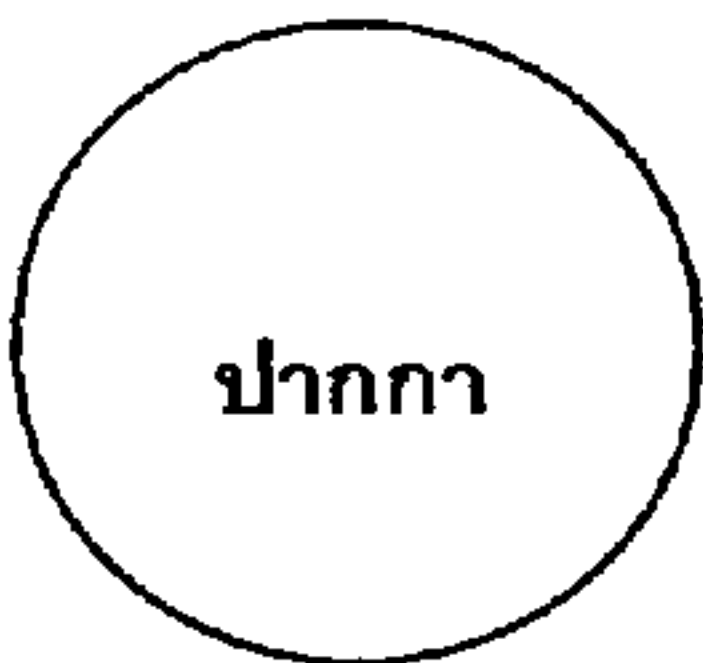
- 2.6.1 แบบสังเกตความสนใจของนักเรียนในการร่วมกิจกรรม
- 2.6.2 แบบฝึกหัดก่อน – หลังการเรียน เรื่องการมีมารยาทในการพูด - การฟัง

2. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การมีมารยาทในการพูด – การฟัง โดยใช้กิจกรรม “มารยาทที่มีเสน่ห์” ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง การมีมารยาทในการพูด – การฟัง
- 3.2 ให้นักเรียนจับฉลากบัตรคำแล้วแบ่งกลุ่มตามชื่ออุปกรณ์การเรียนชนิดเดียวกัน
- 3.3 ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจากใบงาน “มารยาทที่มีเสน่ห์”
- 3.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย
- 3.5 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้นเรียน
- 3.6 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “มารยาทที่มีเสน่ห์” ที่ครูแจกให้
- 3.7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

บัตรฉลากคำชื่ออุปกรณ์การเรียน
(สำหรับแบ่งกลุ่ม)
ปากกา ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด กระดาษ

ใบงานชุดที่ 1 มารยาทที่มีเสน่ห์

(ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
วิชากิจกรรมแนะแนว

เรื่องการมีมารยาทในการพูด - การฟัง)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

มารยาทที่มีเสน่ห์

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากประเด็นต่อไปนี้

1. สันทนาได้ตอบระหว่างเพื่อนในการส่งของรับของ
2. สันทนาได้ตอบระหว่างเจ้าของบ้านเมื่อมีแขกมาเยี่ยม
3. ขอบใจเพื่อนๆ ที่ไปเยี่ยมระหว่างลาป่วย ขณะนี้สบายดีแล้ว
4. การสันทนาของนักเรียน เมื่อช่วยเหลือหญิงชราข้ามถนน
5. เป็นการฟังและซักถามในระหว่างที่เพื่อนรายงานหน้าชั้นเรียน

ใบความรู้ (มารยาทที่มีเสน่ห์)

(ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การมีมารยาทในการพูด - การฟัง)

วิชา กิจกรรมแนะแนว

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

มารยาทที่มีเสน่ห์

มารยาทในการพูด

การพูดระหว่างบุคคลจะต้องมีการตอบสนองซึ่งกันและกันที่เรียกว่ามีปฏิริยาสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังตลอดเวลา เป็นการแสดงไมตรีจิตต่อกัน บางครั้งคนหนึ่งยอมรับฟังความคิดเห็นของอีกคนหนึ่ง ในขณะเดียวกันก็เสนอข้อคิดของตนเองแก่คู่สนทนา จะเห็นว่ามีทั้งการให้และการรับ ซึ่งทำให้ทุกคนเกิดความ สุข สนุกสนาน เกิดความชื่นบาน มารยาทในการพูดระหว่างบุคคลอาจกล่าวเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. เรื่องที่พูดควรเป็นเรื่องที่ทั้ง 2 ฝ่ายมีความสนใจ อาจเป็นข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเป็นเรื่องที่กำลังสนใจ

2. ไม่พูดเรื่องของตนเองมากเกินไปนัก ฟังในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งพูด ไม่สอดแทรกเมื่อเขายังพูดไม่จบ พูดเมื่อถึงโอกาส ไม่ใช่เวลานานเกินไปนักพูดเสริมหรือต่อเติมเพื่อให้การพูดออกกรส

3. พูดตรงประเด็น จะออกนอกเรื่องบ้างก็เพียงเล็กน้อย พอผ่อนคลายอารมณ์

4. เคารพในความคิดเห็นผู้อื่นตามสมควร ไม่พยายามข่มให้ผู้อื่นเชื่อถือหรือคิดเห็นเหมือนตน หรือแสดงว่าตนรู้ดีกว่าผู้ร่วมสนทนา

5. ไม่ถามคำถามที่เป็นเรื่องส่วนตัว ซึ่งทำความลำบากใจให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง

6. ในการพูดต้องคำนึงถึงโอกาสและสถานการณ์ เช่น ขณะรับประทานอาหารไม่ควรพูดถึงเรื่องที่น่าเกลียด ในงานมงคลไม่ควรพูดเรื่องเศร้าโศก ถ้าไปเยี่ยมผู้ป่วยไม่ควรพูดเรื่องวิตกกังวล

7. หลีกเลี่ยงการกล่าวร้าย หรือนินทาผู้อื่นหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่แสดงการดูหมิ่นผู้ที่เราพูดด้วย ในขณะที่ต้องวางตัวให้สุภาพเรียบร้อย ไม่แสดงท่าทียกตนข่มท่าน หรือแสดงกิริยาท่าทางที่ดูเหมือนอีกฝ่ายหนึ่งด้อย

8. ควบคุมอารมณ์ในขณะที่สนทนา หลีกเลี่ยงคำโต้แย้งที่รุนแรง เช่น “คุณพูดผิด” สร้างบรรยากาศที่ดีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แสดงไมตรีจิตด้วยการทักทายปราศรัย สนใจทุกข์ สุข และแสดงความจริงใจเป็นการสร้างมิตรภาพ

9. ไม่ใช้คำหยาบคายใช้ภาษาที่สุภาพ เพราะไม่เป็นมงคลแก่ผู้พูดและผู้ฟัง ขำจะทำให้ติดเป็นนิสัย

10. ใช้เสียงดังพอสมควร ไม่ตะโกนหรือใช้น้ำเสียงกระด้าง เป็นกิริยาที่ไม่น่าชมอย่างยิ่ง ถ้ามีผู้ใหญ่อยู่ที่นั่นยิ่งเป็นการแสดงความไม่สุภาพ ไม่เคารพผู้ใหญ่ ขาดการสำรวม จะบั่นทอนบุคลิกภาพที่ดีอย่างน่าเสียดาย

11. ขณะที่พูด ควรมองหน้าหรือสบตาอีกฝ่ายหนึ่ง

12. การเจรจาไพเราะ มีหางเสียง ครับ หรือ ค่ะ ที่ฟังรื่นหูผู้ฟังก็จะนิยมยินดี

13. หักกล้าวคำขอบคุณและขอโทษ ให้เป็นนิสัย เป็นการสร้างเสน่ห์ให้กับตนเอง การกล้าวคำขอบคุณ แก่ผู้มีไมตรีจิต เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แม้ในเรื่องเล็กน้อยก็เป็นสิ่งควรกระทำหรือกล้าวคำขอโทษให้ชิน ย่อมเป็นผลดีแก่ตนเองทั้งสิ้น

14. ฝึกทำทางประกอบการพูดให้เหมาะสมอย่ายกมือให้ขวักไขว่หรือแสดงท่าประกอบอยู่ตลอดเวลา เพราะไม่ได้เป็นการแสดงละคร

15. หลีกเลี้ยงการแย่งกันพูด นอกจากจะไม่น่าดูแล้วยังหมดโอกาสที่จะฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

มารยาทในการฟัง

เนื่องจากฟังในโอกาสต่างๆ เป็นพฤติกรรมทางสังคม ยกเว้นการฟังจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผู้ฟังอยู่โดยลำพัง ผู้ฟังจึงจำเป็นต้องรักษามารยาทเพื่อมิให้รบกวนสมาธิของผู้ที่กำลังพูดให้ฟังอยู่นั้นด้วย นอกจากนี้การรักษามารยาทในขณะที่ฟังยังเป็นการแสดงถึงความเคารพที่ผู้ฟังมีต่อผู้พูดและต่อสถานที่อีกด้วย มารยาทเช่นนี้คือเครื่องหมายของความเป็นผู้มีวัฒนธรรมดีงามต่อไปนี้จะได้ชี้ให้เห็นถึง มารยาทที่เราควรรักษาไว้เสมอตามโอกาสต่างๆ

1. เมื่อฟังอยู่เฉพาะหน้าผู้ใหญ่หรือผู้อื่นผู้ฟังพึงสำรวมกิริยาสวดตามผู้พูดเป็นระยะแต่ไม่จ้องหน้า ไม่ชิงพูดก่อน ที่คู่สนทนาพูดจบความ ถ้าฟังไม่เข้าใจควรถามเมื่อผู้พูดจบกระแสความ

2. เมื่อฟังผู้อื่นพูดในที่ประชุมไม่ควรกระซิบพูดกับคนที่อยู่ข้างเคียง ไม่ทำธุระส่วนตัวอย่างอื่น ๆ ไม่ควรพูดแซงขึ้นต้องฟังจนจบแล้วจึงให้สัญญาณขออนุญาต เช่น การยกมือ

3. เมื่อไปดูภาพยนตร์หรือชมละคร ไปฟังดนตรีหรือฟังการพูดในที่ประชุม ไม่ควรกระทำการใดๆ ที่ก่อความรำคาญให้แก่บุคคลที่ชม หรือฟังอยู่ด้วย ข้อควรระวังคือ พูดติดต่อกันก็จะเกิดเสียงดัง รักษาความสงบไม่พูดคุยนินทาวิจารณ์เรื่องที่ดูหรือกำลังฟังอยู่ การพูดแม้แต่จะค่อยแต่ถ้าหลายคนพูดติดต่อกันก็จะเกิดเสียงที่ก่อความ รำคาญได้ ไม่ทำเสียงอื่นๆ เช่น รับประทานอาหารของขบเคี้ยวที่มีเสียงดัง ไม่นำอาหารหรือวัตถุที่มีกลิ่นแรงหรือน้ำรั้งเปียกเข้าไปในสถานที่นี้ไม่เดินเข้าออกบ่อยๆ ถ้าจำเป็นจะต้องทำเช่นนั้นควรเลือกที่นั่งซึ่งอยู่ริมหรือใกล้ประตูทางเดิน

แบบฝึกหัดเรื่อง มารยาทในการพูด – การฟัง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. ฉันชอบพูดเสียงดังเพราะโก้ ข. กับคนที่ด้อยกว่าฉันจะพูดยกย่องตนเองเสมอ ค. ฉันไม่เคยชี้หรือตะโกนข้ามศีรษะผู้อื่น ง. กับคนที่ไม่รู้จักรัฉันจะไม่ทักทายทั้งสิ้น	6. เมื่อนักเรียนฟังผู้ใหญ่พูดควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. ขณะฟังรับประทานของขบเคี้ยวจะได้ไม่เหงา ข. สำรวมกิริยาท่าทาง ค. วิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่กำลังฟัง ง. ชิงพูดก่อนกลัวจะลืมเรื่องที่อยากจะพูด
2. ข้อใดที่เรียกว่ามีมารยาทในการพูด ก. เวลาพูดฉันชอบพูดเสียงดังๆ ข. ฉันคิดก่อนพูดทุกครั้ง ค. ฉันชอบพูดเรื่องที่ฉันอยากจะพูด ง. ฉันชอบถามคำถามที่เป็นเรื่องส่วนตัว	7. ข้อใดปฏิบัติถูกต้องขณะฟังผู้อื่นพูดในที่ประชุม ก. กระซิบพูดกับคนที่อยู่ข้างเคียง ข. ขณะฟังนั่งประดิษฐ์สิ่งของด้วย ค. ตั้งใจฟังและจดความสำคัญไว้ ง. ถูกทุกข้อ
3. ข้อใดต่อไปนีที่เรียกว่าพูดโดยคำนึงถึงโอกาสและสถานการณ์ ก. สมชายพูดเรื่องน่าเกลียดขณะรับประทานอาหาร ข. นิสาทพูดเรื่องการเกิดอุบัติเหตุในงานแต่งงาน ค. นภาพรไปเยี่ยมเพื่อนที่โรงพยาบาลก็จะพูดแต่เรื่องเจ็บป่วย ง. วณิดาพูดเรื่องบุญกุศลในงานบวช	8. เมื่อนักเรียนไปชมดนตรีหรือละครนักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. ไม่นำอาหารหรือวัตถุที่มีกลิ่นเหม็นเข้าไปในสถานที่นั้น ข. เดินเข้าออกบ่อยๆ ค. ทำเสียงอื่นๆ รบกวน ง. หยอกล้อกับเพื่อนตลอดเวลา
4. มารยาทที่ดีทางวาจาข้อใด ก. มะลิพูดจาไพเราะมีหางเสียง ข. สมศักดิ์ชอบแหยงเพื่อนพูด ค. สมฤดีพูดแล้วทำท่าประกอบยกมือขำก๊ำ ง. กุหลาบพูดโดยไม่มองหน้าเพื่อน	9. การพูดจะเกิดประโยชน์มากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับปัจจัยข้อใด ก. เวลาสถานที่และบุคคล ข. ความพอใจในการพูด ค. อยู่ที่มีการฟัง ง. พูดในสิ่งที่ตนเองสนใจ
5. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรในการพูดที่ดี ก. พูดเรื่องที่ทั้ง 2 ฝ่ายมีความสนใจ ข. พูดตรงประเด็นนอกเรื่องบ้างเล็กน้อย ค. สร้างบรรยากาศที่ดีในการพูด ง. ถูกทุกข้อ	10. มารยาทในการฟังที่นักเรียน ควรรักษาไว้เสมอตามโอกาสต่างๆ คือข้อใด ก. มารยาทในการเข้าไปฟังดนตรี ข. มารยาทในการฟังผู้อื่นพูด ค. มารยาทในการฟังเมื่ออยู่เฉพาะหน้าผู้ใหญ่ ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่องการมีมารยาทในการพูด - การฟัง

1. ค	6. ข
2. ข	7. ค
3. ง	8. ก
4. ก	9. ก
5. ง	10. ง

**โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
ครั้งที่ 13 เรื่องการทำงานร่วมกันกับเพื่อน**

ชื่อเรื่อง   การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

ชื่อกิจกรรม   ร่วมงานประสานใจ

จุดประสงค์

1.   เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำงานร่วมกันกับเพื่อนได้
2.   เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงผลดีของการให้ความร่วมมือกับเพื่อนและผลเสียของการไม่ให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงาน

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1.   คำชี้แจง
2.   คู่มือครู
3.   คู่มือนักเรียน
4.   สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว **คู่มือครู และคู่มือ** นักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครูโดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “ร่วมงานประสานใจ”

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “ร่วมงานประสานใจ” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “ร่วมงานประสานใจ”

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียนว่าในขณะที่ครูให้งานนักเรียนทำเป็นกลุ่ม ถ้านักเรียนไม่ให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่มฯ การกระทำของนักเรียนเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

1.3.2.3 ครูเล่าเรื่อง สถานการณ์จำลอง เรื่อง “ร่วมงานประสานใจ”

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาท ครูแจกสถานการณ์จำลองและบทบาทให้กับผู้แสดง เพื่อทำการศึกษาระหว่างการแสดงให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง จัดฉากให้เหมือนสถานการณ์จริง และให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง “ร่วมงานประสานใจ”

1.3.2.5 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรมนี้

1.3.2.6 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ร่วมงานประสานใจ”

1.3.2.7 ครูนำแบบฝึกหัดหลังเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่อง “การทำงานร่วมกันกับเพื่อน”

1.4.2 ใบงานประกอบกิจกรรม “ร่วมงานประสานใจ”

1.4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ร่วมงานประสานใจ”

1.4.4 เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง “ร่วมงานประสานใจ”

1.4.5 วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาท เช่น โต๊ะ เก้าอี้ แจกันดอกไม้ รูปภาพสิ่งเสพติด สมุดภาพ สีเมจิก สีไม้

1.4.6 บัตรฉลากคำชื่อตัวพยัญชนะไทย 2 ตัว

คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อนโดยใช้กิจกรรม “ร่วมงานประสานใจ” ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

การทำงานร่วมกันกับเพื่อนควรให้ความร่วมมือกันอย่างเต็มที่ เพราะการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ควรแบ่งหน้าที่รับผิดชอบและมีหลักในการทำงาน

2.2 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกประโยชน์ของการทำงานร่วมกันได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องในการทำงานร่วมกันกับเพื่อน

2.3 เนื้อหา

การรู้จักปฏิบัติตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น นอกจากจะทำให้งานบรรลุผลสำหรับตามจุดหมายที่ตั้งไว้แล้ว ยังก่อให้เกิดความรู้สึกกับตนเองในแง่ที่ว่าตนมีคุณค่ามีส่วนช่วยให้งานนั้นสำเร็จ สุขภาพ ทางกาย และจิตก็ดีตามไปด้วย ฉะนั้น ผลที่อาจจะเกิดขึ้นจากความขัดแย้งในการทำงาน เช่น ความท้อแท้ใจ หรือความเบื่อหน่ายต่องานย่อมจะไม่เกิดขึ้น

ในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ถ้าเราต้องการให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและตรงตามจุดหมายที่ตั้งไว้ เราควรปฏิบัติตนดังต่อไปนี้

1. ร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ
2. ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
3. ขยันและอดทนเพราะงานบางอย่างต้องใช้ความอดทน
4. ยอมรับความจริงที่ว่าทุกคนมีความแตกต่างกัน
5. มีความเสียสละและตั้งใจอย่างจริงจัง
6. มีมนุษยสัมพันธ์ดีกับผู้อื่น

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดลองก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

2.4.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนให้นักเรียนทำ

2.4.2.2 ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องความสำคัญในการทำงานร่วมกันกับเพื่อนว่าขณะที่ครูให้งานนักเรียนทำเป็นกลุ่ม ถ้านักเรียนไม่ให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่มได้แก่ ไม่ช่วยเพื่อนทำงาน ไม่แสดงความคิดเห็นในการทำงาน ปฏิเสธเพื่อนเมื่อได้รับมอบหมายงาน ฯลฯ การกระทำของนักเรียนเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูเล่าเรื่อง สถานการณ์จำลอง เรื่อง “ร่วมงานประสานใจ”

2.4.3.2 ครูให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาท ครูแจกเอกสารสถานการณ์จำลองและบทบาทให้กับผู้แสดง จัดฉากให้เหมือนสถานการณ์จริง และให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง “ร่วมงานประสานใจ” ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลา 10 นาที สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจดูเป็นผู้สังเกตการณ์

2.4.3.3 เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสถานการณ์จำลอง เรื่อง “ร่วมงานประสานใจ” เสร็จแล้วครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทบทวน และวิเคราะห์ประสบการณ์ต่างๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรม โดยเน้นที่กระบวนการของการแสดงแล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าเรียน

2.4.3.4 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระและข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลอง เรื่อง “ร่วมงานประสานใจ”

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมและผลดีของการให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่มว่าการให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่ม ต้องอาศัยความพร้อมเพียงโดยทุกคนต้องเอาใจใส่ต่องาน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา นอกจากนี้ถ้างานสำเร็จหรือผิดพลาดไป ก็ต้องพร้อมที่จะรับผิดชอบ มิใช่โทษคนใดคนหนึ่ง และร่วมกันปรับปรุงแก้ไขงานของกลุ่ม

2.4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ร่วมงานประสานใจ”

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนเรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

2.5.2 ใบงานประกอบกิจกรรม “ร่วมงานประสานใจ”

2.5.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ร่วมงานประสานใจ”

2.5.4 เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง “ร่วมงานประสานใจ”

2.5.5 วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดง เช่น โต๊ะ เก้าอี้ แจกันดอกไม้ รูปภาพสิ่งเสพติด สีเมจิก สีไม้ สมุดภาพ

2.5.6 บัตรฉลากคำชื้อพยานะ 2 ตัว

2.6 การประเมินผล

2.6.1 สังเกตความสนใจ การอภิปราย การแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามของนักเรียนในการร่วมกิจกรรม

2.6.2 ประเมินผลจากแบบฝึกหัดก่อน – หลังการเรียน เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง การทำงาน
ร่วมกันกับเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “ร่วมงานประสานใจ” ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

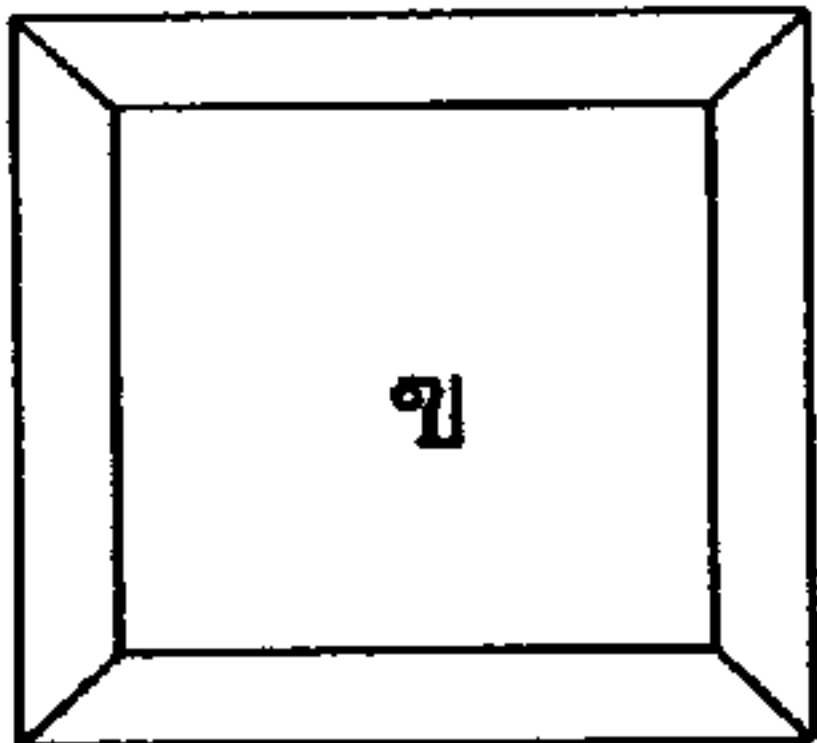
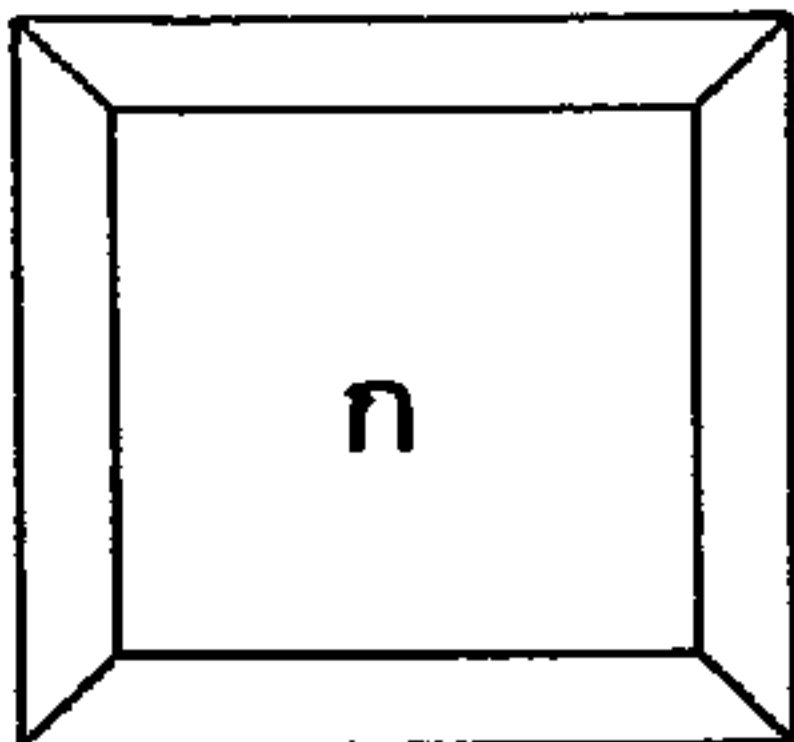
- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่องการทำงานร่วมกันกับเพื่อน
- 3.2 ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาท จากเอกสารสถานการณ์จำลอง
- 3.3 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์
ประสบการณ์ต่างๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรม
- 3.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียนในหัวข้อที่กำหนดไว้ใน
ใบงาน
- 3.5 ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ร่วมงานประสานใจ” ที่ครูแจกให้
- 3.6 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง “ร่วมงานประสานใจ

- ฉากที่ 1**
- ครูอุทุม ในชั่วโมงสุดท้ายก่อนเลิกเรียนวิชาสุขศึกษา ชั้น ม.3/2
ครูอุทุมให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำงานเกี่ยวกับสิ่งเสพติดชนิดต่างๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว
วันนี้ครูจะให้นักเรียนร่วมมือกันทำรายงานกลุ่มเกี่ยวกับสิ่งเสพติด ให้นักเรียน
แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดเลือกสิ่งเสพติดกลุ่มละ 1 ชนิด พร้อม
ทั้งวาดภาพประกอบ โดยให้นักเรียนปรึกษากันเองว่าจะทำรายงานสิ่งเสพติดชนิดใด ใคร
จะเป็นคนค้นคว้าหาเอกสาร ใครจะเป็นคนเขียน วาดภาพ ระบายสี หรือตกแต่งรายงาน
กลุ่มให้สวยงามน่าสนใจ นักเรียนแบ่งหน้าที่ แบ่งงานกันทำเอง เมื่อนักเรียนแบ่งกลุ่ม
และตกลงจะเลือกเขียนสิ่งเสพติดชนิดใดได้แล้ว ให้ส่งตัวแทนออกมาจับอุปกรณ์และมา
บอกครูว่าจะทำรายงานสิ่งเสพติดเรื่องอะไร จะได้ไม่ซ้ำกัน ในแต่ละกลุ่ม ใครมีอะไร
สงสัยจะถามครูบ้าง
- ปรกรณ์ (ยกมือขึ้นถาม) แล้วเขียนคำขวัญต่อต้านสิ่งเสพติดด้วยไหมครับ
ครูอุทุม (ยิ้มและพยักหน้ารับ) ดีมากครับ (แล้วบอกให้นักเรียนแบ่งกลุ่มลงมือทำงาน)
- ฉากที่ 2**
- ครูอุทุม หลังจากที่ครูสั่งให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มแล้ว นักเรียนได้แบ่งหน้าที่กันทำงาน และ
ขณะที่นักเรียนทำงาน ครูอุทุมก็จะเดินสำรวจดูการทำงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
พร้อมทั้งให้คำแนะนำ
- ครูอุทุม (ยิ้มและพูดชม) กลุ่มของปรกรณ์กับกลุ่มของดวงพร ตั้งใจร่วมมือกันทำงานดีมาก
(มองต่อไปยังกลุ่มต่อไป) อ้าว กลุ่มของนางลักษณ์ทำไมไม่ช่วยกันทำงาน แล้วเมื่อไหร่จะ
เสร็จซะที
- นางลักษณ์ คุณครูคะ วิเชียรกับวินัยเอาแต่เล่นกัน ไม่ช่วยกันคิดไม่ช่วยกันทำเลยคะ
ครูอุทุม (หันไปที่วิเชียรกับวินัย) ถ้าเธอไม่ร่วมมือกับเพื่อนทำรายงาน เธอก็จะไม่ได้
คะแนนและกลับบ้านช้ากว่ากลุ่มอื่น (ก้มดูนาฬิกาที่ข้อมือ) นักเรียนเหลือเวลาอีก 5
นาที กลุ่มไหนทำเสร็จเรียบร้อยแล้วนำรายงานมาส่งครูและกลับบ้านได้ (กลุ่มของปรกรณ์
และดวงพรทำเสร็จแล้วนำรายงานมาส่งครู)
- ฉากที่ 3**
- ครูอุทุม ในตอนท้ายชั่วโมง กลุ่มที่ทำงานเสร็จแล้วเตรียมส่งงาน ส่วนกลุ่มที่ยังไม่เสร็จ
ต่างก็ช่วยกันทำ ยกเว้น กลุ่มของนางลักษณ์
- วิเชียร (หันไปมองกลุ่มอื่นที่ส่งรายงาน) แล้วพูดขอโทษนางลักษณ์และเพื่อนในกลุ่ม
“ขอโทษที่ทำให้กลุ่มของเรากลับบ้านช้า ให้ช่วยอะไรบ้างละ”
- นางลักษณ์ (ยิ้มให้วิเชียร) ไม่เป็นไรหรอก พวกเราช่วยกันทำงานเดี๋ยวก็เสร็จ เธอเอาภาพไป
ระบายสีและเขียนคำขวัญ
- วิเชียร ตกลง เราจะรีบทำให้เสร็จเร็วๆ (แล้วหันไปทางวินัย) วินัย (เรียกเสียงดัง) มัวอ่าน
การ์ตูนอยู่ได้ มาช่วยกันเร็ว เดี่ยวจะได้คะแนน แถมยังกลับบ้านช้าอีกด้วยนะ
- วินัย พวกเธอทำไปเถอะ ขอให้ฉันอ่านการ์ตูนให้จบก่อนนะ กำลังมันเลย
- วิเชียร ถ้าเธอไม่ร่วมมืองานของเราจะเสร็จได้อย่างไร กันละ

นางลักษณ์	(ยกมือขึ้น) กลุ่มหนูคะยังทำไม่เสร็จ
ครูอุดม	ทำต่อไปจนกว่าจะเสร็จแล้วเอารายงานมาส่งครูภายในวันนี้จึงจะกลับบ้านได้
วินัย	(เห็นเพื่อนๆ ช่วยกันทำงาน ก็นึกละอายใจที่ตนเองเอาเปรียบเพื่อน เพราะแอบอ่านการดูนอยู่ได้โต๊ะ) นั่งคิดในใจว่า นี่ถ้าเราช่วยเพื่อทำงาน งานของกลุ่มเราคงเสร็จแล้ว นี้เลยกลับบ้านช้าเลยถูกแม่ดุแน่ๆเลยวันนี้

บัตรฉลากคำชื่อพยานุชพะไทย
(สำหรับแบ่งกลุ่ม 2 กลุ่ม)
ก ข

ใบงานชุดที่ 1 “ร่วมงานประสานใจ

(ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องการทำงานร่วมกันกับเพื่อน)
 วิชากิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายหัวข้อต่อไปนี้และส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

1. ถ้านักเรียนเป็นวินัย นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างวินัยหรือไม่ เพราะอะไร
2. การกระทำของวิเชียรกับวินัยเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. ถ้านักเรียนทุกคนมีลักษณะเช่นเดียวกับวินัย จะเป็นอย่างไร
4. การที่กลุ่มของนางลักษณะทำงานไม่เสร็จ เพราะอะไร และมีผลเป็นอย่างไร

ใบความรู้ (ร่วมงานประสานใจ)

(ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม
วิชา กิจกรรมแนะแนว

เรื่องการทำงานร่วมกันกับเพื่อน)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ร่วมงานประสานใจ

การรู้จักปฏิบัติตนในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น นอกจากจะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จตามจุดหมายที่ตั้งไว้แล้ว ยังก่อให้เกิดความรู้สึกกับตนเองในแง่ที่ว่าตนมีคุณค่าที่มีส่วนช่วยให้งานนั้นสำเร็จ สุขภาพ ทางกาย และจิตก็ดีตามไปด้วย ฉะนั้นผลที่อาจจะเกิดจากความขัดแย้งในการทำงาน เช่น ความท้อแท้ใจ หรือความเบื่อหน่ายต่องานย่อมจะไม่เกิดขึ้น นักเรียนคงเคยได้ชมกีฬาฟุตบอล จะเห็นว่าทีมฟุตบอลใดที่มีชัยชนะ เป็นผู้เล่น ในทีมรู้จักเล่น หรือปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีม หากบุคคลใดบุคคลหนึ่งในทีมไม่รู้จักเล่น หรือปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีม หากบุคคลใดบุคคลหนึ่งในทีมไม่รู้จักวิธีการปฏิบัติตนในการทำงานร่วมกันหรือประสานงาน เช่นอยากจะแสดงความสามารถเพียงคนเดียวไม่ยอมปล่อยลูกไปให้ผู้อื่นบ้าง หรือทำงานผิดหน้าที่ผิดตำแหน่งของตนหรือเล่นไม่เต็มความสามารถ สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นอุปสรรคทำให้พ่ายแพ้ได้และนั้นย่อม หมายความว่า งานนั้น ไม่สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ถ้าเราต้องการให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและตรงตามจุดหมายที่ตั้งไว้ เราควรจะต้องปฏิบัติตนดังต่อไปนี้

1. ร่วมทำงานด้วยความเต็มใจและกระทำให้เต็มความสามารถทั้งกำลังกาย กำลังความคิด
2. ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันในกลุ่มอย่ายึดถือเอาความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่ แต่เพียงอย่างเดียว
3. ขยันและอดทนเพราะงานบางอย่างต้องใช้ความอดทนอย่างมากที่ต้องเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ หรือต้องอดทนต่อระยะเวลา หรือต่อคำตำหนิของผู้อื่น
4. ยอมรับความจริงที่ว่าทุกคนมีความแตกต่างกัน ฉะนั้นการทำงานใดก็ตาม การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา การไม่ยกตนข่มท่านและเห็นว่าทุกคนมีคุณค่าจะช่วยให้งานสำเร็จไปด้วยดี
5. มีความเสียสละและตั้งใจทำงานอย่างจริงจัง
6. มีมนุษยสัมพันธ์ดีกับผู้อื่น

แบบฝึกหัดเรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ในกรณีที่นักเรียนได้รับมอบหมายให้ทำความสะอาดห้องเรียนนักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร ก. ทำทุกครั้งเป็นหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ข. ทำเป็นบางครั้งเพราะไม่ว่าง ค. ทำเพราะครูดู ง. ไม่เคยทำเลย	6. ถ้าในการทำงานร่วมกันสมาชิกในกลุ่มไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นและการกระทำซึ่งกันและกันผลที่คาดว่าจะได้รับเป็นอย่างไร ก. งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี ข. ทุกคนทำงานเต็มความสามารถ ค. งานทุกอย่างไม่ประสบความสำเร็จ ง. สมาชิกทุกคนกล้าเผชิญปัญหา
2. ข้อใดพึงกระทำในการทำงานร่วมกัน ก. งานบางอย่างทำคนเดียวได้ ข. ร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ ค. อยากแสดงความสามารถคนเดียว ง. ถูกทุกข้อ	7. สิ่งใดต่อไปนี้ เป็นอุปสรรคต่อการทำงานร่วมกัน ก. ทำงานไม่ตรงหน้าที่ ข. ทำงานไม่เต็มความสามารถ ค. อยากจะแสดงความสามารถคนเดียว ง. ถูกทุกข้อ
3. ข้อใดไม่พึงกระทำในการทำงานร่วมกัน ก. นทียอมรับฟังความคิดเห็นต่อเพื่อน ข. สนุกตั้งใจทำงานอย่างจริงจัง ค. รับผิดชอบงานกับทุกคนในกลุ่ม ง. วลีขอมือชื่อในการส่งงานโดยไม่ได้ทำงาน	8. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับคำกล่าวที่ว่าคนเราสามารถทำงานตามลำพังคนเดียวโดยไม่ต้องสื่อสารกับใคร ก. งานจะสำเร็จด้วยดีเพราะไม่มีใครรบกวน ข. งานจะไม่บรรลุผลเท่าที่ควรจะเป็น ค. ทำงานคนเดียวจะได้ไม่มีใครตำหนิ ง. บางครั้งการติดต่อสื่อสารก็ทำให้เบื่อกว่า
4. ถ้าเพื่อนภายในกลุ่มที่จะต้องทำงานร่วมกันทะเลาะวิวาทกันนักเรียนควรทำอย่างไร ก. อยู่เฉยๆ ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น ข. ฟ้องอาจารย์ว่าเพื่อนไม่ให้ความร่วมมือ ค. ช่วยไกล่เกลี่ยให้เพื่อนเข้าใจกัน ง. อยากทะเลาะก็ทะเลาะไป	9. การรู้จักให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีประโยชน์อย่างไร ก. งานบรรลุผลสำเร็จ ข. มีมนุษยสัมพันธ์ดีกับผู้อื่น ค. ทำให้เป็นผู้ที่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ง. ถูกทุกข้อ
5. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรในคำกล่าวที่ว่าทำงานร่วมกันต้องมีการปรึกษากัน ก. จำเป็นต้องมีการวางแผนร่วมกัน ข. ไม่จำเป็นต้องวางแผนเพราะทุกคนมีความสามารถ ค. ปรึกษาก็ได้ไม่ปรึกษาก็ได้ ง. ไม่จำเป็นต้องปรึกษาใคร	10. การขัดแย้งในการทำงานมีสาเหตุมาจากอะไร ก. ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ข. ร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ ค. เผชิญกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ง. ตั้งใจทำงานอย่างจริงจัง

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่องการทำงานร่วมกันกับเพื่อน

1. ก	6. ค
2. ข	7. ง
3. ง	8. ข
4. ค	9. ง
5. ก	10. ก

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
ครั้งที่ 14 เรื่องปัจเจกนิเทศ

ชื่อเรื่อง

ปัจจัยฉันทิเทศ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงสิ่งที่ได้รับการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอน
กิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อกล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วน
ตัวและสังคม

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนการปัจฉิมนิเทศครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการปัจฉิมนิเทศ

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ โดยให้นักเรียนร่วมกับครูอภิปรายเกี่ยวกับการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

1.2.2 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุป สิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงถึงการเรียนด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ ให้นักเรียนทราบ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องปัจฉิมนิเทศ ตามลำดับดังนี้

1.3.2.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวไปในชีวิตประจำวันประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

1.3.2.2 ครูสรุปผลการเรียนรู้เกี่ยวกับการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ให้นักเรียนฟังและกล่าวปิด

1.4 สิ่งที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 สรุปผลการเรียนรู้

1.4.2 แบบฝึกหัดหลังการเรียนกิจกรรมแนะแนวด้านสังคม

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรม ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องปัจเจกนิเทศ ใช้เวลา 1 คาบ 50 นาที

2.1 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกถึงสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมได้ถูกต้อง
2. เพื่อกล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

2.3 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนและให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวด้านสังคม

2.4.2 ขั้นกิจกรรม

2.4.2.1 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นรูปตัวยู โดยครูนั่งตรงหัวตัวยู

2.4.2.2 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

2.4.2.2.1 การนำความรู้ที่ได้รับ จากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.4.2.2.2 ประโยชน์ที่ได้รับ จากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

1.4.2 ขั้นสรุป

2.4.3.1 ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

2.4.3.2 ครูสรุปผลการเรียนรู้เกี่ยวกับการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ให้นักเรียนฟัง

2.4.3.3 ครูกล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

2.4 สื่อ - อุปกรณ์

2.4.1 สรุปผลการเรียนรู้

2.4.2 แบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวด้านสังคม

2.5 การประเมินผล

2.5.1 สังเกตจากความสนใจ การซักถาม การตอบคำถามและการร่วมอภิปราย

2. คู่นักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนนั่งเป็นรูปตัวยู
- 3.2 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
- 3.3 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
  - 3.3.1 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมไปใช้ในชีวิตประจำวัน
  - 3.3.2 ประโยชน์ที่ได้รับ จากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
- 3.4 ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

ภาคผนวก ข
ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 5 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ของ
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

คนที่/ชุด	1		2		3		4		5		6	
คะแนน	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	7	8	8	10	8	9	8	9	7	8	7	10
2	8	8	9	10	8	9	7	9	7	7	7	9
3	7	9	8	10	7	8	9	9	8	9	8	8
4	6	8	7	9	7	8	9	9	9	9	8	9
5	7	7	7	8	8	8	9	10	8	8	9	10
6	7	8	7	8	8	8	8	8	7	8	7	8
7	8	9	8	8	7	8	7	10	8	8	6	9
8	6	10	8	10	9	10	8	10	9	9	9	10
9	7	8	6	7	9	9	8	10	8	9	8	10
10	7	9	7	8	8	8	7	8	9	10	9	9
11	8	9	7	8	7	7	8	8	9	9	7	8
12	8	9	8	9	7	7	9	9	8	9	7	9
13	6	9	7	8	8	8	8	9	8	9	9	10
14	8	10	7	8	7	8	9	10	8	8	9	10
15	8	10	7	9	6	8	8	8	8	9	8	9
16	9	10	7	8	7	8	8	8	9	10	7	8
17	7	8	8	9	7	9	9	8	9	9	7	7
18	7	10	8	9	8	9	8	9	7	9	8	8
19	9	10	9	10	9	10	8	8	8	8	9	8
20	7	8	8	10	9	9	8	8	8	8	8	9
21	6	9	8	9	8	8	8	8	8	9	8	9
22	8	8	7	8	7	7	8	9	8	10	7	8
23	7	7	7	7	7	9	9	9	8	10	8	9
24	7	9	6	8	9	10	8	9	7	9	8	8
25	8	9	7	8	8	9	7	8	6	8	7	7
26	7	8	9	9	7	8	7	8	7	8	7	8
27	8	9	7	7	6	8	9	10	8	9	8	9
28	8	8	7	8	8	9	8	8	7	8	8	10
29	9	10	8	9	8	8	7	8	7	8	8	9
30	7	9	9	10	8	8	8	9	8	10	8	9
รวม	222	263	226	259	230	252	242	264	237	262	234	264
$\bar{X}$	7.40	8.77	7.53	8.63	7.67	8.40	8.07	8.80	7.90	8.77	7.80	8.80
S.D	0.86	0.90	0.82	0.96	0.84	0.81	0.69	0.76	0.80	0.82	0.81	0.89

ตาราง 5 (ต่อ)

คนที่/ชุด	7		8		9		10		11		12	
คะแนน	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	7	7	7	8	7	8	7	8	8	8	8	9
2	7	8	8	9	6	8	8	10	9	10	8	8
3	8	9	8	10	8	9	8	8	10	10	9	10
4	8	9	8	8	9	10	8	8	8	8	8	8
5	8	8	7	7	9	10	8	9	9	10	8	9
6	9	10	7	8	7	7	9	10	8	9	8	8
7	8	9	8	9	8	8	9	9	7	9	8	9
8	8	9	8	8	8	9	7	7	7	7	7	8
9	8	9	7	8	8	9	8	10	8	8	6	7
10	8	10	7	7	9	10	8	8	6	7	8	9
11	9	10	8	8	7	8	8	10	8	8	8	9
12	8	9	8	9	7	8	8	10	8	8	8	10
13	7	9	9	8	8	9	7	8	8	8	9	9
14	7	8	7	8	8	9	7	8	8	9	7	8
15	7	8	7	8	8	9	7	8	8	9	10	9
16	7	7	9	8	8	8	8	9	7	8	8	9
17	8	8	8	9	7	8	8	9	7	8	8	10
18	8	9	7	9	9	9	7	7	8	8	8	10
19	7	9	6	8	9	9	8	8	8	9	7	9
20	7	10	7	8	8	9	8	8	8	8	8	8
21	8	9	8	9	8	9	6	9	8	9	7	7
22	8	8	8	9	7	8	7	7	7	9	8	8
23	7	9	7	8	7	8	8	8	7	9	6	8
24	9	10	8	7	7	7	7	8	8	8	8	8
25	8	9	8	9	8	8	6	9	8	9	8	9
26	8	9	7	9	8	8	8	10	7	8	7	8
27	8	8	6	8	7	8	6	7	7	7	6	8
28	7	7	7	8	7	8	7	8	8	8	8	9
29	8	9	8	8	8	9	8	8	8	8	9	9
30	7	8	8	8	7	8	7	8	7	9	8	8
รวม	232	261	226	248	232	255	226	254	233	253	234	258
$\bar{X}$	7.73	8.70	7.53	8.27	7.73	8.47	7.53	8.47	7.77	8.47	7.70	8.60
S.D	0.64	0.88	0.73	0.69	0.78	0.82	0.78	0.97	0.77	0.82	0.79	0.81

ตาราง 6 แสดงคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมทั้ง 12 ชุด

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)		t = value
	ก่อนใช้ชุด	หลังใช้ชุด	
1. การรู้จักและเข้าใจตนเอง (กระจกพิเศษ)	7.40	8.77	7.49
2. การรู้จักและเข้าใจตนเอง (ความภูมิใจ)	7.53	8.63	9.92
3. การมีระเบียบวินัย	7.67	8.40	5.81
4. ความซื่อสัตย์	8.07	8.80	5.11
5. ความรับผิดชอบ	7.90	8.77	6.96
6. ความขยันหมั่นเพียร	7.80	8.80	6.28
7. การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง	7.73	8.70	7.37
8. การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	7.53	8.27	5.43
9. การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน	7.73	8.47	7.12
9. การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อน ต่างเพศ	7.53	8.47	5.63
11. การมีมารยาทในการพูด - การฟัง	7.77	8.47	6.43
12. การทำงานร่วมกันกับเพื่อน	7.70	8.60	6.49
	92.37	103.13	24.30

ตาราง 7 แสดงผลรวมคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน

คนที่	คะแนนก่อน ใช้ชุดการสอน	คะแนนหลัง ใช้ชุดการสอน	$\bar{d}$	$\bar{d}^2$
1	89	102	13	169
2	92	105	13	169
3	98	109	11	121
4	95	103	8	64
5	97	104	7	49
6	92	100	8	64
7	92	105	13	169
8	93	107	14	196
9	92	104	12	144
10	93	104	11	121
11	94	104	10	100
12	94	105	11	121
13	94	104	10	100
14	92	102	10	100
15	89	104	15	225
16	94	102	8	64
17	93	103	10	100
18	98	106	8	64
19	96	102	6	36
20	94	105	11	121
21	91	105	14	196
22	90	97	7	49
23	88	99	11	121
24	92	104	12	144
25	89	102	13	169
26	89	100	11	121
27	86	98	12	144
28	90	99	9	81
29	96	103	7	49
30	92	102	11	121
$\bar{X}$	2685	3090	316	3492
S.D	20.50	50.55		

- ตาราง 8 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ของนัก
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 1 เรื่องการรู้จักและเข้าใจตนเอง (กระจกพิเศษ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด(X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด(X_2)	$d (X_2 - X_1)$	d^2
1	7	8	1	1
2	8	8	0	0
3	7	9	2	4
4	6	8	2	4
5	7	7	0	0
6	7	8	1	1
7	8	9	1	1
8	6	10	4	16
9	7	8	1	1
10	7	9	2	4
11	8	9	1	1
12	8	9	1	1
13	6	9	3	9
14	8	10	2	4
15	8	10	2	4
16	9	10	1	1
17	7	8	1	1
18	7	10	3	9
19	9	10	1	1
20	7	8	1	1
21	6	9	3	9
22	8	8	0	0
23	7	7	0	0
24	7	9	2	4
25	8	9	1	1
26	7	8	1	1
27	8	9	1	1
28	8	8	0	0
29	9	10	1	1
30	7	9	2	4
รวม	222	263	$\sum d = 41$	$\sum d^2 = 85$
$\bar{X}$	7.40	8.77		
S.D.	0.86	0.90		

ตาราง 9 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและ สังคมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 2 เรื่อง การรู้จักและเข้าใจตนเอง (ความภูมิใจ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด(X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด(X_2)	$d (X_2 - X_1)$	d^2
1	8	8	2	4
2	9	9	1	1
3	8	8	2	4
4	7	7	2	4
5	7	7	1	1
6	7	7	1	1
7	8	8	0	0
8	8	8	2	4
9	6	6	1	1
10	7	7	1	1
11	7	7	1	1
12	8	8	1	1
13	7	7	1	1
14	7	7	1	1
15	7	7	0	4
16	7	8	1	1
17	8	8	1	1
18	8	9	1	1
19	9	8	1	1
20	8	8	2	4
21	8	9	1	1
22	7	8	1	1
23	7	7	0	0
24	6	8	2	4
25	7	8	1	1
26	9	9	0	0
27	7	7	0	0
28	7	8	1	1
29	8	9	1	1
30	9	10	1	1
รวม	226	259	$\sum d = 31$	$\sum d^2 = 47$
$\bar{X}$	7.53	8.63		
S.D.	0.82	0.96		

ตาราง 10 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 3 เรื่องการมีระเบียบวินัย

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด(X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด(X_2)	$d (X_2 - X_1)$	d^2
1	8	9	1	1
2	8	9	1	1
3	7	8	1	1
4	7	8	1	1
5	8	8	0	0
6	8	8	0	0
7	8	8	1	1
8	9	10	1	1
9	9	9	0	0
10	8	8	0	0
11	7	7	0	0
12	7	7	0	0
13	8	8	0	0
14	7	8	1	1
15	6	8	2	4
16	7	8	1	1
17	7	9	2	4
18	8	9	1	1
19	9	10	1	1
20	9	9	0	0
21	8	8	0	0
22	7	7	0	0
23	7	9	2	40
24	8	10	1	1
25	8	9	1	1
26	7	8	1	1
27	6	8	2	4
28	8	9	1	1
29	8	8	0	0
30	8	8	0	0
รวม	230	252	$\sum d = 22$	$\sum d^2 = 30$
$\bar{X}$	7.66	8.40		
S.D.	0.84	0.81		

ตาราง 11 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 4 เรื่องความซื่อสัตย์

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด(X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด(X_2)	d ($X_2 - X_1$)	d^2
1	8	9	1	1
2	7	9	2	4
3	9	9	0	0
4	9	9	0	0
5	9	10	1	1
6	8	8	0	0
7	7	10	3	9
8	8	10	2	4
9	8	10	2	4
10	7	8	1	1
11	8	8	0	0
12	9	9	0	0
13	8	9	1	1
14	9	10	1	1
15	8	8	0	0
16	8	8	0	0
17	9	9	0	0
18	8	9	1	1
19	8	8	0	0
20	8	8	0	0
21	8	8	0	0
22	8	9	1	1
23	9	9	0	0
24	8	9	1	1
25	7	8	1	1
26	7	8	1	1
27	9	10	1	1
28	8	8	0	0
29	7	8	1	1
30	8	9	1	1
รวม	242	264	$\sum d = 22$	$\sum d^2 = 34$
$\bar{X}$	8.07	8.80		
S.D.	0.69	0.76		

ตาราง 12 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 5 เรื่องความรับผิดชอบ

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด(X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด(X_2)	d ($X_2 - X_1$)	d^2
1	7	8	1	1
2	7	7	0	0
3	8	9	10	1
4	9	9	0	0
5	8	8	0	0
6	7	8	1	1
7	8	8	0	0
8	8	9	1	1
9	9	9	0	0
10	9	10	1	1
11	9	10	1	1
12	8	9	1	1
13	8	8	1	1
14	8	9	0	0
15	8	8	1	1
16	9	10	1	1
17	9	9	0	0
18	9	9	0	0
19	7	8	1	1
20	8	8	0	0
21	8	9	1	1
22	8	10	2	4
23	8	10	2	4
24	7	9	2	4
25	6	8	2	4
26	7	8	1	1
27	8	9	1	1
28	7	8	1	1
29	7	8	1	1
30	8	10	2	4
รวม	237	263	$\sum d = 26$	$\sum d^2 = 36$
$\bar{X}$	7.90	8.76		
S.D.	0.80	1.61		

ตาราง 13 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของ ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 6 เรื่องความขยันหมั่นเพียร

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด(X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด(X_2)	$d (X_2 - X_1)$	d^2
1	7	10	3	9
2	7	9	2	4
3	8	8	0	0
4	8	9	1	1
5	9	10	1	1
6	7	8	1	1
7	6	9	3	9
8	9	10	1	1
9	8	10	2	4
10	9	9	0	0
11	7	8	1	1
12	7	9	2	4
13	9	10	1	1
14	9	10	1	1
15	8	9	1	1
16	7	8	1	1
17	7	7	0	0
18	8	8	0	0
19	9	8	1	1
20	8	9	1	1
21	8	9	1	1
22	7	8	1	1
23	8	9	1	1
24	8	8	0	0
25	7	7	0	0
26	7	8	1	1
27	8	9	1	1
28	8	10	2	4
29	8	9	1	1
30	8	9	1	1
รวม	234	264	$\sum d = 32$	$\sum d^2 = 51$
$\bar{X}$	7.80	8.80		
S.D.	0.81	0.89		

ตาราง 14 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 7 เรื่อง การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด(X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด(X_2)	$d (X_2 - X_1)$	d^2
1	7	7	0	0
2	7	8	1	1
3	8	9	1	1
4	8	9	1	1
5	8	8	0	0
6	9	10	1	1
7	8	9	1	1
8	8	9	1	1
9	8	9	1	1
10	8	10	2	4
11	9	10	1	1
12	8	9	1	1
13	7	9	2	4
14	7	8	1	1
15	7	8	1	1
16	7	7	0	0
17	8	8	0	0
18	8	9	1	1
19	7	9	2	4
20	7	10	3	9
21	8	9	1	1
22	8	8	0	0
23	7	9	2	4
24	9	10	1	1
25	8	9	1	1
26	8	9	1	1
27	8	8	0	0
28	7	7	0	0
29	8	9	1	1
30	7	8	1	1
รวม	232	261	$\sum d = 29$	$\sum d^2 = 43$
$\bar{X}$	7.73	8.70		
S.D.	0.64	0.88		

ตาราง 15 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 8 เรื่อง การปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดี
ของครอบครัว

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด(X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด(X_2)	$d (X_2 - X_1)$	d^2
1	7	8	1	1
2	8	9	1	1
3	8	10	2	4
4	8	8	0	0
5	7	7	0	0
6	7	8	1	1
7	8	9	1	1
8	8	8	0	0
9	7	7	0	0
10	7	8	1	1
11	8	9	1	1
12	8	8	0	0
13	9	8	1	1
14	7	8	1	1
15	7	8	1	1
16	9	9	0	0
17	8	9	1	1
18	7	8	1	1
19	6	8	2	4
20	7	9	2	4
21	8	9	1	0
22	8	8	0	0
23	7	7	0	0
24	8	9	1	1
25	8	9	1	1
26	7	8	1	1
27	6	8	2	4
28	7	8	1	1
29	8	8	0	0
30	8	8	0	0
รวม	226	248	$\sum d = 22$	$\sum d^2 = 32$
$\bar{X}$	7.53	8.27		
S.D.	0.73	0.69		

ตาราง 16 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 9 เรื่อง การคบเพื่อนและการปฏิบัติตนกับเพื่อน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด(X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด(X_2)	$d (X_2 - X_1)$	d^2
1	7	8	1	1
2	6	8	2	4
3	8	9	1	1
4	9	10	1	1
5	9	10	1	1
6	7	7	0	0
7	8	8	0	0
8	8	9	1	1
9	8	9	1	1
10	9	10	1	1
11	7	8	1	1
12	7	8	1	1
13	8	9	1	1
14	8	9	1	1
15	8	9	1	1
16	8	8	0	0
17	7	8	1	1
18	9	9	0	0
19	9	9	0	0
20	8	9	1	1
21	8	9	1	1
22	7	8	1	0
23	7	8	0	0
24	7	7	0	0
25	8	8	0	0
26	8	8	1	1
27	7	8	1	1
28	7	8	1	1
29	8	9	1	1
30	7	7	0	0
รวม	232	255	$\sum d = 22$	$\sum d^2 = 24$
$\bar{X}$	7.73	8.47		
S.D.	0.78	0.82		

ตาราง 17 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 10 เรื่อง การคบเพื่อนต่างเพศและการปฏิบัติตนกับเพื่อน
ต่างเพศ

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด(X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด(X_2)	$d (X_2 - X_1)$	d^2
1	7	8	1	1
2	8	10	2	4
3	8	8	0	0
4	8	8	0	0
5	8	9	1	1
6	9	10	1	1
7	9	9	0	0
8	7	7	0	0
9	8	10	2	4
10	8	8	0	0
11	8	10	2	4
12	8	10	2	4
13	7	8	1	1
14	7	8	1	1
15	7	8	1	1
16	8	9	1	1
17	8	9	1	1
18	7	7	0	0
19	8	8	0	0
20	8	8	0	0
21	6	9	3	9
22	7	7	0	0
23	8	8	0	0
24	7	8	1	1
25	6	9	3	9
26	8	10	2	4
27	6	7	1	1
28	7	8	1	1
29	8	8	0	0
30	7	8	1	1
รวม	226	254	$\sum d = 28$	$\sum d^2 = 50$
$\bar{X}$	7.53	8.47		
S.D.	0.78	0.97		

ตาราง 18 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและ สังคมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 11 เรื่อง การมีมารยาทในการพูด – การฟัง

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด(X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด(X_2)	$d (X_2 - X_1)$	d^2
1	8	8	0	0
2	9	10	1	1
3	10	10	0	0
4	8	8	0	0
5	9	10	1	1
6	8	9	1	1
7	7	9	2	4
8	7	7	0	0
9	8	9	1	1
10	6	7	1	1
11	8	8	0	0
12	8	8	0	0
13	8	8	0	0
14	8	9	1	1
15	8	9	1	1
16	7	8	1	1
17	7	8	1	1
18	8	9	1	1
19	8	8	0	0
20	8	9	1	1
21	8	9	1	1
22	7	8	1	1
23	7	8	1	1
24	8	9	1	1
25	8	9	1	1
26	7	8	1	1
27	7	7	0	0
28	8	8	0	0
29	8	8	0	0
30	7	9	2	4
รวม	233	253	$\sum d = 21$	$\sum d^2 = 25$
$\bar{X}$	7.77	8.47		
S.D.	0.77	0.82		

ตาราง 19 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ชุดที่ 12 เรื่อง การทำงานร่วมกันกับเพื่อน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุด(X_1)	คะแนนหลังใช้ชุด(X_2)	$d (X_2 - X_1)$	d^2
1	8	9	1	1
2	8	8	0	0
3	9	10	1	1
4	8	8	0	0
5	8	9	1	1
6	8	8	0	0
7	8	9	1	1
8	7	8	1	1
9	6	7	1	1
10	8	9	1	1
11	8	9	1	1
12	8	10	2	4
13	9	9	0	0
14	7	8	1	1
15	10	9	1	1
16	8	9	1	1
17	8	10	2	4
18	8	10	2	4
19	7	9	2	4
20	8	8	0	0
21	7	7	0	0
22	8	8	0	0
23	6	8	2	4
24	8	8	0	0
25	8	9	1	1
26	7	8	1	1
27	6	8	2	4
28	8	9	1	1
29	9	9	0	0
30	8	8	0	0
รวม	234	258	$\sum d = 26$	$\sum d^2 = 38$
$\bar{X}$	7.70	8.60		
S.D.	0.79	0.81		

ภาคผนวก ค

1. หนังสือขอเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
2. หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ   บัณฑิตวิทยาลัย มศว   โทร. 5726, 5644

ที่   ทม 1012/ 3722

วันที่ 14 มิถุนายน 2545

เรื่อง   ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน   คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวเรณู พินิจการ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลี่วิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเรณู พินิจการ ซึ่งจะประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ 3553

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 มิถุนายน 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางลี่วิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย กิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

เนื่องด้วย นางสาวเรณู พินิจการ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลี่วิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่จัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 3 จำนวน 40 คน ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเรณู พินิจการ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาวเรณู พินิจการ
เกิดวันที่	1 สิงหาคม พ.ศ. 2512
สถานที่เกิด	อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 11 หมู่ 5 ตำบลบางเลน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	รับราชการอาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนแก่ง"วิทยสถาวร" จังหวัดระยอง
ปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 5 โรงเรียนบางลี่วิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2535	ครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาและการแนะแนว) วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2545	การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร